

အယုဒ္ဓါ

မြန်မာ့မျက်မှန်

ဘားနဒ် အခလွတ် စာကြည့်တိုက်

ဇေယျ၏

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စာစလေ့

၁၃၂၄ ခုနှစ်၊
ထိန်ဝင်းစာပေပြန့်ချိရေး
၁၃၈၊ ဗိုလ်ချုပ်ဈေး(အနောက်ဘက်တန်း)
ရန်ကုန်မြို့။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

ဘားနဒ်အခလွတ်စာကြည့်တိုက်
ထုတ်ဝေခြင်း၏အကြောင်း

စာမျက်နှာ

ရှေ့ပုံ
(c)

စာစုလေ့

အခန်း ၁

၁။ သတင်းစာတာဝန်	၃
၂။ စာရေးဆရာ စာဖတ်သလား	၇
၃။ ဘာသာပြန်မှု	၁၄
၄။ ကလောင်သွားနှင့် မုန့်ဟင်းခါး	၂၅
၅။ တောင်စမှတ်မှ ထောင်ထုပ်	၃၅
၆။ ကလောင်သွားနှင့် ဓားသွား	၄၄
၇။ ကလောင်ထိပ်က ငွေအိတ်	၅၃
၈။ ပလွင်ဆောက်၍ ဂုဏ်မြှောက်ကြစို့	၆၃
၉။ လွတ်လပ်ရေးစာပေ	၆၉
၁၀။ စာပေဝေဖန်မှု	၇၇
၁၁။ ရသစာပေ	၈၃
၁၂။ သတ်ပုံမှားတရားဖြစ်	၁၀၂

အခန်း ၂

၁။ စာနှင့်ငါ	၁၀၉
၂။ အလှနှင့်ရသ	၁၁၅
၃။ ရုပ်လှစိတ်လှ	၁၂၂
၄။ စာချစ်ပေချစ်	၁၂၉

၅။	တကယ်ချစ်ကဲ့လား	၁၃၄
၆။	လူငယ်ကံ	၁၃၇
၇။	လူနှင့်လူ	၁၄၂
၈။	ငယ်ချစ်စာနှစ်အုပ်	၁၅၁
၉။	ငါးသိန်းတန်စာတစ်အုပ်	၁၅၈
၁၀။	ငါးပြားတန်အဘိဓာန်	၁၆၅
၁၁။	ကောင်းကောင်းမကောင်းကောင်း	၁၇၁
၁၂။	စာကောင်းပေကောင်း	၁၇၇

အခန်း ၃

၁။	ဘားနဒ်လူမဲ့တက္ကသိုလ်	၁၈၅
၂။	လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်	၁၉၇
၃။	အောက်စမို့	၂၀၆
၄။	ဒါဒို့ပြည်	၂၃၉

အခန်း ၄

၁။	မိဘမဲ့ကဗျာကလေးများ	၂၄၅
၂။	ကဗျာလှ	၂၅၀
၃။	စာရေးဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်လိုလျှင်	၂၅၇
၄။	တပေါင်းမင်းလွင်	၂၆၃
၅။	စာပန်းချီ	၂၆၈
၆။	စာဆိုခဲ့ဖူးပါ၏	၂၇၃
၇။	စိန္တကျော်သူနှင့် နဝဒေး	၂၈၄
၈။	အတာကူးတဲ့တန်ခူးလ	၂၉၆

ထုတ်ဝေသူ၏ အဓိဋ္ဌာန်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်ကို ပထမထုတ်ဝေပြီးသော ရွာခလေ့၊ လူ့ ခလေ့ပါဝင်သည့် စာအုပ်တွင် ဆရာကြီး ဇေယျ ရေးသားပြီး အမှာဖြင့် သိသာနိုင်ခဲ့ပါပြီ။

ထိုစာအုပ်များ ထုတ်ဝေခြင်း၏ ရည်ရွယ်ရင်း အကြောင်း ကိုကား စာကြည့်သူချစ်ဆွေတို့ အတိအကျ သိကောင်းမှ သိပါ မည်။ ကျွန်တော်၏ အကျိုးလိုလားသူ စာရေးဆရာ တစ်ဦးနှင့် ဆရာကြီးဇေယျကိုယ်တိုင် စာအုပ် မရိုက်နှိပ်မီ၊ စာအုပ်ရိုက်တာ တော့ ဝမ်းသာပါရဲ့ ဆိုပြီး ကျွန်တော့် အကျိုးအတွက် ရိုက်သင့် မှ ရိုက်ရန်ပြောကြပါသည်။

စာအုပ်ကုန်သည်များ အစည်းအဝေး တစ်ခုတွင်လည်း စုန်း၊ ကဝေ၊ တစ္ဆေနှင့် လူကြိုက်များသော လိင်စာအုပ်များကို ထုတ်ဝေ နေသူ မိတ်ဆွေတစ်ဦးက ကျွန်တော် ထုတ်ဝေသော တိုင်းပြည်ပြု စာအုပ်မျိုးကို ထုတ်ဝေနေသူသည် သန်းချီ ချမ်းသာသူလျှင် လည်းဖြစ်ရမည်၊ ဆင်းရဲမွဲတေပြီး ပြုတ်သွားသူလျှင်လည်း ဖြစ်ရ မည်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ငွေကြေး ချမ်းသာသူ တစ်ယောက်ကား မဟုတ်ပါ။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်၏ စာအုပ်များ ထုတ်ဝေနေရခြင်း၏ အလုပ်သည် လွယ်ကူသော အလုပ်မဟုတ်ကြောင်း ကျွန်တော် ကောင်းစွာသိပါသည်။ ထိုသို့ မလွယ်ကူသဖြင့် မလုပ်ဘဲ နေခဲ့ သော် ကျွန်တော်သည် တိုင်းပြည် အပေါ်တွင် ကြွေးမပြေသူ ကြွေးဆပ်ရန် ကျန်နေသူဖြစ်မည်ကို စိုးရိမ်မိပါသည်။

ထုတ်ဝေသူ၏အဓိဋ္ဌာန်

စာအုပ်ဆိုင်များတွင် လက်ဝဲ လက်ယာ နိုင်ငံရေးစာအုပ်များ နှင့် အောက်တန်းကျသော ပညာမပါသည့် လိင်အကြောင်း စာအုပ်များသာ လွှမ်းမိုးနေသဖြင့် ထိုစာအုပ်များကို မည်သည့် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အသင်း အာဏာရအစိုးရကမျှ တားမြစ်ခြင်း မရှိ ခြင်းကြောင့် လူအများပညာဘက်ကို ယိုင်လာစေရန်၊ လိင်ပညာ နှင့် ပတ်သက်၍ ခေတ်ပညာတတ်တိုင်း လေးစားရသော ကွယ် လွန်သူ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ဒေါက်တာလှရွှေ ရေးသား ခဲ့သော ဇနီးမောင်နှံရာသက်ပန်ကို တိုင်းပြည်သို့ ရိုက်နှိပ် ထုတ် ဝေခဲ့ပါသည်။ စာအုပ်များသာ ပုံ၍ ကျန်နေပါသည်။ နိုင်ငံရေး အမြင့်နှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတော်၏အခြေခံယဉ်ကျေးမှုပေါ်တွင် တည့်မတ်စွာ ဆင်ခြင်သုံးသပ်နိုင်ခွင့်ရရန် အလွန်ကြိုးပမ်းပြီး ယောမင်းကြီး၏ ရာဇဓမ္မသင်္ဂဟကျမ်းကို ခေတ်လူများ စိတ်ဝင် စားနိုင်အောင် စီစဉ်ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ မြန်မာတို့၏ အရင်းအမြစ် ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုကိုလည်း အခြေနှင့်တကွ လေ့လာ နိုင်အောင် ပိဋကတ်အခြေပြုစာအုပ်များကို ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ်များကြောင့် ကျွန်တော်ဘာတွေ အကျိုးရခဲ့ပါသနည်း။

ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ကြိုးပမ်းထုတ်ဝေပြီးစာအုပ်များမှာ ဝိုင်အမ်ဘီအေမှ ရုပ်စုံဗုဒ္ဓသာသနာဝင်၊ ပိဋကတ်အခြေပြု၊ အရှင်ဇနကာဘိဝံသဆရာတော်၏ ကျမ်းစာများ၊ ကလေးဗုဒ္ဓဝင်၊ မင်္ဂလာရုပ်စုံ၊ ဟိတောပဒေသရုပ်စုံ၊ ဇနီးမောင်နှံရာသက်ပန်၊ အတုမဲ့ချမ်းသာ၊ မြန်မာ့မျက်ပွင့် စာစဉ်များ၊ ရာဇဓမ္မသင်္ဂဟ ကျမ်း စသည့်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစာအုပ်များကို ဖတ်ရှုကြည့်ကြ ခြင်းအားဖြင့် ထုတ်ဝေလျက်ရှိသူ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို သိနိုင်မည် ထင်ပါသည်။

ထုတ်ဝေသူ၏အမိဋ္ဌာန်

စာအုပ်ထုတ်ဝေသူသည် စာဖတ်ပရိသတ်အား နိဗ္ဗာန် ရောက်ရန်လည်း မရည်ရွယ်ပါ။ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်၊ သူဌေးကြီး၊ စာတတ်ကြီး၊ ထိပ်တန်းခေါင်းဆောင်ကြီးများ ဖြစ်လာရန်လည်း မရည်ရွယ်ပါ။

အထူးရည်ရွယ်သည်ကား ထိပ်ဆုံးသို့ရောက်နေသည်ဟု ဆိုသူများမှစ၍ အောက်ဆုံးနင်းပြားစာဖတ်သူ မြန်မာတိုင်းရင်းသားတိုင်းသည် မြန်မာအမျိုးသားပီသခြင်း၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုကို စနစ်တကျ သိရှိထိန်းသိမ်းစေချင်ခြင်း၊ မြန်မာတိုင်းရင်းသူတိုင်းရင်းသား ပီပီသသဖြစ်လာစေလိုခြင်းမျှသာ မျှော်လင့်ပါ သည်။ မျှော်လင့်သည့်အတိုင်း ဖြစ်မဖြစ်ကိုမူ ကျွန်တော် အတိ အကျ မပြောနိုင်သော်လည်း စာအုပ်ထုတ်ဝေသူ ကျွန်တော်မှာ မူတစ်နေ့တခြား စာအုပ်တွေများလာသဖြင့် ထားစရာနေရာ ခက်လာပါသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်အတွက် စာရေးဆရာသို့ ပေးသင့်သော ကြေးငွေကို ဆရာကြီးဇေယျ ကိုယ်တိုင်က မယူသေးဘဲ ‘စာခလေ့’ ထွက်နိုင်ရန် ကြိုးစားခဲ့ရပါသည်။

ယနေ့အထိ စာအုပ် ထုတ်ဝေခြင်းကြောင့် ငွေအကျိုး အမြတ်ကို မခံစားရရုံသာမက၊ ကြွေးတင်လျက် ရှိရသော်လည်း၊ တိုင်းပြည်နှင့် အမျိုးအတွက်မှာမူ တစ်နေ့သော အချိန်တွင် မုချ အကျိုးထူး ရှိရမည်ဟူသော ယုံကြည်ချက်ကိုကား မလျော့ ဘဲ မြန်မာ့အကျိုးပြုစာစောင်များကို ကြိုးစားထုတ်ဝေသွားမည် ဖြစ်ကြောင်း အမိဋ္ဌာန်ပြုအပ်ပါသည်။

ထိန်ဝင်းစာပေဖြန့်ချိရေး
၁၉၆၂ ခု၊ ဧပြီလ ၁၅ ရက်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

သတင်းစာ၏တာဝန်

၁၈၅၂ ခုနှစ်တွင် ပြင်သစ်ဘုရင် လူဝီနပိုလီယန်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဗြိတိသျှ အစိုးရမင်းတို့ လိုက်နာဆောင်ရွက်သည့်နည်းစနစ်ကို လန်ဒန်တိုင်းသတင်းစာဆရာ အယ်ဒီတာ ဒီလိန်း က အကျိုးအပြစ် ဝေဖန်ပြဆို ရေးသားချက်များကြောင့် လော့ဒ် ဒါဘီနှင့် လော့ဒ်ဂရေတို့သည် ပါတီဂိုဏ်းအဖွဲ့ ကွဲပြားကြသော်လည်း အယ်ဒီတာ ဒီလိန်းအား ဒေါသဖြစ်ကြ၍ ပြင်းစွာ အပြစ်တင်ဆို ကြလေသည်။

ယခုခေတ်ကာလတွင် အကယ်၍သတင်းစာတို့က နိုင်ငံရေး ဆောင်ရွက်သူတို့၏ သြဇာတိက္ကမမျိုးကို ဆောင်ရွက်အသုံး ပြုရန် ရည်မှန်းချက် ပြုကြပါမူ ၎င်းတို့မှာ နိုင်ငံမှုဆောင်ရွက် သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ထမ်းရွက်ရသည့်နည်းတူ တာဝန်ဝတ္တရား များမှ မကင်းမလွတ်ကြကြောင်းကို သတိရသင့်သည် ဟူ၍ လော့ဒ်-ဒါဘီက မြွက်ဆိုလေသည်။ ဤမြွက်ဆိုချက်ကို အယ်ဒီ တာ ဒီလိန်းက တိုင်းသတင်းစာ ခေါင်းစီးပိုင်းမှ ပြန်လှန်ရေး သားရာ၌၊ သတင်းစာတွင် တာဝန်ဝတ္တရားများ ရှိသည်မှာ ဟုတ်မှန် ကြောင်း၊ သို့သော် သတင်းစာမှာ “ဘုရင် မင်းမြတ် ၏မှူးမတ် တို့ကဲ့သို့၊ အကန့်အသတ်များရှိသည်။ တာဝန်ဝတ္တရား များရှိသည်” ဆိုသောအချက်ကို ငြင်းဆို၍၊ အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားလေသည်။

“သတင်းစာနှင့် မှူးမတ်တို့ ဆောင်ရွက်ကြသည့် ကိစ္စနှင့် တာဝန် ဝတ္တရားများမှာ၊ အမြဲသဖြင့် တစ်ဦးတခြား ဖြစ်လျက်၊ ယေဘုယျအားဖြင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အမှီသဟဲ မရှိသည့်ပြင်၊ တစ်ခါတစ်ရံ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တစ်ဘက်နှင့်တစ်ဘက်

ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ် တတ်လေသည်။ သတင်းစာသည် အကူအညီ အဖြစ်မျိုးကို လက်ခံလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ၎င်း၏ ဂုဏ်သရေနှင့် လွတ်လပ်ခြင်း အညွန့်တုံးသွားလေသည်။ ပြည်သူလူအများ တို့၌ အများဆုံး အကျိုးကျေးဇူး ဖြစ်ထွန်းစေရန် လုံးဝလွတ် လပ်ခြင်းနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်ရမည် ဆိုသော် သတင်းစာမှာ လက်ရှိ နိုင်ငံရေး ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မဟာမိတ်အဖြစ် ချုပ်ဆိုထားခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ မည်သည့် အစိုးရအဖွဲ့၏ ခတ္တ ယာယီဖြစ်သော တန်ခိုးအာဏာအတွက် လွယ်ကူစိမ့်သောငှာ သတင်းစာ၏ ထာဝရအကျိုးကို ချအပ်ခြင်းသော်လည်းကောင်း မပြုမလုပ် နိုင်ချေ။ သတင်းစာ၏ မူလပထမ ဝတ္တရားမှာ ခေတ်ကာလ အဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာများကို အမြန်ဆုံး အမှန်ဆုံး ရရှိ၍ တစ်တိုင်းတစ်ပြည်လုံး သိရှိစေရန် ချက်ချင်း ဖွင့်ထုတ်ရေးသားရန် ဖြစ်လေသည်။ သတင်းစာ ဟူသည်မှာ ဖွင့်ထုတ်ရေးသားခြင်း ဖြင့် တည်ရှိလေသည်။ သတင်းစာတွင်ပါရှိသည့် အကြောင်း အရာ ဟူသမျှတို့မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ခေတ်ကာလဆိုင်ရာ ရာဇဝင် သမိုင်းနှင့် ဗဟုသုတ ဖြစ်လာလေသည်။ သတင်းစာမှာ နေ့စဉ် နေ့တိုင်း အခါမလပ် ပညာဉာဏ်ပွင့်လင်းသော ပြည်သူပြည်သား တို့၏ သဘော အထင်အမြင်ကို ဆွဲဆောင်ခြင်း၊ တတ်နိုင်လျှင် ရှေ့တွင် ဖြစ်ပျက်မည့် အကြောင်းအရာတို့ကို တင်ရင်ပြဆိုခြင်း၊ ပစ္စုပ္ပန် ကာလနှင့် အနာဂတ်ကာလအကြား ဆက်စပ်ပေးခြင်း၊ ကမ္ဘာတစ်ပြင်လုံး သတင်းစကား အကြောင်းကိစ္စတို့ကို ရေးသား ဖော်ပြခြင်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပေသည်။ သတင်းစာ၏ တာဝန်မှာ ထုတ်ဖော် ရေးသားရန်ဖြစ်၍ နိုင်ငံရေးပုဂ္ဂိုလ် တို့မှာ တုဏှိဘော နေရန် ဖြစ်ပေသည်။ မည်သို့ဖြစ်စေကာမူ ကျွန်ုပ်တို့မှာ ရွံ့ကြောက်ထိတ်လန့်ခြင်းမရှိဘဲ တွေ့မြင်သမျှကို

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ရေးသားရန်ဖြစ်သည်။ တရားနှင့်မညီသော အလုပ်များ ဖိစီး နှိပ်ကွပ်သော အလုပ်များကို အကြောင်း ညီညွတ်လေအောင် ကာကွယ်ဖုံးဖိပေးရန်မဟုတ်။ ဤသို့သော မဟုတ်မတရား အလုပ်များကို တစ်ကမ္ဘာလုံးက သိရှိကာ ဟုတ် မဟုတ် မှန်မမှန် ဆုံးဖြတ်ကြစေရန် တစ်ခါတည်း ထည့်သွင်း ဖော်ပြလိုက်ရန် ဖြစ်ချေသည်။ နိုင်ငံရေး ဆောင်ရွက်သူတို့မှာ မိမိ ကိစ္စများအတွက် လွတ်လပ်ခြင်းကို ဖုံးဖိထားရန် သင့်ကောင်း သင့်ပေလိမ့်မည့် အစိုးရတို့မည်သည်မှာ ၎င်းတို့ ဇာတိက မည်မျှယုတ်ညံ့သည်ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့ အမူအကျင့် မည်မျှဆိုးသွမ်း ညစ်ညမ်းသည်ဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အပြင်အပ၌ ရိုသေ လေးမြတ်စွာ ပြုကြရလေသည်။ သို့သော် ကံအားလျော်စွာ သတင်းစာတို့မှာမူကား ထိုသို့သော အကွပ်အကဲ မရှိ။ နိုင်ငံရေး သမား မှူးမတ်များသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အရိုအသေ အလေး အမြတ်ပြုကြရသော နေရာတွင် သတင်းစာတို့မှာ တာရာကြယ် တံဆိပ် ဘယက်အောက်ရှိ ယုတ်ညံ့သော စိတ်နှလုံးကို ဖွင့်ပြ၍ ရာဇနှင့်တံကို ကိုင်သောလက်၌ စွန်းနေသော သွေးကွက်ကို လက်ညှိုးထိုး၍ ပြနိုင်လေသည်။ (တာရာကြယ် တံဆိပ် ဘယက်မှာ ဥရောပတိုက်သား မှူးမတ် သေနာပတိတို့ ဆင်ယင်ရ၍ ရာဇနှင့်တံမှာ မင်းဧကရာဇ်တို့ အဆောင်အယောင်များ ဖြစ်ပေ သည်။ တင်စားဆိုသော စကားများဖြစ်၍ ဤနေရာတွင် မှူးမတ် သေနာပတိနှင့် မင်း ဧကရာဇ်တို့ကိုပင် ဆိုလိုပေသည်။) သတင်း စာဆရာ၏ တာဝန်ဝတ္တရားမှာ ရာဇဝင် သမိုင်းဆရာ၏ တာဝန်ဝတ္တရား ကဲ့သို့ပင် အခြား အခြားသော အရာများ ထက် ဟုတ်ရာ မှန်ရာများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်၍ နိုင်ငံရေး ဆရာများက သိရှိစေလိုသည့် အကြောင်းအရာမျိုး မဟုတ်ဘဲ

တတ်အားသရွေ့ မှန်နိုင်သမျှမှန်သော အရာများကို သတင်းစာဖတ်ရှုသူတို့ သိရှိရန် ထည့်သွင်းဖော်ပြရလေသည်။ မကောင်းမှုဒုစရိုက် ကျူးလွန်ခြင်းများကို မငြင်းဆိုနိုင်သည့်ပြင် သက်သာအောင်ပင် မလုပ်ရဲသော သူတို့က ဖုံးဖိထားရန်ဟောပြောလိုလျှင် ဟောကြပြောကြပါစေ၊ ကျွန်ုပ်တို့မှာမူကား၊ နည်းနိသျှတစ်မျိုး သင်ကြားဆည်းပူးခဲ့ရသည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ လော့ဒ်-ဒါဘီ အား ၎င်းဦးစီးခေါင်းဆောင်ပြုသည်ဟုဆိုသော ပါတီအဖွဲ့၏ ဓားစာခံအဖြစ်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချဆောင်ရွက်ရသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ လော့ဒ်ဂရေအား ၎င်းကြီးမှူးအုပ်ချုပ်ခွင့်ရသော ပါတီအဖွဲ့၏ငှက်ဆိုးကြီးဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း ပြောဆိုရန်တာဝန်ရှိလျှင် ထိုတာဝန်သည် မနှစ်မြို့ဖွယ်ရာ ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ထင်မြင်ချက်ကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခြင်းမှ တွန့်ဆုတ်လွှဲဖယ် ရှောင်ရှားလိမ့်မည် မဟုတ်ကြောင်း။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စာရေးဆရာ စာဖတ်သလား

လွန်ခဲ့သည့် နတ်တော်လ ၁ ရက်နေ့က ရန်ကုန်မြို့တွင် ကျင်းပသော စာဆိုတော်နေ့ကို အကြောင်းပြု၍ ပြည်လမ်း စာပေဗိမာန် လဟာပြင်ရုံကြီး၌ ၎င်းလ ၃ ရက်နေ့ည ကျင်းပသော စာပေဟောပြောပွဲတွင် စာရေးဆရာ အသက် ၂၅ နှစ်ရှိပြီ ဖြစ်သော အမျိုးသမီးစာရေးဆရာမကြီး ခင်မျိုးချစ်က စာရေးဆရာများ စာဖတ်မှုကို စကားစပ်၍ ထည့်သွင်းပြော ကြားသွားသံကို ကြားလိုက်ရလေသည်။ ထိုကတည်းက ကျွန်တော်၏ စိတ်တွင် စာရေးဆရာများ စာဖတ်သလားဟူသော ပြဿနာကို စဉ်းစားနေမိလေသည်။

လက်သမားဆရာ တစ်ယောက်သည် စားပွဲ ကုလားထိုင်များကို ပြုလုပ်ရောင်းချသည်။ သူ ပြုလုပ်သော စားပွဲ ကုလားထိုင်နှင့် သူ့လက်ရာသာ အရေးကြီးသည်။ သူ့အိမ်၌ မည်သို့သော စားပွဲ ကုလားထိုင်များကို အသုံးပြုနေသည်မှာ အရေးမကြီးဟု ထင်တတ်ကြသကဲ့သို့၊ စာရေးဆရာများမှာလည်း သူတို့လက်ရာ ဖြစ်သော သူတို့ရေးသည့်စာများသာ အရေးကြီးသည်။ သူတို့ဖတ်သောစာမှာ အရေးမကြီးဟု အမှတ်မဲ့နေတတ်ကြလေသည်။ ထိုသို့သော ထင်မြင်ချက်တွင် လက်သမားဆရာအတွက် တစ်ပိုင်း တစ်ဝက် မှန်မည်ဖြစ်သော်လည်း၊ စာရေးဆရာ အတွက် မူကားလုံးဝ မမှန်ချေ။

စာရေးဆရာက ရေးသားလိုက်သော စာတစ်ပိုဒ်တွင် အကြမ်းအားဖြင့် အင်္ဂါသုံးချက် ပါဝင်ပေသည်။ ပထမအချက်မှာ အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတ ဖြစ်သည်။ ဒုတိယမှာ အတွေးအခေါ် ဖြစ်သည်။ တတိယမှာ ရေးသားပုံ ဖြစ်သည်။

စာဖတ်နေစရာမလို

အချို့စာရေးဆရာများက အတွေးအခေါ်သာ အရေးကြီးသည်။ စာအုပ်တွေ ဖတ်နေစရာမလို၊ စာအုပ်တွေ ဖတ်နေလျှင် အချိန်ကုန်သည်။ စာအုပ်ထဲတွင်ပါရှိသည့် သူတစ်ပါး အတွေးအခေါ် နည်းနိသျှများကို အတုခိုးရာ ကျသည်။ ခိုးချရာ ရောက်သည်။ ဆရာတင်မြှောက်၍ တပည့်ခံသည်နှင့်တူသည်။ ဒါတွေ ကြည့်မနေနဲ့၊ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နှင့် တီထွင်၊ ကိုယ့်အတွေးအခေါ်ကို တင်ပြ၊ ဝါကျမမှန်တာ သတ်ပုံသတ်ညွှန်း မမှန်တာ၊ စကား ချောတာမချောတာ၊ ရေးပုံရေးနည်း ညက်တာမညက်တာ အရေးမကြီး၊ မိမိကိုယ်ကို “ဆရာမရှိ အလိုလို သိတော်မူတတ် ထသော” သဘောထားပြီး ထင်ရာစိုင်း၍ မြင်ရာ ရေးသားလေ့ ရှိတတ်ကြသည်။ စာဖတ်သူတို့က ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် မရှိသော စာရေးဆရာများဟု ခေါ်ဝေါ်သမုတ် ရှုတ်ချ ကဲ့ရဲ့တတ်ကြလေသည်။ ထိုသို့သော စာရေးဆရာများသည် ဤကမ္ဘာ၌ အမြောက်အမြားရှိသည်။ နိုင်ငံခြားများတွင်လည်း ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌လည်း ရှိသည်။ တစ်ခါက သူငယ်ချင်းစာရေးဆရာ တစ်ယောက်သည် ကျွန်တော့်ထံ လာရောက်၍ စာတစ်ပိုဒ်ကို အမြန်တောင်းလေသည်။ ကျွန်တော်က “အကြမ်းတော့ ရေးပြီးပြီ။ သတ်ပုံ သတ်ညွှန်း ဝါကျ အနေအထားကလေး များကို ကြည့်ပြင်ပြီး အချောကိုင်ပါရစေဦး” ပြောရာ “ဟဲ့ အချောကိုင်မနေနဲ့၊ ဒါတွေ ဂရုစိုက်နေစရာ မလိုဘူး၊ ရေးချင်တာ ရေး၊ ပုံနှိပ်တိုက်က ပြင်ပေးလိမ့်မယ်၊ စာစီပြီး ပုံနှိပ်လိုက်တော့ ကောင်းသွားတာပဲ” ဟု ပြောဖူးလေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စာဖတ်သော ဆရာပီမိုးနင်း

ကျွန်တော်တို့ မိလိုက်သော စာရေးဆရာကြီးများအနက်၊ ဆရာပီမိုးနင်းလောက် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ကို အသုံးပြု၍ ရေးသားသော စာရေးဆရာ မတွေ့ခဲ့ဖူးပေ။ သို့သော် ဆရာပီမိုးနင်းလောက် စာဖတ်သူမှာ ရှာမှရှားပေလိမ့်မည်။ သူသာဖတ်သည် မဟုတ်၊ သူနှင့် အပေါင်းအသင်း ဝင်ဆံ့သော စာရေးဆရာများကိုလည်း စာဖတ်ရန် အမြဲတိုက်တွန်း အကြံပေးလေ့ ရှိပေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ဖတ်သော စာအုပ် မဂ္ဂဇင်း စသည်တို့ကိုလည်း တွေ့လျှင် အမြဲယူ၍ ဖတ်ရှုလေ့ ရှိလေသည်။ ဖတ်ရှုပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်လည်း ထိုစာအုပ် အကြောင်းကို ထင်မြင်ချက် ပေးလေ့ရှိသည်။ ဆရာ၏ ထင်မြင်ချက်မှာ တိုတိုတုတ်တုတ် သုံးလေးခွန်းလောက်မျှသာ ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ဒီစာအုပ် ကောင်းတယ်၊ ဒီစာအုပ် မကောင်းဘူး စသည်ဖြင့် အာဏာရှင် ဆန်ဆန် တထစ်ချ အမိန့်ချမှတ်သော သဘောမျိုး မဟုတ်ချေ။ ထိုသုံးလေးခွန်းမှာပင် ဘာကြောင့် ကောင်းသည်၊ ဘာကြောင့် မကောင်းဘူး ဆိုသည်များကို နားထောင်ရသူတို့ တစ်ခါတည်း နားလည်သွားအောင် ပါရှိလေသည်။

ဆရာ ပီမိုးနင်းနှင့် ကျွန်တော် အသိအကျွမ်းဖြစ်ပြီးနောက် မကြာမီပင် ကျွန်တော် သည် ဆာအက်ဒဝင်အာနိုး အမည်ရှိသော အင်္ဂလိပ် စာဆိုကြီး တစ်ဦး အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ကဗျာလင်္ကာဖြင့် စီကုံးထားသော “အာရှအလင်းရောင်” ခေါ် ပုဒ္ဒဝင် တောထွက်ခန်းကို ဝယ်ယူဖတ်မိလေသည်။ ကျွန်တော် ဖတ်ပြီးနောက် ကျွန်တော့် ထံတွင် ထိုစာအုပ်ကို ဆရာပီမိုးနင်း တွေ့ရာ “အင်း ဒီစာအုပ်ဟာ တော်တော် နာမည်ကြီးတဲ့ စာအုပ်ပဲ၊ လွန်ခဲ့တဲ့ငါးနှစ်လောက်

တုန်းက တစ်ကြိမ်တွေ့ဖူးလိုက်တယ်။ နည်းနည်းပဲ ဖတ်ဖူးတယ်။ ငါ့ခဏ
ငှားလိုက်စမ်းကွာ” ဆိုကာ ယူသွားလေသည်။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်
များမှာ စာတစ်အုပ်ကို ငှားသွားလျှင် တစ်လနှစ်လ ကြာတတ်
လေသည်။ တချို့ကြာရုံမက စာအုပ်ရှင်က လိုက်တောင်းမှ
ပြန်ပေးလေ့ရှိသည်။ ဆရာပီမိုးနင်း ငှားယူသွားသော စာအုပ်မှာ
စာအုပ်ကရှည်သည့်အပြင် ကဗျာလင်္ကာလည်း ဖြစ်နေသော
ကြောင့် တစ်လလောက်တော့ ကြာလိမ့်မည်ဟု ယူဆထားလေ
သည်။ သို့သော် ကျွန်တော့် ယူဆချက် မှားလေသည်။ ငါးရက်
တိတိ အကြာတွင် ဆရာသည် စာအုပ်နှင့်အတူ ကျွန်တော့်ဆီ
ရောက်လာကာ ပြန်ပေးပြီးလျှင် “မောင်ဇေယျာရေ-ကျေးဇူးတင်
သကွာ” ဆိုကာ စာအုပ်ကို ဝေဖန်ကာ သူ၏ ထင်မြင်ချက်ကို
ပြောပြလေသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တို့မှာ ကိုယ်ကြည်ညို
ကိုးကွယ်သော မြတ်စွာဘုရား တောထွက်တော်မူသော
အကြောင်းကို ကိုယ် အထင်ကြီးနေသော အင်္ဂလိပ် ကဗျာ
လင်္ကာဖြင့် ခမ်းနားစွာ စပ်ဆိုထားခြင်းဖြစ်သောကြောင့်
စာအုပ်ကို အဆုံးမဖတ်မီကပင် စာအုပ်ကောင်းကြီး တစ်အုပ်
ပေပဲဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချထားရာ၊ ဆရာပီမိုးနင်းမူကား ထိုသို့
မဟုတ်ချေ။ ဘာကြောင့် ကောင်းသည်ဟူသော အချက်များကို
စိစစ်ပြသလေသည်။

ဆရာပီမိုးနင်းနှင့် ကျွန်တော်သည် အမြင်ချင်း အခါခပ်သိမ်း
မတူချေ။ ကွဲလွဲသည့်အချက်များ ရှိခဲ့လေသည်။ စာရေးရာမှာပင်
ဆရာပီမိုးနင်းက ဤသို့ရေးမှ ကောင်းသည်ဟု ဆိုတတ်၏။
သူကိုယ်တိုင်လည်း ရေးသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်ကသဘော
မတူ။ ထိုသို့ ရေးသင့်သည်ဟုသာ ထင်ခဲ့လေသည်။ သဘော
ထားချင်းမည်မျှ ကွဲလွဲစေကာမူ ဆရာပီမိုးနင်း၏ နည်းနာနိသျှ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ထင်မြင်ချက်များကို ကျွန်တော်တို့ ပမာဏ မပြုဘဲ မနေဝံ့ချေ။
အမြဲ ရိုသေလေးစားရပေသည်။

ဤသို့ပီမိုးနင်းသည် စာအုပ်များစွာတို့ကို အမြဲဖတ်ရှု
လေ့လာသော်လည်း ၎င်းသည် သူတစ်ပါး၏စာကို ခိုးချသည်။
ဆင်တူယိုးမှားလုပ်သည်။ တစ်ပါးဆရာကို တပည့်ခံသည်ဟု
မစွပ်စွဲနိုင်ချေ။

ဦးပုညခိုးချသလား

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစာပေသမိုင်း၌ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၊
ရှင်မဟာသီလဝံသ၊ ရှင်ဥတ္တမကျော်၊ နဝဒေးကြီး၊ တောင်ငူ
စာဆိုမင်း စသည်တို့ကိုထား၍ စလေ ဆရာကြီး ဦးပုညတစ်ပါး
တည်းကိုကြည့်လျှင် ဦးပုညသည် မိမိရေးခဲ့သမျှ ပြဇာတ်၊ ဟောစာ၊
ဝတ္ထု၊ မော်ကွန်း၊ မေတ္တာစာ စသည်တို့၌ သူ၏ ပင်ကိုဉာဏ်ကို
မည်မျှလောက် အသုံးပြုခဲ့သည်။ မည်မျှလောက် ဝင်းဝင်းတောက်
ဆိုခဲ့သည် များကို တွေ့မြင်ရပေလိမ့် မည်။ သူနှင့်
ပြိုင်တူဆရာများကသော်လည်းကောင်း၊ သူ့နောက်က ယခုအထိ ဆရာ
များကသော်လည်းကောင်း၊ “သူ့ ပင်ကိုဉာဏ်ကို မမီနိုင်ပါဘူးကွာ”
ဟု ချီးကျူးကြရလေသည်။ ဤမျှ ပင်ကို ဉာဏ်ကို သုံးထားသ
လောက်လည်း ဦးပုည ရေးသားသော စာများတွင် အပိုဒ်တိုင်း
အပိုဒ်တိုင်း၌ ကျမ်းစကား စာအုပ်စကားများ ပြည့်နှက်နေသည်ကို
တွေ့ရလေသည်။ သူ့စာများကို ဖတ်ကြည့်လျှင် ဦးပုညသည်
လောကီ လောကုတ္တရာ ကျမ်းဂန် စာပေ ကဗျာ လင်္ကာ စသည်
တို့ကို မည်မျှကျယ်ဝန်းစွာ ဖတ်ရှုထားသည်ကို ကောင်းစွာသိနိုင်
ပေသည်။ သို့သော် ဦးပုညသည် သူတစ်ပါး စာပေကိုခိုးချသည်၊
တစ်ဆင့်ခံဖြစ်သည်စသည်ဖြင့်မစွပ်စွဲနိုင်ချေ။

ရိုတ်စပီးယားသံယောင်လိုက်သလား

အင်္ဂလိပ် စာပေတွင် အင်္ဂလိပ် ပြဇာတ်ရေး စာဆိုကြီး ရိုတ်စပီးယားသည် ပြိုင်ဘက်မရှိ နာမည်ကြီးသည့် ပြဇာတ်ကြီး၊ ပြဇာတ်ငယ်၊ လင်္ကာ၊ ကဗျာ၊ တေးထပ် စသည်တို့ များစွာ ရေးခဲ့သည်။ ပြဇာတ်များကို ရှေး ဂရိတ်ရာဇဝင်၊ ရောမရာဇဝင်၊ ပြင်သစ်ရာဇဝင်၊ အင်္ဂလိပ်ရာဇဝင်စသော ရာဇဝင်သမိုင်းများမှ ယူသည်။ ရေးလေသမျှ အပိုဒ်တိုင်း အပိုဒ်တိုင်းတွင် ဂရိတ် ကျမ်းဂန်လာစကား၊ လက်တင်ကျမ်းဂန်လာစကားများနှင့် မကင်းချေ။ သို့ဖြစ်သော်လည်း ရိုတ်စပီးယား ခိုးချသည်၊ သံယောင်လိုက်သည်၊ သူတစ်ပါး၏ တပည့်ခံသည်ဟု မစွပ်စွဲ နိုင်ချေ။ စင်စစ်အားဖြင့် စာဖတ်ဘဲ စာရေးနိုင်၊ စာရေး နိုင်လျှင် စာရေးဆရာ မဖြစ်ချေ။ စာရေးဆရာစိတ် ပေါ်ခြင်း၊ စာရေးဆရာဖြစ်လာခြင်းပင် စာဖတ်ရာမှအစ ဖြစ်လေသည်။

တေးသွေးကျောက်နှင့်စာကောင်း

တေးထပ်ကောင်းကောင်းတစ်ပုဒ်ကိုဖတ်ရလျှင် ကိုယ်တိုင်က တေးထပ်ရေးစပ်လိုသောစိတ် ပေါ်လာသည်။ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ကောင်းကောင်း ဖတ်ရလျှင် ကိုယ်တိုင်က ဝတ္ထုရေးချင်စိတ် ပေါ်လာသည်။ တေးထပ် မဖတ်ဖူးဘဲလျက် တေးထပ်ရေးသူ၊ ဝတ္ထုမဖတ်ဖူးဘဲလျက် ဝတ္ထုရေးသူဟု မရှိနိုင်ချေ။ တေးထပ် ဖတ်ဖူးသော်လည်း တေးထပ်မရေးသူ၊ ဝတ္ထု ဖတ်ဖူးသော် လည်း ဝတ္ထုမရေးသူသာ ရှိချေသည်။

ကျွန်တော်တို့ စာရေးဆရာပေါက်စကလေးဘဝတွင် ဆရာ ဆရာကြီးများ ရေးစပ်ကြသော တေးထပ်များကို ဖတ်ရှုနှစ်ခြိုက် ကြ၍ ထိုဆရာကြီးများနည်းသူ ပြောင်မြောက်သော တေးထပ်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

များကို ရေးသား လိုကြလေသည်။ ပထမ “တေးထပ်ကို ဉာဏ်ဆ၍ ကြံကြတော့ စပ်ပုံ” စသော တေးထပ် ရေးနည်း နိဿရည်းများကို ကြည့်၍ရေးကြသည်။ တေးထပ်ရေးနည်း နိဿရည်း က မှာသည့်အတိုင်း အခံမှန်၊ အအုပ်မှန်၊ ဆယ့်ရှစ်ပိုဒ် ပြည့်စုံကြ ပါ၏။ ရေးနည်းသက်သက်နှင့်စစ်လျှင် အပြစ် မတွေ့နိုင်ချေ။ သို့သော်

တေးထပ်ကောင်းတစ်ပုဒ်မူကားမဖြစ်ချေ။ အရသာမရှိ၊ ပေါ့ရွတ်ရွတ်နေ၏။ သူတစ်ပါးကြိုက်ဖို့ထားဘိဦး၊ ကိုယ့်စာကိုပင် ကိုယ်မကြိုက်ချေ။ ဆရာဆရာကြီးများ ရေးခဲ့ကြသော တေးထပ် များနှင့်စာလျှင် ကေသရာဇာခြင်သောအနီး ခွေးဝဲစားကို ချထား သကဲ့သို့ ထင်ရလေသည်။ သို့နှင့် တေးထပ်ဆရာကြီး များကို ကပ်၍မေးရာ ဆရာကြီးများက “တေးထပ်စပ်နည်းသိရုံနဲ့ တေးထပ်ကောင်းမဖြစ်ဘူး။ တေးထပ်ဆိုတာမှာ စကားအသုံးက တစ်မျိုးရှိသေးသည်။ တေးထပ်ကောင်းကောင်း ရေးတတ်ချင်ရင် တေးထပ်တွေကို များများဖတ်ပေး၊ ဖတ်ရင်းလည်းရေး” ဟု ဆုံးမကြ လေသည်။ ထိုအဆုံးအမမှန်၏။ ဆရာကြီးများ၏ သွန်သင်ချက် အတိုင်း တေးထပ်ကောင်းကောင်းတွေကို များများဖတ်၊ မှတ်တန် ရာတွေကိုမှတ်၍ တော်တော်ကလေး အလေ့အကျင့် ရရှိလာမှ လူထဲချပြပုံသော တေးထပ်များကို ရေးနိုင်လာကြလေသည်။

မည်မျှကောင်းသောဓားဖြစ်စေကာမူ ဓားသွေးကျောက် ပေါ်သို့ မတင်လျှင် ဓားသွားမထက်၊ ဓားကောင်းတစ်လက် မဖြစ် နိုင်။ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်သည် ဓားနှင့်တူသည်။ စာသည် ဓားသွေး ကျောက်နှင့်တူသည်။ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် မည်မျှကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ အထက်ဘဝင် အောက်အဝီစိ ထိအောင် အတွေးနက်သည် မှန်စေ၊ စာဖတ်ခြင်းတည်းဟူသော ဓားသွေးကျောက် ပေါ်သို့ မတင်က စာကောင်းမဖြစ်နိုင်ကြောင်း သိအပ်လေသည်။

ဘာသာပြန်မှု

လူမျိုးတစ်မျိုး၏ ကြီးပွားမှုမှာ ဗဟုသုတ ပြည့်စုံကြွယ်ဝမှု အပေါ်၌ တည်သည်။ ဗဟုသုတ ပြည့်စုံကြွယ်ဝမှုမှာ မိမိ တိုင်းရင်းဖြစ် ဗဟုသုတ မျှလောက်ဖြင့်သာ လုံလောက်ခြင်း မရှိဘဲ၊ ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်မှ ဗဟုသုတများကို စုပေါင်းရရှိရန် လိုလေသည်။ ဤသို့ ကမ္ဘာ့ဒေသ အရပ်ရပ်မှ ဗဟုသုတများကို ရရှိရေးမှာလည်း ရှေးဦးစွာ နိုင်ငံခြား ဘာသာစကားများကို တတ်ကျွမ်းမှု၊ ထို့နောက် ဘာသာခြား စာပေများကို မိမိ ဘာသာသို့ အများဆုံး ပြန်ဆိုနိုင်မှုအပေါ်၌ တည်ရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် စာပေ ဘာသာပြန်မှုသည် လူမျိုးတစ်မျိုး၏ ကြီးပွား ရေး ၌ မည်မျှ အရေးကြီးသည်ကို သိသာနိုင်ပေသည်။

ပုဂံခေတ်က ဘာသာပြန်မှု

နိုင်ငံခြားမှ စာပေများကို မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရေးသား ခဲ့ကြသည်မှာ ပုဂံခေတ်ကပင် ဖြစ်လေသည်။ ထိုခေတ်က ပုဂံ ပြည်သား ရဟန်းရှင်လူတို့သည် ပါဠိဘာသာ၊ သက္ကတဘာသာ များကို များစွာလေ့လာ တတ်မြောက်ကြသဖြင့်၊ ပါဠိဘာသာ ဖြင့် ကျမ်းဂန်အများ ပြုစုခဲ့ကြရုံမက၊ ပါဠိဘာသာ၊ သက္ကတ ဘာသာကျမ်းဂန်များရှိ အကြောင်းအရာတို့ကို ပြည်သူပြည်သား အားလုံးတို့သည် မိမိတို့ဘာသာဖြင့် လွယ်လင့်တကူရယူ ဖတ်ရှု နိုင်ကြစေရန် မြန်မာဘာသာသို့လည်း များစွာပင် ပြန်ဆို ရေးသားထားခဲ့ကြပေသည်။ ထိုခေတ်မတိုင်မီက မြန်မာဘာသာ ကို နှုတ်ဖြင့် ပြောဟောမှု၌သာ အများအသုံးပြုလျက်၊ ပုဂံခေတ် ရောက်၍ ပါဠိကျမ်းဂန်များကို မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရေး

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

သားကြသည့် အခါတွင်မှ မြန်မာဘာသာသည် နှုတ်စကားမှ စာစကားအဖြစ်သို့ တိုးပွားရောက်ရှိသည်ဟု ပညာရှိတို့ ယူဆကြလေသည်။ အကြောင်းကြောင်းကို ထောက်လျှင် ထိုယူဆချက်သည် မှန်သည်ဟု ယူရန်ရှိပေသည်။ သို့လျှင် ဘာသာပြန်မှုသည် မြန်မာစကားကို အထက်တန်းသို့ ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ရာ၌ မည်မျှကြီးမားစွာ ကျေးဇူးပြုခဲ့သည်ကို သိသာပေသည်။

ထို့နောက်လည်း အစဉ်အဆက်အားဖြင့် ပါဠိဘာသာ၊ သက္ကတဘာသာ တို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ မွန်ဘာသာ၊ ရှမ်းဘာသာ စသည်တို့မှ ထိုက်သင့်ရာရာတို့ကို ပြန်ဆိုခဲ့လေသည်။

တောင်ငူခေတ်ဘာသာပြန်မှု

ထို့နောက် အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၅၀၀ ကျော်၊ တောင်ငူခေတ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ အနောက်နိုင်ငံသားများ ရောက်ပေါက်လာကြလေသည်။ ရှေးဦးစွာ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကြီးများကို စွန့်စားဖြတ်သန်း၍ ကမ္ဘာကို လှည့်လည် စုံစမ်းသူများ ရောက်လာကြသည်။ ယင်းနောက် ခရီးလမ်းစခန်း အတော်အတန် ပေါက်ရောက်လာသောအခါ ကုန်သည်များရောက်လာကြလေသည်။ ထို့နောက် ရောမ ခရစ်ယာန် သာသနာပြုဆရာများ ရောက်လာကြလေသည်။ ဤသို့ ကူးလူးဆက်ဆံမှုများပြားလာသောအခါ ၎င်းတို့၏ ဘာသာစကား၊ ၎င်းတို့၏ စာပေများ ပါရှိလာကြသည်ဖြစ်ရာ၊ အထူးအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် စခန်းချ၍ သာသနာပြုကြသော ရောမ ခရစ်ယာန်ဆရာများက ဘာသာတရား ဟောပြောရေး အလို့ငှာ မြန်မာ ဘာသာကို လေ့လာ၍ ၎င်းတို့ အသုံးပြုသော အီတာလျံဘာသာ၊ ပြင်သစ်

ဘာသာ၊ လက်တင်ဘာသာများမှ အကြောင်းအရာ များကို နှုတ်ဖြင့် ဟောပြောခြင်း၊ ဘာသာပြန်ဆို ရေးသားပေးခြင်း ပြုကြ မည်မှာ ဓမ္မတာပင် ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် မည်မျှလောက် ဘာသာပြန် ဆိုသွားကြသည် ကို ကား တပ်ရာမသိရပေ။

ဆရာယုဒသန်နှင့်ဘာသာပြန်မှု

ထို့နောက် အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၈၁၃ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည်မှ နှစ်ခြင်း သာသနာပြုဆရာ၊ ဆရာယုဒသန်တို့ မြန်မာပြည် ရန်ကုန်မြို့သို့ လာရောက် သာသနာပြုလေသည်။ ထိုမှစ၍ အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရေးသား မှုများသည် များစွာ ဖြစ်ထွန်းလာလေသည်။ ဆရာယုဒသန် တို့မှာ သာသနာပြု လာရောက်ကြသည်နှင့်အညီ သာသနာနှင့် ပတ်သက်သော စာများကိုသာ အဓိကထား၍ ဘာသာပြန်ဆို ရေးသားကြလေသည်။ သို့သော် သာသနာပြုမှု အောင်မြင်ရေး အတွက် စာသင်ကျောင်းများ တည်ထောင်ပေးကြရာ ထိုကျောင်း များတွင် အသုံးပြုရန် သာသနာရေးနှင့် မဆိုင်သော ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်၊ ဂဏန်းသင်္ချာ၊ ပထဝီဝင်၊ မြေတိုင်းပညာ၊ ရုက္ခပေဒ၊ ကျန်းမာရေး၊ လောကဓာတ်ပညာစသည်များကို အတော်များများ ဘာသာပြန်ဆိုပေးခဲ့ကြလေသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှသာလျှင် မဟုတ်၊ ဟီးဘရူး ဘာသာမှလည်း စာတစ်အုပ် ဘာသာပြန်ခဲ့ လေသည်။ ၎င်းမှာ ဓမ္မဟောင်း ဓမ္မသစ် နှစ်စောင်တွဲဖြစ်သော ခရစ်ယာန်သမ္မာကျမ်းစာကြီး ဖြစ်လေသည်။ ထိုခေတ်မတိုင်မီ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ ကျော် လောက်ကပင် သမ္မာကျမ်းကြီးကို အင်္ဂလန်၌ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆို အသုံးပြုနေခဲ့ကြသော်လည်း

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ဆရာ ယုဒသန်သည် သမ္မာ ကျမ်းကြီးကို မြန်မာ ဘာသာသို့ ပြန်မည် ရှိသောအခါ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ကို အသုံးမပြုဘဲ မူလဖြစ်သော ရှေးဟီးဘရူးဘာသာဖြင့်ရှိသော ကျမ်းရင်းမှ မြန်မာဘာသာသို့ တိုက်ရိုက် ပြန်ဆိုလေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုကျမ်းကို အမည်တပ်ရာ၌ ‘ဟေဗြဲ-ဟေလသ ပါဠိတော်မှ မြန်မာဘာသာအားဖြင့် ဆရာယုဒသန် အနက်ပြန်၍ ပုံနှိပ် သော ဓမ္မဟောင်းကျမ်းနှင့် ဓမ္မသစ်ကျမ်းတည်းဟူသော ထာဝရ ဘုရား၏ သမ္မာကျမ်း’ ဟု ဖော်ပြခဲ့လေသည်။ (ဟီးဘရူး-ဟေဗြဲ ဟေလသ ဆိုသည်မှာ အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ ဥရောပတိုက်သား တို့ အခေါ် ‘ဂျူး’၊ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်နှင့် အရှေ့တိုင်းသားများ အခေါ် ‘ရဟူဒီ’၊ ယခုအခေါ် ‘အီစရေး’ တို့၏ ရှေးနှစ် ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်လောက်က စကားဟောင်းဖြစ်သည်။)

ဂုဏ်ယူဖွယ် မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း

ထို့နောက်မူကား မြန်မာလူမျိုးများ ကိုယ်တိုင် အင်္ဂလိပ် ဘာသာကို ကောင်းစွာ တတ်ကျွမ်း နားလည်သူများ ပေါများ လာလျက် ကမ္ဘာ့ဗဟုသုတများကို မြန်မာနိုင်ငံသို့ သွတ်သွင်း ပေးမှ တော်တော့မည်ဟု သဘောပေါက် လာကြသည့် အ လျောက် သင့်ရာသင့်ရာတို့ကို ဘာသာပြန်ခဲ့ကြလေသည်။ ထိုမှမူကား အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ တစ်ဆင့် ရအပ်သော ကမ္ဘာ့ ဗဟုသုတများကို မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆို ရေးသားမှုသည် တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် တိုးတက်လာခဲ့ရာ ယခုမူကား ဘာသာပြန် စာပေအသင်းကြီးက ဗဟုသုတ ရှိရှိသမျှတို့ကို အင်တိုက် အားတိုက် ပြန်ဆို ထုတ်ဝေပေးနေသော အခြေသို့ ကောင်းစွာ ဆိုက်ရောက်ခဲ့လေသည်။ ထိုအသင်းကြီးက ကောင်းနိုးရာရာ ဗဟုသုတများကို တစ်အုပ်စီတစ်အုပ်စီသာမက တစ်ကမ္ဘာလုံး၏

ဗဟုသုတပေါင်းချုပ်ကြီးဖြစ်သော စွယ်စုံကျမ်းကြီးကိုပင် ရေးသားပြုစု၍ အစမှအဆုံး ၁၄ တွဲအထိ စီစဉ် ရိုက်နှိပ်နေလေသည်။ ဤကဲ့သို့ တိုင်းရင်းဘာသာဖြင့် ထိုမျှကြီးမားသော စွယ်စုံ ကျမ်းကြီးကို ပြုစုသည်မှာ ဂျပန်ပြည်မှတစ်ပါး၊ အရှေ့တိုင်းများ တွင် မြန်မာနိုင်ငံတော်သည် ပထမဆုံးဖြစ်သည်ဟု သိရှိရပေ သည်။ ဂုဏ်ယူနိုင်သော လုပ်ငန်းကြီးဖြစ်သည်။

သို့လျှင် ကမ္ဘာ့ဗဟုသုတကို မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုမှု၌ မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွက် စိတ်ချရပြီး တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ တိုးတက် သွားရန်သာ ရှိပေတော့သည်။

မြန်မာ့ဗဟုသုတနှင့်ကမ္ဘာ

သို့သော် မြန်မာ့ဗဟုသုတကို ကမ္ဘာသို့ ပေးရန် လိုပေ သေးသည်။ ဗဟုသုတဟူသည်မှာ တစ်ဘက်တည်း စီးဆင်းနေ၍ မဖြစ်ချေ။ အပေးအယူ အစုန်အဆန်ရှိမှ သင့်လျော် လျောက် ပတ်သည်။ သို့ ဗဟုသုတကို ကိုယ်ကယူသလို ကိုယ့် ဗဟုသုတ ကိုလည်း သူ့ကိုပေးရန် တာဝန် ရှိပေသည်။ သို့ဗဟုသုတ ကိုချည်း ယူလျက် ကိုယ်ကပြန်၍ မပေးသည်ရှိသော် ကိုယ့် အကြောင်းကို သူမသိ၍ ကိုယ့်ကို သူ အထင်မှားဖွယ် အထင် သေးဖွယ် ရှိသည့်အပြင် ကမ္ဘာ့ဗဟုသုတ၌လည်း တစ်ကွက် လပ်လျက် မပြည့်မစုံ ဖြစ်နေပေလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် မြန်မာ့ ဗဟုသုတကို ကမ္ဘာသို့ မည်မျှပေးပြီးပြီ၊ မြန်မာ ဘာသာစာပေများကို ကမ္ဘာ့စာပေဖြင့် မည်မျှလောက် ပြန်ဆို ရေးသားပြီး ဖြစ်သည်ကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုရန် လိုပေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

မြန်မာဘာသာမှ အင်္ဂလိပ်စသော ဘာသာများသို့ ပြန်ဆို ရေးသားခြင်းသည်၊ အင်္ဂလိပ်စသော ဘာသာများမှ မြန်မာ ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခြင်းထက် နောက်မကျသည့်ပြင် အလျင် ဦးသည်ဟူ၍ပင် ဆိုကောင်း ဆိုနိုင်ပေလိမ့်မည်။

ဥရောပတိုက်သားများအနက် မြန်မာနိုင်ငံသို့လက်မွန်ပထမ ရောက်ရှိလာသူမှာ အီတလီပြည် ဗန်နစ်မြို့သား နိုက်ကိုလိုဒီ ကွန်တီ ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၄၃၅ ခုနှစ်၊ အင်းဝမိုးညှင်းသတိုး လက်ထက် ရောက်ရှိလာသည်။ ထို့နောက် ပဲခူးဟံသာဝတီ ရှင်စောပု၊ ဓမ္မစေတီတို့ လက်ထက် ရှေ့ပြည် တဝါးမြို့မှ နိုက်တင် အမည်ရှိသော ရှေ့လူမျိုး ကုန်သည် တစ်ယောက်၊ ထို့နောက် နဲစတီမင်းနီး အမည်ရှိသော အီတလီ လူမျိုးကုန်သည်တစ်ယောက်၊ ထို့နောက် ဗာထီးမား အမည်ရှိသော အီတလီ လူမျိုးကုန်သည်တစ်ယောက်၊ ထို့နောက် ရမ်-ဖိုက် အမည် ရှိသော အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ကုန်သည် တစ်ယောက် စသည်ဖြင့် အသီးသီး လာရောက်ကြလေသည်။ ၎င်းတို့သည် မှတ်တမ်းများ ရေးသား ထားခဲ့ ကြသော် လည်း တို့ တို့ တုတ် တုတ် အကျဉ်းချုပ်မျှလောက် သာ ဖြစ်ကြသဖြင့် ဘာသာပြန်မှု တစ်စုံတစ်ရာ မရှိချေ။

ပထမဆုံး မြန်မာနိုင်ငံတော်အကြောင်းကို ကျမ်းတစ်စောင် ဖြစ်လောက်အောင် ကျယ်ဝန်းစွာ ပြုစုသူမှာ အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၇၂၂ ခုနှစ်၊ ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရား လက်ထက် အီတလီပြည်မှ သန်လျင်သို့ လာရောက် သာသနာပြုသော ရောမ သာသနာပြု ဘရင်ဂျီဘုန်းကြီး မန်တီဂက်ဇာ (Mantegazza) ဆိုသူ ဖြစ်လေသည်။ သန်လျင်မှ အင်းဝနေပြည်တော် အရောက် သာသနာပြုရင်း မြန်မာနိုင်ငံအကြောင်းကို လေ့လာသွားပြီးလျှင် အီတလီသို့ ပြန်ရောက်ပြီးနောက်၊ အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၇၈၄ ခု

နှစ်တွင် “အင်းဝနှင့် ပဲခူးနိုင်ငံများအကြောင်း” (Relation Des Royaumes D'ava et Pegu) ကို ပြင်သစ်ဘာသာဖြင့် ရေးသား ထားခဲ့လေသည်။ ထိုစာမူမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကွယ်ပျောက်နေပြီးမှ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရောမမြို့၌ ပထမဦးစွာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့မှာ ပြင်သစ်ဘာသာကို မတတ်ကျွမ်းသဖြင့် စာအုပ်အတွင်းပါ အကြောင်းအရာများကို အတိအကျ လေ့လာခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သော်လည်း၊ တတ်သမျှ မှတ်သမျှနှင့် မာတိကာကို ကြည့်ရှု သုံးသပ်ရာ၊ မြန်မာဘာသာမှ အချို့အချို့သော အကြောင်းအရာများကို တိုက်ရိုက် ပြန်ဆို ရေးသားခြင်း မဟုတ်စေကာမူ အကြမ်းအားဖြင့်ကား ဖော်ပြ သွားသည်ဟု မှတ်ထင်ရလေသည်။ အကယ်၍ မှတ်ထင်မိသည့် အတိုင်း ဟုတ်မှန်လျှင် အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၇၂၂ ခုနှစ်နှင့် ၁၇၈၄ ခုနှစ် အတွင်း၌ပင် မြန်မာဘာသာမှ ဥရောပတိုက်သား ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုနေပြီဟု ဆိုရန်ရှိလေသည်။

မြန်မာအကြောင်းရေးသော အီတလီ

ယင်းသည့်နောက် အီတလီပြည်သား ဘရင်ဂျီဘုန်းကြီး “စိန်ဂျာမနီး” (Sangermano) သည် အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၇၈၃ ခု၊ ဘိုးတော်ဘုရား လက်ထက် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်လာ၍ အင်းဝတွင် ၁၅ နှစ်ခန့် သာသနာပြုပြီးလျှင် ၁၈၀၈ ခုနှစ် တွင် အီတလီသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ၊ မြန်မာပြည် အကြောင်း စာတစ်အုပ် ရေးသားလေသည်။ ထို စာအုပ်ကို ၎င်းကိုယ်တိုင်ပင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမည် ကြံသော်လည်း ၁၈၁၉ ခု နှစ်တွင် အနိစ္စရောက်၍ အကြံ အထမမြောက်ဘဲ စာမူသာ ကြွင်းကျန်ရစ်လေသည်။ ထိုစာမူမှာ ၁၅နှစ်ကျော်ခန့် တိမ်မြုပ်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

နေပြီးနောက် ၁၈၃၃ ခုနှစ်တွင် ရောမမြို့ရှိ “အရှေ့တိုင်း စာပေ ဘာသာပြန်အသင်း” က အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဘာသာပြန်ဆို ပြီးလျှင် ရောမမြို့တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလေသည်။ ထို့နောက် ၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ အစိုးရ ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ဒုတိယ အကြိမ်၊ ၁၈၉၃ ခုနှစ်တွင် လန်ဒန်မြို့ (ဝက်မင်းစတား) တွင် တတိယအကြိမ်၊ ၁၉၃၅ ခုနှစ်လောက်တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ စတုတ္ထ အကြိမ် လေးကြိမ်တိုင်တိုင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။

ထိုစာအုပ်၌ မြန်မာဘာသာကျမ်းများမှ ပြန်ဆိုချက်များပါရှိ လေသည်။ ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက် သာသနာပိုင်ဆရာတော် စီရင်ရေးသားသော ဇမ္ဗူဒီပစာတမ်း၊ မဟာရာဇဝင်မှ ထုတ် နုတ်ချက်များ မြန်မာဓမ္မသတ်များမှ ဘာသာပြန်ဆိုချက်များကို တွေ့ရသည်။ မဟာရာဇဝင်မှာ ဦးကုလား၏ ရာဇဝင်ကြီးပင် ဖြစ်ပေမည်။ မြန်မာဓမ္မသတ်မှာ မည်သည့်ဓမ္မသတ်မှ ဖြစ်မည်ကို အတိအကျ မသိနိုင်သော်လည်း အလောင်းဘုရား လက်ထက် ဝဏ္ဏဓမ္မကျော်ထင်အမတ် စီရင်ရေးသားသော ရွှေမျဉ်းဓမ္မသတ် ဖြစ်မည်ဟု ယူဆကြလေသည်။ ဤစာများသည် အစောဆုံး ဘာသာပြန်ဆိုချက်များဟု ဆိုနိုင်ပေမည်။

ယင်းသည့်နောက်မူကား ပြောပလောက်သော ဘာသာ ပြန်ဆိုချက်များကို အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၈၄၇ ခုနှစ်အထိ မတွေ့မိချေ။ ထိုနှစ်တွင် မြန်မာဘာသာနှင့်ရှိသော မနုဓမ္မသတ်ကို ဒီ-ရစ်ချပ်ဆင်ဆိုသူ အင်္ဂလိပ် ဘာသာသို့ အစအဆုံးပြန်ဆို၍ မော်လမြိုင်မြို့တွင် စက်တင် ပုံရိုက်လေသည်။ စစ်မဖြစ်မီက မြန်မာနိုင်ငံ သုတေသနအသင်း ပိဋကတိုက်တွင် တစ်အုပ်ရှိဖူး သည်ဟု သိရသည်။ ထိုဘာသာပြန်ဆိုချက်ကို ရန်ကုန်မြို့ ချီးပကုတ်၊ ဟိုက်ကုတ် တစ်ရားလွှတ်တော်များက ဗုဒ္ဓဘာသာ

မြန်မာအမျိုးသားတို့၏ ထုံးတမ်းဥပဒေအဖြစ် အသုံးပြုသော ကြောင့် ရန်ကုန်မြို့ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်က စတုတ္ထအကြိမ်အထိ ရိုက်နှိပ်ဖူးသည်။ ထို့နောက်လည်း မြန်မာဓမ္မသတ်များကို အဆင့်ဆင့်ပင် အင်္ဂလိပ် ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုကြလေသည်။

ဗုဒ္ဓဝင်ကိုအင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုသော ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းအုပ်ကြီး

၁၈၅၂ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ရှိ ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းအုပ်ကြီး ဘီရှော့ဘီဂန်ဒက်က “မာလာလင်္ကာရဝတ္ထုတော်ကြီး” ဟု အမည်တွင်သော မြန်မာဘာသာ ဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းကို အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်ဆိုရေးသားသည်။ ၎င်းကို ရှေးဦးစွာ စင်ကာပူမြို့၌ ထုတ်ဝေသော ဂျာနယ်တစ်စောင်တွင် ထည့်သွင်းပြီးနောက် ၁၈၅၈ ခုနှစ်တွင် တစ်ကြိမ်၊ ၁၈၆၆ ခုနှစ်တွင် တစ်ကြိမ် ရန်ကုန် မြို့တွင် စာအုပ်အဖြစ် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ ထို့နောက် ထိုစာအုပ်သည် ဥရောပတိုက်တွင် ပျံ့နှံ့ခြင်း မရှိသေး၍ ၁၈၈၀ ပြည့် နှစ် တွင် လန်ဒန် မြို့မှ ၂ တွဲ ပြုလုပ်ထုတ်ဝေသည်။ ၁၉၁၄ ခုနှစ်တွင် နောက်တစ်ကြိမ် ၂ တွဲကို တစ်တွဲပြု၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြန်သည်။

မင်းတုန်းမင်းတရား လက်ထက်မှစ၍ သီပေါမင်းတရား နန်းကျသည်အထိ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်သွယ်မှု၌ ထင်ရှားသော ကာနယ်ဆလေဒင်သည် သုဓနုဋ္ဌေတောင်ဇာတ်ကို ၁၈၅၆ ခု နှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်လေသည်။ (၎င်းဇာတ်ကို အင်္ဂလိပ်များ မြန်မာနိုင်ငံအောက်ပိုင်းကို သိမ်းယူစက သုံးနိုင်ငံ ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးအဖြစ် အုပ်ချုပ်ဖူးသည့်ပြင် အထက်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

မြန်မာမင်းနိုင်ငံ မန္တလေးရွှေမြို့တော်သို့ တက်ရောက်၍ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးစာချုပ်ကို ချုပ်ဖူးသော လက်ဖတ်နှင့် ဂျင်နရယ်မိုက်ရေးသား၍ ၁၈၇၈ ခုနှစ် ပုံရိုက်သော “မြန်မာပြည် ရှေးခေတ်နှင့် ယခုခေတ်” အမည် ရှိသော စာအုပ် ပထမတွဲတွင် ထည့်သွင်း ပုံရိုက်ထားသည်။ မည်သည့်ဆရာ ရေးသားသော ပြဇာတ်က ဘာသာပြန်သည်ကို မသိရချေ။ ပြန်ဆိုပုံမှာ စကားပြေ မဟုတ်ဘဲ လင်္ကာဖြစ်လျက် အဆိုအမိန့် ကျစ်လျစ်သည်။)

မြန်မာမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုမှု

ထို့နောက် အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၈၉၀ ကျော်လောက်တွင် မင်းဘူး ဦးဩဘာသ ဆရာတော် စီရင်ရေးသားသော ဝေဿန္တရာဇာတ်၊ မဟာဇနကဇာတ်များကို ပညာဝန် မစ္စတာဂေါ့ဆိုသူက အကျဉ်းချုပ်၍ ဘာသာပြန်သည်။

ထို့နောက် စာတော်ပြန်ဝန်ထောက်နှင့် ကမ္ပည်းကျောက်စာဝန် ဦးထွန်းငြိမ်းက ပုဂံ၊ ပင်းယ၊ အင်းဝ ကျောက်စာများ၊ အစိုးရ စာတော်ပြန်ဌာန ကင်းဝန်မင်းကြီးစီရင်သော ၃၄ စောင်တွဲ ဓမ္မသတ်ကြီး၊ ဒေါက်တာမိုးရူမားက ဝါခရုဓမ္မသတ်၊ ဦးဖေမောင်တင်နှင့် ဆရာကြီးလှစ် တို့က မှန်နန်းရာဇဝင်တော် ပုဂံခေတ်အပိုင်း စသည်ဖြင့် ပြန်ဆိုကြလေသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာ ထင်အောင်က ၎င်းစီရင် ရေးသားသော “မြန်မာပြဇာတ်” အကြောင်းတွင် ဒေဝကုမ္ဘာန်ပြဇာတ်၊ ပါပဟိန်ပြဇာတ်၊ ပဒုမပြဇာတ်၊ ရေသည်ပြဇာတ်တို့ကို အစမှအဆုံး ရာမဇာတ်၊ မဟော်ဇာတ်၊ ဝိဇယဇာတ်၊ ကောသလဇာတ်၊ ဝေဿန္တရာဇာတ်၊ သထုံရာဇဝင်

ပြဇာတ်၊ လူဝံမောင်နှမပြဇာတ်၊ စောမေစောဖေပြဇာတ်မှ (ကောက်နုတ်ချက်များ) ဘာသာပြန်ထားလေသည်။

စစ်ပြီးခေတ်၌မူကား ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု စီရင်ရေးသားသော “လူထုအောင်သံပြဇာတ်”၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဂျပန်စစ်ရောက်သည့် ခေတ်အကြောင်း စာအုပ်များကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆို ရေးသားပြီး ဖြစ်လေသည်။

ဤဘာသာပြန်ဆိုချက်များမှာ ပြောပလောက်သော စာအုပ် များ ဖြစ်ပေသည်။ အခြား ကဗျာ၊ ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထုတို့ စသော ဘာသာပြန်ချက် များလည်း ရှိပေသေးသည်။ (ဤမူကား အကြောင်းသင့်၍ သာမန်မျှရေးသားဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပေသည်။)

လစ်ဟင်းနေသောအချက်

ကမ္ဘာ့ဗဟုသုတကို မြန်မာက ရယူရန်မှာ အထက်ကပြဆို ခဲ့သည့် အတိုင်း စိတ်ကျေနပ်လောက်အောင် လုပ်ငန်းများ ရှိနေပြီ ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာ့ဗဟုသုတကို ကမ္ဘာကိုပေးရန် လုပ်ငန်းမှာမူကား ရှိသင့်သလောက် မရှိသေးသည်ကို တွေ့ရ ပေသည်။ မြန်မာက ကမ္ဘာကို ပေးရန်-ပြရန် များစွာပင် ရှိပေသည်။ မြန်မာဘာသာစကားဖြင့် ရှိနေသော ပျို့ကဗျာ၊ လင်္ကာများ၊ သီချင်းဂီတများ၊ ဗိသုကာကျမ်းများ၊ ပန်းပုကျမ်း များ၊ ဓလေ့ ထုံးစံနှင့် သက်ဆိုင်သော ကျမ်းများ၊ ရာဇဝင်ကျမ်း၊ သမိုင်းကျမ်း၊ ပြဇာတ် စသည်ဖြင့် များစွာပင် ရှိပေသည်။

ဤမှာ ကျွန်ုပ်တို့၌ လစ်ဟင်းနေသော အချက်တစ်ရပ် ဖြစ် လေသည်။ ကြိုးစားကြပါကုန်ဟု နှိုးဆော် တိုက်တွန်း လိုက် ပါကြောင်း။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ကလောင်သွားနှင့် မုန့်ဟင်းခါး

ကျွန်တော်သည် စာရေးဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ စာကို ရေးသည်။ တွေးချင်ရာ တွေးသည်။ သို့သော် စာရေးဆရာ တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ စာကိုရေးသည်။ တွေးချင်ရာတွေးသည် ဆိုရုံနှင့် ကျွန်တော်၏ ဘဝကိစ္စ ပြီးပြီလားဟု တွေးမိပေသည်။

လောက၌ လူတွေ အများကြီးရှိသည်။ ကမ္ဘာဦး လူပေါ်စက ယခုအထိ မွေးလိုက်သေလိုက်နှင့် လာခဲ့ကြသော လူအစုကို မဆိုထားဘိ၊ ယခု ကျွန်တော်တို့ မျက်မှောက်မျက်မြင် ကမ္ဘာ ၌ပင် လူပေါင်း သန်း ၂၀၀၀ ကျော် ရှိသည်။ ကမ္ဘာဦးကစ၍ ဖြစ်ခဲ့သော လူများကို ရေတွက်ရသော် ဂဏန်းလောက်မည် မဟုတ်။ ဂင်္ဂါဝါလုသဲစုမျှ ရှိသည်ဟူသော အသင်္ချေ သဘောသို့ ထည့်ရန်သာ ရှိပေတော့သည်။

ဘဝစစ်တမ်း

လူတစ်ယောက် တစ်ဘဝဖြစ်သည်။ ကုန်သွယ်လယ်လုပ်အစ၊ စာရေးဆရာအဆုံး၊ မိမိဘဝ လက်သင့်ရာ အလုပ်အမျိုးမျိုး တို့ကို လုပ်ကြသည်။ စာရေးဆရာက စာရေးသည်။ လယ်သမားက လယ်လုပ်သည်။ ဘုန်းကြီးက တရားကျင့်သည်။ ပညာရှိက တွေး တောသည်။ ရှင်ဘုရင်က မင်းပြုသည်။ တံငါက ငါးများသည်။ သူခိုးက ခိုးသည်။ ခါးပိုက်နှိုက်က နှိုက်သည်။ လောက အလုပ်၊ ဘဝအလုပ် စသည်ဖြင့် ဆိုလိုက်ကြသည်။ ဒါပဲလား၊ ပြီးပြီလား၊ ဘာများ ရှိသေးသလဲဟု တွေးတောစရာတွေ ပေါ်၍ လာ လေသည်။

ဘဝကို စစ်တမ်းထုတ်ရန် လိုသည်။ သူဌေးကြီး ငွေစုသည်။ ငွေရလျှင် ပြီးရောလား။ စာရေးဆရာ စာကိုရေးသည်။ ဝတ္ထု ရေးသည်။ ဆောင်းပါး ရေးသည်။ ကဗျာရေးသည်။ ကျမ်းပြု သည်။ အတွေးအမျိုးမျိုး ထုတ်သည်။ ဒါတွေ ရေးပြီးလျှင် ပြီးရော လား။ ကျွန်တော်တို့ ဘာကိုလို၍ ရေးကြသနည်း။ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းမှု ငွေကိုလို၍ရေးသည်ဟုဆိုရန်ရှိသည်။ အကျော် အစော အထင်အပေါ် ဖြစ်လို၍ ရေးသည်ဟု ဆိုရန်ရှိသည်။ လက်ငင်းအဖို့မှာ မှန်ပေသကဲ့သို့။ ငွေရမှ အသက်ရှင်နိုင်မည်။ အကျော်အစောရှိမှ ငွေရနိုင်မည်။ နာမည်မကြီးလျှင် ဘယ် လောက် ကောင်းသည့်စာဖြစ်စေ၊ ဘယ်ပုံနှိပ်တိုက်မှ လက်ခံမည် မဟုတ်ချေ။ ပုံနှိပ်တိုက်များက လက်ခံ၍ မရိုက်လျှင် ဘယ်ကမှ တစ်ပြားတစ်ကျပ် ရရှိနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ ဘယ်ကမှ ငွေမရလျှင် ဘယ် ဆန်ဆိုင်၊ ဘယ်ငါးသည်ကမျှ ဆန်တစ်ဆုပ်၊ ငါးတစ်တစ် ပေးမည် မဟုတ်ချေ။ ထမင်းငတ်ပြီး သေရုံသာ ရှိပေမည်။ ထို့ကြောင့် အကျော်အစောကို ရှာရသည်။ ငွေကို ရှာရသည်။

စာရေးဆရာမှ တစ်ပါး ဖြစ်ကုန်သော လူတို့သည်လည်း ထိုနည်းပင် ရှာရပေသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့မှာ စာရေး ဆရာဖြစ်၍ စာရေးဆရာ ဘဝကိုသာ သိသဖြင့် ကိုယ့်ဘဝကိုသာ ကိုယ်စစ်တမ်း ထုတ်နိုင်ပေမည်။

ဇေယျ၏ဘဝ

စာရေးဆရာ တစ်ယောက် အနေနှင့် ကျွန်တော့် ဘဝကို ကျွန်တော် စစ်တမ်း ထုတ်လိုသည်။ ကျွန်တော့် ဘဝ ဆိုရာ၌ ဇေယျ၏ဘဝ၊ ညာဏ၏ဘဝ၊ တက်တိုး၏ဘဝ၊ တင့်တယ်၏ဘဝ၊ သော်တာဆွ၏ဘဝ စသည်ဖြင့် ထိုဘဝ ဤဘဝ တို့လီမိုလီ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ဘဝတွေကို မဆိုလို။ စာရေးဆရာ တစ်ယောက်၏ ဘဝကိုသာ ဆိုလိုပေသည်။

ကျွန်တော်သည် အသက် ၂၀ အရွယ်လောက်မှ စ၍ ယခု အထိ နှစ်ပေါင်း ၃၀ လောက် စာရေးခဲ့သည်။ ရှေးဦးစွာ ဝတ္ထု တွေ ရေးခဲ့သည်။ ကြိုကြားကြိုကြား တေးထပ်၊ ရှစ်ဆယ်ပေါ်၊ ဒွေးချိုး၊ သဖြန်၊ သံပေါက်များ ရေးခဲ့သည်။ ပထဆုံး ရေးသား သော ဝတ္ထုကို မဂ္ဂဇင်း တစ်စောင်ထဲတွင် စာပုံနှိပ်တိုက် စာလုံး ကလေးများနှင့် တွေ့ရသောအခါ အတိုင်းမသိ ဝမ်းမြောက် သည်။ ထိုဝတ္ထုကလေးအတွက် ဉာဏ်ပူဇော်ခ ၁၅၀ ရသည်။ ထိုစဉ်က ၁၅၀ ဆိုသော ငွေသည် မနည်းလှပေ။ လူတစ်ယောက် တစ်လတွက် ဟင်းမကောင်းစေကာမူထမင်းဝဝစားနိုင်လေသည်။ သို့သော် ကျွန်တော့်အတွက် ထို ၁၅၀ သည် အရသာ အထူးမရှိ။ စာရေးလိုက်ရခြင်းသာလျှင် အရသာထူးကြီး ဖြစ်နေလေသည်။ ထို ၁၅၀ ကိုမရလျှင်လည်း ကျွန်တော်၏ကျေနပ်မှု အရသာသည် တစ်စုံတစ်ရာ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း ရှိမည် မဟုတ်ချေ။

ငွေကလွဲ၍ ဘာမျှမရှိတဲ့ သတ္တဝါကို သူဌေးခေါ်သည်

ထို့နောက် စာရေးဆရာ ဘဝသို့ ခြေစုံပစ်၍ ဝင်လိုက်သည်။ ကျွန်တော် စာရေးဆရာပါပဲ ဆိုသည်ကို ဂုဏ်ယူသည်။ လောက၌ အခြားလူတို့သည် စာရေးဆရာ အလုပ်ကို အဘယ့်ကြောင့်မလုပ် ကြသနည်း။ ကိုယ်ရထားသော စာရေးဆရာ ရာထူးကလေးသည် ဘုရင်ခံရာထူး၊ မင်းကြီးရာထူး၊ သူဌေးကြီးရာထူး၊ ငါးထောင်စား ရာထူးမျှမက ကောင်းသည်။ မြင့်မြတ်သည်။ ဂုဏ်ရှိသည်။ အသရေရှိသည်ဟု အထင်ရောက်လေသည်။ ပေ ၅၀ ထိပ်က

တရုတ်ဆိုင်တွင် ၃ ပဲနှင့် နှစ်ပြားဖိုး ထမင်းစား၊ သုံးပြားတန် လက်ဖက်ရည်ကိုသောက်၊ သွားလေရာရာ ခြေကျင်လျှောက်၍ နေရသော်လည်း သောင်းငါးထောင်တန် ကရော့စလီ ကားကြီး စီးသွားသော သူဌေးကြီးသည် ငါ့လောက်မျှ ဂုဏ်မရှိ။ “ငွေက လွဲ၍ ဘာမျှမရှိတဲ့ သတ္တဝါကို သူဌေးခေါ်သည်” ဟု အမေရိကန် သူဌေးကြီး ရော့ကားဖဲလား၏ သံဝေဂစကားကို တွေးလျက် ဘယ်သတ္တဝါ ဘာကောင်ကိုမျှ အထင်မကြီး အဖက်မတန်ဟု အထင်ရောက်ခဲ့လေသည်။

ကလောင်ကလေး ချွန်တုန်း ထက်တုန်း နေ့မနား ညမနား ရေးခဲ့သည်။ ဦးနှောက်ထဲက စိတ်ကူးတွေ လျှံတက်နေသဖြင့် ကလောင်ကလေးတစ်ချောင်းနှင့် ရေးရသည်ပင် အားမရ၊ ဘယ် တစ်ချောင်း ညာတစ်ချောင်း တစ်ကြိမ်တည်း ရေးလိုက်ရလျှင် ကောင်းမှာပဲဟု မချင့်မရဲ ဖြစ်မိလေသည်။ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွင် လေးနှစ်ခွဲမျှ တစ်လမပြတ် ရေးခဲ့သည်။ ဇေယျ သတင်းစာတွင် ကိုးလလောက်တစ်ပတ်မပြတ် အစမှအဆုံးလိုလိုတစ်ကိုယ်တည်း ရေးခဲ့သည်။ ၎င်းနှောက် လန်ဒန်အတ်မဂ္ဂဇင်း၊ ဗြိတိသျှဘားမား၊ ဂူဝံမဂ္ဂဇင်း၊ ဂူဝံဂျာနယ်၊ ရွှေစားဗိုလ်မဂ္ဂဇင်း၊ ဝတ္ထုမဂ္ဂဇင်း၊ ဝတ္ထုပန်းချီမဂ္ဂဇင်း စသည်တို့တွင် အဆက်မပြတ် ရေးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ကြားပေါက်တစ်မတ်တန်၊ သုံးမတ်တန် စသည်ဖြင့် လုံး ချင်းဝတ္ထုတို ရှည်များစွာတို့ကို ရေးခဲ့သည်။ လန်ဒန်အတ်၊ ဗြိတိသျှဘားမားစသော ရုပ်ရှင် ကုမ္ပဏီများအတွက် ရုပ်ရှင် ဇာတ်လမ်းဇာတ်ညွှန်းများစွာတို့ကိုလည်း ရေးခဲ့သည်။ အစိုး ရက ထုတ်သော သူကြီးဂေဇက်တွင်၊ တစ်ပတ်လျှင် ဝတ္ထုတို ကလေး တစ်ပုဒ်၊ ကဗျာဆောင်းပါး တစ်ပုဒ်၊ ခေါင်းကြီး အတို ကလေးနှစ်ပုဒ်၊ ကိုးနှစ်တိတိ တစ်ပတ်မလပ် ရေးခဲ့သည်။ သူကြီး

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ဂေဇက်တစ်ခုတည်းပင် စာရင်းကောက်လျှင် ဝတ္ထုကလေး ၄၅၀၊ ကဗျာ ဆောင်းပါး ၄၅၀၊ ခေါင်းကြီး ၉၀၀ အားလုံးပုဒ်ရေ ၁၈၀၀ လောက် ဖြစ်ပေသည်။ အခြားရေးသားခဲ့သော ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်၊ ဆောင်းပါး၊ သတင်းစာခေါင်းကြီး၊ တေးထပ်၊ ဒွေးချိုး၊ သံပေါက် စသည်တို့ကိုမူကား စာရင်း အတိအကျ ကောက်၍ မရနိုင်ချေ။ အားလုံးပေါင်းလျှင် တော်တော်များပေ လိမ့်မည်။ ပုဒ်ရေ ၂၀၀၀ အောက် လျော့မည်မဟုတ်ချေ။ ဤမျှ ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်းရေးလာခဲ့သည်။ အခြား မြမျိုးလွင်၊ တင့်တယ်၊ တက်တိုး စသော ဆရာဆရာကြီးများလည်း ဤမျှ လောက်ပင် ရေးကြပေလိမ့်မည်။

ဤမျှ ရေးခဲ့ကြသည်။ ဘယ်ဆီ ဘယ်လမ်း၊ ဘယ်စခန်းကို မျှော်ခဲ့ကြသလဲ၊ ယခုဘယ်ရောက်ကြပြီလဲ ဟူသော မေးခွန်းကြီး များ ပေါ်ပေါက်လာပေသည်။

အချို့မှာ ရေးရပြီးရော၊ ငွေရပြီးရော၊ နာမည်ကြီးလျှင် ပြီးရောဆိုသည့် သဘောများလည်း ရှိကောင်း ရှိပေလိမ့်မည်။ သို့သော် အများအားဖြင့်ကား ရည်မှန်းချက် တစ်ခုခု ကြီးသည် ဖြစ်စေ၊ ငယ်သည်ဖြစ်စေ ရှိကြပေသည်။

ဆရာပီမိုးနင်း၏ ကျေးဇူး

ကျွန်တော်တို့ ဆရာ ပီမိုးနင်းသည် နှစ်ပေါင်း နှစ်ဆယ် အစိတ်လောက်၊ တစ်နေ့မပြတ် ရေးခဲ့သည်။ ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါး၊ ကဗျာစသည်ဖြင့် သူ မရေးသောစာဟူ၍မရှိခဲ့ချေ။ မြန်မာဘာသာ နှင့်သာမဟုတ်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့်လည်း ရေးသေးသည်။ ဆရာကြီးရေးခဲ့သော စာများကို စုပေါင်း၍ ကြည့်လိုက်လျှင် သစ်ပင်ပေါင်းစုံ၊ နွယ်ပင်ရော၊ ချုံပုတ်ပါ ရောထွေးနေသည့်

တောကြီးနှင့်သာ တူနေလေသည်။ ဤမျှမြောက်မြား ရှုပ်ထွေးလှသော်လည်း ဆရာပီမိုးနင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြန်မာစာကို ရှင်းရှင်းနှင့် ခန့်ခန့် ရေးသားနိုင်ရန် ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီး တွေ့နိုင်လေသည်။ အနောက်နိုင်ငံ အယူအဆ၊ အတွေးအခေါ်များကို မြန်မာများ နားလည်စေရန်၊ မြန်မာစာ ရိုးရိုးရှင်းရှင်းနှင့် ရေးသားနိုင်အောင် အားထုတ် လေသည်။ ဘုရားကို ချီးလိုလျှင် ဘုရားဟု တိတိကျကျ စကား တစ်လုံးတည်းနှင့် တိုက်ရိုက်ဆိုမှ ကြိုက်သည်။ ဘုန်းတော်ခြောက်စုံ၊ ဂုဏ်တော်အနန္တ စသည်ဖြင့် ဘုရားဆိုသော စကား မရောက်မီ ရှည်ရှည်ဝေးဝေးကြီး ဆိုနေလျှင် မကြိုက်ချေ။ ပီမိုးနင်းသည် စိတ်ကကြံရည်တိုင်းလည်း ရိုးရိုးနှင့် ထိထိရောက်ရောက် ရေး သည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ တတ်သူတို့ပင် နားလည်ရန် ခဲယဉ်းသော အင်္ဂလိပ်ဘာသာကျမ်းများ၌ လာသည့် အယူအဆ အတွေး အခေါ်များကို မြန်မာစာ သက်သက် စာတတ်ရုံမျှ ဖတ်သူများ နားလည်အောင် ရေးသည်။ မြန်မာစကား ပီပီသသ၊ ရှင်းရှင်း လင်းလင်း ရှိလှသောကြောင့် ဆရာပီမိုးနင်း၏ စာများကို ဖတ်ရ သူတို့သည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ ယူထားကြောင်းကို မရိပ်မိကြချေ။ ဤရည်ရွယ်ချက် အတိုင်းလည်း အောင်မြင်သင့်သလောက် အောင်မြင်လေသည်။ ယခုခေတ် စကား နည်းနည်းနှင့် ရှင်းရှင်း လင်းလင်း ရှိလာသော မြန်မာစာမှာ ဆရာပီမိုးနင်း၏ ကျေးဇူး များစွာပင် ပါဝင်လေသည်။

စာရေးဆရာနှင့်ရည်မှန်းချက်

အင်္ဂလန်ပြည် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ လောက် ဝိတိုရိယ ဘုရင်မကြီး လက်ထက်၊ အထင် အမြင် အတွေး အခေါ်များ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ခေတ်သစ်ဘက်သို့ ပြောင်းဝင်စ အချိန်တွင် ပေါ် ထွန်းကြသော ကာလိုင်း၊ ရပ်စကင်း၊ မောရစ် စသော ပညာရှိ ကြီးများ ရေးသားကြသော စာများမှာလည်း ရည်မှန်းချက်များ ရှိသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ သုံးဦးလုံးပင် ခေတ်သစ်ကြီးသို့ လှမ်းမျှော်နေကြလေသည်။ ချမ်းသာဆင်းရဲ အလွန်ကွာလျက် ရှိသည်။ ချမ်းသာသူများက ညစာတစ်ပွဲကို ငွေလေးငါးခြောက် သောင်း အကုန်ခံ၍ စားနေကြရာ ဆင်းရဲသူများမှာမူကား ပေါင်မုန့်သိုး ကလေးများမှ ဝဝမစားရ ဖြစ်နေလေသည်။ ဤသို့ မညီမမျှ လူနှစ်ပိုင်းကွဲနေသော်လည်း အားလုံးအရပ်ဆိုးလျက် ရှိကြသည်။ ချမ်းသာသူများမှာ ငွေရဖို့ ဇိမ်ခံဖို့လောက်နှင့် အချိန်ကုန်နေသည်။ ဆင်းရဲသူများမှာ ဝမ်းဗိုက်ကလေးပြည့်ဖို့ အရေးနှင့် အချိန်ကုန် နေသည်။ ဤလောကကြီးကား နေပျော် အောင် လုပ်ရမည့် လောကကြီး၊ နှလုံးမွေ့လျော် ပျော်ဖွယ်ရာ လှပတင့်တယ်အောင် ပြုရမည့် လောကကြီး ဖြစ်စေရမည်ဟု မည်သူမျှ စိတ်မကူးမိကြချေ။ ချမ်းသာသူကလည်း ချမ်းသာ တွင်း၌ နှစ်မွန်း၍ ဆင်းရဲသူကလည်း ဆင်းရဲတွင်း၌ နှစ်မွန်းလျက်၊ အဝတ်အစား၊ အနေအထိုင်၊ အစစ အရပ်ဆိုးဆိုးနှင့် နေကြ လေသည်။ အဆိုပါ စာရေးဆရာကြီး သုံးဦးမူကား ဤမျှနှင့် မတန်ရသေး။ အရပ်ဆိုးသော ဘဝကြီးသည် သဘာဝမကျ။ လောက အခင်းအကျင်းနှင့် မကိုက်ညီ။ ဆင်းရဲ ချမ်းသာမရွေး၊ အားလုံးအတွက် နှလုံး မွေ့လျော် ပျော်ဖွယ်ရာ ဘဝကြီး ဖြစ်စေရမည်ဟု ယူဆကြလေသည်။ ယူဆကြသည့် အတိုင်း ဝတ္ထုတွေရေးသည်၊ ဟောစာရေးသည်၊ ရာဇဝင်တွေ ရေးသည်၊ ဇာတ်တွေ ရေးသည်၊ ကဗျာ လင်္ကာတွေရေးသည်၊ အမျိုးမျိုး ရေးကြသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့ ရေးသမျှကို သတ္တ

ချကြည့်လျှင် ဤဘဝကြီးသည် ဆင်းရဲချမ်းသာ၊ မိန်းမ
ယောက်ျား လူတိုင်းအဖို့ လှပသော ဘဝကြီး ဖြစ်ရမည်။
နှလုံးမွေ့လျော် ပျော်ဖွယ်ရာ ဘဝကြီး ဖြစ်ရမည် ဟူသော
ရည်မှန်းချက်ကြီးသည် မြေညီညီတွင် ရောဝတီမြစ်ကြီး
စီးဆင်း သကဲ့သို့ စင်းစင်းကြီး ထင်ရှားလျက် ရှိလေသည်။

ရည်မှန်းချက်၏ အောင်မြင်မှု

ဤသို့ရည်မှန်းချက် ထားခဲ့ကြသလောက်လည်း အောင်မြင်
ခဲ့ကြလေသည်။ ထိုဆရာကြီးများ ခေတ်မတိုင်မီက အင်္ဂလန်
ပြည်တွင် အဝတ်အစား အဆင်အယင်မှစ၍ အားလုံး အရုပ်
ဆိုးလေသည်။ သုံးရလျှင်ပြီးရော၊ စားဝလျှင်ပြီးရော သဘော
ထားလျက် အရုပ်ဆိုးဆိုး ထဲတွင်ပင် နေထိုင်ခဲ့ကြလေသည်။
မိမိတို့ဘဝ အရုပ်ဆိုးကြောင်း၊ မသက်သာကြောင်း မသိကြ၊
ကောင်းလျှင်လည်း ဘုရား၊ မကောင်းလျှင်လည်း ဘုရား၊ ဘုရား
အပေါ်တွင် တာဝန်လုံးလုံး ဖို့ချလျက် အရုပ်ဆိုးထဲ မွေး၍ အရုပ်ဆိုးထဲ
သေကြလေသည်။ ထိုဆရာကြီးတို့ ခေတ်သို့ ရောက်
သောအခါမူကား ၎င်းတို့၏ ဟောပြောရေးသား လှုံ့ဆော်မှုအရ
မွန်းကလေး၊ ယောက်မကလေးမှ စ၍ လှလှပပ ပြုပြင်သုံးဆောင်
လာခဲ့ကြရာမှ ယခုခေတ်တွင် နှလုံးမွေ့လျော် ပျော်ဖွယ်ရာ ဘဝလှ
ဘဝချောကြီးကို ရကြပေသည်။ မည်မျှလောက် ကွာခြား သည်ကို
အင်္ဂလန်ပြည် ထိုခေတ်က စာအုပ်များနှင့် ယခုခေတ် စာအုပ်များကို
နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် ကောင်းစွာ သိနိုင်ပေသည်။ ထိုခေတ်က
စာအုပ်များမှာ စက္ကူဆို၊ အဖုံးဆို၊ စာလုံးဆို များနှင့်
ရိုက်နှိပ်ထားသဖြင့် စာအုပ်ဆိုရကာမျှ ဖြစ်ပေသည်။
ယခုခေတ်စာအုပ်များကား ဖတ်ရန်ကို မဆိုထားဘိ ကိုင်ရကာမျှ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ကြည့်ရကာမျှပင် အသရေ ရှိလှပေသည်။ အိမ်တွင် ဗီရိတစ်လုံး နှင့် ထည့်ထားလိုက်လျှင် ရွှေဖလား၊ ငွေဖလား၊ ရွှေပန်းခိုင်၊ ငွေပန်းခိုင်များ ဆင်ယင် ထားသည်ထက်ပင် လှပလေသည်။

ကလောင်သွားတုံးရုံသာ

ဤသို့သော သက်သေသာကေများကိုကြည့်လျှင် ကျွန်ုပ် တို့၏ တစ်သက်တာ လုပ်ငန်းများ၌ ရည်ရွယ်ချက် ရှိရမည်မှာ ထင်ရှားနေပေသည်။ စားရလျှင် ပြီးရော၊ ငွေရလျှင် ပြီးရော၊ အမည်ရလျှင်ပြီးရော၊ စာရေးရလျှင် ပြီးရောဆိုသော သဘော မျိုးနှင့် အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ ရေးသားနေကြလျှင် အားထုတ်ရကျိုး မနပ် ရှိချေမည်။ ကလောင်သွား တုံးရုံသာ ရှိကြမည်။ ဘယ်ခရီးကိုမျှ ရောက်ကြမည်မဟုတ်ချေ။

လူ့ဘဝ အခြားလုပ်ငန်းများ၌ စားရလျှင်ပြီးရော၊ လုပ်ရ လျှင်ပြီးရော သဘောမျိုးသည် ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ စာရေးဆရာ ဘဝ၌မူကား ဤသို့ မဖြစ်နိုင်ချေ။ ရှေးပဝေသဏီက စ၍ ယခုအထိ စာရေးဆရာတို့ ထုံးစံ ဓလေ့ကား ဤသို့မဟုတ် ချေ။ လူ့ဘဝကို တစ်နည်းနည်း ကောင်းအောင် ပြုပြင်မည်။ အရုပ်ဆိုး ဘဝကြီးမှ လှပသော ဘဝကြီးသို့ ပို့ဆောင်မည် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်၊ ကြွေးကြော်သံ ပါရှိလေသည်။

ဤထုံးစံဥပဒေကို ယခုခေတ် ကျွန်ုပ်တို့ ကလောင်ဆရာများ လိုက်နာပါ၏လော။ ကျွန်တော်နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော်မျှ ရေး သားခဲ့သော စာများကို ပြန်၍ စစ်ဆေးမိသည်။ သွေးကြောစမ်း ခဲ့သည်။ အစပြန်၍ ကောက်ခဲ့သည်။ ဘယ်ဘက်ကို ဦးလှည့်နေ သနည်း သေချာစွာ မပြောနိုင်ချေ။

လူ့ဘဝကောင်းအောင် မဖန်တီးနိုင်လျှင် ကျွန်တော်တို့ တာဝန် မကင်းချေ။

ကိုယ့်တာဝန် ကိုယ်မသိ၊ ရေးရလျှင်ပြီးရော၊ ပိုက်ဆံ
ရလျှင် ပြီးရော၊ နာမည်ကြီးလျှင် ပြီးရော၊ တာဝန်ကင်း
သဘောထားကြလျှင် လက်ထဲက ကလောင်ကလေးကို
လမ်းဘေးကအမှိုက်ပုံထဲ ပစ်ထည့်၍ ဈေးတောင်းခေါင်းရွက်
မုန့်ဟင်းခါးတစ်ထမ်းနှင့် လမ်းတကာလည်၍ ရောင်းခြင်းက
ပို၍သင့်မြတ်ပေလိမ့်မည်။

ဤတွင်ရွှေ့ကား ကျွန်တော်ရေးနေကျ ကလောင်သွားကို
ကြည့်ရင်း စဉ်းစားမိသော အချက်များတည်း။

=====

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

“သူတည်းတစ်ယောက်၊ ကောင်းဖို့ရောက်မှု၊ သူတစ်ယောက် မှာ၊ ပျက်လင့်ကာသာ၊ ဓမ္မတာတည်း”။ အစချီသော အနန္တ သူရိယ အမတ်ကြီး၏ မျက်ပွင့်လင်္ကာမှာ မြန်မာစာပေ သမိုင်းတွင် အစောဆုံးဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်သာမက၊ စာဆို တို့၏ ဆုထူးတစ်ရပ်အဖြစ်ဖြင့်လည်း အထူးအခြား မှတ်သား ဖွယ်ရာ လင်္ကာတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုလင်္ကာကို အနန္တသူရိယ အမတ်ကြီးသည် လူသတ် ပါးကွက်တို့ လက်၌ သေရအံ့ဆဲဆဲ တွင် စပ်ဆိုခဲ့၏။ အမတ်ကြီးကားသေ၏။ သို့သော် ထိုလင်္ကာ အတွက် ထိုခေတ်က မင်းပြစ်မင်းဒဏ်ရသော သူတို့ သက်သာရာ ရရှိကြလေသည်။

“နောင်တော် မင်းယဉ်နရသိခံ အထိန်းတော်သား အနန္တ သူရိယကိုလည်း ဖမ်းကာသတ်လေဟု သူသတ်တို့အား အပ် လေ၏။ အနန္တသူရိယလည်း ရဲရင့်တည်ကြည်သော နှလုံး ရှိသည်ဖြစ်၍ သတ်အံ့မှူးမှူးတွင် စာလင်္ကာ လေးပိုဒ်ကို ဆို၍ မင်းကြီးအား ဆက်ပါဟု အပ်ခဲ့၏။ သူသတ်တို့လည်း သတ်ပြီးမှ မင်းကြီးအား စာကိုဆက်လေ၏။ ဤစာလေးပိုဒ်ကို ဖတ်စေ၍ ကြားတော်မူလျှင် လွတ်စေဟု မိန့်တော်မူ၏။ သူသတ်တို့လည်း လွန်ခဲ့ပြီဟု နားတော်လျှောက်၏။ မင်းကြီးလည်း နင်တို့ မသတ် ခင်က ဤစာကို ဆက်ကောင်းလျက် သတ်ပြီးမှဆက်သည်ဟူ၍ သူသတ်တို့ကို မျက်ပြန်လေသည်။ မင်းကြီးလည်း စာကို ကြားတော်မူသည်ကပင် တအောက်မေ့မေ့ တရှိုက်မက်မက် နောင်တကြီးစွာ ဖြစ်တော်မူ၏။ ထိုမှစ၍ အမျက်တော်ကို ချုပ်ရုပ် ဆီးတားတော်မူ၍ နောက်နောင် ငါအမျက်တော်ရှိ၍ သတ် လေဟု အမိန့်တော်ရှိသော်လည်း တစ်လ၊ လေးသီတင်း ထားပြီး စစ်ကြော၍ သေတန်မှသေစေ၊ မသေတန်သသူကို လွတ်စေဟု မင်းဆွေ စိုးမျိုးဖြစ်သော မဟာသမန်းကို အမိန့်တော်ရှိ၏” ဟူ၍ မှန်နန်း ရာဇဝင်တော်ကြီး၌ မော်ကွန်းတင်ထား၏။

အနန္တသူရိယ အမတ်ကြီးသည် ဤစာအတွက် တစ်ပါး စာဆိုတို့ ကဲ့သို့ ဆုလာဘ်ရာထူး ဌာနန္တရကားမရ၊ သေပွဲသာ ဝင်ခဲ့ရ၏။ သို့သော် ဤလင်္ကာ အတွက် ရရှိသော ဆုကား ကြီးမားလှ၏။ ဒေါသမာနနှင့် အမျက် အလွန်ပြင်းထန်လှသော မင်းအား အမျက်ဒေါသ တစ်ခါတည်း ကျဆင်း ယဉ်ကျေး သွားအောင် ဆုံးမနိုင်ခဲ့၏။ ၎င်း၏နောက် မင်းမျက်၍ ရာဇဝတ် သင့်သူတို့မှာလည်း မှားသည်မှန်သည်မဟု အယူခံမရှိ တစ်ချက် တည်း သေရမည့် ဘေးမှ လွတ်မြောက်ကြ၏။ ဆုတော်ငွေ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ကုဋေ ကုဋာထက် အဖိုးတန်လှ၏။ ကြီးလှစွာသော အဘယ ဒါန ကုသိုလ်ကြီးဖြစ်၏။ ဤလင်္ကာအတွက် အနန္တသူရိယ ရရှိသော ဆုကား လောက၌ အကြီးတကာ အကြီးဆုံးဖြစ်၏။

အင်းဝ ဒုတိယခေတ် ညောင်ရမ်း ၁၀ ဆက်တွင် တတိယ ဖြစ်၍ သက္ကရာဇ် ၉၉၂ ခုနှစ် နန်းတက်သော သာလွန် မင်းတရားကြီးလက်ထက် ရှင်ကရဝိက ဘုန်းတော်ကြီးဖွဲ့ဆိုသော နန်းဖွင့်ရတု သုံးပိုဒ်မှာလည်း ရှင်ဘုရင်ကို “လူ့ဘုရား” ဟု ထူးခြားစွာ ဖွဲ့ချီထားခြင်းကြောင့် စာပေသမိုင်း၌ ထင်ရှားသော ရတုတစ်စုံ ဖြစ်ပေသည်။

“တက်ထွန်းလျှံဝါ” အစချီသော ပထမအပိုဒ်၌ “ရန်စစ် နင်းနှိပ်၊ မင်းဝံထိပ်ဝယ်၊ စက်ရိပ်ဖြန့်လွှား၊ လူ့ဘုရားလျှင်၊ လေးပါးတန်ခိုး၊ နေ့တိုင်းတိုး၍” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ခွန်ပို့ဆက်သွင်း၊ ပြည်ထောင်မင်းတို့၊ ဦးကင်းထိပ်ချာ၊ ဆင်တန်ဆာဟု၊ ထွေရာ ထူးဆန်း၊ မသောင်းကျန်းတည့်၊ လေးကျွန်း စိုးသင့်၊ မနွတ်တင့်သို့၊ ရှင်ပင့်သာသနာ၊ ပွင့်ကြောင်းရှာသည်၊ တစ်ရာမင်းများသခင် သောဝ်” ဟူ၍လည်းကောင်း ရှင်ဘုရင်၏ ဘုန်းဂုဏ်ကို ချီးကျူး၍ ဆိုသည်။

“ဘက်ညွှန်းစံရာ” ချီ ဒုတိယအပိုဒ်တွင် ရှင်ဘုရင်၏ နန်းတော်ကို သိကြားမင်း၏ ဝေဇယန္တာပြာသာဒ်နှင့် နှိုင်း ခိုင်း၍ ဆိုသည်။ “ထက်ဝန်းရံကာ” ချီသော တတိယအပိုဒ်တွင် ရှင်ဘုရင်၏ မင်းခမ်းမင်းနားကို သိကြားမင်း၏ နတ်ပရိသတ်နှင့် နှိုင်းခိုင်း၍ ဆိုလေသည်။

ဤရတုပိုဒ်စုံကို သာလွန်မင်းတရားကြီး အလွန် နှစ်သက် မြတ်နိုးလှသဖြင့် ရွှေကြည်တောက်နှင့် သွတ်၍ ဦးခေါင်း ရင်းတွင် အမြဲထားတော်မူသည် ဟု ဆိုလေသည်။

ရှင်ထွေးနာသိန်ဆိုသော “နတ်တော်ဆန်း၍၊ လှုံထွန်း
ရောင်ဝါ၊ သူရိယာလျှင်” အစချီသော အင်းဝမြို့တော်တမ်းချင်း
ရတုပိုဒ်စုံမှာလည်း ဘုရင်မြတ်နိုးခြင်းကို ခံရပေသည်။ ရှင်ထွေး
နာသိန်မှာ သက္ကရာဇ် ၈၆၃ ခု နန်းတက်တော်မူသော အင်းဝ
ရွှေနန်းကြော့ရှင် လက်ထက်၊ နောင်တော် မဟာသီဟသူရ
ထံတွင် ထမ်းရွက်နေရာမှ တောင်ငူသို့ ထွက်ပြေးရလေသည်။
တောင်ငူတွင် ခိုလှုံ နေထိုင်ရာတွင် အင်းဝ နေပြည်တော်ကို
လွမ်းတသဖြင့်-

“နတ်တော်ဆန်း၍၊ လှုံထွန်းရောင်ဝါ၊ သူရိယာလျှင်
အဝါမပူ၊ အဖြူအနီ၊ စုံစီခြယ်လွင်၊ ဖျင်ထပ်တွင်ဌ၊ နေဝင်
မြင်တည်၊ ရွှေဝပြည်ကား၊ ဆီးရည်ပတ်ချုပ်၊ မှိုင်းအုပ်ပျပျ၊
ပုညတောင်ဆီ၊ ရီလျက်မလင်း၊ ပဝင်းအုပ်မှိုင်း၊ စစ်ကိုင်းတစ်ဘက်
သန်လျက်ပေါ်ထွန်း၊ ကျွန်းများတမ်းခွန်၊ နန်းဗိမာန်မှာ၊ လေသွန်
ဖြည်းလှည့်လိမ့်တကား” စသည်ဖြင့်သီဆိုလေသည်။ ဤရတု
ကို ရှင်ထွေးနာသိန် သည် မိမိဘာသာ ရေးစပ်ပြီး နောက်
အသက် ရှိစဉ်တွင် မည်သူ့အားမျှ ပြသဟန်မရှိချေ။ တောင်ငူတွင်
ကွယ်လွန် အနိစ္စရောက်၍ မြို့တည်မင်းတရား မင်းကြီးညို
ကိုယ်တိုင် လာရောက်ကြည့်ရှုမှ ခေါင်းအုံး အောက်မှ တွေ့ရ
သည်ဟု အမှတ်အသား ရှိလေသည်။ (ထိုစာဆို ပညာရှိ၏
အမည်ကို ရှင်ထွေးနာသိန်ဟု အချို့ရှိသည်။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်မှာ
နားငယ်သည်ကို အစွဲပြု၍ နားသိန်ဟု ခေါ်တွင်ခြင်းဖြစ်သည်။
ထို့ကြောင့် နာသိန်ဟုမရေးသင့်၊ နားသိန်သာ ရေးသင့်ကြောင်း
နှင့် ပုဂံဝန်ထောက်မင်း ဦးတင့်၏ မှတ်ချက်တစ်ရပ်ကို တွေ့ရဖူး
ပေသည်။)

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

“မင်္ဂလာမဏ္ဍိုင်၊ လေးရောင်ဆိုင်ထက်၊ မပြိုင်စံရာ၊ ဝေယန္တာဝယ်၊ ဒေဝါရံဝန်း၊ နတ်ကြငှန်းသို့၊ ရွှေနန်းသနင်း၊ မင်းများသခင်၊ ဘုရင်ခေါင်ဖျား၊ စောတရား၏ သည်းကြားပွင့်ညွန့်၊ ရဲဘုန်းသန့်လျှင်” အစချီသော မင်းရဲဒိဗ္ဗ ချောင်းမှာ မြန်မာ့စာပေသမိုင်း ချောင်းဟောင်း ၁၂ စောင် အပါအဝင် ဖြစ်သည့်ပြင် နောက်နောက်သော ပညာရှိတို့ အထူးလေးစားသော ချောင်းလည်း ဖြစ်ပေသည်။ ထိုချောင်းကိုဆိုသူ လက်ဆောင်ယူမှူး ရှင်သံကိုမှာ ချောင်းဘွဲ့ခံ မင်းရဲဒိဗ္ဗ အထွတ်အမြတ်သို့ ရောက်သည့်အချိန်တွင် ကောင်းစားပုံ ရသော်လည်း ၎င်း၏ ခမည်းတော် အနောက်ဘက်လွန်မင်းတရား လက်ထက်တွင် မူကား “သာလွတ်ထွတ်တင်” အစချီသော ရတုပိုဒ်စုံကို ရေးသား၍ဆက်ရာ ဆုတော်လာဘ်တော်မရဘဲ အမျက်ရှုတော်မူခြင်းပင် ခံခဲ့ရဖူးသည်ဟု ဆိုလေသည်။

သို့သော် ထိုမင်းရဲဒိဗ္ဗချောင်းကိုအကြောင်းပြု၍ ငစဉ်ကူးမင်း ရွှေနားတော်သွင်းချောင်းကို ရေးသားသော ဦးဖျော်မှာမူကား ဆုတော် လာဘ်တော်များနှင့် သူကောင်းပြုခြင်းကို အထူး ခံရလေသည်။ ဦးဖျော်မှာ ဆင်ဖြူရှင် မင်းတရား လက်ထက် သားတော် ငစဉ်ကူးထံတွင် ထမ်းရွက်နေစဉ် ရှင်သံကို ရေးသော မင်းရဲဒိဗ္ဗချောင်း ကောင်းကြောင်း ချီးကျူး ပြောဆိုရာ ဦးဖျော်က “မင်္ဂလာချက်ပွေ” အစချီသော ငစဉ်ကူးမင်း ရွှေနားတော် သွင်းချောင်းကို စီကုံးဆက်သွင်းလေသည်။ နှစ်သက်အားရတော်မူ၍ မင်းရာဇာဘွဲ့နှင့် ပလိပ်ရွာကို အစားကံကျွေး ပေးသနားခြင်း ခံရသည်။ ထို့နောက် ဘိုးတော် မင်းတရား လက်ထက် တော်တွင် ကျောက်ရင်းမြို့၊ တောင်သာမြို့များကို ထပ်ဆင့် အသနား ခံရသည့်ပြင်၊ ဟူးရားညိုဘွဲ့၊ သီရိပဏ္ဍိတ်ဘွဲ့များ

ကိုလည်း ခံယူရလေသည်။ ၎င်းချောင်းမှာ သက္ကရာဇ် ၁၀၀၀ ကျော်မှ ရေးသားသော ချောင်းဖြစ်၍ ချောင်းဟောင်း ၁၂ စောင်တွင် မပါဝင်သော်လည်း ပညာရှိတို့ အလွန်နှစ်သက် မြတ်နိုးလှ သောကြောင့် သီပေါမင်းတရား လက်ထက်တော်အထိ၊ ယခုအထိ မြန်မာပညာရှိ လက်သုံးမှုကြီး တစ်စောင် ဖြစ်၍ နေပေသည်။ မင်းရဲဒိဗ္ဗချောင်းမှာ ငစဉ့်ကူးမင်း ရွှေနားတော် သွင်းချင်းက မူပြုခဲ့ရအောင် ကောင်းသော်လည်း စာဆိုသူ ရှင်သံကိုမှာ ထင်ပေါ်ကျော်စောခြင်း မရှိလှချေ။ ဦးဖျော်၏ ချောင်းမှာမူကား စာခံငစဉ့်ကူးမင်း နာမည်ပျောက်၍ “ပလိပ် စားချင်း” ဟု စာဆို၏ အမည် ထင်ပေါ်လျက် ရှိလေသည်။

ရှေးစာဆိုတော်တို့တွင် မင်း၏ ဆုတော်လာဘ်တော်ကို အများဆုံး ရသူကိုရှာလျှင် စာဆိုတော်ဦးမင်း ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပေ လိမ့်မည်။ စာဆိုတော်ဦးမင်းမှာ ရွှေတောင်မြို့၊ နွားမရန်ရွာ ဇာတိဖြစ်သည်။ ဘိုးတော် မင်းတရား လက်ထက် အမရပူရ နေပြည်တော်သို့ တက်ရောက်၍ သားတော် ပုသိမ်မင်း ထံတွင် စာဆိုတော်အရာဖြင့် ထမ်းရွက်ရာ ၁၁၇၅ ခု၊ အသက် ၃၉ နှစ်တွင် ပုသိမ်မြို့ ဟိုင်းကြီးကျွန်း ဆားခွန်ကို စားရသည်။ ဘကြီးတော် လက်ထက် ဘုရင့်စာဆိုတော် အဖြစ်ဖြင့် ထိုစဉ်က ကျော်ကြားသော စာဆို မောင်ရေး၊ မောင်တလုပ်၊ မောင်အိ၊ မောင်အုန်းတို့နှင့်အတူ ထမ်းရွက်ရာ နေအိမ် ဆုတော်ရသည်။ ယင်းသည့်နောက် စစ်ကိုင်းမင်း လက်ထက်တွင် စစ်ကိုင်းမြို့ စံနန်းတော်၌ဘုန်းတော်ဘွဲ့ကိုဆက်ရာ ငွေတော် ၃၀၀ ပေးသ နားခြင်းခံခဲ့ရလေသည်။ ကျောက်မြောင်းမြို့မှ ပြည်ကြီးမွန် ဖောင် တော်နှင့် အမရပူရမြို့သို့ ဝင်တော်မူရာ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ လေးချိုး ကြီး တစ်ပုဒ်ကိုဆက်ပြန်ရာ ငွေတော် ၃၀၀ နှင့် လှေလောင်း

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

တစ်စင်း ရရှိလေသည်။ အမရပူရမြို့ ရွှေနန်းတော်ကြီးကို မသိမ်းမီ “ဘက် မနှုန်းသာဘု” အစချီသော ဘုန်းတော်ဘွဲ့ လေးချိုးကြီး ကို ဆက်သွင်းသည်တွင် “မင်းထင်သက်ရှည်” ဘွဲ့နှင့် စပါး ၁၀၀၀ ထွက်သော ရွှေနန်းရိုးလမိုင်းလယ်တော် ပယ် ၅၀ ဆု ပေးခြင်း ခံရလေသည်။ ထို့နောက် ရန်ကုန်ဥက္ကလာပမြို့သို့ ထွက်တော် မူရာတွင် ဘုန်းတော်ဘွဲ့လေးချိုးကြီးတစ်ပုဒ်အတွက် လှေလောင်း တစ်စင်းနှင့် ငွေတော် ၃၀၀၊ ဥက္ကလာပမြို့မှ နေပြည်တော်သို့ အပြန် သာယာဝတီမြို့တွင် ဘုန်းတော်ဘွဲ့တစ်ပုဒ် ထပ်မံ ဆက် သွင်းရာ ငွေတော် ၃၀၀ ထပ်မံ အသနားတော်ခံရလေသည်။ ၎င်းနောက် နေပြည်တော် ရေပွဲသဘင်၌ ဘုန်းတော်ဘွဲ့တစ်ပုဒ်ကို ဆက်သွင်းရာတွင်လည်း ငွေတော် ၃၀၀ ရရှိပြန်လေသည်။ ဦးမင်း၏ တစ်သက်တွင် လေးချိုးကြီးတစ်ပုဒ် ငွေတော် ၃၀၀ စီ အမြဲမပြတ် ရရှိနေသကဲ့သို့ ဖြစ်လေသည်။ ထိုခေတ်က ငွေ ၃၀၀ မှာ ယခုခေတ် ငွေ ၃၀၀၀ လောက် တန်ဖိုးရှိသဖြင့် ဦးမင်းမှာ စာဆိုမှုနှင့်ပင်သူဌေးကြီးတစ်ယောက်လောက် ဖြစ်နိုင် လေသည်။ ဤသို့ တစ်ပုဒ် ၃၀၀ ရရှိနေသည်မှာ ဦးမင်းသည် ရှင်ဘုရင် အကြိုက် မြှောက်ပင့် ရေးသားခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပေသည်။ သို့သော် ဦးမင်းအား ထိုမျှချီးမြှင့်ခြင်း ခံရသည်မှာအမြောက်အပင်ကောင်းခြင်း အတွက်သက်သက်သာ မဟုတ်ဘဲ၊ ပကတိပင် ချီးကျူးအပ်သော စာဆို ပညာရှိကြီး တစ်ပါးလည်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ဦးမင်း သီဆိုခဲ့သော ဘုန်းတော်ဘွဲ့ များမှအပ တောဘွဲ့၊ တောင်ဘွဲ့၊ ရာသီဘွဲ့စသော လေးချိုးကြီး များကို ကြည့်လျှင် ထိုမျှသော ဆုမျိုးကို ပကတိ သက်သက် အမြောက် အပင် မဖက်ဘဲပင် ခံယူထိုက်ကြောင်း ထင်ရှား ပေသည်။

မြန်မာမင်းများလက်ထက်တွင် နောက်ဆုံး စာတစ်ပုဒ် ၄၀၀၀ ရသူမှာ သီပေါမင်းတရား လက်ထက် နားခံတော် ဝေါကြီးမှူး ဦးခြံဖြစ်လေသည်။ သီပေါမင်း လက်ထက်တွင် မင်းမိဖုရား နှစ်ပါးသည် နန်းတော်မှတစ်ပါး တခြားသို့ အသွား အလာအထူးနည်းပါးလေသည်။ တစ်ကြိမ်တွင်မူကား မင်းမိဖုရား နှစ်ပါးတို့သည် မန္တလေး ရတနာပုံ မြနန်းစံကျော် နန်းတော် ကြီးမှ ရွှေကြက်ယက်စေတီတော်သို့ အဖူးအမြော် ထွက်တော် မူကြရာ ဘုရားသို့ မရောက်မီ လမ်းအကြားတွင် အတန်ငယ် အပန်းပြေ ရပ်နား စခန်းထောက်နေကြစဉ် ဝေါကြီးမှူး ဦးခြံသည် အောက်ပါ လွမ်းချင်းကို တစ်မှဟုတ်ချင်း စပ်ဆိုကာ လက်တော်ရောက် ကိုယ်တိုင်ဆက်၊ ကိုယ်တိုင်ဆိုလေသည်။

ဂနိုင်စခီက၊ ထိုင်ကြမယ်လိုလို၊ မှိုင်တငယ်ငို၊ မြိုင်မကို မဝင်ခင်က၊ တသွင်သွင်မျက်ရည်ဥငယ်နှင့်၊ ညက် ကြည်နု၊ တအားငယ်တယ်၊ သနားဘွယ် တပင်နတ်မှာဖြင့်၊ ဆင်မြတ် တဲ့၊ ကျင်ခပ်ရွှေကို၊ တင်ပတ်ခွေနိုင်နိုင်ပ၊ ယိုင်တယိုင်- ယို တယိုတွေနဲ့ ငိုမည်သို့ ရွှေမျက်နှာကို၊ နေစကြာ အလှုံ ထိသည်နယ်၊ မခံချို ခွေလျော့ပြန်တယ်၊ ကြွေတော့ ဟန် လဲရှာလုပြီလေး။

သီကရီရယ်၊ တီတီတွဲ၊ မှီတမှီ-ပီပီနွဲ့လို့၊ ချီခဲ မနော်၊ ညာတမေ့ကိုဖြင့်၊ သာပွေယူ ခေါ်ပါ့မယ်၊ မော်အမို့ ဟေမဝန်မှာ၊ မြေသလွန် သဗ္ဗာလီနှင့်၊ တင်သာကီ တဆွ နားစေဖို့၊ နေရပါးသစ်ရွက်ပေါ်မှာ၊ နှစ်သက်တော်မူ စရာပါ၊ တူနှစ်ကိုယ်ကွန်းချိုကြစို့၊ ကျွန်းညိုမြ ဝေရိပ်သာ တွင်၊ ရွှေလိပ်ပျာကြည်ကြည်လန်းတဲ့အောင်၊ ထားမေမှာ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ဘဝါးခြေပန်းလှလို့၊ နေညိုညို-လေချိုဖျန်းကာမှ၊ မြန်းစို့
ကွယ်လေး။

ဤသို့ လျင်မြန်လှသော ကဗျာဉာဏ်ဖြင့် တစ်မူဟုတ်ချင်း စပ်၍
ချက်ချင်းပင် သီဆိုလျှောက်တင်လိုက်သောအခါ အရှင် နှစ်ပါး
သဘောတော်ကျလှသဖြင့် ဦးခြံအား ဆုတော်ငွေ ၁၀၀၀
ချီးမြှင့်လေသည်။ စကားအသုံးအနှုန်း နှပုံ၊ ယဉ်ပုံ၊ စီကုံးပုံ
တို့မှာ အပြစ်ဆိုဖွယ် မရှိလောက်အောင် ကောင်းလှသောစာ
ဖြစ်ရကား အရှင်နှစ်ပါးကို ဖွဲ့ဆိုခြင်းကြောင့်သာမဟုတ်၊ သူ့
အလို အလျောက်ပင် ငွေ ၁၀၀၀ မူကား အနည်းဆုံး တန်သော
စာ ဖြစ်ပေသည်။

ဤသည်တို့ကား မြန်မာမင်းများ လက်ထက်တော်က စာဆို
များအား ချီးမြှောက်ကြပုံဖြစ်၏။ ဤကဗျာများကို ကြည့်ခြင်း
အားဖြင့် ရှေးအခါက ကဗျာလင်္ကာနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သို့
သဘောထားကြပုံ၊ မည်သို့ တန်ဖိုးထားကြပုံ စသည်များကို
တွေ့မြင်နိုင်ကြသည်ဖြစ်ကြောင်း။

=====

ကလောင်သွားနှင့် ဓားသွား

ပထမမြန်မာအင်ပိုင်ယာနိုင်ငံတော်ကြီးဖြစ်သော ပုဂံပြည် ကြီးတိမ်းယိမ်း ပျက်စီးခဲ့သည်မှာ ကြာမြင့်ခဲ့လေပြီ။ အနောက် မဇ္ဈိမဒေသ အိန္ဒိယနှင့် အရှေ့တရုတ်ပြည်ကြီးတို့အကြား သူဌေး သူကြွယ်တို့ ကုန်သွယ်ကြသည် “ကုန်ထုပ်ဖြေရာ” လောကနန္ဒာ ဆိပ်ကမ်းကြီးလည်း ပျောက်ကွယ်ခဲ့လေပြီ။ ပုဂံမင်းဆက်ကား လူတိုင်းဖတ်၍ မရသော ပေ၊ ပုရပိုက်၊ ကျောက်စာများ၌သာ တည်လျက် သိရှိသူ နည်းပါးလှ၏။ တချို့ ရာဇဝင်စကားလိုလို၊ ဇာတ်စကားလိုလို ပြောကြသေး၏။ သို့သော် လူထုကမူကား ထိုသူတို့ကို မေ့သလောက်။

“သူတည်းတစ်ယောက်၊ ကောင်းဖို့ရောက်မှု၊ သူတစ်ယောက် မှာ၊ ပျက်လင့်ကာသာ၊ မေ့တာတည်း”

ဟူသော အသံကိုကား မည်သူမျှ မမေ့သေး။ ကျောင်းသား သူငယ်များပင် သိကြ၏။ စင်စစ် ကမ္ဘာအရှည်တည်အံ့သော မော်ကွန်းသည် ကျောက်တိုင်၌မရှိ။ ကျောက်တောင်ကြီး၌လည်း မရှိ။ ရွှေတဝင်းဝင်းနှင့် တည်ထားသော ရွှေဘုံရွှေနန်းကြီးများ ၌ လည်းမရှိ။ မိုးစွန်မိမိ၊ ထိလုနီးဖြစ်သော “ကွန်ကရစ်”ကျောက် တိုက်ကြီးများ၌လည်းမရှိ။ ပါးလွှာသော စာဆိုတော်၏ နှုတ်ခမ်း နှင့် ချွန်ထက်လှသော စာရေးဆရာတို့၏ကလောင်ဖျား၌သာရှိ၏။

ဓားသွားထက် ကလောင်သွားထက်

စာဆိုတော်နေ့ကို ကမကထ ပြု၍ကျင်းပသော စာရေးဆရာ အသင်းက “ဓားသွားထက် ကလောင်သွားထက်” သည်ဟု ဂုဏ်ယူ၏။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အိန္ဒိယပြည်၌ဖြစ်သော “ရာမာယန” “မဟာဘာရတ” ဟူသော ဇာတ်တော်ကြီး နှစ်စောင်အနက် “မဟာဘာရတ” ဇာတ်တော်ကြီး၌ ပဏ္ဍာမင်းတို့နှင့် ဘာရတမင်းတို့ စစ်ဖြစ်ကြ၍ စစ်ပြေပြင်၌ စစ်တပ်ကြီးနှစ်တပ် မျက်နှာချင်းဆိုင်၍ နေကြသည် တွင် အဗ္ဗုနမင်းသည် ယခုမျက်နှာချင်းဆိုင်လျက် နေကြသော စစ်တပ်ကြီးနှစ်တပ်သည် တကယ်တိုက်ခိုက်ကြပါက လောက၌ သွေးချောင်းစီးလျက် ပျက်စီးခြင်းမလှ ပျက်စီးကြရချေတော့မည်။ ငါ တားမြစ်သော် ရကောင်း၏ဟု ကြံကာ စစ်တပ်ကြီးနှစ်တပ် အကြား မြေပြင်တွင် မားမားမတ်မတ်ရပ်လျက် “ဘဝဂါတ ဂီတ” ဟူသော ကဗျာကြီးကို ရွတ်ဆို၍ ဖျန်ဖြေစကားပြောကြား လေသည်။ သို့သော်နှစ်ဘက်သော မင်းတို့သည် နောက်သို့မဆုတ်၊ ကမ္ဘာရာဇဝင်တွင် ယခုတိုင် မော်ကွန်းတင်ရ သော စစ်ပွဲကြီးကို သွေးချောင်းစီးမျှ တိုက်ခိုက်ကြလေသည်။

ဤရာဇဝင်ကို ကြည့်လျှင် ကလောင်သွားသည် ဓားသွား လောက် ထက်ဟန်မရှိချေ။ သို့သော် ‘ဘဝဂါတဂီတ’ ကဗျာကြီး သည် အချည်းနှီး ဖြစ်လေသလော။ မဟာဘာရတ စစ်ပွဲကြီး ပြီးငြိမ်းသည်မှာ နှစ်ပေါင်း လေးထောင်ကျော် ငါးထောင်ရှိခဲ့ လေပြီ။ ထိုစစ်ပွဲကြီး၌ ကလောင်သွားထက် ထက်ခဲ့သော ဓားသွားချင်းချင်း ထိခိုက်သံများသည် ဆိတ်ငြိမ်ခဲ့လေပြီ။ သို့သော် ‘ဘဝဂါတဂီတ’ ကား ငြိမ်းပျောက်ခြင်းမရှိ။ အိန္ဒိယ ပြည် ဟိန္ဒူဘာသာ၌ အမြတ်ဆုံးဂီတကြီးဖြစ်သည့်ပြင်၊ အလွန် ထက်မြက်သော ကဗျာကြီးဖြစ်လျက် တစ်ကမ္ဘာလုံးကိုပင် လွှမ်း မိုး နိုင်ခဲ့လေသည်။ စင်စစ် ကလောင်သွားသည် ဓားသွားထက် ထက်ရုံမျှမက၊ ဓားသွားသည် စစ်တစ်ပွဲမျှလောက်သာလျှင် ထက်နိုင်ရာ ကလောင်သွားမူကား တစ်ကမ္ဘာလုံးကိုပင် ကြာရှည်

လေးမြင့် လွမ်းခြုံသိမ်းရုံး၍ ဖုံးအုပ်သိမ်းသွင်းနိုင်သော အာဏာ ရှိသည် မှန်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကလောင်သွားသည် ဓားသွားထက် ထက်သည်ဟု များများကြီး ဂုဏ်ယူနိုင်ပေသည်။

ကလောင်သွား၏ဆု

သို့သော် ကလောင်သွား၏ဆုကား မည်သို့နည်း။

တစ်ခါသော် သီပေါမင်းနှင့် မိဖုရားခေါင်ကြီးဘုရားတို့သည် ရွှေကြက်ယက်သို့ အဖူးအမြော်ထွက်တော်မူရာ လမ်းအကြား တောစပ်တွင် ခရီးပန်းလှသဖြင့် စခန်းထောက်၍ နေကြခိုက် နောက်တော်ပါ အမှုထမ်းတို့အား အပန်းပြေ အပျင်းပြေ စာဆိုရမည်ဟု အမိန့်မှတ်တော်မူရာ ရွှေနာခံတော် ဝေါကြီးမှူး ဦးခြုံသည် တစ်မဟုတ်၊ ဂနိုင်စခဏိက၊ ထိုင်ကြမယ်လိုလို အစ ချီသော လွမ်းချင်းကို စီကုံးဆက်သလေသည်။

ဤလွမ်းချင်းသည် များများစားစား အားထုတ်၍ ရေးသားရသောစာ မဟုတ်သော်လည်း တစ်ထောင်တန်၏။ ဤလွမ်းချင်းကလေးကို ဖွဲ့နွဲ့သီဆို၍ တင်လျှောက်လိုက်သည်နှင့် အရှင်နှစ်ပါး သဘောတော်ကျလှသောကြောင့် ချက်ချင်းပင် ဆုတော်ငွေ တစ်ထောင် ချီးမြှင့်တော်မူလေသည်။

ရှင်ဘုရင်နှင့် မိဖုရားက “မင်းလိုလိုက် မင်းကြိုက်” ဆိုဘိသကဲ့သို့ တစ်ထောင်တန်သည် မတန်သည်မသိ မြှောက်ပင့်ခြင်းကြောင့် ပစ်ပေးလိုက်သော ဆုငွေလောဟု ဆိုရန်ရှိ၏။

တစ်ထောင်မျှမက တစ်သောင်းပင် ပေးသော်လည်း မပိုကြောင်းကို လွမ်းချင်းက သက်သေခံလျက် ရှိပေသည်။ “**သီတရီငယ် တီတီတွဲတွဲ၊ မှီတမှီ ပီပီနွဲ့လို့ ချီခဲမနော်**” ဆိုသော

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အပိုဒ်ကလေးမှာပင် လုံးဝန်းညီညွတ် အပြစ်အဆာ ကင်းသော ပတ္တမြားလုံး ပုလဲလုံးကလေးများကို သွယ်တန်း သီကုံးထား သကဲ့သို့ တစ်လုံး တစ်လုံးပင် တစ်ထောင်မျှမက တန်လျက် ရှိပေသည်။

သို့သော် ပညာရှိတို့ နှလုံးမှ ထွက်အပ်သော ကဗျာ စာပေ များကို တစ်ဆယ်တန်သည်၊ တစ်ရာတန်သည်၊ တစ်ထောင် တန်သည် ဟု တန်ဖိုးဖြတ်၍ ရကောင်းအံ့လော။

အဖိုးမဖြတ်နိုင်

အောက်ပါရတုပိုဒ်စုံကလေးကို ဝန်ကြီး ပဒေသရာဇာ ဆိုခဲ့ ပေသည်။

ရတနာဇာရ-ရင်တော်နု

(၁) ယပ်ခတ်ခိုက်တွင်၊ မယံ့ရွှေရင်ဝယ်၊ ရွှေင်ပျောင်းပျ၊ လုံး၍ လှကို၊ လျောကျရင်ဝတ်၊ ကျွတ်၍ကြည့်မိ၊ မြင်သည်ရှိသော်၊ မချီ တုန်ရိုက်၊ ဟိုက်ပင်ဟိုက်၍၊ စိတ်၌ရည်စော၊ မိန်းမော အောင်ပင်၊ ကြံဆောင်စိတ်တွင်၊ ပြုသည်ထင်ထဲ့ နီစင်တွတ်တွတ်၊ ပန်းရင်ဝတ်လည်း၊ ရင်မြတ်ချယ်သင့်၊ တော်သည်နှင့်လျှင်၊ ဖူးသင့်လွန်တိုး၊ နုရင်မျိုးကို ကဲမိုးမောက်လှ မြင်ပြန်ရ။

(၂) လျှပ်မှတ်လိုက်ထင်၊ ဝိညာဉ်ပင်လည်း၊ အလျင်တဆော၊ ချုပ်လုမောမျှ၊ ဇောလည်းယုတ်ကျ၊ ခြောက်ချက်ကသည်၊ သတ္တ ရောက်တိုင်၊ မတတ်နိုင်ခဲ့၊ အစိုင်အခဲ၊ တိမ်တိုက်ထဲက၊ ရဲရဲရောင်ဖြူ၊ သော်တာပြုသို့၊ ဖြူအူဝင်းဝါ၊ မြင်မိပါသည်၊ ရတနာဇာရ၊ ရင်တော် နုကို၊ မင်းပုညျရွှေ၊ မြဲပါစေလော၊ သေမည့်ဘေးမှ၊ ကြောက်ကုန် ကြသည်၊ လောတတံထွာ၊ ဓမ္မတာကို ၊ တစ်ခါမင်းလှ ထောက်ပါမှ။

(၃) ထပ်ဝတ်မြိုက်ရွှင်၊ မိုင်းအောင်ဆင်၍၊ ပြောက်တင်လှဆုံး၊ လဲလုံးမြောက်လက်၊ တဘက်ညှိရောင်၊ ခုနှစ်တောင်လည်း မြဲအောင်

မနေ၊ လျော့ချေချေသာ၊ ထိပ်ချာမင်းပျို၊ ရှိုက်လေဆိုသို့ စိုစိုရဲရင့်
ပန်းထက်ဆင့်သည်၊ ပွင့်သည်ခဏ၊ ခုခုကျခဲ့၊ ခက်လှချည့်ရှင်၊ ညှိစင်
ဖတ်ရွဲ၊ နီလာခဲဝယ်၊ လည်ရွဲရတနာ၊ သည်ဆီမှာသို့၊ ချဉ်းပါခဲ့ဦး၊
ကြိုင်မြူးနံ့ကြူ၊ ယူပါရစေ၊ ရင်ရွှေ အိဝါ၊ ဂန္ဓမာသည်၊ ပွအာရွရွ
မဇ္ဈသ။

ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ စာဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့က
ကောင်းလှ ပါပေသည်ဟု ချီးကျူးစကား ရေးသားရမည်ပင်
မဝံ့ဖြစ်သည်။ သို့သော် မချီးကျူးဘဲ မနေနိုင်။ အဓိပ္ပာယ်ကို
ဖော်၍ကြည့်ရန်ပင်မဆို ထားဘိ၊ စကားလုံးကလေး တစ်လုံးစီ
တစ်လုံးစီကိုပင် ကြည့်၍ မဆုံးနိုင်ဖြစ်မိ၏။ ငမောက်ကဲ့သို့သော
ပတ္တမြားကျောက်ရတနာကို တွေ့ရသူသည် ကိုင်၍ မကြည့်ဝံ့ဘဲ
မျက်တောင်မခတ်၊ ငေးငိုက်စူးစိုက်နေမိသကဲ့သို့သာ ရှိပေသည်။
သို့သော် ထိုရတုပိုဒ်စုံကလေးကို ရေးသဖြင့် ဝန်ကြီး ပဒေသ
ရာဇာအား မည်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကမျှ ဒဂါးတစ်ပြား ပေး
ကမ်းချီးမြှင့်သည်ဟု မကြားမိ၊ မှတ်တမ်းမှတ်ချက် မတွေ့ရပေ။
တစ်ပြားမှမရသော် ထိုစာသည် တန်ဖိုးမရှိ၍ပေလောဟု ဆိုဖွယ်
ရှိ၏။ စင်စစ်အားဖြင့်ကား အဖိုးမဖြတ်နိုင်ပေ။ မည်သူကမျှ
အဖိုးဖြတ်ပြီးလျှင် တစ်ထောင်တစ်သောင်းပေး၍ မူပိုင်ပြုလုပ်
နိုင်သော စာမျိုးမဟုတ်ချေ။

ထို့နောက်အောက်ပါ “သံချို” တစ်ပုဒ်ကိုတွေ့ဖူးသေး၏။

သမာဓိငယ်ပ၊ ဇာတိငယ်ရတနာပုံမှ၊ ပထဗျာမှုံ၊
အပြန်ကိုလှ၊ ချွေသန့်ကာစက်တော်မြန်းခဲ့။ စခန်းတော်
မချူချာလို့။ ယူနောနှစ်ပြန်ရောက်ပြီပ။ နန်းနေညွှောက်
သာကိဝင်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

မြအဆင်းလိုပ၊ အင်ကြင်းငယ် မြိုင်မြိုင်ဝေနှင့်၊
 ကြိုင်ကြိုင်ဗွေဝနာရိပ်မှာလ၊ သာစိတ်တော်ရွှင်ပါစေလို့၊
 ခင်တာရွှေ၊ ဟို ရှိုရိုးငယ်က၊ ရွှေချိုးငယ်မောင်နှံစုံတို့၊
 တောင်သံဟုန် ခါခါရိုက်ပါလို့၊ သာလိုက်ရန် သံဆင့်
 ကြွေး ရှာကြ။ အေးမြမြပင်။ ။

မိန်အပြောင်း၊ ချိန်ကောင်းငယ် ခါသမယံက၊ ဝါ
 ကြန်ကြန် ရွက်အဟောင်းငယ်တို့၊ သက်ညောင်းကာ
 ဘူအရွေ့ကိုလ၊ ချူဗွေငယ် ဝါယော်သုတ်သော့ခါ၊
 ညှာပြုတ်စင် ဈာန်ယဉ်ကျစဉ်မို့၊ မြင်ရလေ သည်ဂနိုင်
 မဖြင့်၊ မဆည်နိုင် ညိုလျော်နွမ်းသော်ကြောင့်၊ မဟီပိုင်
 ကိုယ်တော် ကျွမ်းရှာလိမ့်၊ လွမ်းစိတ်နှင့်စံမရွှင်၊ မြင်မြင်လှ
 ဘုရား။ ။

တောအထွက်မှာလ၊ ဇောညွတ်ကာ မနသီကြုံလို့၊
 မဒ္ဒိမုံကြင်သူ မေ့ငယ်ကြောင့်၊ သည်ရဂုံ ကန္တာကွေ့ ငယ်က၊
 လွမ်းငွေ့တော်တဖြာဖြာပါ၊ အခါခါရှင် မတ ပါနဲ့၊
 ကွာလှပေါင် ရက်ကလေးပါဖျာ၊ သက်ပေးသူ ဟိုခမျာ
 ကလည်း၊ ပိုဗျာပါ ကိုယ်တော်တွက်ကယ်ကြောင့်၊ ချိုမသာ
 ညိုလျော် လျက်ကယ်နှင့်၊ မျော်ရက် တွေ အပုံ
 ကျွမ်းရှာလိမ့်၊ ဖော်စက်ပြေ ရဂုံစွန်းဆီက၊ ဘုရားလွမ်း
 ဖြေ လို့လား။ ။

ဝေါကြီးမှူးဦးခြုံလွမ်းချင်းကလေးမှာ၊ တစ်သောင်းမျှ မက
 တန်သော်လည်း “ဆု” ငွေတော် တစ်ထောင်ရသေး၏။ ဝန်ကြီး
 ပဒေသရာဇာ၏ ရတုပိုဒ်စုံမှာ၊ ဆုတော်ငွေ တစ်စုံတစ်ရာ ရသည်ဟု
 မသိရသော်လည်း၊ ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ ရေးသည်ဟု လိပ်စာ

အမှတ်အသား ရှိသေး၏။ အထက်ပါ “သံချို” ကိုမူကား မည်သူမည်ဝါ ရေးသည်ဟူ၍ပင် မသိရချေ။ တိုလီမိုလီ မှတ်သားသော လွှာချင်း ပုရပိုက်ကလေးတွင် ကန့်ကူဆံနှင့် ရေးမှတ်ထားသည်ကိုသာ မထင်မရှားတွေ့ရ၏။ မူမျှပင် ကောင်းကောင်းမရ၊ မှန်းကာဆကာကူး၍ထားရ၏။ သို့သော် ထိုကန့်ကူဆံ မှန်မှန်ကလေးထဲကပင်၊ လက်သံပြောင်လှသော ဆိုင်းဆရာ၏တီးလုံးသံကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ စုတ်ချက် ကောင်းလှသော ပန်းချီဆရာ၏ ဆေးရေးကားကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နုလှသော သဘော ကလေးများသည်၊ တဝင်းဝင်း တလက်လက် ထင်ရှားစွာ ပေါ်ထွက်လျက် ရှိပေသည်။ စာသွား စာလာ အသုံး အနှုန်း များကို ကြည့်ရခြင်းအားဖြင့်၊ မန္တလေးခေတ် ထီးဘုရား နှစ်ပါး လက်ထက်တွင် ထင်ရှားခဲ့သော ရုပ်စုံစင်တော်ကြီးဆရာ ဦးဉာဏ်ကျယ်၊ ဦးကျော်လှတို့လက်ရာဖြစ်သည်ဟု ခန့်မှန်းရ၏။ သို့သော် မည်သူစာ ဖြစ်မည်ကိုကား မသိရတော့ချေ။

စာရေးဆရာသည် ကုန်သည်မဟုတ်

ဤသို့ မသိရသဖြင့် ရေးစပ်ခဲ့သောဆရာမှာ အချည်းနှီး ဖြစ်လေရော့သလားဟု တွေးဖွယ်ရှိ၏။ လူ့လောက၌ မိမဲ့ ဘမဲ့ သားကလေးများ ရှိသကဲ့သို့ စာပေလောက၌လည်း မိမဲ့ ဘမဲ့ စာကလေးများ ရှိကြ၏။ မိဘမဲ့ သားကလေးများမှ ထွန်း ထွန်း ပေါက်ပေါက် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ ပေါ်ထွက်သကဲ့သို့ မိမဲ့ ဘမဲ့ စာကလေးများမှလည်း၊ စိန်ခဲ ပတ္တမြားခဲများကဲ့သို့ တရွဲရွဲ တောက်ပထင်ရှားသော ကဗျာကလေးများလည်း ရှိတတ် ပေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စာသည် ကုန်ပစ္စည်းမဟုတ်၊ စာရေးဆရာသည်လည်း ကုန်သည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် စာရေးဆရာ စာဆိုတော်တို့သည် မိမိတို့၏စာများကို တန်ဖိုးမသတ်မှတ်ခဲ့။ တံဆိပ်မဆွဲခဲ့ကြချေ။ ညဉ့်နက်သန်းခေါင်မှောင်မိုက်ထဲ၌ သွားသောခရီးသည် သည်၊ နောက်နောင် ခရီးသွားတို့ မြင်ပါစေတော့ဟု လမ်းဘေးတွင် မီးပုံ၍ ရှို့ထားခဲ့ကြသကဲ့သို့ စာရေးဆရာ စာဆိုတော်တို့ သည် လည်း နောက်နောက်သော လူတို့သည် မိမိတို့၌ မြင်သည် တို့ကို မြင်ပါစေတော့ဟု ဖွဲ့ဆိုထားခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ မြစ်ညာ၌နေသူသည် မြစ်အောက်၌နေသူတို့ မြင်ပါစေတော့ဟု မီးဖောင်ကလေးများဖွဲ့၍ ရေယာဉ်ကြောတွင် မျှောချလိုက်သကဲ့သို့ စာရေးဆရာ စာဆိုတော်တို့သည်လည်း၊ စာကလေး ကဗျာ ကလေးများကို စီကုံးဖွဲ့ဆို၍ လူ့ဘဝရေယာဉ်ကြော၌ မျှောခဲ့ကြ သူများဖြစ်ကြပေသည်။

စာဆိုတော်များကို စွန့်ပစ်၍မထားသင့်

သို့သော်၊ စာဆိုတော် စာရေးဆရာတို့သည်၊ အစာမစားဘဲ မနေနိုင်၊ အဝတ်မဝတ်ဘဲ မနေနိုင်၊ တစ်ပါးသူတို့ကဲ့သို့ပင် ဝမ်းကျောင်းမှုနှင့်မကင်းကြသူများဖြစ်ကြပေသည်။ ရှေးခေတ်က မင်းဧကရာဇ်တို့က ချီးမြှင့်ခဲ့၍ ယခုခေတ်တွင် လူထုကချီးမြှင့် ကြ၏။ ပျိုခါမူကား ကိစ္စမရှိပေ၊ အိုသောအခါ ခက်ကြရ ချေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ လက်ထက်တွင်ပင် နှစ်ပေါင်းသုံးလေးဆယ် လူထု၏အမှုကိုထမ်းခဲ့ပြီးနောက် အိုဆင်းရဲ ဆင်းရဲကြရသော ဆရာကြီး တစ်ပါး နှစ်ပါး စသည်တို့ကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရဖူးသည်။ လူ့ဘဝကို စွန့်ခွာ၍သွားရကြသည်မှာပင် အရပ်ကောင်း၍သာ အလောင်းလှကြရရှာပေသည်။ ကုန်သည် သူဌေးများမှာ

အိုစာမင်းစာ စုဆောင်းပြီးအသင့်ရှိကြ၏။ အစိုးရ အမှုထမ်း များမှာ
 အိုစာမင်းစာ လခရိက္ခာရကြ၏။ စာရေးဆရာ စာဆို တော်
 တို့သည်လည်း နိုင်ငံအမှုထမ်းများဖြစ်ကြပါလျက် ၎င်းတို့
 တစ်သိုက်ကျမှသာ အိုစာ မင်းစာဟူ၍ မရှိသည်မှာ မသင့်လျော်
 သော အချက်ဖြစ်ပေသည်။ တိုင်းပြည်က စွန့်ပစ်၍မထားအပ်ချေ။
 အင်္ဂလန်စသည့် တိုင်းကြီး ပြည်ကြီးများ၌ ပညာရှိ စာဆိုတော်
 တို့အား တိုင်းကျိုးပြည်ကျိုး၊ အမျိုးသားအကျိုးကိုဆောင်ရွက်
 သူများဖြစ်သည့်အလျောက် စွန့်ပစ်၍မထားကြချေ။ အသင်း
 အဖွဲ့များကဖြစ်စေ၊ အစိုးရကဖြစ်စေ အိုနာစာ ရန်ပုံငွေများ
 ထား၍ အိုနာစာ ရိက္ခာများ ထောက်ပံ့ ထားကြပေသည်။ ကျွန်ုပ်
 တို့သည်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏စာဆိုတော်များကို ပစ်၍ မထားဘဲ
 စာဆိုဘဝ ညနေပိုင်း နေညိုချိန်တွင် ချမ်းချမ်း သာသာရှိကြရ
 အောင် စီမံဖန်တီးဖို့ သင့်ပေပြီ ဖြစ်ပါကြောင်း။

=====

ကလောင်ထိပ်က ငွေအိတ်

လွန်ခဲ့သည့် ၁၀ နှစ်ကျော်လောက်က၊ ကမ္ဘာ့ရုပ်ရှင် လောကတွင် ပြိုင်ဘက်မရှိလောက်အောင် ထင်ရှားကျော်စော လှသော ဂရီတာ-ဂါဘိုး အမည်ရှိ ရုပ်ရှင်မင်းသမီးတစ်ယောက် မှာ တနင်္ဂနွေတစ်ပတ်လျှင် ဝင်ငွေ ဒေါ်လာ ၅၀၀၀၊ တစ်နှစ် လျှင် ဒေါ်လာ ၂၆၀,၀၀၀၊ မြန်မာငွေနှင့်ဆိုလျှင် ၁၃ သိန်း ခန့်လောက် ရရှိဖူးလေသည်။ ထို့အတူ စာရေးဆရာများ၊ အယ်ဒီတာများ၊ အသံလွှင့်ဆရာများ၊ ရုပ်ရှင် ဒါရိုက်တာနှင့် ဇာတ်လိုက် မင်းသမီး မင်းသားများ၊ ပြဇာတ်ဆရာနှင့် ဇာတ် လိုက်များ၊ ပန်းချီပန်းပုဆရာကြီးများ အစရှိသော အနုပညာ သည်ကြီးများသည် သူဌေးကြီးများ အခေါ် ခံနိုင်လောက်အောင် အခကြေးငွေ အမြောက်အမြား ရရှိကြသည်ဟု အနောက် နိုင်ငံများမှလာသော သတင်းများတွင် ကြားသိရဖူးပေသည်။

သို့သော် ဤသို့ ထူးထူးချွန်ချွန် တံခွန်ထူနိုင်အောင် ရကြသူများမှာ အနည်းငယ်မျှသာဖြစ်၍ တစ်ဝမ်းတစ်ခါးမျှ ဝအောင်၊ ငှအောင် မရကြသူများမှာ အများပင် ဖြစ်ပေသည်။ ရုပ်ရှင်လော့၌ ဂရီတာ-ဂါဘိုး ကဲ့သို့ တစ်နှစ်လျှင် ဒေါ်လာ နှစ်သိန်းကျော် ရသူမှာ၊ လူလေးငါးထောင်အနက် လေးငါး ယောက်မျှသာရှိ၍ တစ်ဝမ်းတစ်ခါးဝအောင်၊ လှအောင် မရကြသူ များမှာကား ဒုနှင့်ဒေးဖြစ်ပေသည်။ စာရေးဆရာများဘက်တွင် ကြည့်လျှင်လည်း ဤနည်းနှင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။ အင်္ဂလန် ပြည်တွင် ဘားနဒ်-ရှော ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမှာ သူဌေးကြီး တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ဘာမျှမလုပ်မကိုင်ဘဲ ထိုင်နေရင်းပင်

၎င်းရေးသားခဲ့သော ဝတ္ထုများ၊ ဆောင်းပါးများ၊ စာအုပ်များ၊ ပြဇာတ်များ အတွက် အဆက်မပြတ် အရပ်ရပ်မှ ပေးသွင်းကြရသော မူပိုင်သုံးခွင့် အခကြေးငွေ များမှာ ဝင်လာမစဲ တသဲသဲဖြစ်လေသည်။ အိပ်-ဂျီ-ဝဲလ်၊ ဂျွန်-ဂေါ့လ်စတီ၊ အားနက်-ဟမ်းမင်းဝေး စသော စာရေးဆရာကြီး များ၏ ဝင်ငွေမှာလည်း ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ရေးလိုက်လျှင် တစ်နှစ်လုံး ထိုင်၍ စားနိုင်ကြသည်ဟု သိရလေသည်။

ယခုခေတ်တွင်မဟုတ်၊ ရှေးခေတ်များတွင်လည်း ဤ သဘောပင် တွေ့ရလေသည်။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်က အင်္ဂလန်ပြည်တွင် ဝါလတာ စကော့ ဆိုသော စာရေးဆရာကြီးတစ်ဦး ပေါ်ထွန်းဖူးသည်။ ၎င်းဆရာကြီး ရေးသားသော စာပေများကို အင်္ဂလိပ် လက်ထက်က မြန်မာပြည်ရှိ ကျောင်းများတွင် ဖတ်စာအဖြစ် သင်ကြားခဲ့ရခြင်း၊ ၎င်း၏ ဝတ္ထုအချို့တို့ကို မြန်မာစာရေးဆရာများက မြန်မာဘာသာဖြင့် သင့်အောင် ပြုပြင်ပြန်ဆို ရေးသားကြခြင်းအတွက် မြန်မာစာဖတ် ပရိသတ်တို့ အတော်အသိများသောသူ ဖြစ်ပေသည်။ ဝါလတာ-စကော့ သည် စာရေးဆရာ လုပ်ငန်းသာမဟုတ်၊ ကျောင်းနေဖက် မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်း တစ်ယောက်နှင့် တွဲဖက်၍ စာပုံနှိပ်တိုက်နှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေး လုပ်ငန်းတွင်လည်း ပါဝင်လုပ်ကိုင်ရာ နှစ်အနည်းငယ် အတွင်း၌ပင် အကြောင်းမလှသဖြင့် ရွှေဒင်္ဂါးပေါင်စတာလင် နှစ်သိန်းခန့် ဆုံးရှုံးလေသည်။ သို့သော် ဝါလတာ-စကော့ သည် ဤကြွေး နှစ်သိန်းကို စာရေးသည့်လုပ်ငန်း တစ်ခုတည်းနှင့်ပင် ကျေအောင် ပေးဆပ်နိုင်ခဲ့လေသည်။ ဝါလတာ-စကော့ မှာ ထိုမျှ ရရှိခဲ့သော်လည်း အင်္ဂလိပ်စာပေ၌ အမြင့်ဆုံး အဆင့်အတန်းတွင်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ပါဝင်သည့် ကဗျာကြီး၊ စာကြီးများကို ပြုစုရေးသားခဲ့သော ဂျွန်-မီလ်တန် အမည်ရှိသော ပညာရှိကြီးမှာမူကား၊ ၎င်းရေး သားသော ‘ပါရာဒိုက်-လော့စ်’ ခေါ် ကမ္ဘာကျော် ကဗျာကြီးအတွက် စုစုပေါင်း ရွှေဒဂါး ၄၀ မျှသာ ရရှိဖူး လေသည်။ အင်္ဂလိပ်စာပေတွင် အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သော ဝီလီယံနီရိုတ် စပီးယား သည်လည်း ယခုအထိ တစ်ကမ္ဘာလုံးက ချီးကျူးအံ့ဩ၍ မဆုံးနိုင်သော ပြဇာတ်ကြီးပေါင်း မြောက်မြားစွာ တို့ကို ရေးသားခဲ့ရာ ထိုပြဇာတ်များ အတွက် ရေးသားခ တစ်ပြား တစ်ကျပ် ရရှိသည်ဟု မသိရချေ။ ကိုယ်တိုင် ဇာတ်ဆရာလုပ်၊ ကိုယ်တိုင်ပါဝင် ကပြသည့်အတွက်သာ ထိုခေတ်က အိမ်ပိုင် ရာပိုင် လူကုံထံကလေး တစ်ယောက် ဖြစ်လေရုံမျှ ရရှိခဲ့ဖူး လေသည်။

တလောက ကမ္ဘာလူမျိုးစုံစာရေးဆရာတစ်သိုက်နှင့် တွေ့ခဲ့ရဖူးလေသည်။ အနယ်နယ် အရပ်ရပ် စာရေးဆရာ များ၏ အခြေအနေကို မေးမြန်း ပြောဆိုကြရာ ကိုရီးယားပြည်မှ စာရေးဆရာတစ်ဦးက မိမိတို့ တိုင်းပြည်တွင် စာရေးဆရာတစ်ဦး သည် ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်မျှကို အောင်မြင်စွာ ရေးသားထုတ်ဝေ နိုင်လျှင် သုံးနှစ်လောက် ကောင်းကောင်း ထိုင်စားနိုင်အောင် ရသည်ဟု တစ်ပါးသော စာရေးဆရာများ သွားရည်ကျ လောက်အောင် ဝမ်းသာအားရ ပြောကြားလေသည်။ အိန္ဒိယ ပြည်၊ မဒရပ်နယ်မှ စာရေးဆရာ တစ်ဦးက မူကား မိမိတို့ အရပ်တွင် စာရေးဆရာများမှာ စာတစ်အုပ်ကို အပန်းတကြီး ရေးသား ပြီးမြောက်လျှင် စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်ပါမည့် အကြောင်း ပုံနှိပ်တိုက်ရှင်များထံ ဝပ်လျိုးခယ တောင်းပန် နိုင်ပါမှ လက်ခံ ကြသည်။ စာအုပ် ဖြစ်ပြီးနောက် ထိုစာမူ

မည်မျှလောက်ကောင်း၍ မည်မျှလောက် ရောင်းချရလျက် ပုံနှိပ်
တိုက်ပိုင်ရှင်အတွက် အမြတ်ငွေ များစွာ ရရှိသော်လည်း စာရေး
ဆရာမှာမူကား နှစ်ဆယ်အစိတ်က ပို၍မရကြောင်း ပြောပြ
လေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာစာပေနှင့် မြန်မာစာရေး ဆရာများ၏
အခြေအနေကို ကြည့်လျှင်လည်း တစ်ပါးနိုင်ငံများ ကဲ့သို့ပင်
နိမ့်တုံမြင့်တုံတွေ့ရပေသည်။ မန္တလေး ဒုတိယနန်းစံ သီပေါ
မင်းတရားလက်ထက် တစ်ရံသောအခါ ရွှေကြက်ယက်ဘုရားသို့
အရှင်နှစ်ပါး အဖူးအမြော် ထွက်တော်မူရာ ခရီးအကြား
အရိပ်ဆာယာ ကောင်းသော နေရာတွင် ကွန်းထောက် အပန်း
ဖြေတော်မူကြသည်။ ထိုသို့ အရှင်နှစ်ပါး အပန်းဖြေနေတော်
မူခိုက် နောက်တော်ပါးမှ ခြံရံ လိုက်ပါလာကြသော သူများ
အနက် အရှင်နှစ်ပါး အထူး သနားကြည်ဖြူတော်မူသော
ဝေါကြီးမှူး ဦးခြံက ‘ဂနိုင်စဆီက ထိုင်ကြမယ်လိုလို’ အစချီ
သော လွမ်းချင်းကလေးကို ရုတ်ခြည်းစပ်ဆို တင်လျှောက်
လေသည်။

ဤသို့ ရုတ်ခြည်းစပ်ဆို၍ တင်လျှောက်ရာ အရှင်နှစ်ပါး
နှစ်သက် သဘောကျတော်မူလှသဖြင့် ချက်ချင်းပင် ငွေတော်
၁၀၀ဝိ ပေးသနား တော်မူလေသည်။ ထိုခေတ်မှာ ငွေကို
များများသုံးသော အချိန်မဟုတ်သောကြောင့် ငွေတစ်ထောင်မှာ
ယခုခေတ်ကာလ ငွေတစ်သောင်းမျှမက တန်ဖိုးရှိလေသည်။
ထိုသို့ ဝေါကြီးမှူး ဦးခြံမှာ လွမ်းချင်းတစ်ပုဒ်မျှဖြင့် ငွေတော်
တစ်ထောင် ရရှိဖူးသော်လည်း မြန်မာစာပေသမိုင်း၌ ကဗျာ
လင်္ကာ စာကြီးပေကြီး များစွာတို့ကို ရေးသားခဲ့ကြသော
ပညာရှိကြီး များစွာတို့မှာမူကား စာပေ ရေးသားသည့်အတွက်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ငွေရရှိကြသည်ဟု အမှတ်အသား ထင်ရှားစွာ မတွေ့ရဖူးချေ။
 မြန်မာ ကဗျာ လင်္ကာ ထိပ်တန်းအကျဆုံးဖြစ်သော အင်းဝခေတ်
 ရှင်မဟာသီလဝံသ၊ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်အုန်းညို၊ ရှင်တေ
 ဇောသာရ စသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများမှာ ဘူရိဒတ်၊ ကိုးခန်း
 စသော ပျို့လင်္ကာကြီးများကို ရေးသားကြသည့် အတွက်
 ငွေကြေး ရရှိကြခြင်းမရှိချေ။ ရဟန်းတော်များဖြစ်၍ ဝတ္ထု
 ငွေကြေးကို ပေးသူ ရှိသည့်တိုင်အောင်လည်း လက်ခံတော်မူ
 ကြမည် မဟုတ်ချေ။ မင်းမိဖုရား၊ မှူးမတ်၊ သေနာပတိတို့က
 ကိုးကွယ်သဖြင့် ကျောင်းကြီး ကန်ကြီးများနှင့် တင့်တယ်စွာ
 နေကြရသည်ကား မှန်၏။ ဤသို့ ကျောင်းကြီး ကန်ကြီးများ
 ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြသည်မှာ ထိုထိုသော ပျို့ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊
 မော်ကွန်း စသည်တို့ကို ရေးသားကြခြင်းကြောင့် တစ်စိတ် တစ်ဒေသ
 ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပေမည်။ သို့သော် အဓိကအားဖြင့် မူကား
 ကျန်းဂန်တတ် သာသနာ့ဝန်ထမ်း ဆရာတော်ကြီးများ ဖြစ်သော
 ကြောင့်သာ ဖြစ်ပေသည်။

မှူးမတ်များတွင်မူကား တွင်းသင်းမင်းကြီး တစ်ပါးသာ ကဗျာ
 လင်္ကာ ရေးသားမှု အတွက် ငွေကြေး ပြောပလောက် အောင်
 ရရှိခဲ့ပေသည်။ တွင်းသင်းမင်းကြီးသည် ဘလ္လာတိယ ပျို့ကို
 ရေးသားသည်တွင် ရှင်ဘုရင်က ဆုတော်ကြီးစွာ ပေးကမ်း
 လေသည်။ ထိုသို့ရရှိသောဆုတော်ဖြင့် တွင်းသင်းမင်းကြီးသည်
 မိမိ၏ဇာတိပုံရွာအရပ်တွင် လူသူလေးပါး ချမ်းသာစွာ သုံးစိမ့် သောငှာ
 ရေကန်ကြီးတစ်ကန်ကို တူးဖော် လှူဒါန်းခဲ့လေသည်။
 ဘလ္လာတိယပျို့ကို ရေးသား၍ ရရှိသောငွေဖြင့် တူးလုပ်သော
 ကန်ဖြစ်သဖြင့် ထိုကန်ကို ဘလ္လာတိယကန်ဟုသမုတ်ခဲ့၍ ယခုတိုင်
 ထင်ရှားရှိပေသည်။ ဘလ္လာတိယပျို့ အတွက် ရှင်ဘုရင်က

ပေးသော ဆုတော်မှာ မည်မျှဖြစ်သည်ဟု မသိရသော်လည်း ကန်ကြီးတစ်ကန် တူးဖော်ထား နိုင်သည်ကိုထောက်လျှင် အတော် များကြောင်း သိရပေသည်။

ထိုမှတစ်ပါး ပထမနဝဒေး၊ ဒုတိယနဝဒေး၊ ရှင်သံခို၊ ရှင်ထွေးနာသိန်၊ ဦးပုည၊ ဦးကြင်ဥ၊ အချုပ်တန်းဆရာဘေ၊ တောင်တွင်းကြီး ဦးကြော့ စသည်ဖြင့် များလှစွာသော ပညာ ရှိကြီးတို့မှာ ထင်ရှားသော စာကြီးကဗျာကြီး မြောက်မြားစွာ တို့ကို ရေးသားခဲ့ကြ သော်လည်း ငွေကြေး ရရှိကြသည်ဟု မတွေ့ရပေ။ တစ်ပါးသူများအတွက် ရေးပေးရသောစာဖြစ်လျှင် အလွန်ဆုံး ချိုချဉ် စားသောက်ဖွယ်ကလေးများ၊ ပုဆိုးတစ်ထည်၊ ခေါင်းပေါင်းတစ်ပိုင် စသည်တို့ဖြင့်သာ အကန်တော့ခံကြရမည် ဖြစ်လေသည်။ ၎င်း ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများသည် ရေးသားသည့် စာများအတွက် အကျိုးထူး မခံစားရ၊ ဆင်းရဲ နွမ်းပါးကြ ရသည်ဟူ၍ကား မဆိုလိုပေ။ စာတတ်ခြင်းကြောင့် ကြီးမြင့် သော ရာထူးကြီးများကို ရရှိကြသောကြောင့် တစ်နည်းအားဖြင့် အကျိုး ခံစား ကြရပေသည်။ ရေးသားသောစာ အတွက် တိုက်ရိုက် အားဖြင့် ငွေကြေး မရကြခြင်းကိုသာ ဆိုခြင်းဖြစ် ပေသည်။

အင်္ဂလိပ်မင်း လက်ထက်တွင်မူကား ပထမပိုင်းတွင် စာရေး ဆရာများမှာ အဆင့်အတန်း မရှိသလောက် ဖြစ်သွားလေ သည်။ ထို့ ခေတ် က စာရေးဆရာအလုပ် သက် သက် ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု မရှိချေ။ ပေဒင်ဆရာ၊ ပိန္နဲဆရာ၊ ဘုရားကိုးဆူဆရာ၊ ဇာတ်ဆရာ၊ ရုပ်သေး မင်းသားကြီး၊ စာပြင် ဆရာ စသည်တို့ကို လုပ်ကိုင်ရင်း ခိုင်းလာ စေလာသူရှိမှ ရေးကြရလေသည်။ ထို့နောက် အောက်မြန်မာ နိုင်ငံတွင်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စပါးဈေး၊ ဆန်ဈေး ကောင်း၍ အလှူအတန်း၊ ဘုန်းကြီးပံ့ပွဲများ ပေါများလျက် ဇာတ်ရုပ်သေးများ၊ ခေတ်စားလာရာ ဇာတ်ရုပ်သေးများက ကပြကြသော ပြဇာတ်များကို ကြည့်ရုံသာ မဟုတ်ဘဲ လယ်ပြီးမိုးနှောင်း အားလပ်ချိန် များတွင် ဖတ်ရှုလေ့လာလိုသူများ ပေါ်လာသည်တွင် ၎င်းတို့၏ အလိုဆန္ဒပြည့်ဝစေရန် ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ မော်လမြိုင်စသော မြို့ကြီးများ၌ ပြဇာတ်ရေးဆရာများ ပေါ်လာကြလေသည်။ သို့သော် ပြဇာတ်ရေးဆရာများ အဆင့်အတန်းမှာ များစွာမမြင့်ချေ။ စာမျက်နှာ ၈၀ တစ်အုပ်ပြည့်အောင် ရေးနိုင်ပါမှ ပထမတန်းဆရာကြီးများမှာ ငွေနှစ်ဆယ် အစိတ်လောက်ရ၍ အများသောဆရာတို့မှာ မူကား တစ်ဆယ်၊ ဆယ့်ငါးကျပ်သာ ရရှိကြလေသည်။ ပြဇာတ်များမှာ လေးငါးနှစ်နှင့် မရိုးနိုင်၊ မဟောင်းနိုင် တစ်ကြိမ်လျှင် အုပ်ရေ ၃၀၀၀ မှ ၆၀၀၀ အထိ ရိုက်နှိပ်၍ နှစ်ပေါင်း များစွာ ဆက်လက် ရိုက်နှိပ် ကြရလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့လက်ရှိ ပြဇာတ်စာ တစ်အုပ်မှာ ၁၄ကြိမ် အထိ ရိုက်နှိပ်ရသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ထိုခေတ်၌ ပုံနှိပ်တိုက်များ ကြီးပွားချမ်းသာကြသည်။ ပုံနှိပ်တိုက်ရှင်များ၊ သူဌေးကြီးများ ဘဝကိုရကြသည်။ ပြဇာတ်ရေးဆရာတို့မှာကား တစ်ပုဒ် ၁၅ ကျပ်မှ မတက်ချေ။ ဘိုးစိန်၊ ငွေစိန်၊ ကိုစိန်ခို၊ အောင်ဗလဇာတ်များကို တစ်ညလုံးကြည့် ၄-၅ ရက် အဆက်မပြတ် ရေးနိုင်ကြပါမှ ထမင်းကလေး မဝတဝ စားရပေသည်။ ၁၉၂၀ ပြည့် လောက် ကျွန်ုပ်တို့ ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်ခါစက ထိုသို့သော ဆရာကြီးတစ်ယောက်ကို တွေ့ရဖူးလေသည်။ ထိုအချိန်တွင် အသက်ကလည်းကြီး၊ ပြဇာတ်စာအုပ်ခေတ်ကလည်း မရှိတော့ပြီ ဖြစ်၍ ရန်ကုန်ဘူတာကြီးအနီး ဘောကွင်းကြီးဘေး တဲစုတ်

ကလေးတွင် တူမတစ်ယောက်ထံ ကပ်မြှောင်စားသောက်နေရလေသည်။ ငယ်ရွယ်စဉ် လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်အရွယ် ပြဇာတ်ရေးဆရာကလေးဘဝတွင်ပင် ထမင်းမဝတဝစားခဲ့ရလျှင် အသက်အရွယ်ကြီးရင့်၍ ခေတ်ကုန်သော အချိန်၌ အိုစာ နာစာ မရှိ၊ ဆင်းရဲနေရသည်မှာ အံ့ဩဖွယ် မဟုတ်ချေ။

၁၉၁၈ ခုနှစ်လောက်က အစပြုသော ဝံသာနုခေတ်တွင် လက်သစ် ခေတ်မီ စာရေးဆရာများ ပေါ်ပေါက်လေသည်။ ထိုခေတ်တွင် မြန်မာအမျိုးသားနှင့် မြန်မာ့ဝါဒ မြန်မာစာပေကို ပြန်လည် သိဒ္ဓိတင်ကြသဖြင့် မြန်မာစာရေးဆရာ များမှာ လူ့လောကထဲတွင် နေရာကလေး အသင့်အတင့် ရရှိလာကြ၍ စာရေးဆရာ အလုပ်သက်သက်ဖြင့် အသက်မွေးနိုင် လာကြလေသည်။ သို့သော် ငွေရေး ကြေးရေးမှာမူကား မကောင်းတစ်ချက်ကောင်းတစ်ချက် ဖြစ်လေသည်။ ထိုအချိန်ကား ထိပ်တန်းဆရာကြီးများမှာ လခစားလုပ်လျှင် တစ်လလျှင် ၁၀ဝိ စီလောက် ရကြသည်။ အပြင်မှရေးလျှင် တစ်ပုဒ် ၂ဝိ လောက်သာ ရကြသည်။ ဝတ္ထုများမှာ အရှည်တစ်ပုဒ် အများဆုံး ၁၅ဝိ၊ အတိုတစ်ပုဒ် ၁၅ ကျပ်မှ ၂ဝိ အထိ ရရှိကြလေသည်။ နာမည် မရသေးသော ဆရာများမှာ ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်လျှင် ၅ ကျပ် ၆ ကျပ်သာ ရရှိကြလေသည်။ ကျွန်တော်ပင် တစ်ပုဒ်လျှင် ၂ဝိမှ ၆ဝိ ခန့်အထိ ရခဲ့ရာမှ အကြောင်းမသင့်သည့် အခါများတွင် ၅ ကျပ်နှင့်ပင် ရေးရဖူး လေသည်။ ထို့နောက် ၁၉၃၀ ကျော်လောက်တွင် တော်တော်ကလေးဈေးတက်လာလေသည်။ သို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း ရန်ကုန်မြို့ပေါ်တွင် သာမန်ဖွဲ့ဖြင့် စာရေးဆရာအလုပ်နှင့် အသက်မွေးရန်မှာ မလွယ်ကူချေ။ မဝတစ်ချက် ဝတစ်ချက်ပင် ဖြစ်ချေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးသည့်နောက် အထူးအားဖြင့် လွတ်လပ်ရေး ရပြီးသည့် နောက်တွင် စာရေးဆရာများ နေရာကောင်း ရရှိလာကြ၍ ဝင်ငွေလည်း တော်တော်ဖြောင့်လာခဲ့လေသည်။ ဝတ္ထုတို ကလေးများမှာ အနည်းဆုံး ၅၀၀ လောက်ရကြ၍ လုံးချင်းဝတ္ထုခေါ် ဝတ္ထုရှည်ကြီးများမှာ ၆၀၀ မှ ၁၀၀၀ အထိ ရရှိကြသည်ဟု ကြားသိရပေသည်။ လွန်ခဲ့သည့် ၅ နှစ် လောက်က ဝတ္ထုနာမည်ကို သုံးရုံမျှအတွက်ပင် ငွေ ၁၀၀၀ ပေးရသည်ဟု ကြားရလေသည်။ ဝတ္ထု တစ်ပုဒ်ကို ရုပ်ရှင် ရိုက်ကူးခွင့်ရရန် ရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီ ပိုင်ရှင်က မူပိုင်ရှင် စာရေး ဆရာအား ငွေ ၂၀၀၀ ပေး၍ စာချုပ် ပြုလုပ်ရသည်ဟု သိရပေသည်။

ဤငွေများမှာ ထိပ်ဆုံးအတန်းအစား စာရေးဆရာကြီးများ အတွက် ဖြစ်ပေသည်။ နာမည် မရသေးသော စာရေးဆရာ ကလေးများမှာမူကား တစ်ပုဒ်လျှင် ၁၅ ကျပ် ၂၀ မျှလောက်သာ ရှိသေးသည်ဟု ကြားသိရ ပေသည်။ အကြောင်းကြောင်းကို ထောက်သော် ရှေးအထက်ထက်က စာရေးဆရာများနှင့် နှိုင်းစာလျှင် ယခုခေတ် စာရေးဆရာများ အခြေအနေကောင်း လာပြီဟု ဆိုရသော်လည်း အခြေမှန်သို့ မရောက်သေး၊ ဝမ်းသာ စရာမရှိသေးဟု ဆိုရန်ရှိပေသေးသည်။ ဤသို့ဆိုသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ စာရေးဆရာများအတွက် ဝမ်းနည်းစရာ စိတ်ပျက်စရာမဟုတ်ချေ။ တောင်သူလယ်သမားသည် ကောင်းသည် ဖြစ်စေ၊ မကောင်း သည်ဖြစ်စေ မိမိလယ်ယာကို ထွန်ယက်လုပ်ကိုင်မြဲ လုပ်ကိုင်ကြ သကဲ့သို့ စာရေးဆရာများမှာလည်း ငွေရသည်ဖြစ်စေ၊ မရသည် ဖြစ်စေ မိမိတို့ကလောင်ကို ချထားမည် မဟုတ်။ ရေးမြဲ ရေးကြ ရမည် ဖြစ်ပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ လယ်သမားသည် ထွန်သွား

ထိပ်၌ ရွှေအိုးကြီးချိတ်၍ ပါလာတတ်သကဲ့သို့ စာရေးဆရာ၏
ကလောင်ထိပ်တွင် ငွေအိတ်ကြီးများ ချိတ်၍ ပါလာသော
အခါနှင့် ကြုံတွေ့ နိုင်ကြသည်ဖြစ်ပေကြောင်း။

=====

ပလ္လင်ဆောက်၍ ဂုဏ်မြောက်ကြစို့

များမကြာမီက အသိတစ်ယောက်၏အိမ်တွင် “အေဘရာဟင်လင်ကွန်းရေးသားခဲ့သော စာပေစုများ” ဟူသော အမည်ဖြင့် စာအုပ်ကြီးတစ်စုံကို တွေ့မိပေသည်။ ၎င်းစာပေစုမှာ ပထမ တွဲမှ ဒသမတွဲအထိ ဆယ်တွဲရှိသည်။ တစ်တွဲလျှင် စာမျက်နှာ ၅၀၀ ခန့် ပါရှိသည်။ စာအုပ်ကြီးဆယ်တွဲကို အမေရိကန်ပြည် နယူးဘရမ်းစဝစ်မြို့၊ ရပ်တဂျား တက္ကသိုလ် ပုံနှိပ်တိုက်က ပုံရိုက်၍ ဆယ်တွဲတစ်စုံလျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၁၅ တန်ဖိုး ထား၍ ရောင်းချသည်။ မြန်မာငွေနှင့်ဆိုသော်တစ်စုံလျှင် ၅၅၀ ခန့် ကျသင့်သည်။

စာအုပ်ကြီးများကို အမေရိကန် သမ္မတမင်း အေဘရာဟင်လင်ကွန်း ၏ ဇာတိဖြစ်သော အီလီးနွိုက်နယ်၊ စပရင်းဖီး မြို့သူ မြို့သားများက “အေဘရာဟင်-လင်ကွန်း” အသင်းအမည်ဖြင့် အသင်းတစ်သင်းကို ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်ကာ အဆိုပါ သမ္မတကြီးရေးသား သွားသမျှ စာများကို တစ်စွန်းတစ်စ မကျန်အောင် နှစ်ပေါင်း ၃၀ မျှ အားထုတ် ရှာဖွေစုဆောင်း ပြီးလျှင် ၁၉၄၃ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ လိုက်ခြင်းဖြစ် လေသည်။ ထို စာအုပ် ကြီးအတွင်း၌ အေဘရာဟင်လင်ကွန်း ကျောင်းသားကလေးဘဝ ကျောင်းတွင်ရေးသားသော ဂဏန်း သင်္ချာ တွက်သည့် ဗလာစာအုပ်ကလေးမှ အစ အမေရိကန် သမ္မတကြီးအဖြစ် သေသည်အထိ ၎င်းကိုယ်တိုင် ရေးသား သွားသမျှ တိုလီမိုလီစက္ကူစုတ် ကလေးပေါ်တွင် ရေးသားသော စာကလေးတစ်ကြောင်း နှစ်ကြောင်းမျှ မကျန် အားလုံးကို ခုနှစ်

သက္ကရာဇ်နှင့်တကွ စီစဉ်ထည့်သွင်းထား လေသည်။ ၎င်း စာအုပ်ကြီးများမှာ တစ်နည်းအားဖြင့် အမေရိကန် အမျိုးသားတို့ ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော ၎င်းတို့ သမ္မတကြီး၏ အထိမ်းအမှတ်ကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်ပေသည်။ သူ့လက်ငဲ့လက် တဖျင့်တစ်ပါးပျောက်ပျက်ကုန်ရန် ရှိသော စာတိုပေစ ကလေးများကိုပင် နောင်လာနောက်သားတို့ အမေရိကန် ရာဇဝင်ကို အစုအစဉ် မပြတ်မှတ်သားရစ်ကြစေရန် မော်ကွန်းတင်ထားကြခြင်းဖြစ်လေသည်။

တိုင်းကြီးပြည်ကြီးများ၌ ဤကဲ့သို့ မိမိတို့ အလေးအမြတ်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ စာပေများကို ရှာဖွေစုဆောင်းလေ့လာ ကျက်မှတ်ကြခြင်းအားဖြင့် ကမ္ဘာအရှည် တည်တံ့ အောင်ထိန်းသိမ်းထားသော အသင်းကြီးများ တည်ထောင်ကာ တကယ့်အလုပ်ကို တကယ် ကြိုးကြိုးပမ်းပမ်း လုပ်ကိုင်လျက် ရှိကြ ပေသည်။ အင်္ဂလိပ်ပြည်ကို ကြည့်လျှင် ၎င်းတို့တိုင်းပြည်တွင် ကဗျာလင်္ကာ စာပေဘက်၌ အထွတ်အထိပ် ထားသော ရှိတ်စပီးယား၊ ဘောကွန်၊ ဘရောင်းနင်း၊ ဒစ်ကင်း၊ ရပ်စကင်း၊ ကာလိုင်းစသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများနှင့်ပတ်သက်သော အသင်း ကြီးများရှိကြလေသည်။ ၎င်းအသင်းကြီးများက မိမိတို့ဆိုင်ရာ ပညာရှိကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကြောင်းအရာနှင့် ရေးသားခဲ့သည့် စာပေစသည်တို့ကို ခဲခဲယဉ်းယဉ်း ကုတ်ကတ် ရှာဖွေ စုဆောင်း ပြီးလျှင် ပြတိုက်ကြီးများ၌ စုဆောင်းထားသည့်အပြင် ထိုဆရာ ကြီး၏ ရေးသားပုံ၊ စကားသုံးနှုန်းပုံ၊ စိတ်ကူးပုံ၊ ဘဝပြဿနာ အမျိုးမျိုးတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သဘောထားပုံ၊ မြင်ပုံ၊ အခြားဆရာကြီးများနှင့် ဆက်ဆံပုံစသည်ဖြင့် ပေါ်ထွက်သမျှ ပြဿနာ အရပ်ရပ်တို့ကို သဝေပုဒ်မမျှမကျန် အသေးစိတ် လေ့လာခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဟောပြောခြင်း စသည်တို့ကို ပြုကြလေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ထိုမှတစ်ပါး ထိုဆရာကြီး ပြုစုရေးသားထားခဲ့သမျှ စာကြီး စာငယ်တို့ကို ရှေးတွေ့ နောက်တွေ့ မူအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ညှိနှိုင်း တည်းဖြတ် ပြင်၍ အစမှအဆုံး တစ်လုံးတစ်ပါးမကျန် စာအုပ် ကြီးများ ခမ်းနားကြီးကျယ်စွာ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း၊ တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်၊ ခြောက်လတစ်ကြိမ် စသည့် စာစောင် များကို မပြတ် မလပ် ထုတ်ဝေခြင်းတို့ကို ပြုကြလေသည်။

ဤသို့နှစ်သက်မြတ်နိုးသူပုဂ္ဂိုလ်များက အသင်းအပင်းဖွဲ့၊ ရှိသမျှ အင်အားကို စုဆောင်းကြိုးပမ်းထားကြခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့ တိုင်းပြည်၌ ထွန်းကား ပေါ်ပေါက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ စာပေ၊ ပညာ၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိ စသည်တို့၊ ၎င်းတို့၏ သွားခြင်း မရှိဘဲ နောင်လာနောက်သားတို့အတွက် ခိုင်မာအောင် ပြုစုထားကြခြင်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ သြဇာ၊ ရသ စသည်တို့ကို အတိုင်းတိုင်းအပြည်ပြည်က သိရှိ၍ မိမိတို့အမျိုး၊ မိမိတို့ တိုင်း ပြည်၏ ဂုဏ်ကို ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် မြှင့်တင်ခဲ့ကြလေသည်။

အထူးအားဖြင့် နောင်လာနောက်သားတို့အတွက် လေးစား အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏စာပေစသည်တို့ကို မခက်မခဲ မငြို မငြင် တစ်စုတရုံးတည်း စုံလင်စွာ ကြည့်ရှုလေ့လာခွင့်ရကြခြင်းဖြင့် ထူးမြတ်သော အကျိုး ရှိကြပေသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို ကြည်ညိုမှုဆိုသည်မှာ သူပြော ငါပြော ဝိုးတိုးဝါးတား အသိမျိုးဖြင့် ကြည်ညိုခြင်းမှာ မှန်သော ကြည်ညို ခြင်းမဟုတ်။ မိုးခါးရေသောက် ကြည်ညိုခြင်းသာ ဖြစ်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်သည် အကယ် မထင်ပေါ်နိုင်ချေ။ ကြည်ညို ရသူတို့မှာလည်း အကျိုးကျေးဇူးမရှိနိုင်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ လုပ်ငန်း အတိမ်အနက် စသည်တို့ကို အလုံးအထည်ပေါ်အောင် မြင်ရမှ

သာလျှင် မှန်သော ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်၍ ကြည်ညိုရသူတို့အတွက် အကျိုးကျေးဇူးဖြစ်ထွန်းနိုင်လေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာပြည်၌ ဤလုပ်ငန်းမျိုးလိုနေပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ယဉ်ကျေးမှုအခြေခံဖြစ်သော စာပေနယ်တစ်ခုတည်း ကိုပင် ကြည့်လျှင် ရှင်မဟာသီလဝံသ၊ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်အုန်းညို၊ ရှင်ဥတ္တမကျော်၊ နဝဒေး၊ နတ်ရှင်နောင်၊ ပဒေသရာဇာ၊ လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင်၊ ဦးပုည၊ ဦးကြင်ဥ စသည်ဖြင့် တဉ့်ဖွဖွ ရွတ်မန်း ပြောဆိုနေကြသော်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ အကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ မည်မျှလောက် သိပြီး ကြပြီနည်း။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများပြုစုရေးသားခဲ့သော စာပေများကို တစ်စုတရုံး ဖြစ်အောင် မည်မျှလောက် စုံစမ်းရှာဖွေ စုစောင်းထားပြီးကြ ပြီနည်း။ နောင်လာနောက်သားတို့ လေ့လာနိုင်အောင် အဘယ် မျှလောက် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီး ကြပြီနည်း။ ကျွန်ုပ်တို့အနက် မြန်မာစာပေကို ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား လေ့လာ ကျွမ်းကျင်သည် ဆိုသူများသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ ပညာစွမ်းရည်၊ အချိန် ပမာဏ၊ အတိမ်အနက်ကို မည်မျှလောက် လေ့လာ ချင့်ချိန် သိရှိနားလည်ပြီးကြပါပြီနည်းဟု မေးလျှင် ကျွန်ုပ်တို့မှာ အဖြေ ပေးရန် တော်တော်ပင် ခက်ကြပေလိမ့်မည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် “ဆွတ်ပျံ့ဖွယ်အောင်” ရတုကို ဖြေဆိုသော ရွှေတိုက်စိုးဦးတိုး ၏ နောက်သို့ သံယောင်လိုက်၍ “သဒ္ဒါကား ရှင်မဟာကစ္စည်း၊ ကဗျာကား ရှင်မဟာသီလဝံသ တည်း။ တောင်ငူမင်းက ရှင်မဟာသီလဝံသ၊ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရတို့ နည်းခံ သဒ္ဒါင်ပေသောမင်းဟု ဆရာကြီးတို့ ချီးမွမ်းကြသည်” ဆိုသော စကားကိုမှတ်သားထား၍ ရွတ်ဆိုလေ့ပြုတတ်ကြသည်။ ထိုသို့ မိန့်ဆိုချီးမွမ်းကြသော ဆရာကြီးတို့၏ စကားကို ကျွန်ုပ်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

တို့သည် ကျောက်ထီးတန္တု အလေးပြုရမည် မှန်သည်။ ဆရာကြီး တို့၏ မိန့်ဆိုချက်ကို ထပ်ဆင့်ထောက်ခံသော ရွှေတိုက်စိုးဦးတိုး၏ စကားကို ကျွန်ုပ်တို့လေးစားရမည်မှန်သည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်က သဘောကျလောက်အောင် မည်မျှလောက် လေ့လာ၍ မည်မျှလောက် ချိန်ဆပြီးသနည်းဟု မေးလျှင် အဖြေပေးရန် ခက်ပေလိမ့်မည်။

အမှန်စင်စစ်ကျွန်ုပ်တို့အထဲတွင် ဤသို့တစူးတစိုက်လိုက်လံ လေ့လာ သူများရှားပါးလှသည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ ကျွန်ုပ်တို့တွင် မရှိသည်မှာ စာစုများ ဖြစ်ပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဦးပုည၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာ မှတ်စုမှတ်တမ်းများ၊ ဦးပုည ရေးသားသွားသော စာများ မြောက်မြားစွာပင် ရှိနိုင်ပေသေးသည်။ တစ်နိုင်ငံလုံး သူ့လက်ငါ့လက်တွင် ရှိပေလိမ့်မည်။ အချို့ ရှိကြောင်းလည်း သိသည်။ အဖိုးတန် ကြောင်းလည်း သိသည်။ သို့သော် အများပြည်သူတို့ လက်သို့ ရောက်အောင် ပြုလုပ် ပေးနိုင်စွမ်းမရှိချေ။ အချို့မိမိတို့ထံတွင် ဆရာစဉ်ဆရာဆက် သို့မဟုတ် ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်က ထားခဲ့သော စာတိုပေစတွေ ရှိသည်။ သို့သော် အဖိုးတန်ကြောင်း သိဖို့ရန် ထားဘိဦး ရှိကြောင်းပင်မသိ။ အဘိုးလက်ထက်က၊ အဘလက်ထက်က ဆို၍ ဗီရိုသေတ္တာများနှင့် တရိုတသေသိမ်းဆည်းထားကြသည်။ ဘာစာတွေလဲ၊ ဘာပစ္စည်းတွေလဲဟု တစ်ခါတစ်ရံပင် လှန်လှော့ မကြည့်မိကြ ဖြစ်တတ်လေသည်။ ဤသို့ ငုပ်ကွယ်နေသည် များကို ထုတ်ဖော်၍ တစ်စု တရုံးတည်းဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ပေးရန် လိုပေသည်။ ဤသို့ ပြုလုပ်ပေးမှ သာလျှင် စုံလင်စွာ လေ့လာ နိုင်ခွင့် ရှိပေမည်။ လေ့လာနိုင်ခွင့်ရှိမှ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ တကယ့် အလုံးအထည် ပေါ်လာပေမည်။ ဤသို့ပေါ်လာမှ

ရော်ရမ်းမှမ်းဆ၍ ဝိုးတိုးဝါးတား ကြည်ညိုမှုများ ပျောက်
ကွယ်သွား၍ မှန်သော ကြည်ညိုမှုကို ရရှိကာ တကယ့်အကျိုး
ဖြစ်ထွန်းနိုင်ပေမည်။

တစူးတစိုက် တကယ်တမ်း အလုပ်လုပ်မည့် အသင်းအဖွဲ့
ကြီးများ ရှိသင့်ကြပြီ။ ရှင်မဟာသီလဝံသအသင်း၊ ရှင်မဟာ
ရဋ္ဌသာရအသင်း၊ နတ်ရှင်နောင်အသင်း၊ နဝဒေးအသင်း၊
ဦးပုည အသင်းများ ပေါ်ပေါက် လာရန် အချိန်စောသေး
သလော။ လွတ်လပ်ရေးရသည်မှာ ၁၀ နှစ်ရှိပြီ။ ၁၀ နှစ်သား
လွတ်လပ်ရေး ဆိုသည်မှာ ငယ်တော့သည်မဟုတ်။ ကိုယ့်တိုင်းပြည်
ကိုယ့်အမျိုးဂုဏ်ကို မြှင့်ဖို့လိုလာပြီ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဂုဏ်ကို
ကြီးမြှင့်အောင် စာပေဘက်၊ စီးပွားဘက်၊ ပညာဘက်၊ လက်မှု
ဘက်မှ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးများအား ပလ္လင်ပေါ်
တင်ကြဖို့ အချိန်တော်ပေပြီ။

ကျွန်ုပ်တို့အနက်မှ တစ်ယောက်ယောက်သည် ကိုယ်ထိ
လက်ရောက် ဖြစ်အောင် သဘောပေါက် ပါစေ သောဟု
ဆုတောင်းလိုက်ပါကြောင်း။

=====

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

လွတ်လပ်ရေးစာပေ

ကျွန်ုပ်တို့၏ လွတ်လပ်ရေးလည်း တစ်ဆယ့်လေးနှစ် ပြည့် မြောက်ပေတော့မည်။ တစ်ဆယ့်လေးနှစ်တည်းဟူသော ကာလ ကောင်တာသည် မတိုတောင်းလှပေ။ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့က မွေးခဲ့သော ကလေးပင် ယခုအခါ ဘောင်းဘီ ဖင်ကျပ်ကလေးနှင့် လူပျိုပေါက်ကလေး ဘဝရောက်၍ နေပေပြီ။ နောက် လေးနှစ်ကြာလျှင် ထိုဘောင်းဘီဖင်ကျပ် ကလေးသည် ပါလီမံရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲဆန္ဒပေးတော့မည်။ တစ်ဆယ့် လေးနှစ်ခရီးကား မနည်းလှချေ။

ထိုတစ်ဆယ့်လေးနှစ်အတွင်း ကျွန်ုပ်တို့သည် အလုပ် အမျိုးမျိုး တို့ကို လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြ၏။ လွတ်လပ်ရေးအရှိန်ဖြင့် တော်တော် တက်သုတ်ရိုက်ခဲ့ကြသည်။ လဲသူလဲ၊ ကွဲသူကွဲခဲ့ ကြသည်။ တစ်ပါး သူ တစ်ပါးလုပ်ငန်းများကိုကား သက်ဆိုင်ရာ တို့က စဉ်းစားကြ လိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်တို့ စာရေးဆရာတို့ကမူ ကား စာပေအကြောင်းကို စဉ်းစားကြရလိမ့်မည်။ စာရေးဆရာများ သည် ဘာကိုလုပ်ခဲ့ ကြသနည်း။ စာရေးဆရာများသည် လွတ် လပ်ရေးခေတ်တွင် လွတ်လွတ်လပ်လပ် တွေးခဲ့ကြသည်။ ရေးခဲ့ ကြသည်။ လူ့ဘဝ၊ လူ့အကြောင်း၊ လူ့ကိစ္စတည်းဟူသော စားပွဲ ဝိုင်းကြီးတွင် စာရေး ဆရာများ သည် ဟင်းခွက်တစ်ခွက်မကျန် နှိုက်ခဲ့ကြသည်။ ပန်းတိုင်း ပွင့်ခဲ့ကြသည်။ စာပေလွတ်လပ်ရေးကို ယူခဲ့ကြသည်။ လူသိ ရှင်ကြား တအော်အော် တကြော်ကြော် တောင်းခဲ့ကြသည်။ သို့သော် လွတ်လပ်ရေးစာပေ အကြောင်း ကိုမူကား လေသံသဲ့သဲ့ မျှပင် မကြားခဲ့ရချေ။ ဤသို့မကြားခဲ့ရ သည်မှာ မရှိ၍လောဟု တွေးတောမိလေသည်။

လွတ်လပ်ရေးမရမီက၊ မြန်မာနိုင်ငံ လူ တစ်ဝှမ်းလုံးသည် စားလည်း လွတ်လပ်ရေး။ အိပ်လည်း လွတ်လပ်ရေး။ အမိ ဝမ်းမှ မွေးဖွားစကလေးကလည်း လွတ်လပ်ရေး။ သေသော အခါလည်း လွတ်လပ်ရေးကြွေးကြော်သံနှင့်သေကြသည်။ စာရေးဆရာများ၏ ကလောင်များတွင်လည်း လွတ်လပ်ရေးသာ ရှိလေသည်။ ဝတ္ထု၊ ဟောစာ၊ ပြဇာတ်၊ ရုပ်လည်း၊ ယပ်ထောင် တေးထပ်၊ ဒွေးချိုး၊ လေးချိုး၊ ရတုရကန်၊ ဋီကာဂဏ္ဍီ၊ သတင်းစာ၊ ဆောင်းပါး၊ ကြော်ငြာစာ ဆိုင်းဘုတ်ပါမကျန် လွတ်လပ်ရေး ကိုသာ ဦးတည်ရေးကြသားကြသည်။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း သုံးလေးဆယ်က စာအုပ်စာတမ်း၊ သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်းစသည် တို့ကို လှန်လှောကြည့်လျှင် စာမျက်နှာတိုင်း၌လိုလိုပင် လွတ်လပ်ရေးစကားများကို အကွင်းသား၊ အထင်းသား တွေ့ရ သည်။ ထိုခေတ်က မြန်မာစာပေသည် လွတ်လပ်ရေးစာပေစုကြီး ဖြစ်နေလေသည်။ ယခုခေတ်တွင်မူကား လွတ်လပ်စွာတွေး၍ လွတ်လပ်စွာ ရေးခွင့်ပြုရမည် ဟူသော စာပေလွတ်လပ်ရေး ကိုသာ တွေ့ရလျက်၊ လွတ်လပ်ရေးစာပေကို မတွေ့ရသည် မှာကား ထူးဆန်းသော အချက်တစ်ရပ်ဖြစ်လေသည်။

လူပျိုကလေးတစ်ယောက်သည် အပျိုကလေး တစ်ယောက် ကိုမရမီကမအိပ်နိုင်၊ မစားနိုင်၊ အလွန် စွဲမက်ခဲ့သည်။ တစ်နေ့၊ တစ်ရက်၊ တစ်နာရီ၊ တစ်ဗီဇနာမျှ မမြင်ရမနေနိုင်။ ဘရဏီနတ်သမီးမျှ မက ကြည့်မဝရှုမဝ ဖြစ်လျက် မြင့်မိုရ် တောင်ကြီးကို ခါး တောင်းကျိုက်၍ တက်ရမည်လား။ မဟာ သမုဒ္ဒရာကြီးကို လက်ပစ်ကူးရမည်လား။ ဘာကိုမျှ မကြောက်၊ မရမချင်း ကြိုးပမ်းခဲ့လေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

မျက်နှာကို ခြေနှင့်ကြောက်စေတော့၊ သွေမဖောက်
 ခုနော်၊လင်ငါးယောက်ခုပေါ်စေ၊ ကျွန်တော်ကမလွဲ၊
 တစ်သက်လုံး လင်ငယ်နေပါ၊ သည်မေကို ရိုးပြာကျစွဲ။
 ချစ်လှလို့ သည်းညည်းခံသည်၊ ဆဲရေးသံကိုလည်း၊ အငြိမ့်သံ
 သည်ပွဲလို့၊စိတ်ထဲကထင်တယ်။ ကွာမည်ကို မဆိုလိုက်
 ပါနှင့်၊ မယ်ရိုက်လျှင် ကုန်းခံပါမယ်၊ ဘိနပ်နှင့် အရပ်
 လယ်မှာ၊ မပြတ်ကွယ် မယ် ရိုက်တော့၊ နာလိုက်တယ်
 စိတ်ကယ်နော်၊ ရွေးမျှ မပေါ်၊ ခင်လေးက ကြင်ရေး
 မျှော်လျှင်၊ ထမီလျှော် ခိုင်းပါတော့လေး။ ။

စသောစကားများကို ဆိုခဲ့သည်။ သို့သော် အကြောင်းသင့်၍
 ပေါင်းကြရသောအခါ ထိုစိတ် ထိုစကားများကိုမေ့၍ တစ်နေ့
 ထက်တစ်နေ့ ငြီးငွေ့သွားကာ၊ ကြာသော် နောက်တစ်ယောက်
 အသစ်မရှာသည့်တိုင်အောင် အနားကိုမျှအကပ်မခံချင်ဖြစ်တတ်
 ကြလေသည်။ လွတ်လပ်ရေးကိုလည်း မရမီက မရမနေနိုင်၊
 အသက်ကိုပင်အသေခံ၍ တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသော်လည်း လက်ဆုပ်
 လက်ကိုင် ရပြီးကြသောအခါမူကား လွတ်လပ်ရေးဟူသော
 အသံကိုမျှမကြားချင်အောင် ငြီးငွေ့သွားကြ လေပြီလားဟု
 ကျွန်ုပ်တို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ ပြန်၍စစ်ဆေးရန်လိုလေသည်။

သို့မဟုတ် ကျွန်ုပ်တို့သည် လွတ်လပ်ရေးကို ကျွန်ုပ်တို့ အပိုင်
 ရပြီးပြီ။ နောက်ထပ် ဘာမျှပြုနေရန်မလိုတော့ဟု ထင်နေ မိကြ
 သလား မပြောတတ်ပေ။

ဤသို့ အထင်ရောက်ကြ ပါမူကား အမှားကြီး မှားပေ
 လိမ့်မည်။ လွတ်လပ်ရေးသည် လူတို့အတွက် အတုမရှိ အဖိုး
 အထိုက်တန်ဆုံးသော ရတနာကြီးတစ်ပါးဖြစ်လေသည်။ အဖိုး

ထိုက်တန်သောအရာ ဟူသရွေ့ သည် အပြုအစု အယုအယ လိုလေသည်။ စပါးတိုက်သော နွားလှည်းကြီးကို မပွတ်မသပ် ပစ်ထား၍ အရေးမကြီးလှသော်လည်း ငါးသောင်းတန် မော်တော်ကားကိုမူကား ပစ်ထား၍မရ။ တစ်နေ့တစ်ရက်မျှ ပစ်ထား မိလျှင် ဖုန်တက်၍ အရောင်မှိန် ညစ်နွမ်း သွားတတ်လေသည်။ ထို မော်တော်ကားထက် အဆ တစ်ကုဋေမျှမက မနှိုင်းမဆ နိုင်အောင် အဖိုးထိုက်တန်သော လွတ်လပ်ရေးကို ပစ်ထားမိလျှင်ကား မည်မျှလောက် ဆုံးရှုံးနစ်နာကြမည်ကို တွေးတောကြံဆ၍ သိနိုင်ကြပေမည်။

လွတ်လပ်ရေး ဆိုသည်မှာ တစ်ပါးပစ္စည်းရတနာများကဲ့သို့ အထည်ကိုရှာ၍ရသော အရာမျိုးမဟုတ်၊ စိတ်၌သာတည်သော အရာဖြစ်သည်။ ရွှေမွန်းထား၍လည်း တောက်ပြောင်မည်မဟုတ်၊ ဂုမ္ဘာန်တစ်ထောင် ရံထား၍လည်း လုံခြုံမည်မဟုတ်ချေ။ စိတ်၌ သာ တည်သော အရာဖြစ်၍ စိတ်ဓာတ်က မွမ်းမံမှသာ တောက် ပြောင်၍ စိတ်ဓာတ်က ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ထားမှသာလျှင် လုံခြုံနိုင်ပေမည်။ ဤတွင် လူတို့၏ စိတ်ဓာတ်ကို ဖန်တီးဆွဲငင် နိုင်သော စာရေးဆရာများ၏ တာဝန်သည် တစ်ပါးသူထက် ကြီးမားလာလေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ စာရေးဆရာများသည် လုံ့လ၊ ဝီရိယမနည်း၊ အတွေးအခေါ်ဘက်ကလည်း မတိမ်ခွဲချေ။ အချစ်စာပေ၊ လိင် ပညာ၊ အိမ်ထောင်မှု၊ ဖေတော့၊ မောင်တော့၊ နိုင်ငံရေး စာနီ၊ စာဖြူ၊ စိတ္တဇ၊ ကိုယ့်ဂုဏ်ကိုယ်ဖော် သူတော်ခုနှစ်ပါး၊ ထောင် အရသာ၊ ဘာအကွက်မျှမကျန် စာရေးဆရာမဝင်ခဲ့သော အခန်း ဟူ၍မရှိ၊ စုံလင်စွာရေးသားခဲ့ပေသည်။ သွေးမြေကျ၊ အသက် စတေး၊ အသည်းကွဲစာတွေကလည်းမနည်းလှပေ။ လုံလောက်ရုံသာ မက

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ရန်ကုန်မြို့၊ မဂိုလမ်းတစ်ဝိုက် လမ်းဘေးပလက်ဖောင်း တစ်မတ် ငါးမူးတန်းအရောက် လှုံထွက်သွားအောင် များလှ လေသည်။

အတွေးများကလည်း နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် ရှိလှပေသည်။ စာသားကလည်းချော၊ အတေ့အဆက်ကလည်း လိမ္မာ၊ ထွင်လုံး များကလည်းညက် ဖတ်မိလျှင် မလွတ်နိုင်အောင် ကောင်းကြ ပါသည်။ အနုပညာ သဘောဖြင့် ဂုဏ်မြောက်ကြပါသည်။ သို့သော် ဘာတွေပါသနည်း၊ လင်ကွဲမယားကွဲ၊ အသည်းအပြုတ်၊ ထိုးလိုက်ကြ၊ သတ်လိုက်ကြ၊ လိမ်လိုက်ကောက်လိုက်ကြ၊ စုန်း တွေကပြုစား၊ တစ္ဆေတွေကချောက်၊ နတ်တွေကပူး၊ အစိမ်းသူရဲ တွေကကပ်၊ ထမင်းငတ်၍ သေသူကသေ၊ ကြိုက်သူကို မရ၍ သစ်ပင်မှာ ကြိုးတည်းပြီး ဖွဲ့ချ၊ လောကကြီးတစ်ခုလုံး မကောင်း သမျှတွေကို အားပါးတရ ဖတ်ရသူတွေ မျက်ရည်ပင်လယ် စီးလောက်အောင် ဖွဲ့နွဲ့ ရေးသားကြသည်။ ဤစာများကိုဖတ်ပြီး သောအခါ လောကကြီးတစ်ခုလုံး အရောင်အလင်းဟူ၍ လျှပ် တစ်ပြက်ကလေးမျှမရှိ မှောင်ကြီးအတိ ကျနေလေသည်။ နဂိုက စိတ်ရှင်းနေပါလျက် ဖတ်ပြီးသောအခါ စိတ်ရှုပ်စရာတွေ တောင်ပုံရာပုံ ပေါ်၍လာလေသည်။ နဂိုက အားတက်နေပါ လျက် ရုတ်ချည်းလျော့ကြ သက်ဆင်းသွားရလေသည်။ ဘဝနှင့် နီးစပ်ရမည်။ ဘဝအကြောင်းကို ဖော်ရမည်။ ဘဝစာပေဖြစ်စေ ရမည်ဟု တွင်တွင်ကြီးပြော၍ ရှာကြသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် ဘဝ၏အကြောင်းမကောင်းသိအချက်ကိုသာ တွေ့ကြလေသည်။ ဤစာများကို ဖတ်ကြ၍ လူထုပရိသတ်မှာ မည်သို့သော အကျိုးကို ခံစားရသနည်း။ စိတ်မရှင်းသောအကျိုးကို စိတ်ဓာတ် ကျဆင်းသောအကျိုး၊ ဘဝတစ်ရပ်လုံးကို စိတ်ပျက်ကာ မိမိ

ကိုယ်ပါမကျန် တွေ့ရာကို တော်လှန်ကြသော အကျိုးကိုသာ ခံစားကြရ လေသည်။ တော်လှန်ဆိုသော စကားကို အလွဲ သုံးစား လိုက်ကြလေသည်။

ယခု လွတ်လပ်ရေး တစ်ဆယ့်လေးနှစ်ရောက်ပြီ၊ ကျွန်ုပ်တို့ ဘယ်သို့ ရောက်နေကြသနည်း။ ရပ်တကာ၊ ရွာတကာ သွားလေ ရာရာတွင် စိတ်ပျက်သောစကား၊ စိတ်အားလျှော့သောစကား များကိုသာ ကြားရသည်။ ပြဿနာက သောင်းခြောက်ထောင်၊ ပညာရေး ကမောက်ကမ၊ ရောင်းဝယ်ရေးပြောင်းပြန်၊ အကျင့် စာရိတ္တ ခွက်ခွက်လန်၊ သီတာဒေဝီပျောက်၍ ရာမ-လက္ခဏာ ယိုးဒယားလေးကောက်ကြီး တကားကားနှင့် မှော်ရုံတောမှာ မျက်စိလည် သကဲ့သို့ ဖြစ်နေပေသည်။ ဤသို့ ဖြစ်ရသည့် အကြောင်းတွင် ကျွန်ုပ်တို့ စာရေးဆရာများ၏ စိတ်ဓာတ် မှောင်ချ အသည်းကွဲစာပေ၏ အဖို့အစုသည် နည်းလှပေသည် မဟုတ်ချေ။

မြန်မာရာဇဝင် ညောင်ရမ်းဆယ်ဆက်နောက်ဆုံး ဟံသာ ဝတီ ရောက် မင်းလက်ထက် အင်းဝပျက် ရသည်မှာ စာပေ စိတ်ဓာတ်မည်းမှောင်မှုလည်း တစ်ရပ်ပါဝင်လေသည်။ “ပျို့ကဗျာ လူးတားအဲအန်ဆိုသည်များ၏ မနော်ပျို့၊ မနော်သီချင်း၊ ကုမ္မာ ဘယပျို့၊ သူဇာပျို့၊ မဏိကတ်ပျို့၊ သမုဒ္ဒယောသပျို့၊ ရွယ်ဥပျို့၊ ငဆန်ပြန်ပျို့၊ အူရွပျို့၊ ပွစိပျို့၊ နမောလင်္ကာ၊ သာချင်းတေးတျာ ဆိုကုန်ကြသည်။ စာများတွင် မင်္ဂလာရှိသည့် အသုံးအဆောင် အနည်းသာပါသည်။ ပြည်ပျက်သည်၊ မြို့ပျက်သည်၊ သင်္ဘော ပျက်သည်၊ ဓားသန်လျက်ဖြင့် ထိုးခတ် သတ်ညှစ်သည်။ မိန်းမ ယောက်ျား၊ သားသမီး၊ ညီအစ်ကို၊ မောင်နှမ၊ ပြည်ရွာ၊ မြို့ပြ အပေါင်းအဖော် ကွဲပြားပျက်စီးသည်။ တ၊ ရှုလွမ်းဆွတ်၊ ငိုမည်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

တမ်းတခြင်း၊ ချစ်သူနှင့်ကင်းကွာ၍ မုန်းသူနှင့်သာ ပေါင်းဖက် ရခြင်းသာ များစွာ ပြုလုပ်ကြသည်” ဟု ဟံသာဝတီရောက် မင်းတရားကြီး အမှာတော်ပုံ စာတမ်းတွင် စာနုများကြောင့် ပြည်သူတို့ စိတ်ဓာတ် ညံ့ဖျင်းသဖြင့် အင်းဝပျက်ရကြောင်းကို မှတ်တမ်းတင်လေသည်။ ဤအကြောင်းကို ထောက်သဖြင့် ရှေးဆရာကြီးတို့က “စာနုကိုလည်း မချစ်နှင့် သူ့ဇာကိုလည်း မပစ်နှင့်” ဟု နောက်လူတို့အတွက် သတိပေး စကား ထားခဲ့ကြ လေသည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ သူ့ဇာပျို့သည် ကဗျာအရာ၌ ဂုဏ် မြောက်လှသောကြောင့် နည်းယူအပ်လှသော်လည်း ၎င်းပျို့တွင် စပ်ဆိုသော လင်ကွဲ၊ သားကွဲ၊ အသည်းကွဲ စာနုများကိုကား မရေးနှင့်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ရခိုင်ရာဇဝင်တွင် သမ္မတမင်းလက်ထက် ရခိုင်ပြည်ပျက်ရ ခြင်းမှာလည်း စာနုများကြောင့်ဖြစ်သည်။ ရခိုင်ပြည်ကို သိမ်းယူ ရရှိပြီးနောက် စာပေများကို စိစစ်ရှာဖွေရာ ကျမ်းဂန်ဟူ၍ တစ်စုံမျှပင်ပြည့်အောင် မတွေ့ခဲ့ရ။ သာချင်းများသာလျှင် အများ တွေ့ရကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့လေသည်။ ပြည်သူပြည်သား တို့သည် စာနုများကိုရေး၊ စာနုများကိုဖတ်၊ စိတ်ဓာတ်ပျော့ညံ့ မခိုင်မခံ့ရှိသောကြောင့် ရန်စစ်တွေ့ကြုံသောအခါ မခုခံနိုင် ပြုလဲပျက်စီးရလေသည်။

ရောမပြည်ကြီး တိမ်းယိုင်ပြုလဲခြင်း၊ ပြင်သစ်ပြည်၊ တရုတ် ပြည် အားနည်းသွားရခြင်း၊ အိန္ဒိယပြည်ကြီးသည် မဂိုမင်းတို့ လက်ထက် အားပျော့သွားခြင်းစသည်ဖြင့် စာနုများကြောင့် (ဝါ)လွတ်လပ်ရေးစာပေ အားနည်း သွားသောကြောင့် ပျက်စီး ရကြောင်း ကမ္ဘာထုံးဟောင်းများစွာပင် ရှိပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ နောက်ဆုံးနန်းဆက်ဖြစ်သော သီပေါမင်း လက်ထက် အထက်နိုင်ငံ အလွယ်နှင့် ဆုံးရှုံး သွားရသော အကြောင်းတွင် ထိုခေတ်က အများအပြား ပေါ်ပေါက်သော ကြာခြည်ယံစာပေ၏ အဖို့ဘာဂသည် နည်းမည်မဟုတ်ချေ။

ဤအချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့၏ စာရေးဆရာများသည် လစ်လျူ ရှု၍ မထားသင့်ချေ။ လွတ်လပ်ရေးအတွက် စာရေးဆရာတို့၏ တာဝန်သည် ကြီးမားလှပေသည်။ ဓားသွားထက် ကလောင်သွား ထက်သည်ဟု ဆိုကြ၏။ ထိုစကား မှားလျှင်မူကား တော် သေး၏။ သို့သော် ထိုစကား မမှား၊ အလွန်လျှင်မှန်၏။ မှန် သလောက် လည်း တာဝန်ကြီးသည်။ ဓားသွား ထက်လျှင် လူတစ်ထောင်၊ တစ်သောင်း၊ တစ်သိန်းလောက်သာ သေနိုင်၏။ ဂျာမန် နာဇီ အစ်ချမင်း၏ ဓားပင် လူခြောက်သန်းမျှကိုသာ သတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ကလောင် ထက်လျှင်မူကား လွတ်လပ်ရေး ပျောက်၍ လူတစ်မျိုး လုံး သေနိုင်လေသည်။

စာပေလွတ်လပ်ရေးကို ကျွန်ုပ်တို့တောင့်တရမည်။ မည်သူမျှ မထိပါးအောင် စုံစုံမက်မက် ပိုက်ဖက်ထိန်းသိမ်း ထားရမည်။ သို့သော် လွတ်လပ်ရေးစာပေ မရှိလျှင် စာပေလွတ်လပ်ရေး မရှိနိုင်၊ ဓားသွားထက် ချွန်ထက်သော ကလောင်များလည်း အဖျားကျိုး၍ ကလောင်တုံးကြီးများ ဖြစ်သွားလိမ့်မည်။

ယနေ့မှစ၍ စာရေးဆရာများ၏ ကလောင်ဖျားတွင် လွတ် လပ်ရေးစာပေကို ပြန်လည်တည်ထားကြပါစို့။ ကျွန်ုပ်တို့အား ဝိုင်းဝန်း ညှဉ်းပန်းနေသော ပြဿနာသောင်းခြောက်ထောင်ကို လွတ်လပ်ရေး စာပေတည်းဟူသော စိတ်ဓာတ် ကြံ့ခိုင်ရေး သန်လျက်ဓားဖြင့် ထွားထွား ညက်ညက် ချေဖျက်သုတ်သင် ခုတ်ထွင် ရှင်းလင်းပစ်ကြပါစို့။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စာပေဝေဖန်မှု

ယခုတလော မဂ္ဂဇင်း၊ သတင်းစာ စသည်တို့တွင် တော်တော်ပင် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း အားထုတ်ရေးသားကြသော စာပေဝေဖန်မှု၊ ပြဇာတ် ရုပ်ရှင်ဝေဖန်မှု၊ တေးဂီတဝေဖန်မှု စသည်များကို တွေ့ရသည်မှာ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုအတွက် အားတက် ဖွယ်ရာ အချက်ဖြစ်ပေသည်။

လူတို့မှာ မည်သည့်အမှုကိုစဉ်းစားမဆို ကောင်း-မကောင်းကို ရွေးချယ်စိစစ်ရမည်ဖြစ်လေသည်။ လမ်းတကာ လျှောက်ရောင်း သော တစ်ခါးပြားတန် ဘူးသီးကြော်ကလေးကိုပင် ဗန်းထဲတွင် တွေ့သမျှ ကျရာကိုမယူဘဲ အကျိုးအပွဲကင်းလျက် အကျက်အနပ် ကောင်းရာကို ရွေးချယ်ဝယ်ယူရသည်။ မရွေးမချယ် “ရော့ ငါးပြား ပေးတစ်ချပ်” ဆို၍ ယူရိုးမရှိချေ။ မရွေးမချယ် မျက်စိ မှိတ်၍ယူလျှင် ကောင်းကောင်းမရ၊ အကျိုးအပွဲနှင့် တွေ့တတ် လေသည်။ ဤသို့ ငါးပြားတန် ဘူးသီးကြော်ကလေး မျှပင် ကောင်းမကောင်း ရွေးချယ်ရန်လိုလျှင် ကျွန်ုပ်တို့၏ အသက် ထောက်ရာ တည်ရာ မူလဘူတ အခြေအမြစ် ဖြစ်သော စာပေ စသော ယဉ်ကျေးမှုလုပ်ငန်းများ၌မူကား၊ ကောင်းမကောင်းကို မည်မျှလောက် အလေးဂရု ပြုလျက် စိစစ် ရွေးချယ် ရန် လို သည် ကို အထူးဖော်ပြရန်မလိုချေ။

ဤသို့ ကောင်း၊မကောင်း စိစစ်ရွေးချယ်မှုကို ဝေဖန်မှုဟု ဆိုသည်။ ဝေဖန်မှု၏ ကိစ္စကို ကောင်းကောင်းကြီးနားလည်၊ ကြပ်ကြပ်ကြီး သတိပြုဖို့လိုသည်။ ဝေဖန်မှုသည် ကောင်း၊ မကောင်း (ဝါ) သင့်မတင့် (ဝါ) မှန်မမှန်ကို စိစစ် ရွေးချယ်လျက် အကောင်းနှင့်အဆိုး၊ အမှားနှင့်အမှန်၊ ဖွဲ့ကြမ်းနှင့်

ဆန်ကောင်းကို တစ်ဦးတသန်စီ ခွဲခြားသိရှိမှု၊ ခွဲခြားပြသမှုမှ လွန်၍ သို့မဟုတ် လှီးလွှဲ၍ သွားပါက ဝေဖန်မှု မဟုတ်တော့ဘဲ ဆဲမှု၊ မလိုတမာပြောဆိုမှု၊ အဂတိလိုက်စားမှု၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိ ညစ်နွမ်းစေမှု၊ သူတစ်ပါးအား လမ်းမှားကိုပြုမှုသာ ဖြစ်လေ သည်။ ထို့ကြောင့် ဝေဖန်မှုသည် သူတစ်ပါးအား နှိပ်ကွပ်မှုမဟုတ်၊ အပျင်းပြေ ရေးသားပြောဆိုမှုမဟုတ်၊ သမားဂုဏ်ပြုမှု မဟုတ်၊ လူတတ် လူလည် လုပ်မှု မဟုတ်၊ လက်တည့်စမ်းမှုမဟုတ်၊ လူမှု ကိစ္စဟူသမျှတို့တွင် အရေးအကြီးတကား အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်လေသည်။

စာပေဝေဖန်မှုစသည်တို့မှာ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာများတွင် ရှေးကပင် အစဉ်အလာရှိခဲ့လေသည်။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ၄၀၀ ကျော်က ရှင်မဟာသီလဝံသ၊ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရပုဂ္ဂိုလ် ကျော်များ စပ်ဆိုရေးသားခဲ့ကြသော ပျို့ကြီး၊ လင်္ကာကြီးများမှ စ၍ မြန်မာစာပေသမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် သင့်ရာသင့်ရာ အချက် အကွက်များ၌ ဝေဖန်မှုများပြုခဲ့ကြသည်ကို များစွာပင် တွေ့ခဲ့ ရပေသည်။ ရွှေတိုက်စိုးဦးတိုး ရေးသားသော တောင်ငူမင်း စာတော် “ဆွတ်ပျံ့ဖွယ်အောင်” ချီ ပိုဒ်စုံရတုဖြေ၊ ပိဋကတ် တော်အုပ် မိုင်းကိုင်းမြို့စားဦးယံ ရေးသားသော “ဓမ္မ ရာသီ ပျို့” အဖြေစာတမ်း များမှာ ဝေဖန် စာစစ် စစ် များ ဖြစ် ကြ သည် ။ မင်း လက်ဝဲနော်ရထာလျှောက်ထုံး၊ သမန္တစက္ခုဒီပဏီ စသော ကျမ်းများမှာလည်း ၎င်းတို့တွင်ပါရှိသည့် အခန်းပေါင်းများစွာ တို့မှာ ဝေဖန်စာများ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့နောက် မြန်မာ သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ် စသည်တို့ ပေါ်လာသောအခါ လည်း စောစောပိုင်းတွင် မြန်မာ စာတတ် ပေတတ် ပညာရှိ များသည် ဝေဖန်စာများကို အများအပြား ရေးသားကြသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ်လောက်က ပုဂံဝန်ထောက်မင်း ဦးတင် စီရင်ရေးသားသော “ပသင်္ဂီဝိသောဓနီ” ကျမ်း ပေါ် လာရာ ရန်ကုန်မြို့ အတွင်းဝန်များရုံး စာတော်ပြန်ဌာန၊ မြန်မာ ပညာရှိ ဆရာကြီး ဦးဘီက စကားလုံးလိုက်၊ ဝါကျလိုက် တစ်ကြောင်း တစ်ပါဒ မကျန် စစ်ဆေး၍ တော်တော် နက်နက်နဲနဲ ဝေဖန်ခဲ့လေသည်။

သို့သော် နောက်ပိုင်းသို့ ရောက်သောအခါ ပညာနှင့် ပတ် သက်၍ ကောင်း မကောင်း၊ မှန်မမှန် ရွေးချယ်ပြသသော ဝေဖန် မှုမျိုး မဟုတ်ဘဲ၊ ဝေဖန်စာယောင်ယောင်နှင့် ပုဂ္ဂလမိဋ္ဌာန်၊ တစ်ဦးဂုဏ်ကို တစ်ဦးချိုးဖဲ့ ရေးသားကြသော “ဆဲ” စာများ ဖြစ်လေသည်။ တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် ညံ့ဖျင်းလာရာ ဝေဖန်စာ ဟူသရွေ့ကို “ဆဲ” စာဟု ခေါ်ကြသောအခြေသို့ ရောက်သွား လေသည်။ ထိုသို့ ဝေဖန်စာသည် “ဆဲ” စာဘဝသို့ ရောက်သွား သည်ကတစ်ကြောင်း၊ ဝံသာနုခေတ် အမျိုးသားလွတ်လပ်မှု နိုင်ငံ ရေးစိတ်ဓာတ်များ ပြင်းပြလာသည်ကတစ်ကြောင်း၊ ဤသို့သော အကြောင်းများကြောင့် နိုင်ငံရေးဝေဖန်မှုများ လွှမ်းမိုးလာကာ စာပေဝေဖန်မှု ငုပ်တိမ်သွားလျက် သတင်းစာ မဂ္ဂဇင်းစသည် တို့တွင် မည်သူရေး၍ မည်သည့်တိုက်က ထုတ်ဝေသောစာအုပ် ဖြစ်သည်။ စာမျက်နှာမည်မျှ ပါရှိသည်။ စက္ကူကောင်း၊ မင်ကျ မင်နကောင်း၊ တစ်အုပ်လျှင် အဖိုးနှုန်းထား မည်မျှစသည်ဖြင့် စာအုပ်ကတ် တလောက် ကြော်ငြာစာ သာသာလောက်သာ ပါရှိကြလေသည်။

ဤသို့မြန်မာစာပေဝေဖန်မှု နိမ့်ကြနေချိန် ၁၉၃၀ ကျော် လောက်တွင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများက အနောက်နိုင်ငံ စာပေဝေဖန်မှု နည်းနိသျှများကို ယူ၍အသစ်တစ်ဖန် စာပေဝေဖန်မှု

လုပ်ငန်းကို ကြိုးပမ်းကြသည်တွင် သေငယ်စောနှင့် မျောနေသော ဝေဖန်မှုသည် အသက်ပြန်၍ ဝင်လာလေသည်။ ထိုအခါက သတင်းစာ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ကောင်း-မကောင်းသုံးသပ်သော စာပေသစ်ဝေဖန်မှုများကို တော်တော်ပင် တွေ့ရလေသည်။

ဤသို့သောဝေဖန်မှုအဖြစ်အပျက်များမှာ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာပြည်တွင်သာမဟုတ် အတိုင်းတိုင်း အပြည်ပြည်၌လည်း တွေ့ရလေသည်။ အင်္ဂလန်ပြည် လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ၃၀၀ ကျော် ၄၀၀ လောက် ရှိတ်စပီးယား၊ ဂျွန်ဘင်ဆင်စသော ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ကြီးများ လက်ထက်ကပင် များစွာ တွေ့ရလေသည်။ ထိုခေတ်၌ ကျွန်ုပ်တို့ ရှင်မဟာသီလဝံသ၊ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရတို့ကဲ့သို့ပင် ဝေဖန်စာဟု သီးသန့်ရေးသားကြသည်ထက် ၎င်းတို့ရေးသားသော ပြဇာတ်၊ ကဗျာစတို့၌ စကားအလျဉ်းသင့်သည့်အခါ ဝေဖန်ကြလေသည်။ ထို့နောက် အဲလက်စန္ဒာပုတ်၊ ဒေါက်တာဂျွန်ဆင်စသော ဆရာကြီးများ လက်ထက်သို့ ရောက်သောအခါမူကား ဝေဖန်မှုသည် လုပ်ငန်းကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်လာပြီးနောက် ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာပြည်တွင် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ၅၀ လောက်က ကဲ့သို့ ဝေဖန်မှုမှလွန်၍ ဆဲရေးစာများ ဘဝသို့ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ရောက်လာလေသည်။ တစ်ဘက်နှင့်တစ်ဘက်၊ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက်၊ ရိုးရိုး စကားပြေဖြင့်သာ ဆဲဆိုရေး သားကြရုံ မက အလွန် ရှည်လျားသော ကဗျာ ကြီးများကို ရေးသားထုတ်ဝေ၍ ဆဲရေးကြလေသည်။ အဲလက်စန္ဒာပုတ်ရေးသားသော “ဒန်စီယတ်” အမည်ရှိသော “လေးခန်း” ပျို့ကြီးမှာ အင်္ဂလိပ်စာပေသမိုင်း၌ ထင်ရှားသော ဆဲစာကြီးဖြစ်လေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အင်္ဂလန်ပြည်၌ ရှေးကဏ္ဍသို့ ဝေဖန်မှု လမ်းလွဲ၍ ဆဲစာ ဘဝသို့ ရောက်ခဲ့သော်လည်း ဝေဖန်မှုလုပ်ငန်းမှာ အားနည်း မသွားဘဲ တစ်ခေတ်ထက်တစ်ခေတ် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုး ကြီးထွား လာခဲ့လေသည်။ ဝေဖန်မှု စာအုပ်စာတမ်းများ ရေးသား ထုတ်ဝေကြသည်။ မဂ္ဂဇင်း၊ သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်စသည်တို့ ကလည်း စာပေဝေဖန်မှုကို အခန်းကြီးတစ်ခန်း အနေအားဖြင့် အားပေးကြရုံမက ဝေဖန်မှုမဂ္ဂဇင်း၊ သတင်းစာစသည်များပင် သီးခြားထုတ်ဝေကြသည်။ ကမ္ဘာ့ကျော်လန်ဒန် တိုင်း သတင်း စာကြီးကမူကား လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ၆၀ လောက်မှ စ၍ ရက်သတ္တပတ် တစ်ကြိမ်ကျ “တိုင်း လစ်တာရာရီ ဆပ်ပလီမင့်” (တိုင်းသတင်းစာ စာပေနောက်ဆက်တွဲစာစောင်) အမည်ဖြင့် စာစောင်ကြီး တစ်စောင်ကို မှန်မှန်ကြီး ထုတ်ဝေလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဝေဖန်စာရေးသားသူဟု သီးခြားမရှိ။ သူ့သူငါငါ လက်သင့်ရာ ရေးကြရလေသည်။ တစ်ပါးနိုင်ငံများ၌ မူကား “ကရစ်တစ်” ခေါ် ဝေဖန်ရေး ဆရာဟူ၍ သီးသန့် လုပ်ငန်း၊ သီးသန့်ဌာန ရှိကြလေသည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ တတ်ရှကင့် မြို့တွင် ကျင်းပသော စာရေးဆရာ ညီလာခံကြီးသို့ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာစာရေးဆရာတစ်စု ရောက်သွား၍ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံပေါင်းစုံမှ စာပေသမားများနှင့်တွေ့ရာ ခင်ဗျားက ဘာလဲဟု မေးသဖြင့် ကျွန်တော် စာရေးဆရာပါဟု ပြန်ဖြေလိုက်လေသည်။ ထိုသူက စာရေးဆရာ ဖြစ်ကြောင်းတော့သိပါသည်။ ဘယ်လိုစာရေး ဆရာလဲ၊ ကဗျာဆရာလား၊ ဝတ္ထုရေးဆရာလား၊ ဆောင်းပါး ဆရာလား၊ ကရစ်တစ် (ဝေဖန်ရေး ဆရာလား)ဟု မေးပြန်ရာ ကျွန်တော့်မှာ ရုတ်တရက် မဖြေတတ်အောင် ဖြစ်သွားလေသည်။

ကျွန်တော်တို့မှာ ကဗျာ၊ ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါး၊ ဝေဖန်စာမှအစ ဆေးကြော်ငြာအထိ လက်သင့်ရ ရေးနေကြရသဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ဘယ်သတ္တဝါမှန်းမသိ၊ စာရေးဆရာ ဆိုသည်နှင့်ပင် ပြီးရလေ သည်။ သို့သော် ယခုမူကား ကဗျာဆရာ၊ ဝတ္ထုဆရာ၊ ဝေဖန်ရေး ဆရာ စသည်ဖြင့် အသင့်အတင့် တွေ့မြင်ကြားသိ လာရပြီ ဖြစ်လေသည်။

လောက၌ မည်သည့်အရာမဆို အကောင်းအဆိုး နှစ်မျိုး နှစ်ပုံဒွန်တွဲ၍ ပေါ်လာကြစမြဲဖြစ်ရာ စာပေ၊ ပြဇာတ်၊ ရုပ်ရှင်၊ တေးဂီတစသည် တို့မှာလည်း ဤဝဋ်မှ မလွတ်ကင်းနိုင်ကြချေ။ စာကောင်း ပေကောင်းများ ပေါ်သကဲ့သို့ စာပိန်စာပျက် အဖျင်းအသောင်း များလည်း ရောနှော ဟန်ဆောင်၍ ပါလာ လေ့ရှိကြသည်။ မရွေးတတ်၍ အဖျင်းအသောင်းများကို စားမိ ဝါးမိလျှင် အာဟာရ မဖြစ်သည့်အပြင် အဆိပ် အတောက်မိ၍ သေပင်သေတတ်လေသည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့မှာ ရွေးချယ်တတ်ရမည်။ ရွေးချယ် ရ မည်။ ဝေဖန်ရေး လုပ်ငန်းရှိရမည်။ သို့သော် ဝေဖန်ရေး ဆိုသည်မှာ လွယ်ကူသော အရာ မဟုတ်ချေ။ ရွေးချယ်သည် ဝေဖန်သည်ဆိုကာမျှဖြင့် အကောင်းနှင့် အဆိုး အမှားနှင့် အမှန် ကွဲပြားသွားမည် မဟုတ်ချေ။ ကျွန်ုပ်တို့က ဝေဖန်ရုံသာ မဟုတ်၊ ဝေဖန်မှုကိုလည်း တတ်ရပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ဝေဖန်မှု အတတ်မှာ တစ်ကဏ္ဍဖြစ်၍ တစ်ခန်းသပ်သပ် စဉ်းစား ရပေ လိမ့်မည် ဖြစ်ပေကြောင်း။

=====

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ရသစာပေ

များမကြာမီက ရန်ကုန်မြို့ နိုင်ငံတော်ပြတိုက်၌ စာရေးဆရာ တစ်သိုက် စုဝေး၍ စာစကား ပေစကားကို ပြောဟော ဆွေးနွေးကြရာ၊ စာရေးဆရာ အသင်းက ပြဋ္ဌာန်းထားသော ရသစာပေအကြောင်းသို့ ရောက်သွားကြလေသည်။ စာရေးဆရာ တစ်ဦးက စာပေဆိုရာ၌ ရသစာပေမျိုးကိုသာမဟုတ်ဘဲ သိပ္ပံနှင့်ဆိုင်သော စာပေများလည်း ပါဝင်စေသင့်ကြောင်း အကြံပေးစကား ပြောကြားလေသည်။ ထိုအခါ စာရေးဆရာ အချို့က ရသစာပေ ဆိုသည်မှာ စိတ်ကူး သက်သက် အကွန့်အမွမ်း အခြယ်အလှယ်များဖြစ်သော မယ်ဘွဲ့၊ မောင်ဘွဲ့၊ တောဘွဲ့၊ တောင်ဘွဲ့၊ မိုးဘွဲ့၊ တိမ်ဘွဲ့၊ ရာသီဘွဲ့များသာ ပါဝင်သည်မဟုတ်ဘဲ၊ သိပ္ပံနှင့်တကွ အခြားမည်သည့်အကြောင်းအရာမျိုးကိုမဆို လူတို့၏ စိတ်နှလုံးကို ယူကျုံးမြှင့်တင်အားပေးနိုင်အောင် ဖွဲ့ဆိုထားသော စာပေဟူသမျှသည် ရသစာပေဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် အချို့သော ရာဇဝင်ကျမ်း၊ သမိုင်းကျမ်းစသည်တို့မှာ အကွန့်အမွမ်း အခြယ်အလှယ်မရှိ လိုအပ်သမျှလောက်ကိုသာ ရိုးရိုးသော စကားမျိုးနှင့် ရေးစပ်စီကုံးထားသည်မှာ ရသစာပေမဟုတ်။ ရာဇဝင် သမိုင်းများ ကိုပင် လူတို့ စိတ်ဝင်စားနိုင်လောက်အောင် အလင်္ကာသဘော ဖွဲ့ဆိုသော ရခိုင်မင်းသမီး ချောင်း၊ ပဒေသရာဇာ ချောင်း ကဲ့သို့သော စာပေများမှာ ရသစာပေမျိုး ဖြစ်ကြောင်း၊ နရသုခ၊ နရတန်ဆောင်၊ ဓာတုမင်္ဂလာ၊ ဒွာဒသိန်စသော ကျမ်းများမှာ ဆေးကျမ်း၊ ဓာတ်ကျမ်း၊ နက္ခတ်ကျမ်းများ ဖြစ်သော်လည်း၊ အလင်္ကာဂုဏ်ပြောက်အောင် ဖွဲ့ဆိုထားသဖြင့် ၎င်းတို့ကို ဖတ်ရှု

စဉ်အတွင်း၌ ဆေးကျမ်း၊ ဓာတ်ကျမ်း၊ နက္ခတ်ကျမ်းများ ဖြစ်သည်ကိုပင် သတိမပြုမိတော့ဘဲ ရသ၏ ဆွဲဆောင်ရာကို ပါသွားသည်ဖြစ်သောကြောင့် ရသစာပေ တွင် ပါဝင်ကြ ကြောင်း များကို တင်ပြပြောဆိုကြရာ အားလုံးပင် သဘောတူ လက်ခံကြလေသည်။

ဤသို့သော အကြောင်းများကို ကြားနာ ရသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာဓမ္မသတ်ကျမ်းများကို လေ့လာဖတ်ရှုစဉ်က သတိပြုခဲ့မိသော အချက်ကို သတိရမိပေသည်။ ဓမ္မသတ်ကျမ်း များမှာ မြန်မာဘာသာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပါဠိဘာသာဖြင့် သော်လည်းကောင်း မည်သည့်ဘာသာစကားဖြင့် ရေးသားသည် ဖြစ်စေ ဥပဒေများ ဖြစ်သောကြောင့် ဥပဒေသဘော ရေးသားကြရသည်။ ဥပဒေဆိုသည်မှာ လိုရင်းကို မပိုမလိုစေရ၊ အနက် အဓိပ္ပာယ် အကောက်အယူ တိမ်းယိမ်း ဒွိဟမရှိစေရအောင် သဒ္ဒါ နည်း ကျကျ ကျပ်တည်းစွာ စောင့်စည်း ရေးသားရသဖြင့် အကွန့် အမွမ်း အခြယ် အလှယ် မပါ၊ ဖတ်ရှုချင် ဖွယ် ရာမရှိ၊ ခြောက်ကပ်ကပ်ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးအခါက သော်လည်းကောင်း၊ ယခုမျက်မှောက်တွင် သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေ ဓမ္မသတ်စာအုပ်များ ကို မလွဲမကင်းသာသော အစိုးရအရာရှိ၊ တရားသူကြီး၊ ရှေ့နေ ဝတ်လုံနှင့် သုတေသနပြု သူတို့လောက်သာ ဖတ်ရှုကြ၍ လူများ အတွက်မူကား နာမည်ကိုမျှပင် မကြားဖူးကြ ဖြစ်ချေသည်။ ဥပဒေစာအုပ်ဆိုလျှင် ဆေးခါးကြီးကို မျိုရသကဲ့သို့ လူတိုင်း တွန့်ဆုတ်ကြလေသည်။ ဤစာမျိုးကား ရသနှင့် အကင်းဆုံး စာများ ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ထိုမျှလူ့စိတ်နှင့်ကွာဝေးလျက် စာတကာစာတွင် အခြောက်ကပ်ဆုံး စာဟုဆိုရသော ဥပဒေဓမ္မသတ်ကျမ်းများ ပင်လျှင် ကဗျာဉာဏ် ကြီးမားသော စာဆိုများလက်သို့ ရောက်သော အခါ သဲကန္တာရကြီးထဲမှ ပန်းဥယျာဉ်ကြီး ထွက်ပြု ပေါ်ပေါက်လာသကဲ့သို့ အံ့ဩဖွယ်ရာ ရသစာပေကြီးများ ဖြစ်လာလေသည်။

ခြောက်ကပ်လှသော ဥပဒေ စကားများသည် သစ်ကိုင်းခြောက်ကြီးကို တတ်စွမ်းလှသော ပန်းပုဆရာက ယမင်းကညာရုပ်ကလေး ထုလုပ်ပြီးနောက် ဝိဇ္ဇာ၊ ဇော်ဂျီများက အသက်သွင်းလိုက်သကဲ့သို့ လူတို့၏ စိတ်နှလုံးကို ယူကျုံးနိုင်လောက်အောင် စိုပြည်လှပလာလေသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ဓမ္မသတ်

ကုန်းဘောင်ဆက် အလောင်းမင်းတရားကြီး ဒုတိယ သားတော် ဆင်ဖြူရှင်လက်ထက်၊ သက္ကရာဇ် ၁၁၃၃ ခုနှစ်တွင် တရားအရာ၌ လိမ္မာသော အမတ်ကြီး ဝဏ္ဏဓမ္မကျော်ထင် စီရင်ရေးသားသည့် ဝိနိစ္ဆယပကာသနီဓမ္မသတ်ကျမ်း၊ တတိယတွဲ ပေါက်ဖော်သားချင်းတို့ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးကျူးလွန်ပြစ်မှားသည့် အတွက် လျော်ပြစ်လျော်ဒဏ် အကြောင်းကို ဆိုသော အခန်း ၌ ရှေးအခါက မရီးနှင့်မတ် မှုခင်းဖြစ်ပွားသည့် အကြောင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ပြဆိုလေသည်။

ရှေးအခါ၌ ဗာရာဏသီပြည်၏အနီး ရွာငယ်တစ်ခု၌ တစ်မိဝမ်းခေါင်း အောင်းနေ ဖွားဖက် ဖြစ်ကုန်သော ညီနောင်နှစ်ယောက် တို့သည် နေကုန်၏။ အချိန်အရွယ်သည် ပြည့်စေသည်ရှိသော် အစ်ကိုကြီးသည် မယားကိုသင့် နေ၏။ ထိုသုံး

ယောက်သော သူတို့သည် အတူတကွ နေထိုင်ကြသည် ဖြစ်ကုန်၏။ တစ်ရံရောအခါ ညီနောင်နှစ်ဦးတို့သည် တော၌ လယ်ထွန် ပျိုးနုတ် စသောအလုပ်ကို လုပ်ဆောင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ အတူ နေထိုင်ကုန်၏။ ထိုညီနောင် နှစ်ဦးတို့အား စားနပ်ရိက္ခာသည် ကုန်ခြင်းကြောင့် ညီငယ်ကို အိမ်သို့ စေလိုက်၏။ ထိုညီငယ် သည်လည်း စားနပ်ရိက္ခာကို ဆောင်ယူခြင်းငှာ သွားလေ၏။ မတ်သည် မရိုးကိုမြင်စဉ်ခဏ ရာဂတပ်စိတ်စွဲလေ၏။ ထိုမရိုး သည်လည်း မိမိမတ်ကို ထိုအတူ တပ်စိတ်ရာဂ စွဲလေ၏။ ထို မရိုးမတ်တို့သည် တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် တပ်စိတ်ရာဂစွဲကြ သည်ဖြစ်၍ စိတ်တည်းဟူသော တောမျောက်ရိုင်းကို လုံအောင် မထိန်းမသိမ်းနိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ မှားယွင်းကုန်၏။ တစ်ယောက် သည် တစ်ယောက်အား ရှက်နိုးသည်ဖြစ်၍ တစ်ယောက် သည် တစ်ယောက်ကို မကြည့်ဝံ့ကြပြီ။ မတ်သည် နှလုံး မသာ သည်၊ ဆင်းရဲသည်ဖြစ်၍ မျိုးပဲရိက္ခာကို ဆောင်ယူလျက် ထိုတောကို ပြန်ခဲ့၏။ ခရီးလမ်းကြားသို့ ရောက်သည်ရှိသော် အစ်ကို၏ မျက်နှာကို ကြည့်မြင်ခြင်းငှာ မဝံ့သည်ဖြစ်၍ မိမိလည်ကို သန် လျက်ဖြင့် လှီးဖြတ်၍ သေဆုံးလေ၏။

အစ်ကိုကြီးသည်လည်း ငါ၏ညီငယ်သည် ကြာလွန်းသည် ဟူ၍ ကြိုဆိုလာ၏။ အစ်ကိုကြီးသည် လမ်းခရီးသို့ ရောက်သည် ရှိသော် ထိုညီအကောင်ကို တွေ့မြင်လေ၏။ အမိအဘတို့သည် လည်း သေလွန်သည်ရှိသော် ငါ၏ ညီထွေးနှင့်ငါသည် ကျန် ကြွင်း၏။ ငါ၏ညီသည် သေဆုံးခဲ့ပြီ။ ယခုငါသည် အသက်ကို စွန့်တော့အံ့ဟု ငါသည် မယား၏ အထံသို့ မသွားချင်ပြီ။ ဤသို့ မိမိနှင့်တကွ ထိုညီသေသည့်အတိုင်း လည်ကို သန်လျက်ဖြင့်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

လှီးဖြတ်၍ အစ်ကိုသည်လည်း သေဆုံးပြန်လေ၏။ အစ်ကို မယားသည်လည်း အိမ်မှလင်သည်လည်းကောင်း၊ မတ်သည်လည်းကောင်း မလာ၊ ကြာလွန်းသည်ဖြစ်၍ ကြိုဆိုလာ၏။ သတို့သမီး၏ ခရီးအကြားသို့ ရောက်သောအခါ၌ လင်နှင့်တကွ သေသော မတ်အကောင်ကို မြင်လေသည်ရှိသော် စိုးရိမ်ခြင်း ပြင်းစွာ နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ငါ့ကံ ငါ့ကံဟု မြည်တမ်းလျက် ရင်တီးလက်သပ် ငိုကြွေးလေ၏။

ထိုအခါ၌ တစ်ယောက်သောဇော်ဂျီသည် လာခိုက်ကြိုသည် ဖြစ်၍ တွေ့မြင်လေ၏။ ထိုဇော်ဂျီသည် မေးရကား၊ ထိုသို့သော အကြောင်းအရာကို ထိုမိန်းမ သည်လည်း ပြန်ပြော လေ၏။ ထိုမိန်းမ၏ ကြောင်းလမ်းခြင်းရာကို သိမြင်ပြီးသော ထိုရှင်ဇော်ဂျီလည်း သနားခြင်းကို ဖြစ်စေလျက်၊ လင်နှင့်မတ်ကို ရှင်စေလိုသလော ဤသို့မေး၏။ ဇော်ဂျီဘုန်းဟေ့၊ ရှင်ရသေ့ ရှင်စေလို၏။ ဤသို့ လျှောက်ဆိုသည်ရှိသော် ဤသို့ ရှင်စေလိုမှုကား လင်ဦးခေါင်းကို မတ်ကိုယ်၌ တပ်လေလော့။ မတ်၏ လည်ဦးခေါင်းကိုလည်း လင်ကိုယ်၌ တပ်လေလော့ ဤသို့ဆို၏။ ဤသို့ဆိုသည် ရှိသော် ထိုမိန်းမသည်လည်း ထိုဇော်ဂျီဆိုတိုင်းပြု၏။ ထိုဇော်ဂျီ ပုဂ္ဂိုလ် ဝိဇ္ဇာဓိရ်သည်လည်း နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော နတ်တို့ဆေး ဝါးမန္တရား နှင့်တူကုန်သော ဆေးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မန္တရား တို့ဖြင့်လည်းကောင်း ထိုညီနောင် နှစ်ဦး၏ အသက်ရှည်ခြင်းကို ပြု၍ မိမိနေရာ ဟေမဝါသို့ သွားလေ၏။

ညီနောင် နှစ်ဦးသားတို့သည် ရှင်မြဲ ရှင်ပြန်ကြလေသော် အစ်ကိုကလည်း ငါ့မယား ဟူ၍ဆို၏။ ညီကလည်း ငါ့မယား ဟူ၍ ထိုအတူဆို၏။ ဤသို့လျှင် ငါ၏မယား၊ ငါ၏မယားဟူ၍ လုဆို

ကြပြီးသည်ရှိသော် ဗာရာဏသီပြည်၌ မင်း၏ ရှေ့တော်ထံ မှောက်၌ အဆုံးအဖြတ်ကို ခံကြကုန်၏။ ဤသို့ ထိုညီနောင် နှစ်ဦးတို့သည် သွားကြလေကုန်၏။ ပြည့်ရှင်မင်းကြီးသည်လည်း မေးလင့်၏။ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့် သိရပြီးသည် ရှိသော် လောက၌ လင်မယားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းမည်သည်ကား ဘာဝ သာလျှင် အကြောင်းရင်းတည်း။ ထိုဘာဝသည်လည်း ကိုယ် နှင့်တစ်ဆက်တည်းတည်း၏။ ဦးခေါင်းစသည်ကား အင်္ဂါမျှသာ တည်း။ ထို့ကြောင့် လင်ကိုယ်နှင့် မတ်ဦးခေါင်းရှိသသူကို ရစေ။ ဤမှတစ်ပါး တစ်ယောက်သားကိုကား ရစေမဆိုသာ။ လင်၏ ဦးခေါင်းနှင့် မတ်၏ကိုယ် ရှိသသူကို တရားတန်းဆာကို ပေး ဆက်စေ။ လျော်ဒဏ်ငွေကြေးကိုလည်း ကင်းလွတ်စေ။ ဤသို့ ဆုံးဖြတ်တော်မူ၏။

ဤဝိနိစ္ဆယပကာသနီ ဓမ္မသတ်ကျမ်း၌ စီကုံးရေးသားပုံကို ကြည့်လျှင် ဥပဒေဓမ္မသတ်သဘောအတိုင်းသာ အကွန်အမွမ်း မပါစေဘဲ လိုရာစကားကိုသာ တိတိကျကျ ခြောက်ကပ်ကပ် ဆို၍ သွားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ဤအပိုဒ်များကို ဖတ်ရှုရ ခြင်းအားဖြင့် အကြောင်းအရာမျှလောက်သာသိရ၍ လူ၏ စိတ်ကို ယူကျုံးဆွဲဆောင် သာယာနှစ်လို ဖွယ်ရာ စာအရသာ မပါ မရှိချေ။

မနုရာဇာလျှောက်ထုံး

ညောင်ရမ်း ၁၀ ဆက်၊ သက္ကရာဇ် ၉၉၀ ပြည့်နှစ် နန်း တက်တော်မူသော ရာဇမဏိစူဠာကောင်းမှုတော် စေတီတော်ကြီး ဒါယကာ သာလွန်မင်းတရားကြီးလက်ထက် ကိုင်စားမနုရာဇာ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အမည်ရှိသော တရားသူကြီး စီရင်ရေးသားသော ‘ကိုင်းစား မနုရာဇာလျှောက်ထုံး’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မဟာရာဇသတ် ကြီးဟူ၍ လည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ်သော ဓမ္မသတ်ကျမ်းတွင်ပူကား အထက်ပါမရီးနှင့် မတ်တော်အကြောင်းကို အောက်ပါအတိုင်း စီကုံးရေးသားလေသည်။

ရှေးသရောအခါ ဗာရာဏသီ ပြည်ကြီး၏ အနီး တစ်ခု သောနေပုဒ် ရွာငယ်တွင် လုပ်ဆောင် စားသောက် နေထိုင်သော သူဆင်းရဲ လင်မယား နှစ်ယောက်တို့သည် ရှိသတတ်။ ထိုသူဆင်းရဲ လင်မယားနှစ်ယောက်တို့မှာ ရှေ့နောက် မွေးဖွားသော သားညီနောင်လည်းရှိ လေ၏။ ထိုသား ညီနောင် တို့သည် ကြီးကြီးမားမား လူလားမမြောက်ခင် အမိ၊ အဘ လင်မယားနှစ် ယောက်တို့ သေပျောက် ဆုံးပါး လေသော် ထိုညီနောင် နှစ်ယောက်တို့သည် အမိမဲ့ အဘမဲ့သာဖြစ်ကြ၍ တစ်ဦး ကိုတစ်ဦး အထူးသဖြင့် ကြင်နာ စုံမက် ချစ်ခင်ကြလျက် ဆင်းရဲသားတို့ဘာဝ တောင်သူ ယာခုတ် လုပ်စားနေ ထိုင်ကြရာ အစ်ကို အကြီးသည် အရွယ်သို့ ရောက်၍ တစ်ပါးသော အမျိုးသမီးနှင့် သင့်နေပြီးလျှင် အစ်ကို၊ မရီး၊ မတ် ထိုသုံးယောက်သောသူတို့သည် တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် စုံမက်ချစ်ခင် ကြည်လင်စွာ နှစ်သက်စွာ နေကြကုန်၏။ မရီးစိတ်တွင် မိမိလင်ကို ချစ်ခင်စုံမက်လှ သည်နှင့် လင်ကပါသော ဤမတ် လူပျိုသည် ချင့်ကို ငယ်ရွယ်စဉ်အခါကပင် ချင့်မိ ချင့်ဘာတို့ စွန့်ပစ်သေပျောက် ကြ၍ ငါ့လင် ကျွေးမွေးပြုစု သောကြောင့် ယခု လူလား မြောက်လာသည်။ ငါလင်မယားမှတစ်ပါး ဤမောင်လှ

လင်မှာ အခြားသော ချစ်ခင်မည့်သူ မရှိရှာပြီ။ လက်သည်း ဆိတ်လျှင် လက်ထိပ်ကျင်သကဲ့သို့ ငါ့လင် ညီစစ်၊ ငါ့မတ် ဖြစ်ဟု၊ အချစ်မပွား၊ သား၏ပမာ၊ လွန်ကြင်နာလျက် ကောင်းစွာပြုစု၍ ထားလေသည်။

မတ် လူပျိုကလည်း ငယ်ခါကပင် မိဘနှစ်ပါး ပစ်စွန့်သွားလည်း၊ ညှိုးပါးမဲ့အောင်၊ ငါသည့်မောင်ကို၊ ပျိုးထောင် ပြုစုခဲ့ ပေသော ငါ့အစ်ကို မှာ လူ့ဘာသာ ဖြင့်၊ ကြင် ယာသက် ထား၊ ရတုံ့ငြားလည်း၊ စော်ကား နိုင်ထက်၊ နှိပ်စက်သမှု၊ မပြုလုပ်ပေ၊ နောင်မင်းခြေ၏၊ သက်ဝေဇနီး၊ ဤမရီးကား၊ နောင်ကြီးနည်းသာ၊ ကြင် နာငါ့ကို၊ လွန်ကြည်ညိုလျက်၊ မငြိုမငြင်၊ မွေးသုတ် သင်၏။ မိခင်တပဲ၊ နှလုံးစွဲ၍၊ မလွဲမဘောက်၊ စိတ်ဝမ်း မြောက်လျက်၊ ချစ်ကြောက် ရိုသေစွာ၊ လုပ်တာ လုပ် ခင်းကို၊ မငြင်းမဆန်၊ နာခံလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်၍ နှစ် သက်ရွှင်ပျစွာ နေကြကုန်သတည်း။

ဤသို့ရွှင်ပျ၊ နေကုန်ကြသော်၊ ကြွကြွလှုပ်ပတ်၊ ဖလံ ပြာသဒ်လည်း၊ သဟဿရောင်၊ ခြည်တစ်ထောင်ဖြင့်၊ ပြောင်ပြောင်လှုံလန်း၊ မရွှေ့မြန်း၍၊ နွေဆန်းသော့အား၊ စံကားပျံမွှေး၊ မုလေးပျံကြွယ်၊ စံပယ် ပျံထုံ၊ ကောင်း ကင်ဘုံလည်း၊ မှုံမှုံမှိုင်းမှိုင်း၊ ရှစ်တိုင်းကိုးရပ်၊ မလပ် ဘယ်ညာ၊ မြလွှာမြပန်း၊ ရစ်သန်းဝန်းရှက်၊ တိမ်သား တက်၍၊ ပြက်လျှပ်ပြကာ၊ မိုးကြီးရွာကာ၊ လယ်တာ ကန်ချောင်း၊ ဆည်မြောင်းပြည့်ဝ၊ ရေမိုးရမှု၊ တောင်သူ ဘာဝ၊ ကာလအလျောက်၊ ထွန်ယက်ချိန် ရောက်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

သောကြောင့် ပေါက်တူး၊ တူရွင်း၊ ထွန်ညှင်း၊ ထွန်
 သွား၊ ကျွဲနွားရိက္ခာ၊ စုံလင်စွာနှင့်၊ နှစ်ဖြာညီနောင်
 ဆောင်ယူခဲ့ပြီး၊ ခရီးကွာခြား၊ တောရပ်သို့ သွားလေ၍
 ကြိုးစားထွန်လုပ်၊ သမန်းပုပ်က၊ တောအုပ်လယ်နား
 ညီကိုထား၍၊ စပါးမျိုးယူ၊ ပြန်လိုမှုလည်း၊ လူငယ်သော
 အား၊ ကျွဲနွားကိစ္စ၊ ပျောက်ရှုခဲ့ရာ၊ လယ်တာလုပ်ခင်း၊
 လစ်ဟင်းရှိမည်၊ စိုးရိမ်သည်ကြောင့်၊ မြရည်ကျိုင်းထွား၊
 နောင်ညီဘွားသည်၊ မျိုးစပါးယူ၊ သွားချေဟူ၍၊ စေမှု
 လျှင်စွာ၊ နောင်အာဏာနှင့်၊ ရွာသို့ ပြန်ခဲ့ရလေ၏။

ညီလူပျိုသည်၊ အစ်ကိုခိုင်းရာ၊ ပြန်ခဲ့လာ၍၊ ကျေး
 ရွာသို့ ရောက်လေသော်၊ မျိုးပဲစပါး၊ လှမ်းထားသည်
 နှင့်၊ အခန့်ပင် သင့်သော်လည်း၊ ပြန်ခွင့်မသာ၊ နေဝါ
 ရောင်ညီး၊ ဝင်လုလု နီးသောကြောင့်၊ မရီးစိတ်က၊
 စိုးကြောင့်ကြ၍၊ ဤညမပြန်ပါလေနှင့်၊ မောပန်းဖြေ
 လျက်၊ အိပ်နေစားသောက်ပြီးလျှင်၊ နံနက် အခါမှ ပြန်
 သွားပါလေဟု ဆို၍ ထိုည အိမ်တွင် အိပ်နေရာ ညဉ့်မိုက်
 မှောင်ကျ၊ ချမ်းမြေ့သော်၊ ကာမဝိတက်၊ လွန်နှိပ်စက်၍၊
 မရှက်မကြောက်၊ မထောက်မထား၊ အားပါးမနာ၊
 တဏှာရစ်ပတ်၊ ဖြစ်တုံလတ်က၊ မတ်နှင့်မရီး၊ ရာဂမီး
 သည်၊ ညီးညီး ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သောအား၊
 မှားယွင်း ယှက်တင်၊ စံရွှင် ပျော်မြူး၊ ချစ်ရည်ကူးက၊
 နှစ်ဦးမောင်မယ်၊ ပြုံးရယ်သာချို၊ စိုက်ခေါ်ဆို၍၊ မျိုချင်
 မတတ်၊ သက်ပြတ်လုနီး၊ စံကြ၍ မငြီးခင်၊ ရောင်ရှင်ဝင်း
 ဝင်း၊ နေမင်း တောက်ပ၊ လင်းလွယ်စွဟု ဆိုကြမိယောင်။

မယ်မောင်တူကွ၊ စံခဲ့ကြပြီးလျှင်၊ မရီးရှိရာ၊ အိမ်ခန်းဝါ
 က၊ မခွာတည့်ရက်၊ ငဲ့ကွက် စောင့်လှည့်၊ ပြန်ကြည့်
 ကြည့်နှင့်၊ နောင်၏နေရာ၊ အနိုင်သာလာခဲ့၍၊ ရွာက
 တောခွင်၊ ထွက်မိလျှင်မူ၊ ပူပင်လောင်ဆာ၊ နောင်မျက်
 နှာကို၊ ခါခါမြင်မိ၊ မချိစိတ်ဝမ်း၊ ကြောင်းလမ်း စုံစေ့
 ကျူးလွန်ခဲ့မိသရွေ့ကို၊ အောက်မေ့တိုင်းပင်၊ ဖြေမရွှင်၍၊
 ရင်ထုခတ်တီး၊ မျက်ရည်စီးလျက်၊ နောင်ကြီးမျက်နှာ၊
 ကြည့်ရမည့် တွက်တာကို၊ ဗျာပါဖြိုးမောက်၊ လွန်စိုး
 ကြောက်လှ၍၊ မိုးအောက်မြေပြင်၊ ဤလူ့ခွင်မှာ၊ နေ
 ဖို့ပင်မကောင်း၊ သေရသော်ကောင်းအံ့ဟု၊ တချောင်း
 နှလုံး၊ အဆုံးကြံပြီး၊ လည်ညွှန်ကို လှီးတည့်၍၊ ကိုယ်ထီး
 သေဆုံးရှာလေ၏။

တောမှာနေရစ်သော အစ်ကိုကြီးကလည်း မျိုးပဲ
 အယူ သွားလေသော ငါ၏ညီသည်၊ မရည်မကြာ၊
 ပြန်လာရမည်ဖြစ်လျက်၊ မရောက်မလာ၊ ဘယ်ကြောင့်
 ကြာဟု၊ အိမ်မှာတစ်၊ ရေးကြောင်းရှိအံ့ မသိလေပါ။
 မကြာတန်ကြာသောကြောင့်၊ မြန်စွာ လိုက်၍လာလေ
 လျှင်၊ မြိုင်ခွင်လမ်းနား၊ ညီဘွား အလောင်း၊ သွေး
 ချောင်းစီးကျ၊ မြင်တည့်ရသော်၊ နောင်မြလက်ရုံး၊ ညီ
 ရွှေတုံးသည်၊ ဆုံးပြီတကား၊ နှစ်ပါးမိဘ၊ ငယ်ငယ်ကပင်၊
 သေကြကွယ်ပျောက်၊ လူ့အလျောက်ဖြင့်၊ နှစ်ယောက်
 ညီနောင်၊ လုပ်ကြံဆောင်၍၊ လူ့ဘောင် တာရှည်၊
 နေခဲ့သည်ကို၊ မတည်ယခု၊ ရွယ်နုမြရောင်၊ ညီထွေး
 မောင်သည်၊ ငါ့နောင်ကြီးအား၊ ပစ်စွန့်ထား၍

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ရပ်ခြားဝေးစွာ၊ သေမင်းရွာသို့၊ လိုက်ရှာလေပြီ၊ ငါ့ညီ
နည်းသာ၊ အကြင်ငါလည်း၊ မကြာမရှည်၊ သေတော့
မည်ဟု၊ လည်ကိုမွန်း၍၊ ချက်ချင်း သေဆုံးရှာလေ၏။

အိမ်မှာနေရစ်သော အစ်ကို၏ မယားသည်လည်း၊
မတ်သွားသည့် နောက်၊ တစ်နေ့ရောက်သော်၊ နောက်
ကျိမရွှင်၊ လင်ကိုအားနာ၊ မတ်မှာလွမ်းဆွတ်၊ ခွေညွတ်
တရူ၊ နေဘိမူလည်း၊ သူတစ်ယောက်မျှ၊ မပြန်လာကြ
သည်နှင့်၊ သောကထပ်ပွား၊ လိုက်လေသွားသော်၊
တောပြားရပ်ဆွယ်၊ လမ်းအလယ်မှာ၊ မဖွယ်မရာ၊
လင်ပါမတ်ပါ၊ သွေးဖြာဖြာနှင့်၊ မျက်နှာလှည့်ကွက်၊
မကြည့်ရက်အောင်၊ ဖြစ်ချက်ဆန်းပြား၊ ဝမ်းပါး
ဝမ်းနည်း၊ အူသည်းပြတ်မျှ၊ နာကြည်းလှ၍၊ သည်က
လင်မှာ၊ ကေသာနက်မည်း၊ မြရွက်စည်းကို၊ စုလည်း
ယကင်၊ မထုံးခင်တည့်၊ ရွှေရင်စို့စ၊ ငယ်သော်ကပင်၊
ချစ်ကျွမ်းဝင်သည်၊ ငယ်ကြင်ငယ်ချစ်၊ လင်ဦးဖြစ်၍၊
သစ်သစ်ဆပွား၊ လွန်သနားလျက်၊ လွမ်းအားကြီးစွာ၊
မခံသာခဲ့၊ ပြင်လျာထွားမွတ်၊ သည်ကမတ်လည်း၊
သက်ပြတ်လှမျှ၊ ယမန်ညတွင်၊ ချစ်ခင်လွန်ကဲ၊ လည်ချင်း
နွဲ့လျက်၊ ပုလဲမူနီ၊ ရွှေကြိုးသီ၍၊ ဒါလီရစ်သွဲ့၊ ဆင်သကဲ့
သို့၊ ကြင်ဖွဲ့ ထပ်ထပ်၊ မေတ္တာကွပ်ပြီး၊ ရင်အပ်တူစုံ၊
စက်ခဲ့တုံသား၊ ပိုက်ခြံလွမ်းသစ်၊ ကျွမ်းစဖြစ်၍၊ အချစ်
လွန်ကဲ၊ ကြင်နာဆဲတွင်၊ ဘောက်လဲ့ကြမ္မာ၊ ဆုံးရရှာ
သည်ဟု၊ ပူဆာပြင်းလှ၊ စိတ်ဒုက္ခနှင့်၊ ရင်ဝသည်းခေါင်၊
မီးနှစ်မီးလောင်သောကြောင့်၊ တယောင်ခေါ်ဆို၊ ငိုယို

ရိုစဉ် အခါတွင်၊ ဟေမဝန္တာ၊ ကေလသဘာ၊ စိတြသေလာ၊
 ဂန္ဓမာဒနာ၊ စသည်တောင်ထပ်၊ မြိုင်ရပ်ထိုထို၊ မှီခိုပြီးခါ၊
 ဆေးစုံစွာနှင့်၊ လောဟာအကြွပ်၊ ဘဟန်းစပ်၍၊ ကပ်
 လပ်သော့အား၊ ပြဒါးသံပြာ၊ လိုရာ လောက်လွေ၊
 ပြီးစုံစေ့သည်၊ ဆွေးကူဒွိပါဒ်၊ တန်ခိုးမြတ်ကြောင့်၊
 မိုးလတ်ကောင်းကင်၊ ငှက်နှယ်ပင်တည့်၊ ဝန်းကျင်
 ပျံသွား၊ လျင်လျင်လျား၍၊ တောပြားမြိုင်လယ်၊
 သူယောင်မယ်နှင့်၊ လူ့နှယ်ရွှင်ဖြိုး၊ ကြင်မညှိုးသား၊
 ဆေးမျိုးတတ်ခေါင်၊ ဝိဇ္ဇာမောင်သည်၊ လူ့ဘောင်
 လူ့ရွာ၊ လှည့်လည်၍ လာသည်တွင်၊ မြေမှာတုံးလုံး၊
 သေဆုံးရှာငြား၊ နှစ်ယောက်သားနှင့်၊ မယားဖြစ်သူ၊
 ငိုတယူ၍၊ အဆင်သင့် တွေ့သည်နှင့်၊ စုံစေ့မေးမြန်း၊
 သိလေလျှင်၊ ညက်စင်နှမ၊ မကြောင့်ကြနှင့်၊ ငါ့ဆေး
 ငါ့ဝါး၊ ငါနှင့်ညားက၊ သစ်သားသော်မှ၊ ထောင်၍
 ထရမည်၊ သောက ဖျောက်ဖြေ၊ ပြောဆိုလေ၍၊
 ထိုညီနောင် နှစ်ယောက်တို့၏ ဦးခေါင်းကို ဖြတ်ပြီးလျှင်၊
 ညီဦးခေါင်းကို အစ်ကို၏ကိုယ်မှာ၊ အစ်ကိုဦးခေါင်းကို
 ညီ၏ ကိုယ်မှာ၊ လဲလှယ်တပ်ထား၍၊ ရွှင်အားတက်ပြော
 ရယ်မောဖွယ်မှု၊ ကျီစယ် ပြုလျက်၊ ကုသလေလျှင်၊
 အသက်ရှင်၍၊ လုလင်နှစ်ယောက်၊ ထမြောက်ကျန်းမာကြ
 လတ်သော်၊ ဤမိန်းမမှု၊ သူကလည်း သူ့ကြင်ရာ၊
 ငါကလည်း ငါ့မယားဟု၊ ညီနောင်နှစ်ပါး၊ ခေါင်း
 တခြားကိုယ်တစ်လွဲ၊ စိတ်ဖောက်လှဲ၍၊ ကွဲကွဲပြားပြား၊
 မျက်ပွားကဲလွန်၊ ရာဂမာန်ကြောင့်၊ ပြင်းထန်စွာ ငြင်းခုံ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

လှဆိုကြရာ၊ သူ့သူငါငါ၊ ပညာရှိများသည်၊ တရားနှင့်
 ဝင်ညီအောင်၊ မစီရင် မဆုံးဖြတ်နိုင်ကြ၍၊ ပြည့်ရှင်
 မင်းမြတ်၏ အထံသို့၊ အယူခံ ရောက်ကြ လေသော်၊
 ဗာရာဏသီ ပြည့်ရှင် မင်းကြီးသည်၊ ကြီးမြတ်သော
 ဘုန်းပညာတော်ဖြင့်၊ ထိုအမှုကို အရင်းအဖျား စဉ်းစား
 ဆင်ခြင်တော်မူ၍၊ ယောပရ ဒါရိကော၊ အကြင်
 လင်မယားတို့သည်ကား၊ ကာယသံသဂုံ၊ ကိုယ်လက်
 စပ်ရှက်ခြင်းကြောင့်သာ၊ ပရဒါရိကော၊ လင်မယား
 ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်သလျှင် ကတည်းဟု မိန့်ဆိုတော်
 မူလေ၏။ အဓိပ္ပာယ်သော်ကား၊ တစ်ဦးသော ယောက်ျား
 နှင့်တစ်ဦးသော မိန်းမတို့သည်၊ အကြင်လင်မယားဟု
 ဖြစ်ကြသော အကြောင်းရင်းသည်၊ သင့်နေစပ်ရှက်
 ကိုယ်လက်နှီးနှော ကြခြင်းကြောင့်သာ လင်မယား
 အဖြစ်သို့ ရောက်လေသတည်းဟု မိန့်ဆိုတော်မူပြီးလျှင်၊
 အခင်းဖြစ်ပွားလှဆိုကြသော ဤမိန်းမကို လင်၏ ကိုယ်
 တွင် မတ်၏ဦးခေါင်းတပ်ထားလျက် ရှိသူကရစေ၊
 မတ်၏ ကိုယ်တွင် လင်၏ ဦးခေါင်းတပ်ထားလျက် ရှိသူက
 ဤမိန်းမကို မရစေနှင့်၊ တရားကိုခံစေ၊ မယားခိုးတွက်
 လျော်ပစ်လျော်ဒဏ်မှာမရှိအပ်ပြီ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း
 ဟူမူကား ညီ၏အလောင်းကို တွေ့လေသောအခါ
 အိမ်မှာရှိသော မယားကို လားလားမှ သတိမရနိုင်ဘဲ၊
 မယားထက်ပင်၊ ညီကိုခင်သောကြောင့်၊ ပူပင်ပြင်းပြ၊
 ဒုက္ခပြောထူ၊ နှလုံးဆူ၍၊ ထိုညီနှင့်အတူပင်၊ သေလေ
 သည်။ ဤသို့တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ထောက်ထောက်
 စာစာ၊ ကြင်နာစုံမက်ကြသူချင်းဖြစ်၍ အပြစ်အလျော်

ပေးစေမစီရင်သာ၊ တရားပြစ်ဒဏ်ကိုသာ၊ ပြစ်မှားမိသူ ကခံစေဟု ဗာရာဏသီ ပြည်ကြီးသခင်၊ ဘုရင်မင်းမြတ် ဆုံးဖြတ်စီရင်တော်မူဖူးလေသည်။

ဤမနုရာဇာ လျှောက်ထုံး မဟာရာဇသတ်ကြီး၌ စီကုံးပုံမှာ ဝိနိစ္ဆယ ပကာသနီဓမ္မသတ်ကျမ်း မှာကဲ့သို့ လိုရင်းအကြောင်း အရာ ပြည့်စုံရုံမျှ တိုတိုတုတ်တုတ်မဟုတ်၊ အလင်္ကာစကား အကွန့် အမွမ်း အခြယ်အလှယ်များဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် စီကုံး ရေးသားထားရကား စိတ်တွင်ဝင်စား ဖတ်ရှုချင့် စဖွယ် ဖြစ်သောကြောင့် ဓမ္မသတ် ဥပဒေစကား အရာမျှသာ မကတော့ဘဲ ရသစာပေဘက်သို့ ကူးပြောင်းလာသည်ကို တွေ့ရ ပေသည်။

တရားသူကြီး လက်ဝဲသုန္ဒရ

သက္ကရာဇ် ၁၁၃၇ ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သော ငစဉ်ကူးမင်း လက်ထက်တွင် အထက်ပါ ဝိနိစ္ဆယ ပကာသနီ ဓမ္မသတ်ကို တရားသူကြီး ပညာရှိ အမတ်မင်း လက်ဝဲသုန္ဒရသည် တစ်ဖန် ထပ်မံ၍ မြန်မာဘာသာ လင်္ကာဖြင့် ဖွဲ့ဆိုရေးသားရာတွင် အဆိုပါမရီးနှင့်မတ်အကြောင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့ဆို လေသည်။

ဗာရာဏသီ၊ ပြည်ပူရိ၌၊ မှန်စီရွှေတောင်၊ နန်းမြင့် ခေါင်ထက်၊ တန်ဆောင်စိုက်ထူ၊ နေတစ်ဆူသို့၊ ရိပ်ဖြူ ရှစ်စင်း၊ ဝိုးဝိုးဝင်းနှင့်၊ စိုးမင်း ဗြဟ္မဒတ်၊ လွမ်းပတ် တန်ခိုး၊ ခေါင်းချာ မိုး၍၊ အုပ်စိုးသောအခါ၊ ကျေးလက်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ရွာတွင်၊ တအူချာဘွား၊ တောင်သူသားတို့၊ နှစ်ပါး
မိဘ၊ ကွယ်လွန်ကြသော်၊ လောကစဉ်လာ၊ နောင်ကြီး
မှာလျှင်၊ ကြင်ရာဇနီး၊ ကြံဆောင်မှီးလျက်၊ မရီးရွှေလှော်၊
နောက်မျက်ဖျော်သည်၊ ပေါက်ဖော်အနည်း၊ တစ်ယောက်
တည်းကို၊ လက်သည်းဆိတ်လျှင်၊ လက်သား ကျင်သို့၊
ငယ်လင့်ညီစစ်၊ ငါ့မတ်ဖြစ်ဟု၊ ကြင်ချစ်ကြည်ညို၊ မတ်
လူပျိုလည်း၊ မှီခိုကိုးကွယ်၊ မွေး၍လွယ်သည်၊ မွေးမယ်
မရှိ၊ ငါ့မွေးမိပင်၊ မရီးအထံ၊ သည်စိတ်ကြံနှင့်၊ ရွှင်စံ
ဝမ်းမြောက်၊ ချစ်ကြောက်ရိုသေ၊ တူစားနေ၏။ ချောင်း
ရေဆည်သွင်း၊ လယ်တသင်းကို၊ ဆည်းနှင်းတပြိုက်၊
မှီးတစ်လိုက်လျှင်၊ ပျိုးစိုက်ရအောင်၊ ကြံလုပ်ဆောင်၍၊
ညီနောင်ချမ်းမြေ့၊ တောပျော်မွေ့ရှင့်၊ တစ်နေ့ခါမူ၊
မျိုးပဲယူဟု၊ တအူချာမွေး၊ ချစ်မြတ်လေးသည်၊ ညီထွေး
သက်ဝေ၊ သွားရလေ၍၊ အိမ်နေပျော်မှီး၊ မရီးရှိရာ၊
ရပ်ရွာ သို့ကျ၊ မိုးလရာသီ၊ ဝါဆိုဆီဝယ်၊ ကြယ်နီ
ဖျောက်ဆိပ်၊ တွန်းလှုံရိပ်သို့၊ ဇီးချိပ်နှိုင်းရာ၊ စိတ်ခိုင်
မာလည်း၊ ကိလေသာမီး၊ အရှိန်နီးသော်၊ မရီးနှင့်မတ်၊
အားနာတတ်၍၊ နှင်းဖတ်ဖတ်စို၊ မြိုင်ညိုညိုဝယ်၊ အစ်ကို
နောင်ရင်း၊ ဝေးလေခြင်းကြောင့်၊ မှားယွင်း ရှက်တင်၊
ဖြစ်ခဲ့လျှင်မူ၊ ပူပင်လန့်ထိတ်၊ နောင်တစိတ်ဖြင့်၊ ဖိတ်ဖိတ်
ကွဲပြို၊ ရှုတဆို၍၊ အစ်ကိုရှိရာ၊ ပြန်ခဲ့လာသည်၊ သွယ်ဖြာ
ဒီးဒီး၊ မျက်ရည်စီးလျက်၊ နောင်ကြီးပက်ပါ၊ တွေ့ကြိမ်
ခါလျှင်၊ မျက်နှာ ရွံ့ရွံ့၊ ကြည့်ဝံ့ပြီဘဲ၊ ပူဆာသဲ၍၊
တောထဲခရီး၊ မြိုင်ညိုကြီးတွင်၊ လည်လှီး၍သေ၊ ဆုံးရှုံး
လေသည့်ကွဲကျေ နှမိနှုမောတည်း။

မိဘနှစ်ပါး၊ ကွယ်လွန် သွားသော်၊ သက်ထား
လည်လှည့်၊ မှန်ရိပ်ကြည့်သို့၊ သား၏ပုံနည်း၊ ချစ်ခင်
သည်းလျက်၊ ညီလည်းမှတ်ထင်၊ ဆွတ်ဆွတ် ကြင်မျှ၊
တောခွင် မြိုင်ထဲ၊ ရွှေလည် ဆွဲကို၊ မခွဲပါချင်၊ ပူပင်
စိုးနှောင့်၊ လွမ်းသောကြောင့်လျှင်၊ သန်းခေါင်အလွန်၊
ကြက်ဦး တွန်ကို၊ လယ်ထွန်အမှီ၊ နောင်ကြီးဆီသို့၊
ထိုညီလာမည်၊ မှာခဲ့သည်ကို၊ ပြန်လည် မရောက်၊
မိုးသောက်လင်းရောင်၊ နေမြင့်အောင်လျှင်၊ တန်းဆောင် ရွှေခဲ၊
မရောက်ဘဲဟု၊ ဝမ်းထဲမပြေ၊ ဆီးကြိုလေသော်၊ မြေတွင်
ဝပ်လျောင်း၊ မြင်မကောင်းအောင်၊ ခေါင်း လည်းတခြား၊
ကိုယ် ကားတတည်၊ တွေ့မြင်သည် ကြောင့်၊
မူးလည်ပျောင်းခွေ၊ လွမ်းရှိန်ငွေ့လျက်၊ အောက်မေ့
တရူ၊ ညီသည်အူနှင့်၊ အတူစဉ်ဆိုက်၊ နောင်ကြီးလိုက်၍၊
ဖက်ပိုက်ရွှေလည်၊ သေတော့မည်ဟု၊ မျက်ရည် သက်
ဆင်း၊ သူ့လည်ပင်းကို၊ ချက်ခြင်းထိုတွင်၊ သူ့ကိုယ်
ပင်တည့်၊ အရှင်လတ်လတ်၊ ပိုင်းပိုင်းဖြတ်၍၊ မတ်တပ်
လည်းလေ၊ ထန်းသီးကြွသို့၊ အနေယှဉ်ပြိုင်၊ နှစ်ယောက်
ဆိုင်လျက်၊ ဂနိုင်းတကြော၊ တတောတမြေ၊ အတူသေ၍၊
ထားနေသွယ်မြောင်၊ ထိုသူကောင်သည် ဦးစောင်
လည်ငဲ့ မနှောတည်း။

မိန်းမအိမ်ရှင်၊ သက်လုံးကြင်လည်း၊ လင်ကို
စိတ်မှတ်၊ မတ်ကို စိတ်ထား၊ တောဝေးသွားတို့၊ စကား
ခြင်းရာ၊ မကြားလှာဟု၊ မြိုင်သာမြေခြား၊ စူးစမ်း

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

သွားသော်၊ စုံဖြားစေးပြစ်၊ ပတ်ရစ်ခွေလိမ်၊ နွယ်ကြိမ်
 ဖုံးအုပ်၊ ထွေးရှုပ် ယုက်ကင်၊ မြေအပြင်၌၊ လင်လည်း
 ခေါင်းပြတ်၊ မတ်လည်းထို့သွင်၊ ရုတ်ခြည်းမြင်သော်၊
 ကောင်းကင် မှိုင်းဝေ၊ လေလည်း ပြန်တုံ့၊ မိုးလည်း
 အုံ့၍၊ ဇလုံဇလဲ၊ ဝမ်းထဲပူပင်၊ သည်ကလင်မှု၊ ငယ်ကြင်
 ငယ်ပေါင်း၊ ချစ်ဟောင်း ရှည်ကျူး၊ ကျေးဇူး သခင်၊
 သက်လုံးကြင်တည့်၊ ပျိုလွင်ဖတ်ဖတ်၊ သည်ကမတ်မှု၊
 မတတ်စသာ၊ ချစ်အားနာ၍၊ သံသရာကြွေး၊ ခေတ္တ
 ပေးသည်၊ မြတ်လေးသွယ်ငင်၊ ဖြစ်သည်ပင်ဟု၊ လင်
 ကြောင့်မိန်းမော၊ မပြောရှာတတ်၊ မတ်ကြောင့်သန်းညှိုး၊
 တောတရိုးဝယ်၊ မှီကိုးစရာ၊ နတ်ပေါင်းလာ၍၊ မ၊ ပါ
 စေလို၊ သံနှုတ်ချိုဖြင့်၊ ပန်ဆိုခိုက်တွင်၊ ကံစီရင်၍၊ အထင်
 အရှား၊ မုတ်နားမုတ်ဆိတ်၊ ရှည်သွယ်မြိတ်နှင့်၊ တော
 ဝိဇ္ဇာဓိရုံ၊ မြိုင်ညိုညိုက၊ တကိုယ်တည်းသာ၊ တွေ့ကြုံခါ
 လျှင်၊ ခြင်းရာမေးမှ၊ သိလေရသော်၊ ခဏလျင်ကြောင်း၊
 တစ်ယောက် ခေါင်းကို၊ ပြောင်း၍ယူကောက်၊ တစ်ယောက်
 ကိုယ်တွင်၊ ထားတင်ကြပ်ကြပ်၊ လဲလှယ်တပ်လော့၊
 လိမ်းသပ်စရာ၊ မကြာမနေ့၊ ငါကပေးမည်၊ ငါ့ဆေး
 ငါ့ဝါး၊ ငါနှင့်ညားက၊ သစ်သားသော်မှ၊ ထောင်၍ထဟု၊
 ကြိမ်းပဆိုတိုင်း၊ မဆိုင်းသင့်ရာ၊ ထားသောခါ၌၊ ဘယ်
 ညာရစ်သန်း၊ ဆေးဝါးဖျန်း၍၊ ချည်မန်း ထားတင်၊
 လန်းလန်းရှင်မှု၊ လင်လည်းမတ်တတ်၊ မတ်လည်းတူကွ၊
 ယှဉ်ပြိုင်ထ၏။ မြင်ကြမကောင်း၊ ကိုယ်နှင့်ခေါင်းကို၊
 လွှဲပြောင်းရုပ်သွင်၊ ဖြစ်အောင်ပင်တည့်၊ ထားတင်

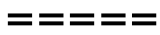
ဖုံးပိတ်၊ သူ့ဆေးအိတ်နှင့်၊ သည်ဝိဇ္ဇာမိရ်၊ ညီအစ်ကိုကို၊
ရယ်လိုသမှု၊ ကျီစယ်ပြုသို့၊ မရှုဝံ့အောင်၊ ကြံရွက်
ဆောင်သည့်ထိုတောင် ထိုရပ် ထိုတောတည်း။

ကိုယ်နှင့်ဦးခေါင်း၊ လဲပြောင်း၍ပင်၊ အသက်ရှင်
သော်၊ လင်ကပိုင်ကား၊ ငါ့မယားဟု၊ စကားတတ်မှတ်၊
မတ်ကမှာလည်း၊ ထိုသူနည်းပင်၊ ကြင်ရည်း ဆင့်ပွား၊
ထိုစကားဖြင့်၊ တရားပြုလို၊ ခေါင်းနှင့် ကိုယ်ကြောင့်၊
လုဆိုသောခါ၊ များမကြာလျှင်၊ ဗရာဏမင်း၊ ထံတော် ရင်း၌၊
ခင်းကျင်းတခြား၊ ညီ နောင် များတို့၊ တရား
ဆိုကြ၊ ထိုကာလဝယ်၊ ကာမမြူးခုန်၊ မေထုန်မှီဝဲ၊ မှတ်စွဲ
အနေ၊ သန္ဓေပေးရာ၊ ကိုယ်ကသာဟု၊ ကြင်ရာငယ်ပေါင်း
လင်ဟောင်း ထိုသူ၊ ကိုယ်ရှိသူကို၊ ပိုင်ယူရစေ၊ ဆုံးဖြတ်
လေ၏။ သက်သေတည်ထား၊ ဤစကားလျှင်၊ ဆပွား
ကြည်ညို၊ ညီအစ်ကိုတို့၊ ထဲသို့မိတ်ဝင်၊ သို့စင်ယူကျုံး၊
အသက်ဆုံးအောင်၊ ချစ်ထုံးကြိုးခွေ၊ သေခြင်းသေဟု၊
မျိုးဆွေ စပ်ရှက်၊ ခုနှစ်ဆက်တို့၊ ဦးတက်အလျော်၊
မပေါ်အရေး၊ ဝေးကြီးဝေးဟု၊ ပုံပေးပုံဆင့်၊ ချိန်ချင့်
ထောက်ဆ၊ ရှေးကစီရင်၊ အထင်အရှား၊ ကျော်ကြား
ဝှန်ဝါ၊ ထုံးဟောင်းမှာသည့်ဗရာဏသီ မင်းစော တည်း။

အထက်ပါအမတ်ကြီး လက်ဝဲသုန္ဒရဖွဲ့ဆိုပုံကိုကြည့်လျှင်
မည်မျှ ခြောက်ကပ်သော အကြောင်းအရာ ပင်ဖြစ်စေကာမူ
လက်ဝဲသုန္ဒရ ကဲ့သို့သော စာဆိုတော်ကြီးများလက်သို့ ရောက်
သောအခါ ကဗျာဉာဏ် အလင်္ကာတန်ဆာဆင်လိုက်သဖြင့်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

တွင်းတွက် ကျောက်ရိုင်းကို ကျောက်သွေးဆရာက အမွှန်း
 တင်လိုက်သောအခါ အဖိုးမဖြတ်နိုင်သော ကျောက်ကောင်း ရတနာ
 ဖြစ်လာရသကဲ့သို့ အဖိုးတန်လှသော ရသစာပေကြီး တစ်ရပ်
 ဖြစ်လာလေသည်။ ဤအခြင်းအရာတို့ကို ထောက်သဖြင့် ရသစာပေ
 ဟူသည်မှာ မည်သည့် အကြောင်းအရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ကိုမဆို
 စာဆိုဥာဏ်၊ ကဗျာဥာဏ်တို့ဖြင့် ဂုဏ်မြောက်အောင်
 တန်ဆာဆင်လျက် စပ်ဆိုရေးသားသော စာပေမျိုးကို ဆိုလို ကြောင်း
 သိအပ်ပေသည်။ ကဗျာဥာဏ် အလင်္ကာ သဘော ဆိုသည်မှာလည်း
 တေးဂီတ လင်္ကာ ကဗျာမျိုးသာမဟုတ်၊ စကားပြေများလည်း
 ပါဝင်ကြောင်း သိအပ်ပေသည်။

သတ်ပုံမှား တရားဖြစ်

မည်သည့် ဘာသာစကား၌မဆို အက္ခရာခွဲထား၊ သတ်ပုံ သတ်ညွှန်း၊ ပါဒဝါကျ မှန်ကန်ကျနမှသာလျှင် စကားအနက် အဓိပ္ပါယ်မှန်သည်။ စကားမှန်မှ တရားမှန်သည်။ တရားမှန်မှ လူတို့ဘေးရန် အန္တရာယ်ကင်း၍ ရပ်တည် နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် စာပေရေးသားကြရာ၌ သတ်ပုံသတ်ညွှန်း စသည်တို့ကို အထူး ပင် စောင့်ရှောက်ကြသည်။ ယခုခေတ်တွင် သတ်ပုံ သတ်ညွှန်း စကား အသုံးအနှုန်း စသည်တို့ကို များစွာ လေ့လာကြသော် လည်း သတ်ပုံသတ်ညွှန်း အရေးအသားမှားယွင်းလျှင် အပြစ် တင်ဆို အငြင်းအခုံ ပြုလုပ်ကြသည်မှတစ်ပါး၊ တရားရုံးက ဆုံးဖြတ်ပေးခြင်း မရှိချေ။ ရှေးကမူကား သတ်ပုံသတ်ညွှန်း အရေးအသား မှားယွင်း ချွတ်ချော်လျှင် အကြီးအကျယ် အရေး ယူခြင်းခံရတတ်လေသည်။ ဤသို့ သတ်ပုံမှားယွင်းမှုကြောင့်အမှု အခင်းဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းများအနက် ဘိုးတော်ဘုရား လက်ထက် ဖြစ်ပွားသော အမှုတစ်မှုမှာ မှတ်သားဖွယ် ကောင်းလေသည်။

ဘိုးတော်ဘုရား လက်ထက် သက္ကရာဇ် ၁၁၆၀ ပြည့်နှစ် ယိုးဒယားသို့ စစ်ချီရာ မြန်မာတပ်များနှင့်အတူ မိုးမိတ် စော်ဘွားတပ်လည်း လိုက်ပါရလေသည်။ တပ်မတော်ကြီး ချီတက်ရာ တောင်ငူမြို့ မြောက် ပေါင်းလောင်း မြစ်နားသို့ ရောက်၍ စခန်းချရပ် ကြစဉ်အတွင်း၊ မိုင်းလုံစားက မိုင်းလုံ မြို့သို့ စာပေးရမည် ဆင့်ဆို၍ စာရေး ငသာဆိုသူက “မိုင်းလုံ သခင် အရှင်စော်ဘွား အမိမ့်တော်ရှိသည်” ဟု အမိန့်ကို အမိန့်ဟု နမသတ်ဘဲ မသတ်၍ရေးရာ စာရေးငလှေးဆိုသူက အမိန့်ကို မသတ်၍ မရေးရာ နငယ်သတ်၍ ရေးရမည် ပြောဆို

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ရာမှ အငြင်းအခုံ ဖြစ်ကြရာမှ ထောင်းပုတ် ရိုက်နှက် ခိုက်ရန် ဒေါသ ဖြစ်ကြ လေသည်။ ထိုသို့ခိုက်ရန် ဖြစ်ကြ၍ အမှုဖြစ်လေ သည်။ ထိုအမှုကို မိုးမိတ်မင်း၏ ဘကြီးတော်ထံသို့ တင်ပို့ရာ ဘကြီးတော်က ပြစ်မှားရင်း အကြောင်းအရာများကို စစ်ဆေး ၍ အောက်ပါအတိုင်း စီရင်ချက်ချလေသည်။

မိုးမိတ်မင်း၏ ဘကြီးတော်စီရင်ချက်

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၀ ပြည့်နှစ်၊ ယိုးဒယားသို့ အသိမ်းအယူ အောက်ရေကြည်ခံနန်းတော်ရောက် ရွှေစက်တော် ဖြန့်ချိတော် မူသည့် ကာလ၊ မိုးမိတ်မင်းကို ရှေ့တပ်ခန့်တော်မူ၍ ချီတက် သည်။ တောင်ငူမြို့ မြောက် ပေါင်းလောင်းမြစ်နားတပ်စခန်း တွင် တပ်ပါတပ်မှူး မိုင်းလုံမြို့စား၏ စာရေးငသကာ ကျွန်တော့်ကို မိုင်းလုံမြို့စားက မိုင်းလုံမြို့သို့ စာပေးရမည် ဆင့်ဆို၍ မိုင်းလုံအရှင်သခင် စော်ဘွားအမိန့်တော် ရှိသည် စာခေါင်းတပ်၍ ရေးမည်ကို စာရေးငလှေးက အမိမ့်တော် ရေးသည်။ မ-အက္ခရာကို လုံးကြီးတင်ပြီးလျှင် မ-သတ် အောက်မြစ်နှင့်ရေးသည်ကို မ-အက္ခရာ မသတ်သင့်၊ န-သာ သတ်သင့်သည် ပြောသောကြောင့် ငြင်းဆန်မိသည်တွင် ကျွန်တော့်ကို စာရေးငလှေးလက်ရောက် အနာအကျင် ထောင်း သတ်ခဲ့သည် ဆိုချက်ကို ငလှေးက စာရေးဖြစ်လျက် အသတ် မမှန်သောကြောင့် ပြောရသည်ကို မနာမယူနေသည်သာ မက၊ ကျွန်တော့်ကို ငဆနင်ပဲ ဆိုသောကြောင့် စိတ်မာန် အလိုက် ထောင်းသတ်မိပေသည်။ အစစ်ခံသည့် စကားနှစ်ရပ် ကို ထောက်၍ စပ်ကြား တွင်ရှိသူ မိုင်းလုံ အမတ် ဆိုင်းကင်း၊ မိုင်းဆိုင်၊ ငဝါအူခန်း၊ ကည်ဆိုင်၊ ကွန်ခန်း အူတို့ကို မေးလျှင်

စာရေး အသတ်မမှန် ဆိုသောကြောင့် ငသာက ငလှေးကို ငဆနင်ပဲ ဆိုသောကြောင့် ငသာကို ငလှေးထောင်းသတ်သည် ကို ကြားကြောင်း မြင်ကြောင်းနှင့် ထွက်သည်။

နှစ်ဦးစကားကို တရားနှင့်ထောက်လှိုင် စာရေးပြုလုပ်သူ တို့သည် အသတ်၊ အပင့်၊ အရစ်စသည်တို့ကို နှလုံးထားသင့် သည်။ ရှမ်းတို့ဒေသ အရပ်မှာ မြန်မာဝင်ရောက်၍ စာရေးလုပ် ကြသည်။ မိုင်းလုံမြို့စားကို မိုင်းလုံအရှင်သခင် စော်ဘွားကြီး အမိမ့်တော်ရှိသည် စာခေါင်းတပ်သည်မှာ မိုင်းလုံမြို့စားသည် စော်ဘွား မဟုတ်၊ တပ်ပေါင်းမြို့စားမျှသာ ဖြစ်သည်ကို စော်ဘွားကြီး ရေးသည်မှာ ကိုယ့်အရှင်ဖြစ်၍ အထူးမဆိုသာ အမိမ့်တော် ရှိသည်ဆိုသော စကားကိုသာ အသတ်မမှန် ပြောဆိုသင့်လေသည်။

စတုရမ္မသာရဋ္ဌိ ချိုလေးသာအိန်၊ ဤသို့မိန်၊ ထိန်ထိန် အံ့ဖွယ် စသည်ဖြင့်စပ်ဆိုသည်။ ။စိန္တကျော်သူ သတ်ပုံဋ္ဌိ၊ ချိုလေးသံအိန်၊ နှုတ်တော်မိန်၊ ထိန်ထိန်ကျော်သံဝေ။ ။ နသတ် တင်မြစ်၊ ရေးနည်းစစ်၊ အသစ်ရတတ်စေ။ ။ရင်းသည်အပ၊ ထူး၍ရ၊ လူများခေါင်ချုပ်နေ။ ။ အင်္ဂါမချို၊ စုံပျိုပျို၊ ငါတို့ ဆရာပေ။ ။ဟူ၍ နသတ်မတင်-အ,ဖြစ်သည်သာ ရှိကြောင်းကို ဆိုသည်။

ငလှေးက ငသာကို အသတ်မမှန်ဆိုသည်မှာ ဆိုသင့်သည်။ ငသာက ငဆနင်သင်ဆို၍ ထောင်းသတ်သည်မှာ လက်အောက် စာရေးနှင့် စာရေးကြီး တပည့်လည်းမဟုတ်၊ လူရည်တူချင်း ဖြစ်ကြသည်။ နှုတ်လွန်နှင့် လက်လွန်ကို လက်လွန်တရားရှုံးစေ မှာ ဆိုသည့်အတိုင်း အစုမဲ့ကျွန် ၁၀ လျော်စေ၊ တရားကို

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ခံစေစီရင်သင့်သည်တွင်၊ တပ်စခန်းလမ်းခရီးဖြစ်သည်။ အပြစ် အလျော်တရားခံရန်များကိုလပ်စေ။ နောင်မဝံ့အောင်၊ ငလေး ကို ရာဇဒဏ် ၁၀ ချက်ခတ်၍ လွှတ်စေ-ဟူ၍ ၁၁၆၀ ပြည့် နတ်တော်လဆန်း ၂ ရက်နေ့ မိုးမိတ်မင်း ဘကြီးတော် စီရင် သည်။ လက်ဖက်မပေး လပ်စေ။

အထက်ပါ ငသာနှင့် ငလေးတို့ အမှုဖြစ်ပွားရပုံ အရင်း အမြစ်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ရှေးအခါက အရေးအသား မှားယွင်းချွတ်ချော် မရှိရအောင် မည်မျှ ဂရုစိုက်ကြသည်ကို သိသာနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အစပ်အသတ် သေချာအောင် မင်းအဆက်ဆက် လွှတ်တော်ရုံးတော်များက သတ်မှတ်ပေးထား ပြီးလျှင် သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း လိုက်နာ စေလေသည်။ မည်သည့်ကျမ်းက မည်သို့ဆိုသည်။ မည်သည့်ဆရာက မည်သို့ ဆုံးဖြတ်သည်။ ရှေးကျောက်စာများ၌ မည်သို့ရေးသည် စသည် ဖြင့် တစ်ယောက်တစ်မျိုး ဆင်ခြေကန်၍ အကွဲကွဲ အပြားပြား ရေးကြသည်ကို လက်မခံချေ။ မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးလက်ထက် သာသနာဘက်ဆိုင်ရာ ဆရာတော်ကြီး များက နန်းတော်သို့ စာသွင်းသည့်အခါ မြန်မာကို နုသတ်၍မရေးဘဲ၊ ဓမ္မဝတ်ကြောင်း ပါဠိဘာသာ ရေးထုံးရေးနည်းကို လိုက်၍ မြမ္မာဟူ၍ ရေးသား ကြရာ အပြင်အပ၌ ဆရာတော်များ ကြိုက်နှစ်သက်ရာကို ရေး တော်မူကြပါ။ နန်းတော်သို့ သွင်းသည့် စာများ၌ မူကား နန်းတော် လွှတ်တော်များ၌ ပြဋ္ဌာန်းအသုံးပြုသည့်အတိုင်း မြန်မာဟု နုသတ်နှင့် ရေးသား တော်မူကြပါဟု လျှောက် ထားဖူးလေသည်။

လွှတ်တော်ဆိုသည်မှာ မြန်မာမင်းတို့ လက်ထက်လွှတ်ရုံး ငါးရပ်တွင် အမြင့်ဆုံးဖြစ်သည်နှင့်လျော်စွာ တရားစီရင်ခြင်း၊

အမိန့်တော်ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားနှင့်ဆက်ဆံခြင်း၊ နိုင်ငံတော် အတွင်းရှိ အဝေးမြို့ရွာစော်ဘွား မြို့စားများနှင့် ဆက်ဆံခြင်း စသည့် နိုင်ငံတော်၏ တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရခြင်းသာမက ဥပဒေပိုင်းခြား ပြဋ္ဌာန်းမှုကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရသဖြင့် လွှတ်တော် အရေးအသားများမှာ အနက်အဓိပ္ပာယ်နှစ်ခွ မထွက်၊ အပိုအလိုမရှိ၊ လိုရင်းကို တိတိကျကျ ဖြစ်အောင် အကွရာခွဲထား၊ သတ်ပုံသတ်ညွှန်း အရစ်အပင့် ပါဒဝါကျမှစ၍ အလွန်သေသပ် မှန်ကန်အောင် ပြဋ္ဌာန်းထားရှိ၍ သေသပ် မှန်ကန်အောင် ရေးသားကြရလေသည်။ ရှေးလွှတ်တော်မှရေး သော စာများမှာ မင်းဖွယ်စိုးရဖြစ်အောင် စကားအသုံးအနှုန်း ခုံညားသည့်ပြင် တစ်ပါးစာများကဲ့သို့ အနှုန်းအဖွဲ့ အလင်္ကာရ သဘောအပိုအမို မပါမရှိစေဘဲ ဖြောင့်ဖြောင့် တန်းတန်း တိတိကျကျ ရေးလေ့ရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် လွှတ်တော်မှရေး သော စာများမှာ ခေတ်အလျောက် ရှေးကျသည်ဟု ဆိုရသော စကားအသုံးအနှုန်းများ ပါရှိသည်တိုင်အောင် ဖြောင့်ဖြောင့် စင်းစင်းနှင့် ရှင်းရှင်းကြီးများ ဖြစ်ချေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ယခုခေတ်ကာလ အရေးအသား အတိုင်းဆိုလျှင် (မောင်ဖြူ သည် ကျွန်တော်မ၏ အိမ်တွင်းသို့ ကျူးလွန် ဝင်ရောက်၍ ကျွန်တော်မအား ဆဲဆိုပြီးလျှင် ဒဏ်ရာဒဏ်ချက် ရရှိအောင် ရိုက်နှက်ပါသည်)ဟု ရေးကြသည်ဖြစ်ရာ လွှတ်တော်၌မူကား (မောင်ဖြူသည် ကျွန်တော်မ အိမ်တွင်း ကျူးလွန်ဝင်ရောက် ကျွန်တော်မအား ဆဲဆို၊ နာကျင်အောင် ရိုက်နှက်ပါသည်) ဟူ၍၏။ သို့ ဤစသည့်စကားများ မပါစေဘဲ တစ်ခွန်းနှင့် တစ်ခွန်း ဆက်၍ဆက်၍ ရေးသားလေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

မြန်မာနိုင်ငံသို့ အင်္ဂလိပ်များ ဝင်ရောက်စက အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသော ဥပဒေများကို မြန်မာဘာသာ သို့ ပြန်ဆိုရေးသားရာ၌ လွတ်တော်ရေးနည်းကို အထူးဂရုပြု၍ လိုက်နာရေးသားကြသဖြင့် စောစောပိုင်းက ဘာသာပြန်သော ဥပဒေများကို ဖတ်၍ နားလည် လွယ်လေသည်။ အင်္ဂလိပ်စာ လုံးဝ မတတ်သော အစိုးရအရာရှိ တရားသူကြီး၊ ရှေ့နေ ရှေ့ရပ်များသည် ထိုဘာသာပြန်ချက်များကို လက်ကိုင်ပြုကာ လျှောက်လဲ စီရင်နိုင်ကြလေသည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်းသို့ ရောက်လာသောခါ လွတ်တော် အသုံး အနှုန်းများကို လိုက်နာခြင်းမပြုကြဘဲ တစ်ယောက်တစ်မျိုး သုံးနှုန်းရေးသား ကြသဖြင့် မြန်မာစာပင် ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာများ ဖတ်၍ နားမလည်၊ အဓိပ္ပာယ် မရှင်းသော ဘာသာပြန် ဥပဒေများ ပေါ်ထွက်လာလေသည်။

ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းကား မြန်မာစာ ရေးသားမှု အဆင့် အတန်း ယုတ်လျော့ နိမ့်ကျစေသည့် အကြောင်း တစ်ကြောင်း ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုကဲ့သို့ သတ်ပုံ သတ်ညွှန်း စသည်တို့၌ တစ်ကျောင်းတစ်ဂါထာ၊ တစ်ရွာတစ်ပုဒ်ဆန်းဖြစ်၍ မနေစေဘဲ၊ အခြားတိုင်းကြီး ပြည်ကြီးများမှာကဲ့သို့ တစ်စဉ် တည်း ပြဋ္ဌာန်း၍ တစ်မျိုးတည်း လိုက်နာရေးသား နိုင်ကြ ရေးကို အားထုတ်သင့်လှပေသတည်း။

များမကြာမီက အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စာပေ သမိုင်း၌ ထင်ရှားကျော်စောသော ဒေါက်တာဂျွန်ဆင်၏ စာပေစု စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ဖတ်မိပေသည်။ ထိုစာအုပ်၌ ဒေါက်တာဂျွန်ဆင် ရေးသား ခဲ့သော စကားပြေနှင့် ကဗျာများစွာတို့ အနက်မှ ကောင်းနိုးရာရာတို့ကို ရွေးချယ်သီးသန့်၍ တစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ ပြုလုပ် ပုံနှိပ်ထားလေသည်။ စာအုပ်ကို ပြုစုသူ အယ်ဒီတာက ဤစာအုပ်၌ ဒေါက်တာဂျွန်ဆင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ထည့်သွင်းပြသခြင်း မပြုလိုပေ။ သို့သော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏ အကြောင်းကို မသိဘဲ သူ၏ စာပေများကို မဖတ် ထိုက်ချေ။ ထို့ကြောင့် ဒေါက်တာဂျွန်ဆင်နှင့်ပတ်သက်လျှင် သူ့အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဖတ်ပြီးမှ သူ့စာပေကို ဖတ်သင့်သည်။ သို့မှ ဒေါက်တာဂျွန်ဆင်၏ စာပေ အတိမ်အနက်ကိုသိ၍ အရသာ ပေါ်မည်ဟု မှာကြားထားလေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စာပေဖတ်ရှုလေ့လာမှု၌ ဤစကားမှန်သည်။ စာပေဖတ်ရှုရာ၌ အချုပ်အားဖြင့် ရေးသားထားသော စာပေသည်သာလျှင် အရေးကြီးသည် ဖြစ်သောကြောင့် ရေးသားသူနှင့် မဆိုင်ဟု ထင်ဖွယ်ရာ ရှိလေသည်။ သို့သော် စာပေကို ရေးသားသူရှိသည်။ (ဝါ)လူက ပြုစုသည်ဟူသော အချက်က ရှိနေပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ ဖတ်ရှုနေသော စာပေသည် ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် တီထွင်ရေးသားသောစာဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် တီထွင်ထားခြင်းမဟုတ်ဘဲ ဘာသာပြန်မျှလောက်ပင် ဖြစ်စေ လူပြုသောကြောင့် လူ၏ သြဇာ အရသာသည် စာပေါ်၌ တင်လျက်ရှိလေသည်။ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် တီထွင်ထားသောစာ၌ မူကား ရေးသူ၏ စိတ်ကူး၊ ရေးသူ၏အကြံ၊ ရေးသူ၏အမြင်များသည် စာလုံးတိုင်းစာလုံး၌ ဝင်နေသောကြောင့် စာရေးဆရာသည်ပင် စာဖြစ်၍နေလေသည်။ ဘာသာပြန်များ၌လည်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် တီထွင်ခြင်း မဟုတ်စေကာမူ အဓိပ္ပာယ် ယူဆပုံ၊ စကားအသုံးအနှုန်းပုံမှစ၍ ဘာသာပြန်ဆို ရေးသားသူ၏ ရုပ်ပုံသည် ထင်၍ ကျန်ရစ် ခဲ့လေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပါဠိတော်များကို နိဿယပြန်ဆိုထားချက် အမျိုးမျိုး ရှိပေသည်။ သို့သော် ပါဠိတော်တစ်မျိုးတည်းပင် နိဿယပြန်ဆိုသည့် နည်းချင်း မတူချေ။ တစ်ဆရာ တစ်မျိုးဖြစ်ပေသည်။ စကားတစ်လုံးတစ်လုံး၊ ဝါကျတစ်ပိုဒ်တစ်ပိုဒ်မှာပင် အနက် အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူပုံ ခြားနားခြင်းများ ရှိတတ်လေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာစာပေတွင်လည်း စာကိုမဖတ်မီ စာရေးသူ၏ အကြောင်းကို သိရှိထားရန် အရေးကြီးသော စာပေများ ရှိပေသည်။ ရှေးခေတ်ကဆိုလျှင်ရှင်မဟာသီလဝံသ၊ ရှင်မဟာ

ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်တေဇောသာရ၊ ရှင်ဥတ္တမကျော်၊ နတ်ရှင်နောင် စသော စာဆိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၊ နောက်ခေတ်တွင် ဦးပုည၊ ယောမင်းကြီး ဦးဘိုးလှိုင် စသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ အကြောင်း ကို နားလည်ထားရန် လိုလေသည်။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရနှင့် ရှင်မဟာသီလဝံသ

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရနှင့် ရှင်မဟာသီလဝံသ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် များသည် တစ်ခေတ်တည်း ဖြစ်သည်။ ပျို့လင်္ကာများကို အတူတူပင် ဆိုကြသည်။ သို့သော် ထိုနှစ်ပါး၏ စာများကိုကြည့်လျှင် များစွာကွာခြားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ရှင်မဟာသီလဝံသ ၏ စာများသည် ကျမ်းဂန်ကို အထူးမှီး၍ ရေးသားသည်။ သတ်ပုံသတ်ညွှန်းကို ပဓာနမပြု၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုသာ အရ လှ၍ဆိုသည်။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရမူကား သတ်ပုံသတ်ညွှန်း အစပ်အဟပ် ညီသည်။ စကားပြေပြစ်မှုကို ပို၍အလေးပြုသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ချင်း ရည်တူဖြစ်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ကွဲပြား နေကြသနည်း။ အရှင်မဟာသီလဝံသကား တောင်တွင်းကြီး မှ အင်းဝသို့ လာသူဖြစ်သည်။ အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ မူကား အင်းဝတွင်ပင် မွေးဖွား၊ အင်းဝတွင်ပင် စာပေသင်ကြား၍ ထီးနန်းအတွင်း၌ ကြီးပြင်းသူဖြစ်သည်။ ဤအချက်ကိုသိလျှင် အဘယ်ကြောင့် စာချင်းကွဲပြားနေသည်ကို သိနိုင်ပေသည်။ တစ်ပါးက အဘယ်ကြောင့် ဤသို့သော အမြင်ရှိ၍ တစ်ပါးက အဘယ်ကြောင့် ဤသို့သော သဘောပါသည်ကို သိရှိလျက် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ကြီး နှစ်ပါး၏ စာပေအရသာကို ပို၍လေးနက်စွာ ခံစားနိုင်လေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ရှင်တေဇောသာရနှင့်ရခိုင်မင်းသမီး

ရှင်တေဇောသာရသည် ရခိုင်တွင် နေထိုင်စဉ်က ရခိုင်မင်း ၏ သမီးတော်အား ချစ်စကား ကြိုက်စကား ရည်းစားစာ ရတု ရေး၍ ပေးလေသည်။ ရခိုင်မင်းသိလျှင် “ဒီကိုယ်တော်ကို နန်း တော်၌ ကြာရှည်စွာ ထားလျှင် ခက်ရချည်ရဲ့” အောက်မေ့၍ အင်းဝသို့အမြန်ပြန်ပို့သည်။ အမှန်မူကား ရှင်တေဇောသာရ သည် ရခိုင်မင်း သမီးတော်ကို ချစ်ကြိုက်၍ မဟုတ်။ ရခိုင်တွင် ကျောင်းထိုင်ရသည်မှာ မပျော်ပိုက်၍ အင်းဝသို့ ပြန်လိုသော ဆန္ဒရှိရာ၊ အခြားနည်းဖြင့် မြန်မြန်ပြန်ခွင့်မရ၍ ပရိယာယ် ဆင်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့ ဖြစ်ကြောင်း စကားစဉ်ရှိသည် သာမကရခိုင်မှအင်းဝနေပြည်တော်ရှိ ၎င်း၏ ဆရာတော်ရှင် မဟာရဋ္ဌသာရထံသို့ ပြန်လည်ပေးပို့သော မေတ္တာစာရတု၌ ကောင်းစွာ ထင်ရှားလျက်ရှိလေသည်။ ဤအကြောင်းကို မသိ လျှင် ရှင်တေဇောသာရအား “တော်တော်ခက်တဲ့ဘုန်းကြီး” ဟု အောက်မေ့ဖွယ်ရာသာ ရှိပေသည်။ သိသော အခါမူကား ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏ စိတ်ဓာတ် ထက်မြက်ပုံသည် ထင်ရှားလာလျက် ၎င်း၏ စာများသည်လည်း အဓိပ္ပါယ်ပိုမိုလေးနက် လာလေသည်။ (တစ်ခါက ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် ပြည်သို့ ရောက်လာ ပြီးနောက် ရေးသားသော ထောင့်ထဲတွန့်ရတုကို ကြည့်ပြီးလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ အကြောင်းကို သေချာစွာ မသိသဖြင့် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် ငယ်ဖြူမဟုတ် တောထွက် ဖြစ်သည်။ တောထွက်ဖြစ်ကြောင်း သူ့ရည်းစားကို ချီးထားသော ထောင့်ထဲတွန့်ရတုကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် သိသာသည်ဟု ပြောမှား ခဲ့ဖူးလေသည်။)

ရှင်ဥတ္တမကျော်

ရှင်ဥတ္တမကျော်သည် “စက်ဆွဲနှစ်လီ” ချီသော တောလား ရတုကြီး တစ်စုံသာလျှင်ရေးခဲ့သည်။ တစ်စုံဆိုလျှင် ဆိုသလောက် လည်း ကောင်းပေ ထူးပေသည်။ ထိုရတုကြီးကို ပြိုင်နိုင်သူ ရှေးကလည်း မပေါ်ခဲ့ဖူး။ နောင်တွင်လည်း မပေါ်တော့ချေ။ မြန်မာ စာပေသမိုင်း၌ တောင်ထွတ်ကြီးသဖွယ် မားမားကြီးတည်လျက် ရှိသည်။ ရတုကြီးတစ်လျှောက်လုံး စကား အလုံးတိုင်းအလုံးတိုင်း စိန်တောင် စိန်သွားများကဲ့သို့ ချွန်ထက် တောက်ပြောင်လျက် ရှိသည်။ ထိုခေတ်က ရှင်မဟာသီလဝံသစသော ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် များ၏ (လ)အသုံးကို လူကြိုက်များနေသည်ကို အရွဲ့တိုက်၍ ဘီလူးသွားကို လဖြတ်တည်း၊ မုဆိုးခြံက လချောင်းတည်းစသည် ဖြင့် ရွတ်တွတ်တွတ် ရေးခဲ့လေသည်။ ဤသို့ ထူးချွန်ပုံ၊ ရဲရင့်ပုံ များကို ရှင်ဥတ္တမကျော်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို မသိလျှင် အရသာ ပေါ်သင့်သလောက် ပေါ်မည် မဟုတ်ချေ။

နတ်ရှင်နောင်၏ စာတော်

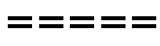
နတ်ရှင်နောင်၏ ရတုစာတော်များသည် ခက်လည်း ခက် သည်။ နက်လည်း နက်သည်။ ၎င်းစာတော်စုကို ပြိုင်နိုင်သော အခြားစာစု မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် ရှိကောင်းမည် မထင်မိချေ။ ‘ဆွတ်ပျံ့ဘွယ်အောင်’ ချီရတု၌ (ညှာတံပွင့်ချပ်၊ ဖြူလှုပ်ပုလဲ၊ ဇော်တစွဲလျက်၊ ဖြစ်ခဲဆင်းဝါ၊ ပန်းထွက်ချာကို) ဟူသော အပိုဒ် ကို အချို့ကစွယ်တော်၊ အချို့ကမြသပိတ်၊ သကျမဉ္ဇဘုရား၊ သရီရ ဓာတ်တော် စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုး ယူခဲ့ကြလေသည်။ သို့သော် ယခုတိုင် ထိုအပိုဒ်သည် မည်သည့်အရာကိုဆိုသည်ဟု ဧကန်မုချ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

မဖော်မထုတ်နိုင်ရုံလေသည်။ နတ်ရှင်နောင်၏ အကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ သိတန်သလောက် သိသည်။ သို့သော် အလုံးစုံမသိရချေ။ အလုံးစုံသာ သိရပါမူကား၊ အဆိုပါအပိုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကေန့်မုချ ဖော်ထုတ်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤအချက်များကို ကြည့်လျှင် အချုပ်အားဖြင့် စာသာလျှင် ပဓါန ဖြစ်သော်လည်း စာနှင့် စာရေးဆရာ(ဝါ)လူသည် အခွဲအခြားမရှိ၊ တစ်ပါးတည်း ဖြစ်သည်ကို ကောင်းစွာ သိရပေသည်။ စာရေးဆရာသည် မိမိနှင့်လုံးဝမဆိုင်၊ တစ်ပါးအကြောင်းကို မည်သို့ပင် လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် ရေးသည် ဆိုစေကာမူ စာရေးဆရာသည် စာအတွင်း၌ ပါဝင်နေပေသည်။ ၎င်း၏ မျက်နှာရိပ်သည် ၎င်းရေးသော စာလုံးကလေးများ ပေါ်၌ ထင်၍နေ လေသည်။ စာလုံးတိုင်း စာလုံးတိုင်း၌ စာရေးဆရာ၏ “ငါ ငါ” ဟူသော အသံသည် ပေါ်ထွက်နေပေသည်။

ဤသို့ပေါ်နေခြင်းပင် စာပေ၏ အရသာ ဖြစ်ပေသည်။ စာ၌ (ငါ)သာမရှိခဲ့ပါမူ စာပေလောကကြီးသည် အသက်မရှိသော လွင်တီးခေါင်ကြီးသဖွယ်၊ ပျင်းရိဖွယ်ရာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

လူတို့၏ စိတ်သည် သဘာဝအားဖြင့် အလွန်ကြမ်းသည်။
 ထိုကြမ်းတမ်းသောစိတ်ကို သဘောဝဋ္ဌရှိသော အလှအပကလေး
 များက နူးညံ့ယဉ်ကျေးစေသည်ဟု ပညာရှိတို့ဆိုကြသည်။

ထိုသဘာဝ၏ အလှကလေးများကို ပညာရှိများက ‘ရသ’
 ဟု ခေါ်ကြသည်။ ထိုရသသည်ပင်လျှင် လူတို့အား ကြမ်းတမ်း
 ရိုင်းပျသော ဘဝမှ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော ဘဝသို့ ရောက်
 အောင်ဆောင်ပို့သော သတ္တိထူးဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိ
 တို့သည် ထို ‘ရသ’ ကို အထူးအလေးပြု ကြသည်။ အထူးထူး
 ကြံဆကြသည်။ လူတို့အကျိုး အလို့ငှာ ကျမ်းဂန် အသီးသီးရေး
 သား ပြသထားခဲ့ကြပေသည်။

စာကလေးတစ်ကြောင်း၊ ကဗျာကလေးတစ်ပုဒ်သည် စကား
 အားဖြင့် လှသည်။ အသံအားဖြင့်လှသည်။ အဓိပ္ပာယ်အား ဖြင့်
 လှသည်။ ဤသို့လှခြင်းအားဖြင့် လူတို့၏ စိတ်၌ ဝင်စားသည်၊ နှစ်
 သိမ့်စေသည်။

အငြိမ့်သမကလေး တစ်ယောက် လက်မြှောက်၍ ကသည်။
 မျက်ခုံးကလေးချီသည်၊ ကိုယ်ဟန်ကလေးချီယိမ်းသည်၊ ဤအလှ
 ကလေးများသည် လူတို့၏ စိတ်တွင်းသို့ ထိုးဝင်သည်၊ နှစ်သက်
 စေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ပန်းချီ ပန်းပုစသော အနုပညာ အရပ်ရပ်တို့ သည်လည်း ဤနည်း နှင်နှင် အလှနည်းဖြင့် လူတို့အား နှစ်သိမ့်စေနိုင်သည်။ ထိုမျှသာမကသေး တောခန်း၊ တောင်ခန်း၊ မိုး မြေ၊ ရေ လေ မှစ၍ သဘာဝ အခမ်းအနားတို့ကလည်း ‘ရသ’ကို ဆောင် လျှက် စိတ်ကြမ်းကို နူးညွတ်ယဉ်ကျေး လာအောင် ကူညီဆောင် ရွက်ပေးလျက်ရှိပေသည်။

ရှေးက ရွှေခန်းတော်ကြီးများ၌ မင်းဧကရာဇ်များသည် တိုင်းပြည်အတွင်း ပေါ်ထွက်သမျှ အကောင်းဆုံးသော အဆို တော်၊ အကတော်၊ ဝဲဆိုင်း၊ ယာဆိုင်း၊ အတီး၊ အမှုတ်အမျိုးမျိုး တို့ကို နေ့ညမပြတ် အသုံးတော်ခံစေသည်။ ပန်းချီကျော်များကို အဆန်းဆန်းအကြယ်ကြယ် ဆေးစုံရုပ်စုံများ ရေးခြယ်၍ ခမ်း နားလှပစွာထားစေသည်။ ဤသို့ထားခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့က စည်း စိမ်ခံသည်ဟု ဆိုကြသည်။ စည်းစိမ်ခံခြင်းဟုတ်သလောက် ဟုတ် ပေသည်။ သို့သော် စည်းစိမ်ခံခြင်း၏နောက်ပိုင်း၌ စည်းစိမ်ခံခြင်း ထက် အရေးကြီးသော အကြောင်းအချက်များရှိပေသည်။ ရှေးက မင်းဧကရာဇ်တို့မှာ လူထုကတင်မြှောက်ခြင်းမဟုတ်၊ ငါ့ဘုန်း ငါ့ ကံကြောင့် လောက၌အမြင့် ဆုံးဖြစ် သော မင်းဧကရာဇ် အဖြစ် ကို ငါရသည် ဟူသော မာနတက်သည်ကတစ်ကြောင်း၊ အသက်ဦး ဆံပိုင်အာဏာကို ယူထားသည်က တစ်ကြောင်း၊ အလွန်လျှင် အာဏာစူးရှ မျက် မာန် ကြီးသော ဘဝသို့ ရောက် တတ်သဖြင့် နူးညံ့သိမ်မွေ့သော စိတ်ဓာတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် အမြဲ ကူညီ ပြုပြင်ပေးရန်လိုလေသည်။ ထို့ကြောင့် စည်းစိမ်ခံသလို လို နှင့် ‘ရသ’ သတ္တိပါရှိသော အနုပညာများ ဝိုင်းဝန်းထား ရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဤ ‘ရသ’ သည် လူကိုမဆိုထားဘိ၊ အလွန်ကြမ်းတမ်းရိုင်းစိုင်းသော တောဆင်ရိုင်း၊ ကျား၊ ခြင်္သေ့ စသည်တို့ကိုပင် နှည့်ပျော့ပျောင်းလာ စေနိုင်သည်ဟု ပညာရှိတို့ ရသ၏ ဂုဏ်သတ္တိကို ချီးကျူးကြပေသည်။

ကဗျာပညာ၊ ဂီတပညာ၊ ပန်းချီ ပန်းပုပညာ၊ ဇာတ်သဘင် အဆိုအက ပညာတို့သည် ပစ္စည်းချင်း၊ အသုံးချပုံချင်း၊ နည်းနာချင်းသာ တစ်မျိုး နှင့်တစ်မျိုး ခြားနားကြသည်။ ‘ရသ’ အရာ၌မူကား တစ်မျိုးတည်းသာ ဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့ ‘ရသ’ သည် အလွန်အရေးကြီးသော သတ္တိထူးဖြစ်သည် နှင့်လျော်စွာ ရှေးမဇ္ဈိမ ဒေသ အနိဗ္ဗိယ ပြည်ရှိ ပညာရှိကြီးများသည် အထူးအလေးပြုလျက် ခမ်းနား ဆန်းကြယ်သော ကျမ်းကြီးများကို ရေးသားပြုစုခဲ့ကြ ပေသည်။ သိပ္ပံသျှုတ်အမည်ရှိသော ကျမ်းကြီးတွင် ပန်းချီ၊ ပန်းပု၊ ဗိသုကာ အဆောက်အအုံစသည်တို့၌ ‘ရသ’ သွင်းပုံများကိုပြသည်။ နက္ခတ္တသျှုတ်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဘာရတသျှုတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ထင်ရှားသော ကျမ်းကြီးတွင်၊ ကနည်း ၆၄ မျိုးနှင့်တကွ၊ တူရိယာအတီးအမှုတ် ပညာများ၌ ‘ရသ’ အမျိုးမျိုးတို့ကိုပြသည်။ (ဘာတရသျှုတ် ကျမ်းကြီးကို အချို့က ဘာရတမုနိ အမည် ရှိ သော ဆရာကြီးစီ ရင် ရေးသား ခြင်း ကြောင့် ဘာရတမည်သည်ဟုဆိုကြသည်။ အချို့ကမူကား ဘ-တစ်လုံး၊ ရ-တစ်လုံး၊ တ-တစ်လုံး၊ ဤအက္ခရာ သုံးလုံးကို မှီ၍ ဖြစ်သည်။ ဘ-သည် ဘာဝဟူသော စိတ်အနေအထားကိုပြသည်။ ရ-သည် ရာဂ-ရာဂိနိအမည်ရှိသော တူရိယာအသံများကို ပြသည်။ တ-သည် တာလဟူသော စည်းဝါးကိုပြသည်ဟု ယူဆကြလေသည်။) ဗိသျှုနူးဓမ္မုတ္တရမ် အမည်ရှိသောကျမ်းသည် ပန်းချီ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ဆေးရေးအတတ်ကိုပြုသည်။ ဤကျမ်းများမှာ သက္ကဋ္ဌဘာသာ ဖြင့်ပြုသော ကျမ်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ကဗျာလင်္ကာ၌ ‘ရသ’ကို ပြုသော အလင်္ကာကျမ်းတို့သည်လည်း သက္ကဋ္ဌဘာသာဖြင့်ပင် များစွာရှိကြလေသည်။ ပါဠိဘာသာနှင့်မူကား အလင်္ကာကျမ်း ဟု အများခေါ်ဆိုကြသော သုပေဓာလင်္ကာရ ကျမ်းတစ်စောင် ရှိပေသည်။ မြန်မာပြည်တွင် သက္ကဋ္ဌဘာသာ အလေ့အကျက် နည်းပါးလျက် ပါဠိဘာသာကိုသာလျှင် လေ့လာသင်ကြားကြ ခြင်းကြောင့် ထိုအလင်္ကာ ကျမ်းတစ်စောင်ကိုသာလျှင် လေ့လာ ကြရလေသည်။ ပန်းချီနှင့်ဆိုင်သောကျမ်း၊ ပန်းပုနှင့်ဆိုင်သော ကျမ်း၊ ပန်းရံနှင့်ဆိုင်သောကျမ်း၊ ဇာတ်သဘင် အဆိုအကနှင့် ဆိုင်သောကျမ်းဟူ၍ အထူးအခြားမရှိသောကြောင့် အိန္ဒိယ ပြည်မှာကဲ့သို့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စုံစုံလင်လင် လေ့လာရခြင်း မရှိချေ။ သို့သော် အထက်ကပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ‘ရသ’အရာ၌ အတတ်ပညာ အမျိုးမျိုးတို့တွင် ကွဲပြားခြားနားချက်မရှိ၊ တစ်မျိုး တည်းသာရှိသဖြင့် ကဗျာလင်္ကာနှင့်သာ သက်ဆိုင်သော ဤလင်္ကာ ကျမ်းကို ကြည့်ကာမျှဖြင့် အခြားသောပညာတို့အတွက် လည်း တစ်ချက်တည်း ပြည့်စုံပေတော့သည်။

‘ရသ’ ၏ သဘောတူညီချက်များ

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ကာလီဒါသ ဆရာကြီးရေးသားခဲ့သော သက္ကဏ္ဍလ ပြဇာတ်၊ မေဃဒူတကဗျာ၊ ရိတုသံဟိတ ကဗျာတို့၌ ပါရှိသော ‘ရသ’သည် အာဂျန္တာ လိုဏ်ဂူများ၌ နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀ ကျော်လောက်က ပန်းချီဆရာကြီးများ ရေးခြယ်ခဲ့သော နံရံဆေးရေးပန်းချီပုံများ၊ စန်ချို အရပ်၌ သီရိဓမ္မာသောက မင်း

ကြီးလက်ထက်မှစ၍ ပန်းတမော့ ကျောက်ဆစ်ဆရာကြီးများ ထုလုပ်တပ်ဆင်ထားခဲ့သော ကျောက်သားကျောက်ရုပ်နိပါတ် တော်ပုံများနှင့် အတူတူပင်ဖြစ်ပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရှင်ဥတ္တမကျော်သီဆိုခဲ့သော “စက်ဆယ့်နှစ်လီ” အစချီသော တောလား လင်္ကာစသည့် ကဗျာကြီးများ၌ပါရှိသော ‘ရသ’ သည်လည်း၊ ရှေးပုဂံလိုဏ်ဂူဘုရားပုထိုးများအတွင်း ရှေးပန်းချီ ဆရာကြီးများ ရေးခြယ်ခဲ့သော နံရံဆေးရေးပန်းချီပုံများ၊ နန္ဒာဂူကြီးအတွင်း ကျောက်သားဖြင့် ထုလုပ်ထားခဲ့ကြသော နိပါတ်တော်ပုံများ၌ ပါရှိသော ‘ရသ’ နှင့် အတူတူပင်ဖြစ်လေသည်။

‘ရသ’ မပါလျှင် တန်ဖိုးမရှိ

ကဗျာလင်္ကာ၊ ပန်းချီ ပန်းပု၊ အက အဆို၊ အတီး အမှုတ် စသော အတတ်ပညာများကို လေ့လာသူများနှင့်၊ ၎င်းပညာများကို ချီးမြှင့်အသုံး ပြုသူများသည် ‘ရသ’ ကို ဂရုပြုရန် လိုလေသည်။ မည်မျှကောင်းသော ပန်းချီ၊ မည်မျှကောင်းသော ဇာတ်သဘင်စသည်တို့ကို ခင်းကျင်းပြသနိုင် စေကာမူ ‘ရသ’ မပါလျှင် အချည်းနှီးပင် ဖြစ်ချေသည်။ ထိုအတတ်ပညာများကို ကြည့်ရ မြင်ကြားနာရသူတို့မှာလည်း ‘ရသ’ ကို ဂရုမပြုမိလျှင် အကျိုးမရှိနိုင်ချေ။ အနောက်နိုင်ငံများ၌ ပညာကျော်ကြီးများ၏ ပန်းချီလက်ရာ၊ ပန်းပုလက်ရာ စသည်များကို အဖိုးသိန်းသန်းပေး၍ ပြတိုက်ကြီးများ၌ ထားခြင်းဖြင့်၊ တစ်ပြည်ထောင်လုံးရှိလူတို့သည် ထိုပန်းချီပန်းပုတို့၌ ပါရှိသော ‘ရသ’ ကို ခံစားကြရလေသည်။ အတီးအမှုတ်-အကအဆို သဘင်ပညာများကိုလည်း လက်မှတ်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

တစ်စောင်လျှင် သုံးလေးရာအထိပေး၍ကြည့်ရှုကာ ထိုပညာများ၌ ပါရှိသော 'ရသ'ကို ခံစားကြလေသည်။ ထို 'ရသ' မပါလျှင် အဖိုးမည်မျှပေးရ၍ မည်မျှပင် ကောင်းလှသည် ဆိုစေကာမူ တန်ဖိုးမရှိ ဖြစ်ပေသည်။

ကမ္ဘာလောကကြီးသည် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတရား များ ဖုံးလွှမ်းလျက် စရိုက်ကြမ်း ထူပြောလှသည်။ ကြမ်းကြုတ် ရိုင်းပျသောစိတ်များ တထောင်းထောင်းထကာ တစ်ယောက် စီလည်း သတ်ဖြတ်ကြသည်။ တစ်စုစီလည်း သတ်ဖြတ်ကြသည်။ အဏုမြူခေတ်ကြီးသို့ရောက်၍ ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားဟူသရွေ့တို့မှာ တကြောက်လန့်လန့် တစိုးရိမ်ရိမ် နေကြရပေသည်။ လူတို့၏ နဂိုစိတ်ကြမ်းကို အနုပညာများ၌ပါရှိသော 'ရသ'က ဆုံးမ နှိမ်နင်းထား၍သာ ဤမျှခံသာပေသည်။ အကယ်၍သာဤ 'ရသ' ကို ပညာရှိကြီးတို့ မတွေ့၍ လူတို့ရှေ့တွင်ချ၍ ပြထားခြင်းမရှိခဲ့ ပါမူ ယခုထက် အဆပေါင်းများစွာ ဆိုးပေလိမ့်မည်။

ကမ္ဘာကြီး၌ ဒေါသအမျက် ခြောင်းခြောင်းထွက်လျက် သတ်ပါမည်ဟု ဓားတစ်လက်လက်ကိုင်နေရာမှ ချိုးကူသံကလေး ကိုကြားမိ၍ မဖြစ် ပွားခဲ့သော လူသတ်မှုများ၊ ဓားပြတိုက်မည် ဟု လက်နက်စုံနှင့်အသွား လမ်းတွင်ယာခင်းထဲက ရွတ်ဆိုလိုက် သော ဘုရားရှိခိုးသံကိုကြားရ၍ မတိုက်ဖြစ်သော ဓားပြမှုများ တစ်ကမ္ဘာလုံးကို ဝါးစားချင်လောက်အောင် အသည်းနှလုံးတွင်း ထဲသို့ အမိုက်မှောင်ကြီးတိုးဝင်လာခိုက် ဖြူဖွေးသော တိမ်တိုက် လေးကို မြင်မိသဖြင့် အလင်းရောင်ကို ရခဲ့သည့် အမှုများ၊ များစွာပင် ရှိပေလိမ့်မည်။

‘ရသ’သည် အနုပညာ၏ အချုပ်ဖြစ်သည်

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ‘ရသ’ကို အထူးဂရုပြုရမည်။ ဆားသည် ဟင်းလျာ၌ အချုပ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ‘ရသ’သည် အနု ပညာ၌ အချုပ်ဖြစ်ပေသည်။ ‘ရသ’ကို နားလည်အောင်ကြိုးစား ရမည်။ ပညာသည် ဟူသရွေ့တို့သည် မိမိတို့ပညာလက်ရာများ၌ ‘ရသ’ကို ထည့်သွင်းရမည်။ လူတိုင်းကလည်း မိမိတို့ဖတ်သောစာ ကြည့်ရှုသော ပန်းချီ ၊ ပန်းပု၊ ဇာတ်သဘင်၊ အဆိုအက စသည် တို့၌ ပါရှိသော ‘ရသ’ကို နားလည်၍ ခံစားတတ်ကြရမည်။ ဤသို့ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ‘ရသ’ကို ခံယူတတ်ကြမှ ကျွန်ုပ်တို့ လေ့လာ လျက်ရှိသော အနုပညာများသည် အထက်တန်းသို့ ရောက်နိုင်မည်။ ထိုအခြေအနေသို့ရောက်မှ တစ်ပါးလူမျိုး၊ တစ်ပါးတိုင်းပြည်များ၌ ဖြစ်သော တစ်သိန်းတန် ပန်းချီကားကြီးများကို တစ်သန်းတန် ပန်းပု ရုပ်ကြီးများကို ကြည့်၍ သွားရည်ယိုနေသော ဘဝမှလွတ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် အဖိုးတန်သော လက်ရာကြီးများကို ထုတ်လုပ်နိုင်သောဘဝသို့ ရောက်ကြပေလိမ့်မည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အနုပညာသမားတို့၏ ပြဿနာ

“လာဟေ့-ဒွါး၊ လက်ပံပွင့်ခြောက် အနားလန်တွေကို သွားကောက် ရအောင်” ဆို၍ မလွမ်း။ “လာဟေ့-ဒွါး၊ သွားကောက်ချည်စို့ ပွင့်ခြောက်ကယ်မှ အနားလန်” ဆိုမှ လွမ်းသည်။ စကားနှစ်ရပ် အဓိပ္ပာယ်တူ၊ စကားတူဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ပါလျက် တစ်ခုကလွမ်း၍ တစ်ခုကအဘယ်ကြောင့် မလွမ်း သနည်း။ တစ်ခုက အရသာပေါ်လျက် တစ်ခုက အဘယ်ကြောင့် အရသာ မပေါ်သနည်း။ ဤကားစာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာ အနုပညာသမားများ၏ ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

နှင်းဆီပန်းကလေးသည် သူ့အပင် သူ့အကိုင်း အခက် ပေါ်တွင် နေသည့်အခါ လှ၏။ မယ်သော့ ဆိုသော ကလေးမ တစ်ယောက်သည် ထို အပွင့်ကလေးကို ခူး၍ ခေါင်းတွင်ထိုးထားသောအခါ မလှချေ။ ဤသည်လည်း အနုပညာ သုတေသန ဆရာတို့အတွက် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

စိန်ချစ်ဆိုသော အပျိုမကလေးသည် ကွမ်းရိုးဆင်လုံချည်ကို တည့်တည့်မတ်မတ် ဝတ်ထားသည့်အခါမလှ တစ်ဖက်စောင်း ရော့ရီရော့ရဲကလေး ဝတ်ထားမှလှ၏။ ဤသည်လည်း အနုပညာ ဆရာအပေါင်းတို့၏ ပြဿနာ တစ်ရပ်ဖြစ်ပေသည်။

ပြင်သစ်ပြည် ပါရီမြို့တော် “လပ်” အမည်ရှိသော ပြတိုက်ကြီးတွင် “ဗီးနတ်စ်အော့ဖ်မိလို” ခေါ် ရှေးဂရိတ် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်၏ ကျောက်ရုပ်ရှိ၏။ ထိုကျောက်ရုပ်မှာ ရှေးနှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်က ဂရိတ်ကျောက်ဆစ်ဆရာကြီး ထုလုပ်ခဲ့သော ကျောက်ရုပ်ဖြစ်၏။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ရှစ်ဆယ် တစ်ရာလောက်က ဂရိတ်မြို့ဟောင်း တစ်နေရာတွင် တူးဖော်ရရှိခဲ့ကြ၏။ ၎င်းကျောက်ရုပ်မှာ ယခုအခါ လက်တစ်ချောင်း ပခုံးမှ ပြတ်နေ၍ ကျန်တစ်ချောင်းမှာ မောင်းလယ်လောက်ကပြတ်နေ၏။ လုံးရပ်သဏ္ဍာန် ကိုယ်နေကိုယ်ထား အဆစ်အမျက် ချောမောပြေပြစ်လှသောကြောင့် ပညာရှိအပေါင်းတို့က ဤရုပ်ပုံသည် ကမ္ဘာလောကကြီးတစ်ရပ်လုံး၌ မိန်းမချော မိန်းမလှတို့၌ ရှိအပ်သော ကြန်အင်လက္ခဏာ အပြည့်အစုံဆုံး ဖြစ်သည်ဟု သမုတ်ကြလေသည်။ ဤသို့ ထူးခြားသည်နှင့်အညီ အဆိုပါ ပြတိုက်ကြီးတွင် အကောင်းဆုံးနေရာ၌ထား၍ အထူးစောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းထားပေသည်။ အနုပညာကို အလေးဂရုပြုသူတိုင်း ဝင်ရောက် ကြည့်ရှုကြသည်။ အနုပညာနှင့် ပတ်သက်သော စာအုပ်တိုင်း၌လိုလိုပင် ကျောက်ရုပ်၏ ဓာတ်ပုံကိုထည့်ပြကြသည်။ အနုပညာ ဆရာကြီးများ၊ စာရေးဆရာကြီးများသည် ဤကျောက်ရုပ်၏ ထူးခြားသောလက္ခဏာများကို အမျိုးမျိုး ကြံဆရေးသားကြသည်။ ဤကျောက်ရုပ်မှာ အနုပညာဘက်၌ အံ့ကြီး

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

တစ်ပါး ဖြစ်နေပေသည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဤမျှ လှရချောရပါ သနည်းဟု နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကြံဆကြသည်။ ‘တစ်ကျောင်း တစ် ဂါထာ၊ တစ် ရွာတစ် ပုဒ် ဆန်း’ ကြံ ဆ ကြ သည်။ ငြင်းခုံ ကြ သည်။ သို့သော် မိန်းမပုံ များတွင် ရှေးခေတ်၌လည်းကောင်း၊ ယခု ခေတ်၌လည်းကောင်း အချောဆုံးအလှဆုံး အကောင်းဆုံးပုံ ဖြစ် သည်ဟူ၍ကား သဘောမကွဲ တစ်သံတည်းထွက်ကြလေသည်။

သို့သော် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ထိုအရုပ်မှာ လက်နှစ်ချောင်းလည်းမပါ၊ နှာခေါင်းလည်းပဲ့၍နေပေသည်။ ပညာရှိတို့သည် ယခုရှိသော အကျိုးအပွဲကိုသာ ကြည့်၍ဆိုနေ ကြခြင်းဖြစ်သည်။ မကျိုးမပဲ့ မူလအတိုင်းရှိလျှင် မည်သို့နေမည် နည်းဟု အချို့ကကြံဆသည်။ အချို့က ထိုအရုပ်ကို အကျိုးအပွဲ အနေဖြင့်မထားဘဲ၊ မကျိုးမပဲ့မီက မူလအတိုင်း ရှိအောင် လက်စား၊ ပြည့်စုံအောင်ထည့်ရန်ကြံကြသည်။ အချို့ကလက်စား များ ထည့်၍ ပြည့်စုံအောင် ပုံတူရေးဆွဲကြည့်ကြသည်။ အချို့က ပလတ်စတာပုံ ပြုလုပ်ကြည့်ကြသည်။ ဤသို့ပြုပြင်ရေးကို အနု ပညာ ဆရာကြီးတို့သည် လေးလေးနက်နက် တွေးဆချင့်ချိန်ပြီး နောက် ‘‘ဟေ့ မဟုတ်ဘူး၊ မပြင်နဲ့ ဒီအတိုင်းထားရမည်’’ ဟု ကန့်ကွက်ကြလေသည်။ ယခုအထိပင် ပြင်ခွင့်မရချေ။ အကျိုး အပွဲ အတိုင်း ထားရလေသည်။

မည်သည့်သဘောနည်း။ ဆရာကြီးများသည် အကောင်းကို မကြိုက်။ အကျိုးအပွဲကိုပင် နှစ်သက်နေကြသည်မှာ ထူးဆန်း ၏။ အကြောင်းရှိရမည်။ အမှန်စင်စစ် ထိုကျောက်ရုပ်သည် ခြေ လက် အင်္ဂါ ပြည့်ပြည့်စုံစုံရှိလျှင် ယခုမြင်နေရသော အကျိုးအပွဲ ထက် ပို၍ လှရမည်။ မျက်နှာကလေးကလှ၊ ကိုယ်ပုံလက်ပေါက်

ကလေးက ချောမွေ့ပါလျက်၊ ခြေထောက်ကလေးတစ်ချောင်း ယိုင်နေသောကြောင့် အဆင်းပျက်သည်ဟု ထင်ကာ ကြိုက်သူ မရှိ၍ အိမ်ထောင်မကျသော မိန်းကလေးပေါင်း များစွာ ရှိသည်။ ရုပ်အဆင်း အသင့်အတင့်လောက်မျှပင် မရှိ၊ ခြေလက် အင်္ဂါ စုံလင်သဖြင့် ကြိုက်သူများ၍ အလွယ်နှင့် အိမ်ထောင်ကျသော မိန်းကလေး ပေါင်းလည်း များစွာပင် ရှိပေသည်။ လူပကတိ၌ ဤသို့ဖြစ်ပါလျက် အသက်မရှိသော ကျောက်ရုပ်တို့ကျသောအခါ အထင်အမြင်မှာ ပြောင်းပြန်ဖြစ်၍ နေပေသည်။

အကျိုးအပွဲကြောင့် စိတ်ကူးခွင့်ရသည်

ဆရာကြီးတို့က ကျောက်ရုပ်ကို မပြင်ပါနှင့်ဟု ကန့်ကွက် သည်မှာ ခြေစုံလက်စုံထည့်၍ ပြင်လိုက်လျှင် အကျိုးအပွဲ လောက်ချောနိုင်မည်၊ လှနိုင်မည်၊ အရသာရှိနိုင်မည် မထင်သော ကြောင့် ကန့်ကွက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ အဘယ့်ကြောင့် အရသာပျက်မည်နည်း။ ထိုကျောက်ရုပ် အကျိုးအပွဲ၏ လုံးရပ်သဏ္ဍာန် အဆစ်အမျက်နေပုံသည် အကျိုးအပွဲနှင့် ပန် ရနေခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။ အကယ်၍ မကျိုးမပွဲ အပြည့်အစုံ ရှိနေပါမူ ဤမျှလောက် ပန်ရမည် မဟုတ်ချေ။ ထို့ပြင် စိတ်ကူး ကလည်း ကူလျက် ရှိပေသည်။ အပြည့်အစုံ မြင်ရလျှင် စိတ်ကူး ရန်မရှိတော့ချေ။ ဤမျှသာလှသည်၊ ဤထက်ပို၍ လှခွင့်မရှိတော့ ချေ။ အကျိုးအပွဲကို ကြည့်နေရသည့်အခါ ကျိုးပဲ့သွားသော လက်ယာ လက်ကလေးသည် ဤသို့ နေလိမ့်မည်လော၊ လက်ဝဲ လက်ကလေးသည် မည်သို့ရှိလိမ့်မည် တကားဟု တွေးတောခွင့် ရ၍ ကြည့်သူ၏ စိတ်ကူးကောင်းသလောက် လှနိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ဤသည်လျှင် အနုပညာအရသာနှင့် ပတ်သက်၍ (၁)ပန် ရခြင်း၊ (၂)စိတ်ကူးခွင့်ရခြင်း ဟူသော အကြောင်း နှစ်ရပ် ပေါ်ထွက်လာပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ပုဂံသို့ ရောက်စဉ်က စေတီပုထိုး၊ လိုဏ်မုခ်များ အတွင်း ရှေးက ရေးခြယ်ထားခဲ့ကြသော နံရံဆေးရေးများကို ကြည့်ကြသည်။ နံရံ ဆေးရေး ရုပ်များမှာ အချို့ အကောင်း ပကတိ ရှိကြသေးသည်။ အချို့လူဖျက်၍သော်လည်းကောင်း၊ ကွာကျ၍ သော်လည်းကောင်း တစ်ပိုင်းတစ်ဝက်သာကျန်ရှိကြသည်။ အချို့ ဆေးရောင် ကောင်း၍ထင်ရှားသေးသည်။ အချို့ ဆေးရောင် မှိန်၍ အတော် ကြိုးစား၍ကြည့်မှ ရေးရေးမြင်ရသည်။ အရုပ်ကောင်း များကို မြင်လျှင်မြင်ချင်းသိကြသည်။ နားလည်ကြသည်။ ခဏမျှ သာ ကြည့်ကြသည်။ အရုပ်ပျက်များသို့ ရောက်သောအခါ မူကား စူးစူးစိုက်စိုက်ကြည့်ရသည်။ ပျက်နေသော အကွက် မည်သို့သော အသွင် ရုပ်များရှိမည်နည်း။ ပျက်နေသော လက်ကလေး တစ်ချောင်းသည် မည်သူ့လက်ဖြစ်မည်နည်း။ မိန်းမလက်လား၊ ယောက်ျားလက်လား စသည်ဖြင့် တွေးတော၍ စိတ်ကူးခွင့် ရလေသည်။ စိတ်ကူးဆောင်သလောက် အထင်ကြီးမိသည်။ ပျက်နေသော အရုပ်က မပျက်သော အရုပ်ထက် ပိုကောင်း သလို ထင်မိပေသည်။ ပို၍ အရသာ ရှိလာလေသည်။

ဆင်းထုတော် ခေါင်းကျိုးကလေး၏ အရသာ

စာရေးသူလန်ဒန်သို့ရောက်စဉ် မိတ်ဆွေတစ်ဦးကခေါ်သွား၍ ဘိလပ်သူ အဘွားကြီးတစ်ယောက်၏ အိမ်သို့ ရောက်သွားလေ

သည်။ အဘွားကြီး၏ ဧည့်ခံခန်းခေါင်းရင်းဘက် နံရံလက်
 တစ်ဖောင်လောက်အမြင့်တွင် စင်ကလေးတစ်ခုရှိသည်။
 စင်ကလေး ပေါ်တွင် ဆင်းတုတော်ခေါင်းကျိုးကလေးတစ်ခုကို
 တွေ့ရသည်။ ကျောက်ဖြင့် ထုလုပ်ထားသော ယိုးဒယား
 ရှေးဆင်းတုတော် တစ်ဆူမှခေါင်းကျိုးဖြစ်ပေသည်။ မျက်နှာတော်
 ခြောက်လက်မ ခန့်ရှိသည်။ ရီရီသေသေပင်ထားသည်။
 ကျွန်တော်က အဘွား ကြီးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာလား ဟုမေးရာ
 မဟုတ်ကြောင်းပြော သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်လျှင်
 ဤဆင်းတုရုပ်ပွားကလေးကို အဘယ်ကြောင့် ထားသနည်းဟု
 မေးမြန်းပြန်ရာ ဤသို့ အမြတ် တနိုးထားသည်မှာ
 အခြားအကြောင်းကြောင့်မဟုတ်၊ ထို အဘွားကြီးသည်
 ညချမ်းလူချေတိတ်ဆိတ်သည့် အချိန်တွင် ဧည့် ခန်းရှိ မီးများကို
 ငြိမ်း၍ ဆင်းတုတော် ခေါင်းပေါ်တည့် တည့် ရှိ
 မီးလုံးကလေးတစ်လုံးသာ ဖွင့်ထားသည်။ ထိုသို့ ဖွင့်ထားသည့်
 အခါ ဆင်းတု၏ မျက်နှာတော်မှာ ထူးခြားသောအချက်များ
 ပေါ်လာသည်။ ဤအချက်များကို တစ်မိမိကြည့်ရှုလျက်
 အဘွားကြီးသည် ပီတိသောမနဿ ဖြစ်နေတတ်သည်ဟု ပြောပြ
 လေသည်။ ကျွန်တော့် ရှေ့တွင်ပင် မှောင်ချ၍ ခေါင်းတော်
 ပေါ်က မီးကလေးတစ်ပွင့်ကို ထွန်းပြသည်။ ဆင်းတုတော်၏
 မျက်နှာမှာ ရှေးဆင်းတုဖြစ်သည့်ပြင် ဟောင်းနွမ်း ယိုယွင်းနေ
 သောကြောင့် သပ္ပာယ်သည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ သို့သော် မီးရောင်
 ကလေးသည် အထက်က စု၍ ကျနေသောအခါ ဟောင်းနွမ်း
 ယိုယွင်း ပုံများ ပျောက်ကွယ် သွား၍ အသက်ဝင် နေလေ
 သလားဟု ထင်မိလောက်အောင်ပင် ထူးထူးခြားခြားတွေ့မြင်ရ
 ပေသည်။

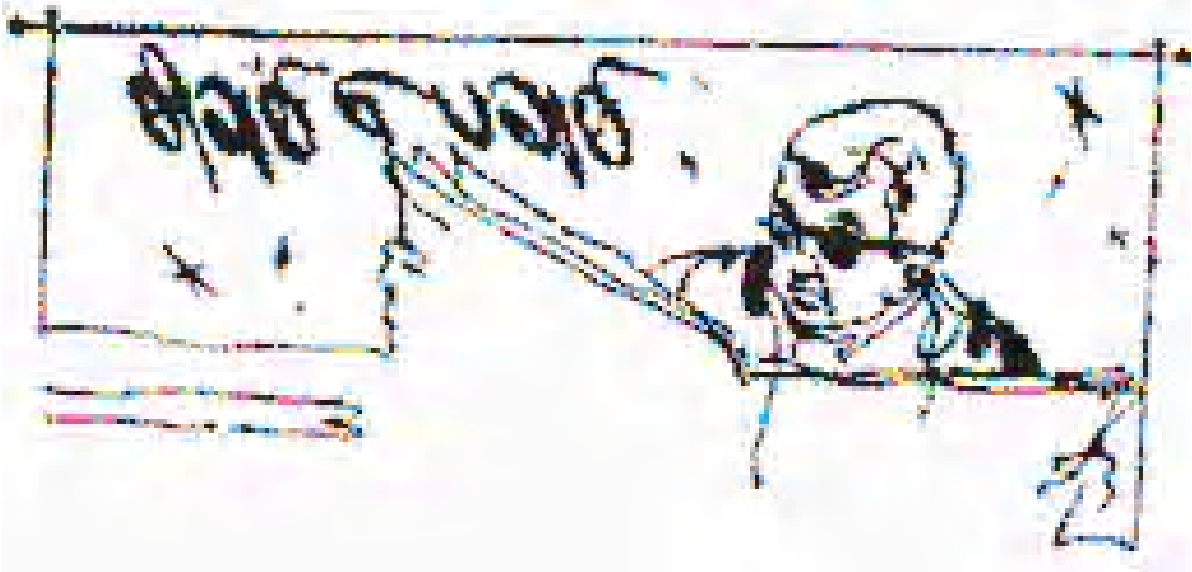
မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စိတ်တွင်းမှ လှစေနိုင်ခြင်းသာအဓိက

ဤချက်များကိုထောက်လျှင် အနုပညာ၌ အရသာသည် မည်သို့သော အရာဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်လောက်ပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့မှာ အနုပညာတစ်ရပ်ကိုတွေ့လျှင် လှသည်၊ ချောသည်၊ ဆေးကောင်းသည်၊ အချိုးအစား ကျနသည်။ သဘာဝကျသည်၊ သရုပ်ပေါ်သည်လောက်ကိုသာ သတိပြုမိ ကြပေသည်။ ထိုလက်ရာကို ကြည့်မြင်ရခြင်းအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ စိတ်တွင် မည်သို့ ကိန်းဝင်သည်၊ မည်သို့ ဖြစ်စေသည်ကို မူကား သတိမထားမိ တတ်ကြချေ။ အထက်ပါ အထောက်အထားများကို ကြည့်လျှင် အနုပညာ၌ လှသည်၊ ချောသည်၊ ဆေးကောင်းသည်၊ သဘာဝကျသည် စသည်များပါဝင်ရမည် ဖြစ်သော်လည်း၊ ၎င်းတို့သည် အဓိကမဟုတ်၊ လှသည်ဖြစ်စေ၊ မလှသည်ဖြစ်စေ၊ သဘာဝကျသည်ဖြစ်စေ အနုပညာလက်ရာ၌ ပန်ရမှု ပါရှိခြင်း၊ ထိုအနုပညာကို ရှုမြင်ခံစားသူသည် မိမိ၏ စိတ်တွင်းလှစေနိုင်ခြင်းတို့သာ အဓိကဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာ သိနိုင်ပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် အနုပညာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဤအဆင့်အတန်းသို့ရောက်ဖို့လိုသည်။ ဤအဆင့်အတန်းသို့ မရောက်လျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် အနုပညာ၌ အတွင်းကျကျ သက်ဝင်ခြင်း မရှိဘဲ အပေါ်ယံကြော အလှစခန်း၌သာ ရှိနေပေလိမ့်မည်။

=====

ကျွန်ုပ်တို့သည် စာကိုဖတ်ကြ၏။ ဘာကြောင့်ကျွန်ုပ်တို့သည် စာကို ဖတ်ကြသနည်း။ စာဖတ်ခြင်းဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘယ် အကျိုးကို မျှော်ကိုးကြသနည်းဟု စစ်ဆေးမေးမြန်းရန် ရှိ ပေသည်။

စာဖတ်ခြင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့၌သာလျှင်ရှိသည်မဟုတ်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးတွင်ရှိပေသည်။ အင်္ဂလန်တစ်ပြည်တည်း၌ပင် တစ်နှစ်လျှင် စာအုပ်အမျိုးပေါင်း အဟောင်းအသစ် ၁၇၀၀၀ မျှ ထုတ်ဝေသည်ဟု သိရပေသည်။ ၁၇၀၀၀ မှာ စောင်ရေမဟုတ်။ အမျိုးပေါင်း ဖြစ်လေသည်။ တစ်မျိုးလျှင် စောင်ရေ ၃၀၀၀ မှ ၁၀၀၀၀ အထိ ရိုက်နှိပ်ကြလေသည်။ အချို့ လူကြိုက်များသော စာအုပ်များကိုကား တစ်မျိုးလျှင် တစ်သိန်းနှစ်သိန်းအထိ ရိုက်နှိပ် ရောင်းချရလေသည်။ စောင်ရေနှင့်ဆိုသော်တစ်နှစ်လျှင်တစ်ကုဋေ မျှမက ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာပြည်မှာ တစ်ပါးနိုင်ငံ များနှင့် စာလျှင် စာအုပ်အထွက် နည်းပါးသော နိုင်ငံဖြစ်ပေ သည်။ သို့ဖြစ်လင့်ကစား တစ်နှစ်တစ်နှစ် ရေးသားပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ရောင်းချသော စာအုပ် အမျိုးပေါင်းနှင့် စောင်ရေပေါင်းမှာ မနည်းလှချေ။ စာပေဗိမာန် တစ်ခုတည်းကပင် ဘာသာပြန်စာအုပ်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

များနှင့် အခြားစာအုပ်များ တစ်နှစ်လျှင် အမျိုးလေးငါးဆယ်၊ စောင်ရေအနည်းဆုံး တစ်သန်းလောက် ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေလျက်ရှိ ပေသည်။ အခြားတိုက်များကလည်း ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေ လျက်ရှိ ကြ ပေသည်။

ဤမျှ များပြားသောစာကို ကျွန်ုပ်တို့ အဘယ်ကြောင့် ဖတ် နေကြသနည်း။ ဗဟုသုတကို အလိုရှိသောကြောင့်၊ ဝါသနာ ရှိ သောကြောင့်၊ အပျင်းပြေစေလိုသောကြောင့် စသည်ဖြင့် ဆိုကြ ပေလိမ့်မည်။ အားလုံးမှန်ပေလိမ့်မည်။ သို့သော် အမှန်ဆုံးမှာ ကား စာဖတ်သောသူသည် စာကို ချစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

လောက၌ စာတစ်အုပ်ကိုဖတ်ပြီးလျှင် ထိုစာအုပ်ကိုပစ်လိုက် သောသူဟူ၍ မရှိချေ။ ဖတ်ပြီးသည့်တိုင်အောင် ရိုရိုသေသေ သိမ်း ဆည်းထားကြမြဲ ဖြစ်ပေသည်။ အချို့က ဤစာအုပ် ကလေး ကောင်းသည်။ နောက်တစ်ကြိမ် ပြန်၍ဖတ်ဦးမည်ဟု စိတ်ကူးကာ သိမ်းဆည်းထားကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် လူတစ်ရာလျှင် တစ်ယောက်မျှပင် နောက်တစ်ကြိမ် ပြန်၍ ဖတ်မိသူရှိကောင်းမှ ရှိပေ လိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့်သာလျှင် ကျွန်ုပ်တို့ အဖေလက်ထက်၊ အဘိုးလက်ထက်က စာအုပ်ကလေးများသည် သူတို့ မရှိသည့် နောက် ကာလတောင်တာ ကြာမြင့်သည့်အခါမှ ဘုရားစင်ပေါ် မှ ထွက်လာကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ပင်လည်း အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များ အိမ်၌ စာ ကြည့်တိုက်သဖွယ် စာအုပ်များကို ဗီရိုများနှင့် အပြည့်တွေ့ကြ ရပေသည်။ အချို့မှာ စာကြည့်တိုက်သဖွယ် စာအုပ်မျိုးစုံ စုဆောင်းထားမည်ဆိုသော သဘောနှင့် တမင်ဝယ်၍ စုထား ကြခြင်းဖြစ်လေသည်။ တချို့မှာကား တမင်ဝယ်၍ စုထားခြင်း

မဟုတ်၊ ဝါသနာအလျောက် ကောင်းနိုးရာရာတို့ကို ဝယ်၍ ဖတ် ပြီးနောက် မစွန့်မပစ် သိမ်းဆည်း ထားရာမှ တဖြည်းဖြည်း ပွား များလာကာ စာကြည့်တိုက်ကြီးသဖွယ် ဖြစ်လာပေသည်။ ထို့ကြောင့် ငွေ ရှိမှ စာအုပ် များကို တမင် ဝယ် ယူ စုဆောင်းမှ စာကြည့်တိုက်ဖြစ်လာနိုင်သည် မဟုတ်။ မိမိတစ်သက် ဝယ်ဖတ် မိ သော စာအုပ်ကလေးများကို တရိုတသေ သိမ်းဆည်းထားခြင်း ဖြင့်ပင် စာကြည့်တိုက်တစ်တိုက် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပေသည်။

များမကြာမီက ဤစာရေးသူသည် စာအုပ်အဟောင်းဆိုင် တစ်ဆိုင်မှ ပြင်သစ်ဘာသာဖြင့် ပုံနှိပ်ထားသော စာအုပ်တစ်စုံကို တွေ့၍ ဝယ်ယူမိပေသည်။

မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်က “ဆရာ ဘာစာအုပ်တွေများ ဝယ်နေသလဲ၊ အမယ့်ပြင်သစ်စာအုပ်တွေပါလား၊ လက်စသတ်တော့ ဆရာ ပြင်သစ်စာလည်း တတ်သကိစ္စ” ဟု အံ့ဩစွာပြောလေသည်။ ကျွန်တော်က ပြင်သစ်စာ မတတ်ပါဘူး ဟု ပြန်ပြောရာ ၎င်းမှာပို၍ အံ့အား သင့်သွားပြီး “အိုပြင်သစ်စာ မတတ်ရင် ဆရာ ဒီစာအုပ်တွေကို ဘာလုပ်ဖို့ ဝယ် တာလဲ” ဟု ထပ်၍ မေးပြန်လေသည်။

ကျွန်တော့်အတွက် တော်တော်အဖြေရ ကျပ်ပေသည်။ အမှန်အားဖြင့် ကျွန်တော်မှာ ပြင်သစ်စာကို တစ်ခါမျှ မသင်ဖူး ချေ။ သင်အံ့ဟူ၍လည်း တစ်ခါမျှ ဟုတ်ဟုတ်ညားညား အား မထုတ်ဖူးပေ။ အင်္ဂလိပ်စာအုပ်များကိုဖတ်ရင်း ကြိုကြားကြိုကြား ညှပ်၍ ပါလာသော ပြင်သစ်စာကလေး လေးငါးခြောက်လုံး ဆိုသလို အဓိပ္ပာယ်သိသည်။ ယခုလည်း ထိုစာအုပ်များ၏ အမည်ကို သိသည်။ မည်ကဲ့သို့သော စာအုပ်မျိုး ဖြစ်သည်ကို

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

သိသည်။ ထိုမှတစ်ပါး အခြားဘာမျှ မသိချေ။ ကျွန်တော်ဝယ် ယူလာသော စာအုပ်များမှာ တစ်ဆယ့်ခြောက်ဆက်မြောက် လူဝီ ဘုရင် မိဖုရား မေရီ အင်တွိုင်းနက်နှင့် မင်းသမီး မဒမ် အဲလီ ဇောက်တို့၏ စာများဖြစ်သည်။

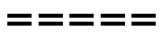
အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၇၉၀ ကျော်၊ ပြင်သစ်အရေးတော် ပုံကြီး၌ အရေးတော်ပုံကြီး၏ ဇာတ်လိုက်မင်းသား၊ မင်းသမီး များဖြစ်ကြသော ပြင်သစ်ဘုရင်လူဝီ၊ မိဖုရားမေရီအင်တွိုင်းနက်၊ မင်းသမီး အဲလီဇောက်တို့ အရပ်ရပ်ရေးသားခဲ့ကြသော စာများကို စုဆောင်းပုံနှိပ်ထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ပြင်သစ်ရာဇဝင် အတွက် သာမဟုတ် ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်အတွက်လည်း အရေးကြီးသော မှတ်တမ်းများဖြစ်ပေသည်။ ငါးတွဲသော စာအုပ်တွင် တစ်တွဲလျှင် စာမျက်နှာ ၄၀၀ ကျော်လောက်ရှိသည်။ စာတစ်မျက်နှာလျှင် စာလုံး ၃၀၀ ခန့်လောက်ရှိသည်။ စုစုပေါင်း စာလုံးပေါင်း ၆၀၀,၀၀၀ (ခြောက်သိန်း) လောက် ရှိပေလိမ့်မည်။ ၎င်း အနက် ကျွန်တော်မှာ စာအုပ် နာမည်မှတစ်ပါး အခြား ဘာ တစ်လုံးမှ ဟုတ်ဟုတ်ညားညား နားလည်သည်မရှိချေ။ မိမိ ကိုယ် တိုင်နားမလည်ဘဲလျက် စာတစ်လုံးလည်းမဟုတ်၊ နှစ်လုံးလည်း မဟုတ် စာလုံးပေါင်း ၆၀၀,၀၀၀ (ခြောက်သိန်း)ကို အဘယ့်ကြောင့် ဝယ်မိပါသနည်းဟု မိမိကိုယ်တိုင် စစ်ဆေး ကြည့်ရန် အကြောင်းပေါ်လာလေသည်။

မဖတ်တတ်သော်လည်း အတွင်း၌ အဖိုးတန်အကြောင်း အရာများ ပါရှိသည်ကိုမူကား သိပေသည်။ ပြင်သစ်စာမသင် ဖူး၍ မည်သည့်အခါမျှ နားလည်ရန် အကြောင်းမရှိသော်လည်း ကြိုးစား၍ဖတ်လျှင် တစ်နေ့နေ့ နားလည်လိမ့်မည်ဟု အထင်

ရောက်သောစိတ်ကလေး တရားရေးရှိလေသည်။ ထိုစာအုပ်များကိုရပြီးမှ တစ်မျက်နှာမျှမဖတ်နိုင်ဘဲလည်း မကြာမကြာ စာမျက်နှာများကို လှန်၍ ကြည့်မိလေသည်။ တစ်လုံးမျှ နားမလည်သော စာအုပ်ကြီးကို ကိုင်ကာ အခြောက်ကြွား ကြွားလိုသော စိတ်နှင့် ငါရူးများနေလေသလားဟု မိမိကိုယ်ကို သင်္ကာမကင်း ဖြစ်ရမလိုလိုဖြစ်လာလေသည်။ စစ်ကြီးမဖြစ်မီက မိတ်ဆွေတစ် ယောက်ရှိဖူးသည်။ ဘုန်းကြီးလူထွက် အင်္ဂလိပ်ကျောင်း မနေခဲ့ ဖူးပေ။ သို့သော် ရန်ကုန် ရောက်ပြီးနောက် အင်္ဂလိပ်စာကလေး လေးငါးလုံး နားလည်ကာဖြင့် ရန်ကုန်ဂေဇက် သတင်းစာကို ချိုင်းညှပ်၍ အရပ်ထဲ လျှောက်တတ်လေသည်။ ကျွန်တော်မှာ ဤဘုန်းကြီးလူထွက် စိတ်ရူးများထနေလေသလားဟု တွေးမိ ပေသည်။

နားလည်သည်ဖြစ်စေ၊ မလည်သည်ဖြစ်စေ ကျွန်တော်သည် ဤစာအုပ်များကို ဝယ်ခဲ့သည်။ နားမလည်သော စာလုံးကလေးများကို ကြည့်၍နေရခြင်းပင် အရသာရှိပေသည်။ အရူးဟု ဆိုချင်ဆို မဆိုချင်နေ၊ ဤစာအုပ်များသည် ကျွန်တော်၏ ဗီရိုတွင် ရှိတော့မည်မှာ ဧကန် ဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်တော်လည်း နား မလည်သော စာလုံးများကို မကြာမကြာလှန်၍ ကြည့်နေတော့မည်မှာ ဧကန်ဖြစ်ပေသည်။

အချုပ်ကား အခြားမဟုတ် ထိုစာများကို ကျွန်တော် ချစ်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စာပေကို ချစ်မြတ်နိုးပါသည်ဟု ပြောသူများ၏။ သို့သော် စာပေကို ကိုယ်ပိုင်ဝယ်ဖတ်ရှုသူကားနည်းလေသည်။ ထိုထက် စာပေ၏ မှီရာတည်ရာဖြစ်သော စာအုပ်၊ ပေ၊ ပုရပိုက်စသည် တို့ကို အမြတ်တနိုး သိမ်းဆည်းထားသူကား ပို၍ နည်းပေသည်။

ဟိုတယ်တွင်တစ်ထိုင်တည်း ငါးဆယ်တစ်ရာကုန်စားကြ၏။ ဝန်လေးသည်ဟု မထင်ကြချေ။ စာအုပ်ဆိုင်သို့ ရောက်သော အခါမူကား နှစ်ကျပ်တန်လောက်ကိုပင် လေးဆေးစွာ ချိန်ဆ နေကြ၏။ “တစ်ကျပ်ခွဲလောက် မရဘူးလားဗျာ” ဟု ဆစ်တတ်ကြ၏။

မကြာမီ မိုလ်ချုပ်လမ်းကွန်တင်နင်တယ် ဟိုတယ်တိုက် ရှေ့ဈေးဆိုင် တန်းကလေးသို့ လျှောက်သွားမိ၏။ သူငယ်မ ကလေးတစ်ယောက်သည် ဝတ္ထုစာအုပ်တစ်အုပ်ကို လက်က မလွှတ်နိုင်လောက်အောင် အလွန်နှစ်သက်ဟန်ရှိ၏။ ဆိုင်ရှင်က နှစ်ကျပ်ဆို၏။ သူကတစ်ကျပ်ခွဲနှင့်ဆစ်၏။ သုံးလေးခွန်း ဆစ်မိ၍

မရသောအခါ ၎င်းနှင့် အဖော် ပါလာသော အခြား သူငယ်မ တစ်ယောက်က “အိုဆစ်မရလည်း ထားခဲ့ပါအေ၊ ရှာလေဆီက စာအုပ်ကို ငှားဖတ်တာပေါ့” ဟု ပြောကာ စာအုပ်ကို ပစ်ချခဲ့ပြီး လျှင် အနီးရှိ ရုပ်ရှင်ရုံထဲသို့ လေးကျပ်တန်း အပေါက်က ငါး ပြားလောက် လျှော့ပါဟူ၍မှ ပြောဖော်မရဘဲ ချောချောကလေး ဝင်သွားကြ သည်ကို တွေ့လိုက်ရ၏။

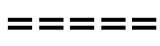
စစ်ကြီး မဖြစ်မီက ၃၆ လမ်းထိပ် အော်လင်ပီယာ ရုပ်ရှင်ရုံ ဘေးတွင် မှီကပ်၍ ရောင်းနေသော ကုလားအိုကြီးတစ်ယောက်၏ စာအုပ် ဟောင်းဆိုင် ကလေးတွင် ရှေးကက်တလောက် အဟောင်းကလေး တစ်စောင်ကို တွေ့လေသည်။ ကုလားကြီးက တစ်မတ်ဆိုသည်။ ကျွန်တော်ကတစ်မူးပေးသည်။ ကျွန်တော်နှင့် အတူပါလာသော မိတ်ဆွေက နှစ်ပြားမျှသာ ပေးလိုသည်။ နောက်ဆုံး ဘယ်လိုမှ ဆစ်မရနိုင်သော အခါ ကျွန်တော်က သုံးပဲပေး၍ ဝယ်ခဲ့လေသည်။ ထိုသောအခါ မိတ်ဆွေမှာ ရင်ထု မနာဖြစ်လျက် “ခင်ဗျားနှယ်ဗျာ့ အလကား စက္ကူစုတ် ကလေးကို ပိုက်ဆံသုံးပဲတောင် ပေးဝယ်လာတယ်၊ နှစ်ပြား အပြင်ပိုပြီး မတန်ဘူးဗျ” ဟု ညည်းညူလေသည်။ ထို ကက် တလောက်ကလေးမှာ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၄၇ ခုနှစ်က အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်က ထုတ်သော မြန်မာစာအုပ်စာရင်းကလေး ဖြစ်ပေသည်။ သီပေါမင်းအနောက်သို့ ပါတော်မူသည့်နှစ်တည်း။ ယခု မြန်မာတစ်ပြည်လုံးတွင် ကတ်တလောက်ကလေး ဘယ် နှစ်စောင် ကြွင်းကျန်ရစ်မည်နည်း။ ဤတစ်အုပ်တည်း ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။ ယခု ကျွန်တော့်လက်တွင် ရှိသေးသည်။ ငွေအစိပ် သုံးဆယ်ပေး၍လည်းရောင်းမည်မဟုတ်ချေ။ ဤကက်တလောက်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ကလေးမှာ ငွေအားဖြင့်ကား အစိတ်သုံးဆယ်မဆိုထားဘိ၊ ငါး
 ပြားမျှပင် မတန်ချေ။ သို့သော် မှတ်တမ်းအဖြစ်နှင့်ကား တန်
 ဖိုး မဖြတ်နိုင်ချေ။ သီပေါမင်း အနောက်သို့ ပါတော် မူ၍
 ဒို့ဗမာတွေ လွတ်လပ်ရေး လက်လွတ်သည့်ချိန်တွင် တိုင်းသူ
 ပြည်သားတို့သည် မည်သို့သောစာမျိုးတွေကို ဖတ်နေကြသနည်း။
 အစိုးရက ဘယ်လိုစာမျိုးတွေ ပြုစုထုတ်ဝေပေးနေသနည်း။
 ဤကက်တလောက်ကလေးက ထင်ရှားစွာပြလျက် ရှိပေသည်။
 အကယ်၍သာ ဤကက်တလောက်ကလေး မကြွင်းကျန်လျှင်
 ထိုခေတ်က အကြောင်းကို သိဖို့ရန် မလွယ်ကူလှချေ။

ကောင်းပြီ။ ယခုကော ကျွန်တော်တို့ ဝယ်ယူထားကြပါ
 သလား။ နေ့မြင်ညပျောက်အလုပ်မျိုးတို့တွင် ငွေတွေကို ရက်
 ရက်ရောရောကြီး သုံးသလောက် မြန်မာ့ဓာတ်ပုံ ကမ္ဘာ
 အရှည်တည်စေမည့် စာအုပ်စာတမ်းများ အတွက် သုံးကြပါ
 သလော။ ကျွန်တော်တို့ မြဝတီစသော မဂ္ဂဇင်းစာစောင်များကို
 နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် ဖတ်နေကြ၏။ ဖတ်ကြတာကတော့ မှန်၏။
 ရိုရို သေသေ သိမ်းထားကြပါသလော။ မပျောက်မပျက်ရအောင်
 သားရေဖုံးကလေးများ ချုပ်ထားသူ ဘယ်နှယောက်ရှိသနည်း။

ကျွန်တော်တို့ စစ်ဆေးကြည့်ရန် လိုပေပြီ။ စစ်ဆေးကြည့်ကြ
 ပါကုန်။

ယခုကာလလူငယ်များမှာ အထူးပင် ကံကောင်းလှသည်။ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ မဂ္ဂဇင်း၊ သတင်းစာ၊ ဂျာနယ် စာအုပ်စသည် တို့မှာ မရပ်မနား အမြောက်အမြား ထွက်နေသောကြောင့် စာဖတ်လိုလျှင် ကြိုက်ရာရွေး၍ လွယ်လင့်တကူ ဖတ်ရှုနိုင်ကြ ပေသည်။ အရပ်ရပ်၌ မဂ္ဂဇင်းကိုယ် စားလှယ်၊ သတင်းစာ ကိုယ်စားလှယ်၊ စာအုပ်ကိုယ်စားလှယ်များ အသင့်ရှိနေ၍ တန်ရာတန်ဖိုးပေးလျှင် ဖတ်လိုသည့်စာအုပ်ကို မခက်မခဲ ရနိုင် ပေသည်။ အကယ်၍ ငွေကြေးအကုန်မခံလိုလျှင်လည်း ရပ်တိုင်း ရွာတိုင်းတွင် စာဖတ်ခန်းများ ရှိနေသဖြင့် ကြိုက်သည့်အချိန် တွင် ကြိုက်သလို ဖတ်နိုင်ကြရသည်။ အချို့စာဖတ်ခန်းမှစာအုပ် များကို ငှားရမ်းထုတ်ယူ၍ အိမ်တွင် သဘောကျဖတ်ကြရသည်။

လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်ကျော် လေးဆယ်ခန့် ကျွန်ုပ် တို့ ငယ်စဉ်ကမူကား၊ စာဖတ်ရဖို့ အလွန်ခဲယဉ်း ပေသည်။ အိမ်တွင် ဘုရားရှိခိုး မူဟောင်း၊ ကျပင်းတရားစာ၊ သုတသန္နိစ္စယ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အိမ်မက်တိတ္ထုံမျှလောက်သာရှိလေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သူ့ခိုးကြီး
 ငတက်ပြားပြဇာတ်သစ်၊ ချင်းကလေးဘဝေးပြဇာတ်၊ လူဆိုး ကြီး
 ငမိုက်မှောင်ပြဇာတ်၊ ဝေဿန္တရာဟောစာ စသည့်နံပါတ် ၈၀၊ နံပါတ်
 ၆၀၊ တစ်ပဲငါးပြားတန်ပြဇာတ်စာအုပ်များကို တွေ့ရ တတ်လေသည်။
 ထိုပြဇာတ်များမှာ ဖတ်၍ ကောင်းပေသည်။ ပြဇာတ်ဖတ်ကြသည်မှာ
 ယခုကာလ စာဖတ်သကဲ့သို့ တစ်ယောက် တည်း အသံမထွက်ဘဲ
 တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ် ဖတ်ရသည်မဟုတ်ဘဲ သံနေသံထားနှင့်
 ဖတ်ကြသည်သာများပေသည်။ နှစ်ပါးသွား ရောက်လျှင် ဘင်သံ၊
 ခရသံ၊ ထပ် တွန့် စသည် တို့ကို ပွဲထဲ၌ မင်း
 သား၊ မင်းသမီးဆိုသံကြားဖူးသည့်အတိုင်း ကျယ်ကျယ်လောင်
 လောင်သီဆို၍ဖတ်ကြရလေသည်။ ရှင်ဘုရင်ပြော၊ ဝန်ကြီးပြော၊
 သူဌေးပြော၊ မင်းသားကြီးပြော၊ ဆိုသည်များကိုလည်း သံနေ
 သံထားနှင့် ဖတ်ကြရသည်။ ဖတ်၍ ကောင်းသည်။ ဖတ်၍ပျော်
 သည်။ တော်တော်ကလေး အသံကောင်းသူဆိုလျှင် အိမ်နားနီး
 ချင်းများက အလုပ်တစ်ဖက်နှင့် လှမ်း၍ နားထောင်ရင်း “ဟေ့
 မနေ့က ဘိုးထောင်ဝါနု ဇာတ်ကို ထပ်ဖတ်ပါဦး” ဟု ပြော ကြ
 သဖြင့် အထပ်ထပ်ဖတ်ရသည်လည်း အမောဖြစ်လေသည်။

သို့သော် ဖတ်ပြီးနောက် ဘာမျှ မရလိုက်ချေ။ ဗဟုသုတ
 ရှာမှီးလိုသူတို့အတွက် ၎င်းစာအုပ်များက ကျေနပ်မှုကို မပေး
 နိုင်ကြချေ။ သို့သော် အခြားပြောင်းလဲ၍ ဖတ်ရန်မရှိသဖြင့် ထိုစာ
 အုပ်များကိုပင် ဖတ်ကြရလေသည်။

ထိုအတွင်း “မောင်ရင်မောင်-မမယ်မ” ဝတ္ထုပေါ်လာ လေ
 သည်။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ်တို့မှာ တစ်ဆယ့်လေးနှစ်သားလောက်
 ရှိသေး၏။ ဇာတ်စာအုပ်များကို ဖတ်၍ နေရာမှ မောင်ရင်မောင်

မမယ်မဝတ္ထုကို ဖတ်ရသောအခါ ဘဝသစ်ကြီး တစ်ခုသို့ဝင်သွား ရသကဲ့သို့ရှိလေသည်။ ခြောက်ကပ်သော သဲကန္တာရအတွင်းမှ စိုပြည် စိမ်းလန်းသော သစ်တောကြီးအတွင်းသို့ ဝင်လိုက်ရ သကဲ့သို့ ရှိလေသည်။ လောကကြီးကို အမြင်သစ်တစ်မျိုးနှင့် မြင်ရ သည်။ ဇာတ်စာအုပ်များကို ဖတ်ရစဉ်က ဇာတ်ကောင်များ ကိုသာမြင်ရရာ၊ မောင်ရင်မောင် မမယ်မကို ဖတ်လိုက်ရသောခါ ကိုယ်တိုင်ဖြစ်ပျက်နေသကဲ့သို့ ထင်ရလေသည်။

ထို့နောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် အင်္ဂလိပ်စာကလေး တတ်စပျိုး လာပေသည်။ ကျောင်းတွင် အတန်းစာများကိုသာ လေ့လာ နေရာမှ အပိုစာ ကလေးများ ဖတ်တတ် လာလေသည်။ ထိုအခါ “ဂါလီဗီထရဲဗဲလ်” ခေါ် အင်္ဂလိပ် ဒဏ္ဍာရီ ဝတ္ထု ကလေး တစ်အုပ်ကို ကျောင်းမှတစ်ဆင့်ဖတ်ရာ မောင်ရင်မောင် မမယ်မ ဝတ္ထုကို ဖတ်ရစဉ် ကထက် စိတ်ဝင်စား လာလေသည်။ ထို့နောက် အိပ်ချ်- ရိုက်ဒါဟက်ဂက် အမည်ရှိသော အင်္ဂလိပ် စာရေးဆရာကြီးတစ်ဦး ရေးသားသော “အဲလင်-ကွာတာမိန်း” ခေါ် ဝတ္ထုရှည်ကြီး တစ်ပုဒ်ကို ဖတ်မိလေသည်။

ထိုအချိန်ကကျွန်ုပ်တို့မှာ ဝေဖန်နိုင်သော အင်အားမရှိချေ။ ထိုဝတ္ထုကြီးကို ဖတ်ပြီးလျှင် သုံးလေးရက်အိပ်၍ မပျော်နိုင် “□□□, □□□, □□□ □□□” ဟူသော စကားများကို နားထဲ တွင် ကြားယောင်လျက် မျက်စိထဲ၌ မြင်ယောက်လျက်ရှိလေသည်။ လောကကြီး၌ ဤထက်ကောင်းသောစာ ရှိနိုင်မည် မဟုတ်ဟု ယုံကြည်လိုက်လေသည်။ များမကြာမီက ထိုဝတ္ထု အဟောင်း စာအုပ်ကိုတွေ့၍ ဖတ်ရန်ကြိုးစားကြည့်သည်။ ဖတ်၍မရတော့ ချေ။ အသက် ၁၇ နှစ်လောက်က ထိုဝတ္ထုမှပေါ်သော အရသာ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

မျိုးသည် ယခုမပေါ်တော့ချေ။ ထိုမျှကျွန်ုပ်တို့၌ ပြောင်းလဲလာ ခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း "၀၀၀, ၀၀၀, ၀၀၀ ၀၀၀" ဆိုသော စကားများကိုမူကား ထင်ထင်ရှားရှား မှတ်မိလျက်ပင် ရှိပေ သေးသည်။

ထို့နောက် ရှေးအဘိုးကြီး တစ်ဦးအိမ်မှ ကုန္ဒာဝံသ နန်း တွင်း ဇာတ်တော်ကြီး တစ်အုပ်ကို တွေ့ရလေသည်။ ထိုစာအုပ် မှာ သုံးတွဲကိုတစ်ပေါင်းတည်း တွဲ၍ ချုပ်ထားသောကြောင့် အထူသုံးလက်မခန့်ရှိ၏။ နေ့ညမစဲ စာအုပ်ကြီးကို တင့်တင့် ဖတ် နေ၍ ထမင်းစားခေါ်သည်ကိုပင် မကြား၍ အမိ၏ ကြိမ်းမောင်း ခြင်းကိုနေ့စဉ်လိုလိုပင်ခံရလေသည်။ မင်းသမီး ဆိုစေ၊ မင်းသား ဆိုစေ၊ ဆိုင်းက အရိုင်တီး ဟူသော စကားများကို ယခုတိုင် ကြားယောင်လျက်ရှိပေသေးသည်။

ဤကားကျွန်ုပ်တို့အသက် ၁၆ နှစ်မှ အသက် ၂၀ လောက် အတွင်း တွေ့ခဲ့ ဖတ်ခဲ့ရသမျှ စာအုပ်များဖြစ်ပေသည်။ လွန်ခဲ့ သည့် နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ်လောက်က တောမြို့များတွင် မဆို ထားဘိ၊ ရန်ကုန်မြို့၌ပင် စာအုပ်ဆိုင်လေး ငါးဆိုင်သာ ရှိပေ သည်။ ဘားလမ်းတွင် 'ဆမတ်-အင်-မူကာဒင်' ရှိပေသည်။ ယခုဆူးလေဘုရားလမ်းတွင်ရှိ၏။ ဖယ်ယာလမ်း၊ ကွမ်းခြံဈေးနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်တွင် 'ဖါနင်းဒက်' ရှိ၏။ ယခု မရှိတော့ပြီ။ ရိုးနှင့် ဝှိုက်တဝေးတွင် အင်္ဂလိပ် ဝတ္ထု စာအုပ်များ ရောင်းသည်။ ညဈေးတန်းတွင် ဘားလမ်းထိပ်၌ ဗန်းကလေးနှင့် ချ၍ ရောင်းသော စာအုပ်အဟောင်းဆိုင်ကလေးတစ်ဆိုင်။ ၂၅ လမ်း ထိပ်တွင် ဖျာစုတ်ကလေးပေါ်တွင် ဖြန့်၍ရောင်းသော စာအုပ် အဟောင်းဆိုင်တစ်ဆိုင်ရှိသည်။ သိမ်ကြီးဈေးထဲတွင် ကေနာဂူမီရာ

ရှိသည်။ ဘုရားဈေးတွင် သုံးလေးဆိုင်ရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ဝင်နိုင် ထွက်နိုင်သော စာကြည့်ပိဋကတ်တိုက်ဆို၍ ‘ဘားနက်’ တစ်တိုက် သာရှိခဲ့သည်။

ယခုမူကား ရန်ကုန်တစ်မြို့လုံး စာအုပ်ဆိုင်တွေ ပြေး၍ မလွတ် ဖြစ်ပေသည်။ နယ်များတွင်လည်း စာအုပ်ရောင်းသူ မရှိသော အရပ်ဟူ၍ မရှိသလောက်ဖြစ်သည်။ လိုချင်သလောက် ရသည်။ ဖတ်ချင်ရာကို ရွေး၍ ဖတ်နိုင်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ငယ်စဉ်က ခေတ်ကိုပြန်ကြည့်လျှင် အိပ်မက်သလို သာ ရှိ၏။

ယခုခေတ်လူငယ်များသည် ကံကောင်းလှ၏။ ကံကောင်း သလောက် အကျိုးများပါစေ သတည်းဟု ဆုတောင်းရ ပေသည်။

=====

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

မကြာမီက ကျွန်တော်ဘိလပ်သို့ ရောက်ခဲ့သည်။ ဘိလပ်ဆိုသည်မှာ အိန္ဒိယတိုင်းသား ကုလားစကား ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့

သည့်နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ ကျော်လောက်က အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတို့ အိန္ဒိယပြည် အရှေ့ပိုင်း ရှေးအခေါ် ဝင်္ဂတိုင်း၊ ယခုအခေါ် ဘင်္ဂလားပြည်သို့ ဝင်ရောက်စပြုလေသည်။ ထိုအခါ အင်္ဂလိပ် များမှာ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်မဟုတ် သဘောကုန်သည် ဘဝ မျှသာ ရှိကြသေးသည်။ အစဉ် သဘောကုန်သည် တစ်စုသည် ဟူဂလီမြစ်ဝ၊ လူနေမရှိ၊ ဆင်နေကျားအောင်းအရပ် မြစ်ကမ်း ပါးတစ်နေရာတွင် ခုတ်ထွင်၍ သဘောမှပါလာသော ကုန်များကို ချ၍ ရောင်းကြသည်။ ဘင်္ဂလားပြည်ထွက် ကုန်စည်များကို လည်း ဝယ်ယူကြသည်။ အတန်ကြာသောအခါ ထိုနေရာမှာ သဘောသား အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့ ခြေကုပ်ပြု၍နေသော ဈေးဆိပ် ကလေးဖြစ်၍ လာလေသည်။ ထိုဈေးဆိပ်ကလေးကို ဘင်္ဂလား ပြည်သားတို့က နိုင်ငံခြားသား အင်္ဂလိပ်များကို အစွဲပြု၍ “ဘိလပ်” ဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြလေသည်။ (နိုင်ငံခြားကို အိန္ဒိယတိုင်းသားတို့ဘာသာဖြင့် ဝိလရတ်၊ ဗိလရတ်၊ ဘိလပ် ဟု ခေါ်သည်။) ဤကိုအစွဲပြု၍ အင်္ဂလန်ပြည်ကို အိန္ဒိယ တိုင်းသားများက ‘ဘိလတ်’ ဟု ခေါ်သည်။ မြန်မာတို့က ဘိလပ်ဟု ပသတ်နှင့်ရေးသည်။ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့သောက်သုံး လေ့ပြုသော ဆိုဒါရေကို ‘ဘိလပ်တီပါနီ’ ဟု ခေါ်သည်။ အိန္ဒိယတိုင်းသားတို့ အခေါ်ကိုလိုက်၍ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာပြည် သားများကပင် ဘိလပ်မြို့၊ ဘိလပ်မြို့၊ ဘိလပ်ရေ စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်စမှတ် ပြုကြလေသည်။ ဤကိုလိုက်၍ အင်္ဂလိပ် လူမျိုး တို့ကပင် ၎င်းတို့ နေရင်းဌာန အင်္ဂလန်ပြည် ကိုပင် ဘိလပ်၊ ထို့နောက် စကားရွေ့လျော၍ “ဘလိုက်တီ” ဟု ခေါ်ကြလေ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

သည်။ ဤကား ကုလားယဉ်ကျေးမှုက အင်္ဂလိပ်ယဉ်ကျေးမှုကို လွှမ်းမိုးသောအချက် ဖြစ်လေသည်။

လန်ဒန်မြို့ ထူးခြားသည့်နေရာ

ကျွန်တော်ဘိလပ်သို့ ရောက်ခဲ့သည်။ လိုရင်းကား အင်္ဂလန် ပြည် လန်ဒန်မြို့တော်သို့ ရောက်ခဲ့သည်။ လန်ဒန်မြို့တွင် မည်သည့် အရာများကို တွေ့ခဲ့သနည်းဟု မေး၍ လူတွေကို တွေ့ခဲ့သည် ဟုဆိုလျှင် တော်တော် အံ့အားသင့်သွား ပေလိမ့်မည်။ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့သည် နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ ကျော် အရှေ့တစ်လွှား တွင် မင်းမူခဲ့ကြသည်။ သူတို့၏ ကြီးမားသော စက်မှုလက်မှု ယဉ်ကျေးမှုကြီးကို ပြခဲ့သည်။ အသားဖြူသည်။ လူရည်ချော သည်။ ဝိတိုရိယ ဘုရင်မကြီးလက်ထက်က ခါးသေးရင်ချို ဘိလပ်သူဖြူဖြူဖွေးဖွေးများကို မြင်ခဲ့ကြရသည့် အချို့ရှေးမြန်မာ ကြီးများက မြောက်ကျွန်းသူ မြောက်ကျွန်းသား ကိန္နရီ ကိန္နရာ များဟု အောက်မေ့ထင်မှတ်ခဲ့ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် တချို့ ကဘာတွေ တွေ့ခဲ့သနည်းဟု မေး၍ လူတွေ တွေ့ခဲ့သည်ဟု ဖြေကြားလိုက်သောအခါ အံ့အားသင့်သွားကြဟန် ရှိလေသည်။

လန်ဒန်မြို့ကြီးမှာ မြို့ဟောင်းကြီးဖြစ်သည်။ အလွန်ကျယ် ဝန်းသည်။ လူနေရှစ်သန်းခန့်လောက်ရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာ ပြည်လူဦးရေ၏ တစ်ဝက်နှင့်ညီမျှသည်။ လူအလွန်ထူထပ်သည့် လူတောကြီးဖြစ်သည်။ သူတို့ကိုကြည့်လျှင် ကိုယ်တစ်ခု လက်နှစ် ချောင်း၊ ခေါင်းတစ်လုံး၊ မျက်စိနှစ်လုံး၊ နှာခေါင်းနှစ်ပေါက်၊ ပါးစပ်တစ်ပေါက်၊ နားရွက်နှစ်ခု ရှိကြသည်ချည်း ဖြစ်သည်။ မနေမနား ပြေးလွှားလုပ်ကိုင် အစာရှာဖွေ ကြသည်။ လောဘ၊

ဒေါသ၊ မောဟရှိကြသည်။ ရယ်စရာရှိလျှင် ရယ်ကြသည်။ ငိုစရာ ရှိလျှင် ငိုကြသည်။ ခေါ်လျှင် ထူးကြသည်။ မေးလျှင် ပြောကြ သည်။ ကျွန်တော့် အဖို့ရာ မြောက်ကျွန်းသားတွေကိုလည်း မတွေ့ခဲ့၊ ကိန္နရာ တွေကိုလည်း မမြင်ခဲ့၊ လူတွေကိုသာ တွေ့ခဲ့ရ ပေသည်။

ကျွန်တော်သည် လန်ဒန်မြို့တွင် တော်တော် နှံ့နှံ့စပ်စပ် လျှောက်၍ ကြည့်ခဲ့သည်။ ထင်ရှားကျော်စောသော နေရာဌာန ကြီးများကို ရောက်သည့်နည်းတူ မထင်မရှားသော လမ်းသေး လမ်းမြွှာ၊ အကြိုအကြားများကိုလည်း ရောက်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော် ၏ စိတ်တွင် ထူးခြားလှသည်ဟု မထင်မိပေ။ သို့သော် ထူးခြား သည့်အရာတစ်ခုမူကား တွေ့ခဲ့ရပေသည်။ ၎င်းမှာ ချယ်ရင် ကရော့စ်လမ်းရှိ စာအုပ်ဆိုင်တစ်ဆိုင် ဖြစ်ပေသည်။

အချို့က စာအုပ်ရူးတစ်ယောက် စာအုပ်ကြား ရောက်သွား သည်ဟု ဆိုကောင်း ဆိုပေလိမ့်မည်။ ဟုတ်ကောင်း လည်း ဟုတ်ပေလိမ့်မည်။

ထိုလမ်းမကြီးတွင် ဖွိုင်းဇွင်းမား စသော ကမ္ဘာကျော် စာအုပ်ဆိုင်ကြီးများစွာ ရှိပေသည်။ ဖွိုင်း စာအုပ်ဆိုင်ကြီးမှာ စာအုပ်ပေါင်း ၃,၀၀၀,၀၀၀ (သုံးသန်း) ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ တိုက်ကြီးလေးတိုက် အပြည့် ဖြစ်သည်။ ဤတစ်ဆိုင်တည်းပင် အခန်းခန်း နှံ့စပ်အောင် လျှောက်၍ ကြည့်ရန် အနည်းဆုံး ရက်သတ္တတစ်ပတ်လောက် လိုပေလိမ့်မည်။ ထိုဆိုင်ကြီးမှာ ခြောက် ပဲနီ (ပြား ၃၀ ဆယ်လောက်) တန် ဝတ္ထုစာအုပ် အဟောင်း ကလေးက စ၍ ရွှေဒဂါး ၈၀၀၀ အထိ တန်ဖိုးထားသော ရှိတ် စပီးယား ၏ ‘ဖော်လီယို’ ခေါ် ပြဇာတ် ပေါင်းချုပ် စာအုပ်ကြီး

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အထိ ရှိပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ရောက်သွားသော အခါ ထိုစာ အုပ်ကြီးတစ်အုပ်ကို ဆိုင်ရှေ့မှန်ခန်းထဲတွင် ဖွင့်၍ ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ မြန်မာငွေ တစ်သိန်းကျော်တန်၏။ အင်း မြင်ရခဲ ဘိခြင်းဟု အောက်မေ့မိသည်။

ထူးခြားသော စာအုပ်ဟောင်းဆိုင်

သို့သော် ထူးခြား သည်ဟု ထင်မိသော စာအုပ်ဆိုင်မှာ ထိုစာအုပ်ဆိုင်ကြီးမဟုတ်။ ၎င်းနှင့်အတန်ဝေးတွင်ရှိသော စာအုပ် အဟောင်းဆိုင် တစ်ဆိုင်ဖြစ်သည်။ ဆိုင်တွင်းဆိုင်ပြင် စာအုပ်သစ် မရှိ အဟောင်းချည်း ဖြစ်သည်။ အဟောင်း ဆိုသည်မှာလည်း မနေ့တစ်နေ့က အဟောင်းမျိုးမဟုတ်။ နှစ်ပေါင်းတစ်ရာ၊ နှစ်ရာ၊ သုံးရာလောက်အထိ ဟောင်းနေသော စာအုပ်များဖြစ်သည်။ ဆိုင်တွင်းသို့ဝင်ရန်မလို၊ ဆိုင်ပြင်ဘက်တွင် စာအုပ်စင်များနှင့် ပြထားလေသည်။ ဝယ်ချင်ဝယ်၊ မဝယ်ချင်နေ၊ ကိုင်ချင်သလို ကိုင်၍ ကြည့်နိုင်သည်။ လှန်ချင်သလိုလှန်၊ ဖတ်ချင်သလို ဖတ် သဘောကျ ပြုနိုင်လေသည်။ ဆိုင်ရှေ့စာအုပ်စင်တွင် လူသုံး လေး ယောက် အမြဲရှိသည်။ ဝယ်သည်ကို မတွေ့ရချေ။

ကျွန်တော်လည်း ဤဆိုင်ရှေ့သို့ ခရီးကြိုတိုင်း အချိန်ရတိုင်း ရောက်ရှိသည်။ အချို့စာအုပ်များကို ဝယ်ခဲ့ချင်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ လောက်က ရိုက်နှိပ် ထားသော စာအုပ်များဖြစ်သည်။ သို့သော် စာတစ်အုပ်လျှင် အလျားတစ်တောင်၊ အနံတောင်ဆုပ်၊ အထူလေးလက်မ၊ အလေးချိန် တစ်ပိဿာလောက်ရှိ၍ မဝယ် နိုင်ခဲ့ချေ။ အဖိုးမများလှ သို့သော် သယ်ဆောင်ရမည့်တာဝန်ကို ကြောက်၍ မဝယ်ဝံ့ချေ။ တစ်နေ့သောအခါ စာအုပ်ပါးပါး

တစ်အုပ်တွေ့သည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၃၀၀ ကျော် လောက်က အင်္ဂလိပ်သေနာပတိမျိုး ဆာ-ဖိလစ်-ဆစ်ဒနီ ဆိုသူ ရေးသားခဲ့သော တေးထပ် ဆယ်ပုဒ် လောက်ကိုစု၍ ရိုက်ထား သော စာအုပ်ဖြစ်ပေသည်။ တေးထပ် လေး ငါး ခြောက်ပုဒ် လောက်နှင့် အဆမတန် အလွန် ခမ်းနားစွာ ရိုက်နှိပ်ထားသည်။ အဖိုးကိုကြည့် သောအခါ ထမင်းတစ်နပ်ဖိုးလောက်သာရှိ၍ စာ အုပ်ကိုကိုင်၍ ဆိုင်ထဲသို့ ဝင်သွား ပြီးလျှင် အဖိုးပေး၍ ဝယ်လေ သည်။ ဆိုင်တွင်း၌ ဆိုင်ရှင်အဘိုးကြီး တစ်ယောက်နှင့် သား တစ်ယောက်သာတွေ့သည်။ အဘိုးကြီးကစာကိုတစ်လှည့် ကျွန်တော့် မျက်နှာကိုတစ်လှည့် ကြည့်ကာ စာအုပ်ဟောင်း ဝါသနာပါ သလားဟု မေးလေသည်။ ကျွန်တော်က နည်းနည်းပါးပါးတော့ ဝါသနာရှိပါရဲ့ဟု ပြန်ပြောရာ ဘာမျှဆက်မပြောဘဲ မျက်နှာကို ကြည့်၍သာ ပြုံးနေလေသည်။

ထို့နောက်လည်း သုံးလေး ခေါက် ရောက်သွား လေသည်။ ကြိုက်ရာ စာအုပ်ကလေးတစ်အုပ်စ နှစ်အုပ်စ ဝယ်လေသည်။ မများလှချေ။ လေးငါးကျပ်ဖိုးလောက်ရှိမည်။ တစ်ခါတွင် ဆိုင်ရှင် အဘိုးကြီးအပြင် အခြားအဘိုးကြီး တစ်ယောက်ကို တွေ့၍ ထို အဘိုးကြီးက “ခင်ဗျားအိန္ဒိယန်းလား” ဟု မေးလေသည်။

“မဟုတ်ပါဘူး၊ မြန်မာပါ”

“ဪ၊ မြန်မာပြည်ကို ကျွန်တော်သိသည်။ ခင်ဗျားတို့ ပြည် ဘယ့်နယ်နေသလဲ၊ စစ်အတွင်းတုန်းက တော်တော်နစ်နာ လိုက်တယ်လို့ကြားဖူးတယ်။”

“မှန်ပါတယ်၊ အခုတော့ ကောင်းသွားပါပြီ၊ ပြန်လည် ထူ ထောင်ရေး အလုပ်တွေနဲ့ တော်တော်ကြီးပဲ တိုးတက်နေပါပြီ။”

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

“သာသာ-ယာယာရှိရဲ့လား၊ လူတွေပျော်ရဲ့လား။”

“သာယာပါတယ်၊ လူတွေပျော်ကြပါတယ်၊ ခင်ဗျား ရောက်ဖူးသလား။”

“မရောက်ဖူးပါဘူး၊ သို့သော်လည်း မြန်မာပြည်၏အကြောင်း စာတွေ ပေတွေ ဖတ်ဖူးပါတယ်၊ အများကြီးလည်း ကြားဖူး ပါ တယ်၊ မြန်မာလူမျိုး အကြောင်းကို ကျွန်တော် တော်တော် စိတ် ဝင်စားပါတယ်၊ ကျွန်တော်ကတော့ ဒီဆိုင်က ဆိုင်ရှင်ကြီးရဲ့ ညီပါပဲ၊ စာအုပ်တွေတော်တော်များများ ဝယ်သလား။”

“မဝယ်ပါဘူး၊ တစ်အုပ်နှစ်အုပ်လောက်ပါပဲ”

“ဝါသနာပါသလား”

“နည်းနည်းပါးပါးတော့ ဝါသနာရှိပါတယ်”

“ခင်ဗျား တော်တော်ဝါသနာ ရှိပုံရပါတယ်၊ ဟိုတစ်နေ့က ခင်ဗျား ဝယ်သွားတဲ့ စာအုပ်ကလေးလိုဟာမျိုးကို တော်တော် ဝါသနာနဲ့ မဝယ်ပါဘူး။ ဝါသနာရှိရင် ကျွန်တော်တို့ဆိုင်ကို လာကြည့်ပါ၊ သဘောရှိကြည့်သွားပါ၊ ဝယ်တာ မဝယ်တာ ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ ကျွန်တော်တို့ အပုံကြီး ဝမ်းသာပါတယ်” ဟု ပြော၍ ဖော်ဖော်ရွေရွေနှင့် ဖိတ်ကြားလေသည်။

သိပ်မရောင်းလိုသော စာအုပ်ဆိုင်

နောက်ဆုံးပြန်ခါနီးညနေတွင် ထိုဆိုင်သို့သွား၍ နှုတ်ဆက် လေသည်။ ဆိုင်ရှင်ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်လုံးကိုတွေ့၍ မနက်ဖြန် ပင် ပြန်တော့မည့်အကြောင်းနှုတ်ဆက်ရာ အစ်ကို ဖြစ်သူဆိုင်ရှင် အဘိုးကြီးက “ဒီလောက် မြန်မြန်ပြန်သွားမယ် ဆိုတာကို ဝမ်းနည်းပါတယ်။ ကျွန်တော့်ဆိုင်ကို သေသေချာချာ

ကြည့်သွားစေချင်ပါတယ်။ အချိန်ရရင်လိုက်ခဲ့ပါ။ မဝေးပါဘူး။ တစ်ဖက်တိုက်မှာပါ” ဆို၍ လိုက်သွားရာ ဆိုင်နောက်ဖေး အခြားတိုက်တစ်တိုက်၏ မြေကြီးအောက်ထပ် အခန်းထဲသို့ ရောက်သွားလေသည်။ ၎င်းအခန်းမှာ ပေတစ်ရာ၊ ပေငါးဆယ် လောက် ရှိမည်ထင်သည်။ သားရေဖုံး စာအုပ်ကြီးများ အတန်းလိုက် အတန်းလိုက် ရွှေတဝင်းဝင်းနှင့်ရှိသည်။ စာအုပ်တစ်အုပ်လျှင် ငါးရာတစ်ထောင်တန်ချည်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် အံ့အားသင့်နေသည်ကိုမြင်လျှင် အဘိုးကြီးက “ကျွန်တော်တို့ဆိုင်ဟာ နာမည်လည်းသိပ်မထွက်ပါဘူး၊ ကြော်ငြာတွေလည်း မထုတ်ပါဘူး။ သို့သော်လည်း ဒီနေရာ ဒီဆိုင်မှာ ကျွန်တော်တို့ဘိုးဘေးစဉ်ဆက် စာအုပ်ဆိုင်ဖွင့်ပြီး ရောင်းလာတာ နှစ်ပေါင်း ၃၀၀ လောက် ရှိပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့ဆိုင်ရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို စာအုပ်ကလေးတစ်အုပ် ပုံနှိပ်ထားဖူးပါတယ်။ ခင်ဗျား ဖတ်သွား စေချင်ပါတယ်။ သို့သော်လည်း ဒီစာအုပ်ကို လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၃၀ လောက်က ရိုက်ထားတာကုန်နေလို့ ဝမ်းနည်းပါတယ်”

“ခင်ဗျားဆိုင်ဟာ အံ့သြစရာပါလား။ ဒီလို လူမသိ သူမသိ ထားလို့ ရောင်းရပါရဲ့လား”

“သိပ်မရောင်းရပါဘူး၊ ကြော်ငြာ လိုက်ရင် သိပ်ရောင်းရမှာ စိုးလို့ မကြော်ငြာပါဘူး”

“အို့ ဖြစ်မှ ဖြစ်ရပေလေ၊ ရောင်း ရ ရင် မကောင်း ဘူးလား”

“ရောင်းရတိုင်း မကောင်းဘူး ကျွန်တော်တို့ ဘိုး၊ ဘေး စဉ် ဆက် ရောင်းရဖို့ မရည်ရွယ်ပါဘူး။ ဝါသနာပါတဲ့ လူများနဲ့ တွေ့ရရင်သာ တစ်အုပ်စ၊ နှစ်အုပ်စ ရောင်းပါတယ်။ များများ မရောင်းချင် ပါဘူး၊ ရောင်းပြီး ရတဲ့ ငွေတွေ ဘာလုပ်မှာလဲ။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အလကားပါပဲ” ဟု ပြောမှ ထိုဆိုင်ရှင်မှာ စာအုပ်ကုန်သည် ရိုးရိုးမဟုတ်၊ ဘေး ဘိုးမှ ဆင်းသက် ပြီး စာအုပ် ဝါသနာ အိုးကြီးဖြစ်နေကြောင်းကို သိရလေသည်။

ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်မှာ တစ်ယောက်က မြန်မာ၊ တစ်ယောက် အင်္ဂလိပ်ဖြစ်ပေသည်။ အရှေ့ တိုင်းသားနှင့် အနောက်တိုင်း သားဖြစ်သည်။ တစ်ခါမျှ တွေ့ဖူး ကြားဖူးလည်း မရှိကြ၊ စာအုပ်ကလေး တစ်အုပ်ဝယ်ရာမှ စကားစမြည်ပြောကြ ဖူးသည်။ တစ်ခမ်းပြင်ပြင်ဖြစ်ကြ၏။ သို့သော် ဝါသနာချင်း တူနေ ကြ၏။ ငါကအင်္ဂလိပ်၊ ငါကမြန်မာဆိုတာ တွေကို မေ့သွားကြ ပေသည်။

ဝမ်းနည်းစွာနှင့် နှုတ်ဆက်ကာ ဆိုင်မှ ထွက်လာ ခဲ့သည်။ အဘိုးကြီးလည်း ဆိုင်ဝရောက်အောင် လိုက်ပို့၏။ ဝမ်းနည်း သည့် မျက်နှာဖြင့် ကြည့်ကာ ကျန်ရစ်ပေသည်။

မြောက်ကျွန်းသား ကိန္နရာမဟုတ်၊ လူပင်ဖြစ်ချေသည်။

=====

ငယ်ချစ်စာနှစ်အုပ်

ကျွန်ုပ်တို့စာရေးဆရာဘဝ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော်လောက် အတွင်း မြန်မာစာ-အင်္ဂလိပ်စာ တော်တော်များများ ဖတ်ခဲ့ဖူးပေသည်။ ထိုသို့ စာပေအများကို နှစ်ရှည်လများ အမျိုးမျိုး ဖတ်ခဲ့ရာ၌ နောက်နောက်သော ခေတ်များတွင် ဖတ်ခဲ့သောစာပေများထက်၊ စာရေးဆရာပေါက်စကလေးဘဝ စာရေးဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်လိုသောစောနှင့်ဖတ်ခဲ့သော စာအုပ်များသာ လျှင်ယခုအထိ စိတ်ထဲ၌ စွဲဝင်လျက်ရှိပေသည်။

ထိုစာအုပ်များအနက် ပထမစာအုပ်ကား မြင်းခြံမြို့ ပညာအုပ် ဦးလွင် စီစဉ်တည်းဖြတ်ထုတ်ဝေသော “ကဗျာသင်္ဂဟမေဒနီ” ဖြစ်လေသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်ုပ်တို့အနီးတွင် ကဗျာရေးနည်းနိဿရည်းကို စီရင်ရေးသားသော ပဲခူးမြို့၊ ဇိုင်းကနိုင်းရပ်၊ မြန်မာကျောင်းဆရာကြီး ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းပထမ အယ်ဒီတာ ဆရာဦးဘိုးသစ်နှင့် စာရေးဆရာ ရွှေလရောင်ဘွဲ့ခံ အမရပူရမြို့၊ ကျောင်းဆရာ၊ ဆေးဆရာ ဆရာကိုဘခိုင်တို့ရှိကြလေသည်။ ထိုအခါကစာရေးဆရာများမှာ တေးထပ်၊ ရှစ်ဆယ်ပေါ်၊ ဒွေးချိုး၊ လေးချိုး၊ လွမ်းချင်း၊ ရတုစသည်တို့ကိုအများအပြားရေးသားလေ့ရှိကြလေသည်။ ကုမ္ဘာတိုက် ဆိုင်ကြီးများကလည်း ကုန်ပစ္စည်းများကို သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်းစသည်တို့၌ ကြော်ငြာရာတွင်ပင် သူထက်ငါကောင်းတေးထပ်၊ ဒွေးချိုးစသည် များ ထည့်၍ ကြော်ငြာကြလေသည်။ မိန်းမ၊ ယောက်ျား ကြီးကြီး ငယ်ငယ် ကဗျာသီချင်းများကို လေ့လာ ဖတ်ရှုကြသောခေတ် ဖြစ်သဖြင့် တေးထပ် ကောင်းကောင်း၊ ဒွေးချိုး ကောင်းကောင်းနှင့်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ကြော်ငြာကြသော ကုန်ပစ္စည်းများမှာ လူသိများ၍ တွင်ကျယ်ကြလေသည်။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ်တို့လည်း သူတစ်ပါးနည်းတူ တေးထပ်၊ ရှစ်ဆယ်ပေါ်၊ ဒွေးချိုး၊ လေးချိုး ရေးတတ်လိုသော ဆန္ဒရှိသဖြင့် မပီကလာ၊ ပီကလာ ရေးချင်ရာတွေရေးပြီး ဆရာဦးဘိုးသစ်နှင့် ဆရာဦးဘခိုင်တို့ထံ ကပ်၍ ပြရလေသည်။

တစ်နေ့သောအခါ ဒွေးချိုးကလေးတစ်ပုဒ်ကိုရေး၍ ဆရာဦးဘခိုင်အား ပြရာ၌ “ဟေ့ကောင်လေး မင်းဟာ ရေးနည်းတော့ တတ်ပါရဲ့၊ မရေးတတ် သေးဘူး၊ ရေးတတ်အောင် ကဗျာတွေကြည့်ပေးဦး” ဟု ပြောလေသည်။ ကျွန်တော်က “ဘာဖြစ်လို့လဲဆရာ-ကဗျာရေးနည်း မှန်ရင်ပြီးရော မဟုတ် လား” ဟု မေးရာ “ကဗျာရေးနည်း တတ်ရုံနှင့် ကဗျာ ရေးရာမှာ စကားအသုံးအနှုန်း၊ အယူအငင်၊ အချိန်အဆက် မသွက်လက်ဘူး။ နည်းယူလောက်တဲ့ ကဗျာတွေကို များများကြည့်၊ များများလေ့လာပြီးမှ ကဗျာဝါးဝတယ်။ တေးထပ်ရေးချင်ရင် တေးထပ် အပုဒ်လေးဆယ်လောက် ရအောင်ကျက်၊ ဒွေးချိုး ရေးချင် ရင် ဒွေးချိုးအပိုဒ် လေးဆယ်လောက် ရအောင်ကျက်၊ ကျက်ရုံ ကျက်ထားရုံနဲ့ ပြီးပြီလို့လည်း မအောက်မေ့နဲ့၊ ရေးလည်း ရေး၊ တစ်နေ့တစ်ပုဒ် မှန်မှန်ရေး၊ လက်သားကျလာသည့်အထိရေး” ဟု ပြောလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့က ထပ်မံ၍ “ဒီလိုဖြင့် ဘယ်စာအုပ်ကြည့်ရမလဲ” ဟု မေးပြန်ရာ ဦးဘခိုင်က “စာအုပ်တွေတော့ အများသားကွ။ နို့ပေမဲ့ ‘ကဗျာသင်္ဂဟမေဒနီ’ ကို ကြည့်ကွာ ငါ့ဆီမှာတော့ မရှိဘူး။ ဘုရားဈေးမှာ ရှိတတ်ပါတယ်” ဟု ပြောလေသည်။

ဆရာ ဦးဘခိုင် ပြောသည့် အတိုင်း ကျွန်ုပ်တို့လည်း ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဘုရားဈေးသို့ ပြေး၍ စာအုပ်ဆိုင် များကို လှည့်လည် မေးမြန်း ရှာဖွေရာ လွယ်လွယ်နှင့် တွေ့လိမ့်မည်ထင် သလောက် မလွယ်ကူဘဲ နောက်ဆုံးတွင်မှ ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် အဟောင်းကလေး တစ်အုပ်ကို သွား၍ တွေ့ရလေသည်။ အဖိုးကို မေးရာ ဆိုင်ရှင်က “ရောင်းရင်း ဈေးမှန်ကတော့ ၂ ကျပ်ပါပဲ ကွယ်၊ နို့ပေမဲ့ အဖိုးကလေး သီသီပျက်နေတဲ့အတွက် တစ်မတ် လျှော့ပေးသွား” ဟု ပြောလေသည်။ စင်စစ် စာအုပ်အခြေအနေ နှင့်ဆိုသော တစ်ဝက်ဖိုးလောက်သာတန်တော့သည်။ သို့သော် ရှားရည်ပါးရည် ဖြစ်နေသောကြောင့် မယူလျှင် မရနိုင်ဟု တွေး ကာ တောင်းသမျှပင်ပေး၍ ဝယ်ခဲ့ရ၏။

ထိုစာအုပ်မှာ မန္တလေးတွင် ပုံရိုက်သော စာအုပ်ဖြစ်၏။ မြင်းခြံမြို့ ပညာအုပ်ဦးလွင် စီစဉ်တည်းဖြတ်၏။ ပထမပိုင်းတွင် ပညာအုပ်ဦးလွင်၏ တောင်းပန်ချက်အရ ဆရာတော် ဦးဝေ ပုလ္လ နိဒါန်းအသွင် အကျဉ်းစီစဉ်ရေးသားသော ဆန်းအလင်္ကာ ကဗျာရေးနည်းများပါရှိ၏။ ၎င်းဆရာတော် ဦးဝေပုလ္လမှာ “သဘင် အစဉ်အလာ မှတ်ဉာဏ် ဆသူတို့ အဆင့်ဆင့်ပညာ တတာရန် ပြခဲ့ပါ့ အိုကွယ့် နတ်သံက ရယ်တဲ့ လက်ဦးသင်” အစချီ သော မင်းသမီးတစ်ပါးသွား၊ ဆီးသီးကောက် သီချင်းနှင့်တကွ ဇာတ်သီချင်းအများ ရေးသားရသော မြင်းခြံမြို့ ဆရာခိုင်ပင် ဖြစ်သည်ဟု သိရှိရပေသည်။ ထိုဆရာခိုင်ပင် ရေးသားခဲ့သော “ကြက်နတ်သံ” ကို မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ် ကြီးများတွင် အပါအဝင်ဖြစ်သော ဒီးဒုတ်ဦးဘချို အလွန်ကြိုက် နှစ်သက်သဖြင့် မကြာမကြာ စကားထည့်၍ ပြောရုံမက ၎င်း

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ရေးသားသည့် စာသားတွင် အခါအခွင့်သင့်တိုင်း ကောက်နုတ် ဖော်ပြလေ့ ရှိလေသည်။ ဒုတိယပိုင်းတွင် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာသီလဝံသ၊ ရှင်အုန်းညို၊ တောင်ငူမင်း၊ သုံးထောင်မှူး၊ နဝဒေး၊ တွင်းသင်းမင်းကြီး ဦးထွန်းညို၊ စိန္တကျော်သူ၊ ဦးပုည၊ ဆရာဘေစသော ရှေးမြန်မာ စာဆိုပညာရှိများ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်နှင့် အသီးသီးရေးသား ပြုစုခဲ့ကြသော စာပေစာရင်းများ ပါရှိပေသည်။ (၎င်းအပိုင်းမှာ ဆရာတော် ဦးဝေပုလ္လသော်လည်းကောင်း၊ ပညာအုပ်ဦးလွင်သော်လည်းကောင်း ရေးသား ပြုစုခဲ့ကြခြင်း မဟုတ်။ မန္တလေးနန်းတော်ထွက် စာဆိုပညာရှိများ စာရင်း ရှေးပုရပိုက် တစ်ခုမှ ထုတ်ယူထည့်သွင်းထားကြောင်းကို ရန်ကုန်မြို့ ဘားနာဒ်တိုက်၌ ထိုပုရပိုက် မူရင်းကိုတွေ့မှ သိရှိရပေသည်။)

တတိယပိုင်းမှာမူကား အင်းဝခေတ်မှစ၍ မန္တလေးခေတ် အထိ မြန်မာပညာရှိများ ရေးသားခဲ့ကြသော ကဗျာအမျိုးမျိုး တို့ကို တောဘွဲ့၊ တောင်ဘွဲ့၊ ရာသီဘွဲ့၊ ဘုန်းတော်ဘွဲ့၊ မယ်ဘွဲ့၊ မောင်ဘွဲ့၊ ကိုယ်ရည်သွေး၊ မြောက်ပင့်၊ ပဏိဏ္ဍက စသည်ဖြင့် သဘောတူရာ တူရာတို့ကို စီစဉ်၍ တစ်ခန်းစီ တစ်ခန်းစီ ပြသထား ပေသည်။

ဤစာအုပ်ကိုရသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့အတွက် ကံကောင်းလှ ပေ သည်။ ဤစာအုပ်နှင့်ပင် ကျွန်ုပ်တို့မှာ မြန်မာစာပေကို ရှေး ခေတ်မှ ယခုခေတ် အထိ တောင်ထိပ်မှ မြေပြင်ကို ကြည့်ရဘိ သကဲ့သို့ အားလုံးခြုံ၍ အစမှအဆုံးအထိ ကောင်းကောင်းကြီး မြင်ရပေသည်။ အင်္ဂလိပ် ကျောင်းတွင် အင်္ဂလိပ် စာပေကိုသာ လေ့လာ နေခဲ့ရသော ကျွန်ုပ်တို့ အဖို့မှာ မြန်မာစာပေကို တစ်ချက်တည်းနှင့် ကွင်းကွင်းကွက်ကွက် ရှင်းရှင်းလင်းလင်းကြီး

မြင်ရသဖြင့် အဖိုးအနုပညာ ထိုက်တန်လှပေသည်။ ထိုစဉ်မှစ၍ ယခုအထိ ကဗျာပေါင်းချုပ် စာအုပ်များ များစွာပင်ပေါ်လာ ခဲ့ပေသည်။ ပထမ ကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်စက ဝန်ထောက်တော်မင်း ဦးကျော်ထွန်းပြုစု၍ အဖိုးရပုံနှိပ်တိုက်က ပုံနှိပ် ရောင်းချသော မြန်မာစာ ညွန့်ပေါင်းကျမ်းကြီး ငါးတွဲအထိ ပေါ်ပေါက်ခဲ့၏။ ကဗျာသင်္ဂဟ မေဒနီကျမ်းမှာ မြန်မာစာ ညွန့်ပေါင်းကျမ်း လောက် ကျယ်ဝန်းခြင်း မရှိ၊ မစုံလင်၊ ထိုကျမ်းကြီး ငါးတွဲ အနက် တစ်တွဲစာမျှလောက်သာရှိပေသည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့ သည် ငယ်ချစ်ဖြစ်သော ကဗျာသင်္ဂဟ မေဒနီကျမ်းကို လက်မ လွှတ်နိုင်ပေ။

ကဗျာသင်္ဂဟမေဒနီကျမ်းကို ရပြီးနောက် မကြာမီပင် ကျွန်ုပ်တို့ လက်ထဲသို့ အခြားကျမ်းတစ်ကျမ်း ရောက်ရှိ လာပြန် လေသည်။ ၎င်းကျမ်းကား “မြန်မာမဟာ မင်္ဂလာမင်းခမ်း တော်” ဖြစ်ပေသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်ုပ်တို့သည် ရာဇဝင် ဆန်ဆန် ဝတ္ထုကလေးများကို ရေးသားကြပေသည်။ ဝတ္ထုဖတ် ပရိသတ် ကလည်း၊ ကာလပေါ် ချစ်ခန်းကြိုက်ခန်း ညှုတ်တု ခရာတာတာ ဘာဘာညာညာ စာနုစာယဉ်များကို ဖတ်နေ ကြသည်မှာ ငြီးငွေ့လာကြ၍ ဓားတစ်ပြက် လှံတစ်ပြက် လူစွမ်းပြ သတ္တိခဲရာဇဝင် ဝတ္ထုများသို့ပြောင်း၍ နှစ်သက်စ ပြုလာကြ လေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ပထမဦးဆုံး ရေးသားသော ဝတ္ထုမှာ ရာဇဝင်ဆန်ဆန်ဖြစ်ရာ လမ်းတကာတွင် ဝရမ်းစာကပ်သည် ဟူသော စကားတစ်ခွန်း ပါသွားသည်ကို မန္တလေးမှ အချို့ပုဂ္ဂိုလ် များ မကြိုက်ကြ၍ အပြစ် ဆိုသံများ ထွက်ပေါ် လာလေသည်။ (ကျွန်ုပ်တို့ ရေးလိုက်သော ဝတ္ထုမှာ သီပေါမင်းလက်ထက်ကို

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ဇာတ်အိမ် တည်ထားသည်။ သီပေါမင်း လက်ထက်တွင် ဝရမ်း ဟူသော စကား မပေါ်သေး၊ ဝရမ်း ဟူသော စကားမှာ အင်္ဂလိပ်စကားဖြစ်၍ သီပေါမင်း နန်းကျပြီးနောက် အင်္ဂလိပ်များအုပ်စိုးမှ ပေါ်လာသောစကားဖြစ်၍ မသုံးသင့်ဟု ယူဆကြလေသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်ုပ်တို့မှာ ရှေ့ကြောင်းနောက်ကြောင်း မကျွမ်းကျင်သေး၍ ထိုစကား ဟုတ်ပေမည်ဟု ယူဆလျက် မှားပါသည်ဟု ဝန်ခံခဲ့ရပေသည်။ သို့သော် မင်းတုန်း မင်းတရားကြီး လက်ထက်ကပင် မြန်မာမင်းပိုင် နိုင်ငံတော် အတွင်းမှာ ဗြိတိသျှလက်အောက်ခံ တိုင်းတစ်ပါးသားတို့ မှုခင်း ကိစ္စ ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်လာလျှင် မြန်မာမင်းနှင့် အင်္ဂလိပ်မင်း နှစ်ဦးသဘောတူ စစ်ကြောစီရင်စေမည် ဟူသော သဘောတူချက်အရ မန္တလေးရွှေမြို့တော်တွင် မြန်မာ-အင်္ဂလိပ် တွဲဘက် ရုံးဖွင့်ထားရာ ဝရမ်း ဟူသော အင်္ဂလိပ် တရားရုံး သုံးစကား ရွှေမြို့တော်တွင် ပေါ်ပေါက် သုံးနှုန်းနေပြီကို နောက်မှသိရလေသည်။) ဤသို့အပြစ်တင်ခံရသောအခါ ရာဇဝင်ဝတ္ထုများကိုရေးလျှင် မြန်မာမင်းလက်ထက် အသုံးအနှုန်းများကို နားလည်သိရှိမှဖြစ်မည်ဟု တွေးကြံကာ မှန်နန်းမဟာရာဇဝင်တော်ကြီး၊ ကုန်းဘောင်ဆက်ရာဇဝင်တော်ကြီးစသည်တို့ကို ဖတ်ရှုလေ့လာလေသည်။ ထိုအခါ ဆရာဦးဘခိုင်ကပင် “ဟဲ့ ကောင်ကလေး နင့်ဟာတွေ ရှည်ဝေးလှတယ်။ တိုတိုနဲ့သိချင်ရင် မြန်မာမဟာ မင်္ဂလာမင်းခမ်းတော်ဖတ်” ဟု ဆိုပြန်သော ကြောင့် ဘုရားဈေးသို့ ပြေးပြန်ရာ ထိုစာအုပ်ကို အဖိုးငွေ တစ်ကျပ်ရှစ်ပဲနှင့် ရခဲ့ပြန်လေသည်။ ထိုကျမ်းမှာ ရှေးမြန်မာမင်း အဆက်ဆက် ဘိသိက်ခံပုံ၊ အိမ်ရှေ့နှင်းပုံ၊ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာ ပြုပုံ၊

သားတော်သမီးတော်၊ ပုခက်တင် ဒက်ဆင် မင်္ဂလာပွဲများ ကျင်းပပုံ ရှင်ဘုရင်မှစ၍ မိဖုရားခေါင်ကြီး မင်းညီ မင်းသား သမီးတော် မယ်တော် စသည်တို့ ကံကုန်သည့် အခါ သင်္ကြိုဟ် ပုံ စသည့် နန်းစဉ်စာတမ်းများကို စုပေါင်းပုံနှိပ်ထားခြင်းဖြစ်ပေ သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ အဖို့ရာ အသင့်ပင်ဖြစ်သည်။ သိချင်သမျှ အကုန်ပါသည်။ မြန်မာမှု ဗဟုသုတအတွက် ရတနာခဲကလေး တစ်ခဲပဲဟု မှတ်ယူလိုက်ပေသည်။ ထိုနောက်မူကား ကျွန်ုပ်တို့ သည် ရှေးမြန်မာ ထီးနန်း ထုံးစံစည်းကမ်းနှင့် သက်ဆိုင်သော စာပေအမှတ်အသားများကို ဆက်လက်ဖတ်ရှု လေ့လာခဲ့၏။ စုံစမ်းခဲ့၏။ သို့သော် လက်ဦးတွေ့ရသော “မြန်မာမဟာမင်္ဂလာ မင်းခမ်းတော်” စာအုပ်ကိုကား ယခုတိုင် လက်စွဲပြုလျက်ပင် ရှိသေး၏။

ဤကား ကျွန်ုပ်တို့၏ ငယ်ချစ်စာနှစ်အုပ်တည်း။

=====

ငါးသိန်းတန်စာတစ်အုပ်

ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာပြည်၌ ပေပုရပိုက် စာအုပ် စသည်တို့ကို အမြတ်တနိုး ရှာဖွေသိမ်းဆည်းထားကြသော လုပ်ငန်းမှာ အတော်များများပင်ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် လွန်ခဲ့သည့်နှစ် ပေါင်း ၁၅၀ လောက်အတွင်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် တိုင်းပြည်အကြိမ်ကြိမ် ပျက်ခဲ့သော်လည်း ယခုတိုင် ရှေ့ကျောင်းကန် စသည်များ၌ ဘာသာရေး ဘက်ကသော်လည်းကောင်း၊ သမိုင်းရာဇဝင်ဘက်ကသော် လည်းကောင်း၊ ကဗျာလင်္ကာ စာပေဘက်ကသော် လည်းကောင်း၊ ဆေးကျမ်း၊ နက္ခတ်ကျမ်း၊ ဗိသုကာကျမ်း စသည့် လောကီမှုအလုပ် အဆောင်များဘက်ကသော်လည်းကောင်း၊ အဖိုးထိုက် အဖိုးတန် ပေပုရပိုက် လက်ရေးစာ စသည်တို့များစွာပင် ကျန်ရှိနေပေသေးသည်။ သိသူသိ၊ မသိ သူမသိ ငုတ်တုံ ပေါ်တုံနှင့် စနစ်မကျသေးခြင်းသာရှိပေသည်။

ဥရောပစသောနိုင်ငံများ၌ကား လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း သုံးလေးရာ လောက်ကပင် စနစ်တကျ ရှာဖွေသိမ်းဆည်းခြင်း၊ ပညာရှိလူအများ အသုံးပြုနိုင်အောင် စာရင်းအင်းများ စနစ်တကျပြုလုပ်ထားရှိခြင်း၊ စစ်မက်အန္တရာယ် ပျက်စီးမည့်ဘေးကြီး များ ကြုံလာသည့်အခါ အမျိုးသား၏ အဖိုးတန် ရတနာများ အနေနှင့် ဦးစားပေး၍ ဘေးလွတ်ရာသို့ ပို့ဆောင်သိုဝှက် ကာ ကွယ်ခြင်း၊ အလွန်ရှားပါးသဖြင့် မိမိတို့နိုင်ငံ၌ မရှိသေးသော စာအုပ်များကို တန်ဖိုးမရှောင် မရမနေ လိုက်လံ ဝယ်ယူ၍ ကိုယ်တိုင် သိမ်းဆည်းထားခြင်း၊ နိုင်ငံသို့လှူဒါန်းပေးအပ်ခြင်း စသည်တို့ကို အကြီးအကျယ် ပြုလုပ်ကြပေသည်။

ဤသို့ အတိုင်းတိုင်း အပြည်ပြည်မှ အစိုးရများ၊ ပိဋကတ် တိုက်ကြီးများ၊ အသင်းကြီးများ၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းကြီးများ၊ သူဌေး၊ သူကြွယ်ကြီးများက ဝိုင်းဝန်းဝယ်ယူကြခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာတွင် ရှေးဟောင်းအဖိုးထိုက် စာအုပ်များဟု ထင်ရှားပေါ်ပေါက်လာရ ပေသည်။ ၎င်းတို့အနက် အောက်တွင် ဖော်ပြလတံ့သောစာအုပ် သုံးလေးမျိုးမူကား ထိပ်တန်းသို့ ရောက်လျက် ရှိလေသည်။

ထိုစာအုပ်များအနက် ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည် နယူးယောက်မြို့ ပဲယာပွန်မော်ဂင် ပိဋကတ်တိုက်ကြီးမှ ဝယ်ယူ လိုက်သော အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၄၅၄ ခုနှစ်လောက်က ဂျာမနီပြည် ကွန်စတန်မြို့တွင် ပုံနှိပ်သော ‘ကွန်စတန် မစ်ဆယ်’ ခေါ် ခရစ်ယာန် ဘုရားရှိခိုးစာအုပ်မှာ တန်ဖိုးအားဖြင့် ယခု ခေတ်တွင် ထိပ်ဆုံးသို့ ရောက်နေလေသည်။ ၎င်းစာအုပ်ကိုမည်၍ မည်မျှ အတိအကျ ပေးရသည်ဟု ဝယ်သူများက ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခြင်း မပြုသော်လည်း အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀၀၀၀၀ (တစ်သိန်း) အောက် မနည်းသည်ကိုမူကား သိရပေသည်။ မြန်မာ ငွေနှင့်ဆိုသော် ကျပ် ၅၀၀၀၀၀ (ငါးသိန်း) ခန့်ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်စေကာမူ ဤစာအုပ်မှာ ပြည့်စုံမှုမရှိ၊ စာတစ်ရွက်လိုနေခြင်း ကြောင့် ငါးသိန်းခန့်နှင့် ရခြင်းဖြစ်သည်။ အကယ်၍ စာတစ်ရွက် မလျော့ဘဲ အပြည့်အစုံသာလျှင် ပါရှိပါမူ ၎င်းထက် ဈေးတက် သွားမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဤစာအုပ်ကလေးကို အဘယ့်ကြောင့် ဤမျှကြောက်ဖွယ် လန့်ဖွယ် မိုးထိအောင် အဖိုးပေး၍ ဝယ်သနည်းဟု စဉ်းစား ဖွယ်ရှိပေသည်။ တော်ရုံ သာမန်သတင်းစကားမျိုးဆိုလျှင် ယုံနိုင် ဖွယ်ပင်မရှိချေ။ အကြောင်းကိုရှာသော် (၁) အမေရိကန်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

လူမျိုးများမှာ သုံးမကုန် ဖြုန်းမကုန်အောင် ချမ်းသာ ကြွယ်ဝ နေခြင်းကြောင့် ဝယ်သည်။ (၂) အမေရိကန် ပြည်သားများမှာ မိမိတို့ ယုံကြည်ကိုးကွယ်သော ခရစ်ယာန်ဘာသာနှင့် သက်ဆိုင် သော ဘုရားရှိခိုးကျမ်းဖြစ်သဖြင့် အလွန်ကြည်ညို လေးစားခြင်း ကြောင့် ဝယ်သည်။ (၃) ရှားပါးလှသော စာအုပ်ဖြစ်ခြင်း ကြောင့် ဤမျှတန်ဖိုးထား၍ ဝယ်သည်။ (၄) အကြောင်းထူး တစ်စုံတစ်ရာ ရှိ၍ ဝယ်သည်။ ဤလေးချက် တွင် တစ်ချက်ချက်ကြောင့် ဖြစ်နိုင်လေသည်။

အမေရိကန်ပြည်သည် ယခုအခါ ငွေကြေးအားဖြင့်ဆိုသော် အချမ်းသာဆုံးနိုင်ငံဖြစ်လေသည်။ အမေရိကန်လူမျိုးများလည်း ချမ်းသာကြသည်။ ကုဋေနှင့်ချီ၍ ချမ်းသာသော သူဌေးကြီးများ၊ ကုမ္ပဏီကြီးများ၊ တက္ကသိုလ်ကြီးများ များစွာပင် ရှိသည်။ သို့သော် အမေရိကန်လူမျိုးတို့မှာ လူပေါ၊ လူရူးများမဟုတ်၊ ကြွယ်ဝချမ်းသာသည်ဟု ငွေကို အရမ်းမဲ့မဖြုန်း၊ တစ်ပါးလူမျိုး များကဲ့သို့ပင် ငွေကိုရိုသေလေးစား သူများဖြစ်၍ မတန်ဘူး ထင်လျှင် တစ်ပြားမျှကိုပင် အချည်းနှီး သုံးသူများမဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ ဘုရားရှိခိုးစာအုပ်ကို ငွေငါးသိန်းပေး၍ ဝယ်သည်မှာ ပိုက်ဆံပေါ၍ ငွေဖြုန်းတီးခြင်းမဟုတ်ချေ။

မိမိတို့ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သော ဘာသာတရားနှင့် ဆိုင် သောကြောင့် ထိုမျှတန်ဖိုးထားသည်ဟု ဆိုရန်မှာ ထိုကဲ့သို့သော ဘုရားရှိခိုးစာအုပ်များမှာ ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာပြည်၌ ခြောက်မူး သုံးမတ်၊ အလွန်ဆုံး တစ်ကျပ်ပေးလျှင်ရနိုင်သော ဘုရားရှိခိုးမူ ဟောင်းကဲ့သို့သော စာအုပ်ပေါင်း များစွာ ရှိပေသည်။ ငါးဆင့် ဆယ်ဆင့်မှစ၍ တစ်ဒေါ်လာ နှစ်ဒေါ်လာ ပေးလျှင် လိုချင်

သလောက် ရနိုင်သည်။ မရှိဆင်းရဲလျှင် ကျမ်းစာအုပ်များကို အကြီးအကျယ် ရိုက်နှိပ်၍ တစ်ကမ္ဘာလုံးဝေငှနေသော ဘာသာ သာသနာပြုအသင်းများမှ အခမဲ့ တောင်းယူရရှိနိုင်လေသည်။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း လေးငါးရာလောက်က ရှေးလူကြီးများ အသုံးပြုသွားကြသော ဘုရားရှိခိုး မူဟောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ကြည်ညိုမှုဘက်က ပါကောင်းပါမည်။ သို့သော် ထိုအကြောင်း ကြောင့် လုံးဝမဟုတ်ချေ။

ရှားပါးသော ရှေးစာအုပ်ဖြစ်၍ ဤမျှအဖိုးပေး၍ ဝယ် သည်ဟုဆိုလျှင် ဆိုနိုင်ဖွယ်ရှိလေသည်။ ယခုအထိ ၎င်းစာအုပ် သုံးအုပ်သာ တွေ့ရသေးသည်။ သို့သော် ဤကမ္ဘာ၌ထိုမျှလောက် ရှားပါးသော အခြားစာအုပ်များ ရှိသော်လည်း ထိုစာအုပ် များအတွက် အလွန်ဆုံး တစ်အုပ်လျှင် မြန်မာငွေ ငါးထောင်၊ တစ်သောင်းလောက်သာ ပေးချေမည်။ ယခုကဲ့သို့ ငါးသိန်းခန့် အထိ ပေး၍ ဝယ်သည်မှာ ရှားပါးခြင်း အကြောင်း ကြောင့် မျှသာ မဟုတ်ပေ။

အမှန်မှာကား ထိုစာအုပ်၏ ထူးခြားသော အချက်ကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ထူးခြားချက်မှာ အတွင်း၌ပါရှိသော ဘုရားရှိခိုး စာများကြောင့်လည်းမဟုတ်၊ အသုံးပြုထားသော စက္ကူများ ကြောင့်လည်း မဟုတ်၊ အချို့သော ရှေးဘုရား ရှိခိုး စာ အုပ်များကဲ့သို့ ရတနာကိုးပါး စိန်ကျောက် ပုလဲ သန္တာများ ခြယ်လှယ်ထားသော အဖုံးကြောင့်လည်းမဟုတ်ဘဲ၊ ဥရောပ တိုက်တွင် ခဲစာလုံးများ တီထွင်၍ ပထမဆုံး ရိုက်နှိပ်သော စာအုပ် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆယုံကြည် ကြသောကြောင့် ဖြစ်လေ သည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စာပုံနှိပ်အတတ်သည် တရုတ်ပြည်၌ အင်္ဂလိပ် သက္ကရာဇ် ၅၉၄ ခုနှစ်တွင် စတင်ပေါ်ပေါက်သည်ဟု သမိုင်းစာများက ဆိုကြသည်။ ယခုမှ ပြန်၍ ရေတွက်သော် နှစ်ပေါင်း ၁၃၀၀ ကျော်ပြီဖြစ်လေသည်။ ဥရောပတိုက်တွင်လည်း ယခုဘုရားရှိခိုး စာအုပ်ကို မရိုက်နှိပ်သေးမီ ရှေးအထက်ကပင် စာပုံနှိပ်လုပ်ငန်း ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် ရှေးအခါက ပုံနှိပ်သည်မှာ သစ်သားအပျဉ် ပေါ်တွင် စာလုံးကလေးများကို ထုထွင်း၍ ပုံနှိပ်ခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ ယခုကဲ့သို့ စာလုံး အက္ခရာများကို တစ်လုံးစီ ခဲပုံ သွင်းပြီးနောက် အလိုရှိသည့်အတိုင်း တစ်လုံးစီစီပြီးလျှင် ပုံနှိပ် သည့်အတတ်မျိုး မဟုတ်ချေ။ ထိုသို့စာစီ၍ပုံနှိပ်သော အတတ်မှာ အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၄၄၀ ကျော်လောက်တွင် ဂျာမနီပြည် မိန်းဇ်မြို့တွင် ဂူတင်ဘတ်ဆိုသူ စတင်တီထွင်မှ ပေါ်ပေါက် သည်ဟု ယူဆကြလေသည်။

ဂူတင်ဘတ် ဆိုသူ ခဲစာလုံးများတီထွင်၍ ပုံနှိပ်သည့်စာအုပ် များအနက် ၁၄၅၆ နှစ်လောက်တွင် ရိုက်နှိပ်သော “ဟိုလီ ဘိုင်ဘယ်” ခေါ် ခရစ်ယာန် ဓမ္မသစ် ဓမ္မဟောင်း သမ္မာကျမ်း စာအုပ်ကြီးမှာ အထင်အရှားဆုံး ဖြစ်သည်။ အချို့က ၎င်းသမ္မာ ကျမ်းကြီးကို ပထမဆုံး ပုံနှိပ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ယခု ဘုရားရှိခိုးစာအုပ်ကို ငါးသိန်းပေး၍ မဝယ်မီက ၎င်းကျမ်း စာအုပ်ကြီးမှာ စာအုပ်တကာတို့တွင် အဖိုးအတန်ဆုံး ဖြစ်ခဲ့ ဖူးလေသည်။ (ဤဆောင်းပါးရေးသူသည် ၁၉၅၃ ခုနှစ် လန်ဒန်မြို့သို့ ရောက်ရှိစဉ်က မြန်မာ့သံရုံးနှင့် မနီးမဝေး ဘတ်က လီ စကွဲယား ပန်းခြံအနီးရှိ မင်ဘရားသား စာအုပ်ဆိုင် ကြီး၌ တစ်အုပ်တွေ့ခဲ့ဖူးသည်။ ထိုစာအုပ်ဆိုင်ကြီးက အဆိုပါ

စာအုပ်ကို အမေရိကန်ပြည်သို့ ပေါင်စတာလင် ၂၅,၀၀၀ မြန်မာငွေ သုံးသိန်းခုနစ်သောင်းကျော်နှင့် ရောင်းချလိုက်သည် ဟု သိရသည်။)

သို့သော် ဤကျမ်းစာအုပ်ထက် အလျင်ကျသော စာအုပ်များ ရှိပေသည်။ ၎င်းတို့မှာ ၁၄၅၄၊ ၁၄၅၅၊ ၁၄၅၇၊ ၁၄၅၉ ခုနှစ်များတွင် ရိုက်နှိပ်သော ဘုရားရှိခိုး လက်စွဲကျမ်းများ ဖြစ်လေသည်။

ယခု အမေရိကန်က ငါးသိန်းပေး၍ ဝယ်လိုက်သော ဘုရားရှိခိုး ပထမစာအုပ်ကို ၁၈၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဆွီဇာလင်ပြည် အော့တိုဟပ် အမည်ရှိသော တံဆိပ်ထုနှင့် စာလုံးရေး ဆရာကလေးတစ်ဦးက ဝယ်ယူရရှိလေသည်။ သို့သော် စာအုပ်ကို ကောင်းကောင်း မလေ့လာနိုင်ဘဲ ထားခဲ့ပြီးနောက် ၁၈၉၆ ခုနှစ်ရောက်မှ စာလုံးပုံများကို တိုက်ဆိုင်လေ့လာကြည့်ရာတွင် အထက်ဖော်ပြခဲ့သော စာအုပ်များထက် အလျင်ကျသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ထပ်တွေ့သောစာအုပ်မှာ စာရွက် ၁၆ ရွက်မျှလိုသည်။ ၎င်းကိုပင် လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ၅၀ လောက်က စ၍ ဒေါ်လာ ၇၅,၀၀၀ မြန်မာကျပ် သုံးသိန်းကျော်လောက်နှင့် အရောင်းအဝယ် ပြုခဲ့ကြဖူးလေသည်။

ယခုစာအုပ်မှာ စာရွက် ၁၈၈ ရွက်ပါရှိသည်။ တစ်ရွက်လိုသည်။

တတိယစာအုပ်မှာ စာမျက်နှာပြည့်စုံသည်။ ယခုအခါ ဆွီဇာလင်ပြည် ဇူရစ်မြို့ဗဟိုပိဋကတ်တိုက်ကြီးတွင်ရှိသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ဤစာအုပ်သည် ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာနိုင်ငံနှင့် မဆိုင်လွန်းလှဟု ထင်မှတ်ဖွယ်ရာ ရှိပေသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ယခု မဂ္ဂဇင်း၊ သတင်းစာ၊ စာအုပ်စာတမ်း စသည်တို့ကို အများ အပြား ရိုက်နှိပ်လျက် လူတိုင်းစာကြည့်ခွင့် ဗဟုသုတရှာဖွေခွင့် ရရှိနေကြ သည်မှာ အဆိုပါစာအုပ်မှ စတင် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သော ခဲစာလုံး ကလေးများဖြင့် ပုံနှိပ်သောနည်း၏ ကျေးဇူးကြောင့် ဖြစ်ရာ၊ ထိုစာအုပ်သည် ကျွန်ုပ်တို့နှင့် များစွာ ဝေးကွာလှသော်လည်း နီးနီးကပ်ကပ် သက်ဆိုင်နေကြောင်းကို တွေ့ရပေလိမ့်မည်။

=====

ငါးပြားတန်အဘိဓာန်

ရှေးအင်္ဂလိပ်ခေတ်က မြန်မာပြည်တွင် အင်္ဂလိပ် ဘာသာ သည် ရုံးသုံးစကားဖြစ်ခဲ့ရာမှ ယခုလွတ်လပ်သော ခေတ်တွင် မြန်မာ ဘာသာသည် ရုံးသုံးစကား ဖြစ်နေပေသည်။ မြန်မာစာ၊ မြန်မာစကားသည် ကမ္ဘာ့ ယဉ်ကျေးသော ဘာသာ စကား များတွင် ပထမတန်း စကားကြီးထဲက မဟုတ်သော်လည်း အထက်တန်း ကျသော ဘာသာ စကားဖြစ်သည်ကို အားလုံးပင် အသိဖြစ်ပေသည်။ ပုဂံခေတ် အနော်ရထာမင်းစောလက်ထက် လောက်မှစ၍ သီပေါမင်း လက်ထက်အထိ နှစ်ပေါင်း ၈၀၀ မှ ရုံးသုံး စကား ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ထိုခေတ်လောက် မှစ၍ ကဗျာ လင်္ကာ အရေးအသား အလို့ငှာ အသုံးပြုခဲ့ရာ အင်းဝခေတ်တွင် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ခဲ့လေသည်။

ဤသို့ အထက်တန်းကျကျနှင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ လေ့လာ အသုံးပြု ခဲ့သောကြောင့် မြန်မာဘာသာစကားမှာ သဒ္ဒါအနေ အထားအားဖြင့် စည်းကမ်းကျနခြင်း၊ ဝေါဟာရ အနေအား ဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ကျစ်လျစ်ခြင်း၊ စကားပရိယာယ် အနေအားဖြင့် ကြွယ်ဝခြင်းရှိပေသည်။ ဤသို့ ပြည့်စုံ ကြွယ်ဝသောစကားဖြစ်ပါ လျက်၊ ယခုခေတ် မြန်မာစကားကို ရုံးသုံးအဖြစ် ရေးသားကြ ရာ၌မူကား အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ရာ၌လည်းကောင်း၊ ဝါကျဖွဲ့ရာ၌ လည်းကောင်း၊ သုံးနှုန်းရာ၌လည်းကောင်း တဝေဝေ တဝါးဝါးနှင့် အသားမကျ ဖြစ်နေ ကြသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

ဤကဲ့သို့ တဝေဝေတဝါးဝါး ဖြစ်နေကြရသည့် အကြောင်း ရင်း တစ်ရပ်မှာ မြန်မာဘာသာ အဘိဓာန်တစ်စောင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

မရှိသေးခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ အခြား အကြောင်းတစ်ရပ် မှာလည်း ရှိသမျှသော အဘိဓာန်ကို ကောင်းစွာ လေ့လာခဲ့ကြခြင်း မရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

မြန်မာဘာသာ စကား တိတိကျကျဖြစ်အောင်၊ အဘိဓာန် လိုအပ်ကြောင်းကို ရှေးကပင် မြန်မာပညာရှိကြီးများ သိရှိကြ၍ စကားစုများကို စီမံရေးသားခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့ကို ပေါရာဏကထာ သတ်ပုံခွဲထား၊ စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ထိုပေါရာဏကထာကျမ်း၊ သတ်ပုံကျမ်း၊ ခွဲထားကျမ်း တို့မှာ အဘိဓာန်သဘော သက်ရောက်ကြသော်လည်း ဆိုင်ရာကိစ္စအတွက် လိုအပ် သလောက် ရေးသားခဲ့ကြ၍ ယခုခေတ် အဘိဓာန်များကဲ့သို့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ သုံး၍မရချေ။ သို့သော် ထိုကျမ်းများမှာ သူ့ခေတ်သူ့အသုံးနှင့်ဆိုပါမူကား အဖိုးတန်၍ လေးစားအပ်သော ကျမ်းများပင်ဖြစ်ချေသည်။

အနောက်နိုင်ငံများတွင်လည်း ရှေးအခါက ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာ နိုင်ငံကဲ့သို့ပင် အဘိဓာန်များပြည့်စုံ လုံလောက်စွာ မရှိကြ၍၊ ၎င်းတို့၏ ဘာသာဝေါဟာရများမှာလည်း အနက်တိတိကျကျ မရှိကြချေ။ ရေးသားပုံများမှာလည်း သဒ္ဒါနည်းမကျ၍ အဓိပ္ပာယ် တိတိကျကျမရချေ။ ထို့ကြောင့် ရှေးစာကြီးများကို လေ့လာကြ သောပညာရှိများမှာစာတစ်ပိုဒ်၌ ဘာကိုဆိုလိုသည်ဟုအတိအကျ အမှန်အကန်သိကြရန် အခက်အခဲအမျိုးမျိုး တွေ့ကြလေသည်။ အင်္ဂလန်ပြည်တွင် အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၇၀၀ ကျော်၊ ဒေါက် တာဂျန်ဆင်တို့ လက်ထက်မတိုင်မီက အဘိဓာန်ဟူ၍ကောင်းစွာ မရှိသေး။ လက်တင်ဘာသာ၊ ဂရိဘာသာ၊ ရှေးဟောင်းပေါရာဏများကို ပြသသော စာငယ် ကျမ်းငယ်များသာ ရှိကြသည်။

ထို့ကြောင့် ထိုလက်ထက်မတိုင်မီက အင်္ဂလိပ်စာများမှာ အလွန်
 သေသပ်လှပါသည် ဟုဆိုသော ရုံးသုံးဥပဒေစကားများ၌ပင်
 သတ်ပုံစာလုံးပေါင်းမှစ၍ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးမတူကြ၊ နည်းအမျိုးမျိုး
 ရေးသားကြလေသည်။ ဒေါက်တာ ဂျွန်ဆင်ကစ၍ အင်္ဂလိပ်
 အဘိဓာန်ကျမ်းကြီး တစ်စောင်ကို ပြုပြီးမှ တစတစအားဖြင့်
 အရေးအသားသေဝပ်၍ တညီတညွတ်တည်းဖြစ်လာလေသည်။

သို့သော် အရေးအသား သေဝပ်၍ တညီတညွတ်တည်း
 ဖြစ်လာရန်မှာ အဘိဓာန်ကျမ်းများရှိရုံမျှနှင့် မပြီးသေး။ အဘိ
 ဓာန်ကျမ်းများကို လူတိုင်းနားလည် အသုံးပြုကြရန် လိုပေ
 သေးသည်။ အဘိဓာန်ကိုလူတိုင်း အသုံးပြုကြသည့်အခါ
 စာကြီးဖြစ်စေ၊ စာကလေးဖြစ်စေ၊ မည်သည့်အကြောင်းကိစ္စ
 မျိုးနှင့်မဆို စာပေရေးသားကြရာ၌ အဘိဓာန်၌ သတ်မှတ်
 ဖော်ပြထား သောစကား၊ ထိုစကား၏အနက်အဓိပ္ပါယ် သတ်ပုံ
 စသည်တို့ကို လိုက်နာကြသဖြင့် တစ်ပြည်လုံးတစ်မျိုးလုံး၏ အရေး
 အသားသည် တညီတညွတ်တည်း ဖြစ်လျက်အဆင့်အတန်း
 မြင့်လာလေသည်။ ဥပဒေပြုခြင်းမှအစ မည်မျှ အရေးကြီးသော
 ကိစ္စမျိုး၌မဆို လိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်သို့ မရှုပ် မထွေး၊ မတွေ
 မဝေ သဘောနှစ်ခွဲမထွက်အောင် အတိအကျရေးသားနိုင်သော
 အခြေသို့ရောက်လာလေသည်။

ဤသို့အရေးကြီးကြောင်း သိသဖြင့် အင်္ဂလန်ပြည် စာသင်
 ကျောင်းရှိ ကလေးသူငယ်များမှအစ ကမ္ဘာကျော် ပညာရှိကြီး
 များအထိ အဘိဓာန်ကို အသုံးပြုသော အလေ့အကျင့်ပြုလုပ်
 ထားကြပေသည်။ ထိုအလေ့အကျင့်ကို အခက်အခဲမရှိလိုက်နာ
 လေ့ကျင့်နိုင်ကြအောင်လည်း အင်္ဂလိပ် ဘာသာ အဘိဓာန်များ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ကို တဲအံ့ကန္တား ဆင်းရဲသားမကျန် အသုံးပြုနိုင်အောင် အဘိဓာန်တစ်အုပ် တစ်ပဲတန်အထိပင် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေ၍ တစ်ပြည်လုံး ပျံ့နှံ့အောင် ရောင်းချကြလေသည်။

အဆိုပါအဘိဓာန်မျိုးများအနက် လန်ဒန်မြို့၊ ဝတ်-လောက် ကုမ္ပဏီမှ ပုံနှိပ်ရောင်းချသော လူထုသုံးတစ်ပဲတန် အဘိဓာန်မှာ အတော်ထင်ရှားသော အဘိဓာန်ဖြစ်ပေသည်။ စာအုပ်အရွယ် မှာ ၅ လက်မ ၇ လက်မရှိသည်။ ယခုကာလ ၅ တန်ဝတ္ထုများ အရွယ်ဖြစ်သည်။ စာမျက်နှာ ၉၄ မျက်နှာ ရှိသည်။ စက္ကူမှာ အပေါစားဆိုသော်လည်း တော်တော်ကောင်းသည်။ ကျွန်ုပ်၏ လက်ရှိစာအုပ် ကလေးမှာ ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပုံနှိပ်သဖြင့် နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်ခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း ဆွေးမြည့်ခြင်း မရှိသေးဘဲ တော်တော်ကောင်းသေးသည်။ ဤမျှပင်ငယ်သော် လည်း အတွင်း၌ ဝေါဟာရပေါင်း ၁၀၀၀၀ ကျော်ပါရှိ သဖြင့် တော်ရုံကျော်ရုံ မဟုတ်၊ တကယ် အသုံးပြုနိုင်သော အဘိဓာန်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့စာအုပ်ငယ်ငယ်တွင် ဝေါဟာရ ပေါင်း တစ်သောင်းကျော် ပါရှိနိုင်သည်မှာ ဝေါဟာရများ၏ အနက်ကို အကျယ်ချဲ့မနေဘဲ၊ ဝေါဟာရတစ်လုံးလျှင် အရေး အကြီးဆုံး အနက်တစ်ချက်၊ သို့မဟုတ် နှစ်ချက်ကိုသာ တိုတို တုတ်တုတ်ပြထားသောကြောင့် ဝေါဟာရတစ်လုံး စာတစ်ကြောင်း၊ အလွန်ဆုံးသုံးကြောင်းနှင့် ပြီးစေခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

ဤအဘိဓာန်စာအုပ်ကလေးမှာ တစ်ပဲတန်မျှသာ ဖြစ်သော် လည်း ကမ္ဘာပေါ်တွင် တန်ဖိုးအနည်းဆုံးနှင့် လူတို့အတွက် အဖိုးအတန်ဆုံး ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ တစ်အုပ်လျှင် တစ်ပဲ၊ ကလေး မုန့်ဖိုးသာသာမျှ ရှိသောကြောင့် ပထမတန်း ကျောင်းသား

သူငယ်ကလေးများပင်တစ်ယောက်တစ်အုပ်စီ ဝယ်ယူအသုံးပြုနိုင်ပေလိမ့်မည်။ အင်္ဂလန်ပြည်တွင် ထိုစဉ်က မည်မျှ ဆင်းရဲသူ ဖြစ်စေကာမူ မခက်မခဲမပင်မပန်း တစ်အိမ်တစ်အုပ်ကျစီထားနိုင်ပေလိမ့်မည်။ ထိုအဘိဓာန်ကလေးမျိုးကို အနားတွင် အမြဲထားခြင်းဖြင့် စာကောင်းစွာ မတတ်သော သူများပင် စာရေးသည့်အခါ၊ သတ်ပုံအညွှန်း စာလုံးပေါင်းမှန်မှန် ရေးသားနိုင်ကြပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှာ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ လောက်အတွင်း အရေးအသား အနက်အဓိပ္ပါယ်တိကျလျက် ရေးကြီးခွင်ကျယ်ကိစ္စများတွင် တစ်ကမ္ဘာလုံး အသုံးပြုသော ကမ္ဘာ့ပထမတန်း စကားကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်၍ နေပေသည်။

ရင့်ကျက်သော မြန်မာစကား

ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာစကားမှာလည်း နှစ်ပေါင်းရှစ်ရာလောက် ရုံးသုံးစကားဖြစ်ခဲ့ခြင်းဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားလောက်ပင် ရင့်ကျက်သော ဘာသာစကား ဖြစ်ပေမည်။ သို့သော် မြန်မာအရေးအသားများမှာ ယခုအထိ တိကျသင့်သလောက် တိကျခြင်းမရှိ၊ ညီညွတ်သင့်သလောက် ညီညွတ်ခြင်းမရှိသေးသည်မှာ စကားနှင့် အရေးအသား ကိုယ်တိုင်က ပြည့်ဝစုံလင် ခြင်းမရှိ၍ မဟုတ်၊ စည်းကမ်းကျကျလေ့ကျက်ခြင်းမရှိကြသေးသောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးမဖြစ်မီ သုံးလေးနှစ်က ကလောင်သစ် ကလေးများတွင် “တော့” ဟူသော စကားတစ်လုံးသည် အလွန်ပင် ကျက်စားလာလေသည်။ သွားလေတော့သတည်း၊ စားလေတော့သတည်း၊ ရေးသားလိုက်ရပေတော့သတည်း စသည်ဖြင့် အစစတွင် “တော့” ထည့်၍

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ရေးသားကြလေသည်။ စကားစပ်မိ၍ ကလောင်သစ်တစ်ဦးအား မရွေးမချယ်၊ မစိစစ်ဘဲ၊ အစစတွင် “တော့” ကို ဘာကြောင့် ထည့်၍ ရေးသနည်းဟု မေးကြည့်ရာ၊ ၎င်းက “တော့” မှာ ဘာ အဓိပ္ပါယ်မျှ မရှိပါ။ လေးနက်စေလို၍သာ ထည့်ပါသည်ဟု ပြောပြလေသည်။ ထိုဆရာကလေး၏ အလိုအားဖြင့် “တော့” တွင် အဓိပ္ပါယ်မရှိ၊ ဝစနာလင်္ကာရ၊ ပဒုပုရဏ သဘောသို့ ရောက်နေပေသည်။ အကယ်၍သာ ကျွန်ုပ်တို့အထက်က ပြဆိုခဲ့ သကဲ့သို့ လုံလောက်သော မြန်မာအဘိဓာန် လည်းရှိမည်။ ထိုအဘိဓာန် ကိုလည်း လူတိုင်း ဂရုတစိုက် အသုံးပြုကြမည် ဆိုပါက “တော့” ဆိုသော စကားနှင့်ပတ်သက်၍ ယခင် ကလောင်သစ် ဆရာကလေး ဝိုးတိုးဝါးတား အရာမျိုး ပေါ် ပေါက်ဖွယ်ရာ ရှိမည်မဟုတ်ချေ။ ဤကဲ့သို့သော မကွဲမပြား ဝိုးတိုးဝါးတား ရမ်းကာ ဆကာ ရေးသားမှုများ ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး မြန်မာဘာသာ အရေးအသားသည် တိကျသော အရေး အသားသို့ ရောက်မည် မဟုတ်၊ တိကျသော အရေး အသားသို့ မရောက်သေးသမျှ ကာလ ပတ်လုံးလည်း မြန်မာ ဘာသာသည် ရုံးသုံးဘာသာ စကားဆိုသည်မှာ အိပ်မက် အရာ မျှသာ ရှိနေပေမည်။

ထို့ကြောင့် လက်ငင်းအဖို့ရာ ကျွန်ုပ်တို့မှာ လူတိုင်းလူတိုင်း ရေးသားပြောဆိုမှု၌ ထိုအဘိဓာန်မှ အလွတ်မပြုဘဲ၊ အမြဲတစေ အဘိဓာန်နှင့် ညှိနှိုင်းသည့် အလေ့အထ ရှိကြရန် လိုပေသည်။ ထိုသို့သော အလေ့ ပေါ်လာရန်လည်း အင်္ဂလိပ်ပဲနီ အဘိဓာန် ကလေးမျိုး မြန်မာ ငါးပြားတန် အဘိဓာန် ကလေးများပေါ် လာရန် အရေးကြီးပေကြောင်း။

=====

ကောင်းကောင်း-မကောင်းကောင်း

“ဗဟုသုတ” ဟု ဆိုလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် ပိဋကတ်တိုက်ကြီးများအတွင်း ဘီရိုကြီးများ၌ အစီအရိ တင်ထားသော စာအုပ်ကြီးများကို သွား၍ တွေးတတ်ကြလေသည်။ ဗဟုသုတကိုလိုချင်လျှင် စာအုပ်ကြီးများကို မျက်စိကန်း သွားမလောက် မနေမနား ဖတ်ကြရမည်ဟု ထင်တတ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဗဟုသုတ လိုချင်သည်ဟုဆိုလျှင် “အင်စိုင်း ကလိုဖီး ဒီးယား-ဘရိတန်နီက” ခေါ် ပညာစွယ်စုံကျမ်းကြီးကို ပြေး၍ဖတ်ကြလေသည်။ သို့သော် အဆိုပါ ပညာစွယ်စုံကျမ်းကြီးမျိုးမှာ သူ့သူငါငါ လူတကာတို့အတွက်မဟုတ်၊ ပညာရင့်သန်ပြီးဖြစ်သူ တို့အတွက် ပညာရင့်သန်ပြီးဖြစ်သော ဆရာကြီးများက စီစဉ် ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် နားလည်သယောင်သာ ရှိ၍ တကယ်မူကား နားမလည်ကြသဖြင့် ငွေကုန် သံပြာသာဖြစ် လျက် ဘာတစ်ခုမျှ မရခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရတတ်လေသည်။

ဗဟုသုတကို စာအုပ်ကြီးများမှ ရရှိနိုင်သည်မှန်၏။ သို့သော် ထိုတစ်ခုတည်းကသာ ရနိုင်သည်မဟုတ်၊ ယူတတ်လျှင် စာတစ်လုံးမျှ မပါသော နေရာများမှလည်း ရနိုင်သည်။ ကမ္ဘာလောကဓာတ် ကြီးတစ်ခုလုံးသည် ဗဟုသုတ ရှာမှီးသူတို့၏ စားကျက်ကြီး ဖြစ် သည်ကို အသိအမှတ် ပြုရန် လိုပေသည်။

ဗဟုသုတ ဟူသည်မှာ ကောင်းသော အကြားအမြင် ဖြစ်သည်။ ကောင်းတာကိုမှ မှတ်သားထိုက်သည်။ မကောင်းတာကို မမှတ်ရဟူသော အထင်တစ်မျိုးလည်း ရှိတတ်သည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ထို့ကြောင့် အချို့က ဟဲ့-ဒီစာအုပ်မဖတ်နဲ့၊ ဒီလမ်းမသွားနဲ့၊ ဟု တားမြစ်တတ်ကြလေသည်။ ဗဟုသုတ ရှာမှီးရေး၌ အမှား တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်လေသည်။

လောကကြီး၌ မတတ်ကောင်းသော ပညာ၊ မသိကောင်း သောအရာဟူ၍ မရှိ၊ မလုပ်ကောင်းသော အရာသာ ရှိသည်ဟု ဆရာကြီးတို့ ဆုံးမကြသည်။

လောကကြီး၌ မည်သည့် တတ်ပညာကိုမျှ သေးသည်၊ ငယ် သည်ဟု မထေမဲ့မြင် မပြုရာ၊ ငယ်ပင် ငယ်ငြားသော်လည်း သူ့နေရာနှင့်သူ ကောင်းသည်ချည်းဟု နီတိကျမ်းများက ဆိုသည်။ ဤစကားများကို မမေ့ရာ၊ ကြပ်ကြပ်ကြီး သတိပြုအပ် လေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့အသက်ငယ်ငယ် စာရေးဆရာကလေး ဘဝက လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီးထံ ဆည်းကပ်၍ နည်းနာခံ ကြသည်။ မသိတာရှိ၍ ဆရာကြီးထံသို့ ပြေး၍ မေးကြသည်။ ဆရာကြီး ပြောသမျှ စကားများကို ခရာစေ့တွင်းကျ တစ်လုံး တစ်ပါဒမကျန် အမြတ်တနိုးမှတ်သားကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ အထင်အားဖြင့် ဆရာကြီးထံမှသာ ဗဟုသုတ ယူရန်ရှိသည်။ ကျွန်တော်တို့ကမူကား ဆရာကြီးအားပေးနိုင်ရန် တစ်စုံတစ်ရာ မရှိဟု ယူဆထားကြသည်။ သို့သော်လည်း ထိုသို့ မဟုတ်၊ ကျွန်တော်တို့ မေးသမျှကို ထိုက်သင့်အောင် ဖြေဆိုပြီး သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်ဆရာကြီးက ပြန်၍မေးခွန်းထုတ်လေသည်။

ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တို့မှာ အသက် ၂၀ ကျော်လောက် ရှိသေးသည့်ပြင် သားမယား အိမ်ထောင်မှု တာဝန် လုံးဝ ကင်းမဲ့သော လူပျိုကလေးများ ဘဝတွင်ဖြစ်၍ လွတ်လပ်ရေးကို

လုံးဝ ခံစားနေသူများ ဖြစ်လေသည်။ စာရေးရသော အလုပ် တာဝန်မှ ပိုသမျှ အချိန်များကို ရန်ကုန်မြို့၏ နေ့ ဘဝ၊ ညဘဝ၊ အထက်လမ်း၊ အောက်လမ်း ကုန်အောင် လိုက်နေ ကြလေ သည်။ ရုပ်ရှင်လည်းသွားသည်၊ ဟိုတယ်လည်းတက်သည်၊ အငြိမ့်သမနှင့်လည်း အကျွမ်းဝင်သည်၊ တယောဆရာနှင့်လည်း မိတ်ဖက်ဖြစ်သည်။ အရှေ့တွင် စပတ် (ယခုဗိုလ်အောင်ကျော်) လမ်း၊ အနောက်တွင် သိမ်ကြီးဈေး၊ လမ်းတကာလမ်း ကျွန်တော် တို့ခြေရာချည်း ဖြစ်လေသည်။ ဆရာကြီးက စကားစပ်၍ မေး သော်လည်း ကျွန်တော်တို့က ကျွန်တော်တို့သိသော ဗဟုသုတ များကို လူကြီး သူကြီး များရှေ့တွင် မပြောကောင်း၊ မရိုသေ မလေးစားရာကျမည်ဖြစ်၍ မပြောရဲကြပေ။ သို့သော် ဆရာကြီးက ဆစ်ဖု၍မေးသည်။ ကျွန်တော်တို့ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပြောရဲ အောင် အားပေးသည်။ သို့နှင့် ကျွန်တော်တို့လည်း ကိုယ်တွေ့ စကားများကိုပြောပြကြလေသည်။ ဆရာကြီးကား ပါဠိစာပေ၊ သက္ကတစာပေ၊ မြန်မာစာပေတို့ကို မွေနှောက် ချောက်ချားခဲ့ သော ကျမ်းဂန်တတ်ပညာရှိကြီးဖြစ်၏။ ငါတို့သိသော ကလေးကံ ဗဟုသုတ မျိုးကို ဆရာကြီး အလေးမူ မည်လည်း မဟုတ်၊ ဂရုစိုက် မည်လည်းမဟုတ်၊ သို့ဖြစ်ပါလျက် ဆရာကြီးသည် ကျွန်တော် တို့အား အဘယ်ကြောင့် ဤမျှ လောက် မေးမြန်းဘိသနည်း၊ အဘယ်ကြောင့် ဆရာကြီးသည် ၎င်း၏ အဖိုးတန် လှသော အချိန်ကို ကျွန်တော် တို့၏ ကလေးကံ စကားများကို နား ထောင်၍ ဖြုန်းတီးသနည်း၊ အဓိပ္ပာယ်ဖော် ၍ မရခဲ့ကြချေ။ အားလပ်ခိုက် အပျင်းပြေနားထောင်ခြင်းသာ ဖြစ်ပေလိမ့် မည်ဟု တွေးမိကြသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အားလုံးသိကြသည့် အတိုင်း၊ ဆရာကြီးသည် ငယ်စဉ်က ရဟန်းဘဝတွင် မွေ့လျော်ခဲ့၏။ ထို့နောက် ရဟန်းဘဝမှ ထွက်ခဲ့၍ လူ့ဘဝသို့ ပြောင်းဝင်သောအခါလည်း ကျမ်းဂန် စာပေနှင့်သာ သိမ်မွေ့ငြိမ်းချမ်းစွာ နေခဲ့၏။ လူ့ဘဝ အရှုပ် အထွေးတိုလီ မိုလီတို့နှင့် ကင်းရှင်းသူဖြစ်၏။ သို့ပါလျက် “ခင်မြင့်ကြီး” စသော ဝတ္ထုကြီးများကို ရေးသားသောအခါ ကျမ်းထွက်စကားများသာ မဟုတ်ဘဲ လူ့ဘဝကိုဆယ်လီကျေခဲ့သောသူပမာ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် နက်နက်နဲနဲ ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ဤသို့ရေးနိုင်ခြင်းကား အခြားကြောင့်မဟုတ်၊ ဆရာကြီးသည် ကျမ်းဂန်ကိုသာမဟုတ် လူ့ဘဝ ကလေးကံ ကိစ္စကလေးများကိုသေးငယ်သည်၊ အောက်တန်းကျသည်၊ ညစ်ညမ်းသည်ဟု ပစ်ပယ်လျစ်လျူရှုခြင်းမရှိဘဲ၊ အထူးအလေး ဂရုပြု၍ စုံစမ်း မေးမြန်းမှတ်သားဆင်ခြင်လေ့ရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

ကျွန်တော်တို့အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော မတတ်ကောင်းသော ပညာမရှိ၊ မသိကောင်းသော အရာမရှိ၊ မလုပ်ကောင်းသော အရာသာရှိသည် ဆိုသော စကားများကို ဆရာကြီးထံမှ ပထမ ကြားနာခဲ့ရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ကင်းဝန်မင်းကြီး ဦးကောင်းလည်း ပါဠိ၊ မြန်မာ၊ ကျမ်းဂန် နှံ့စပ်၍ လောကီကြောင်း၊ လောကုတ္တရာကြောင်း ပညာဉာဏ် အမြော် အမြင် ကြီးမားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်ပေသည်။ မန္တလေး ရတနာပုံ မင်းတုန်းမင်း တရားကြီး နှင့်သီပေါမင်း မင်းနှစ်ဆက်တိုင်တိုင် ယုံကြည်ကိုးစားခြင်း ခံရသော အမတ်သေနာပတိကြီးဖြစ်သည့်ပြင် အင်္ဂလန်ပြည်၊ ပြင်သစ်ပြည်များသို့ သံတော်ကြီးအဖြစ် သွားရောက်၍ ထူးခြားထင်ရှားစွာ အမှု

ထမ်းခဲ့ပေသည်။ ဤသို့ကြီးကျယ် ခမ်းနား၍ ကျန်းဂန် သိမြင်
သော ပညာရှိသုခမိန်အမတ်ကြီး ဖြစ်သော်လည်း လောက၌
သေးငယ်သည်၊ ယုတ်ညံ့သည်ဟူ၍ လျစ်လျူမပြု၊ တွေ့သမျှ
မြင်သမျှတို့ကို စုံစမ်းမှတ်သားလေ့ရှိသည်။ ထိုသို့ စုံစမ်းမှတ်
သားထားသည်များကိုလည်း သေးငယ်သည် ဟူ၍ ပစ်မထားဘဲ
တစ်ပါးသူများလည်း မှတ်သားရအောင် လန်ဒန်သွား မှတ်တမ်း၊
ပဲရစ်သွားမှတ်တမ်းများတွင် အရေးတယူအထင်အရှား ဖော်ပြ
ခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုမှတ်တမ်းကြီးများတွင် ပီနန်သား
တံငါများအကြောင်း၊ ဗာရာဏသီသူ ကုလားမ အရုပ် ဆိုးဆိုး
များ အကြောင်း ပါရှိခြင်းဖြစ်လေသည်။

အင်းဝနောက်ဆုံး ဟံသာဝတီရောက် မင်းတရား လက်
ထက်မှစ၍ ကုန်းဘောင်တစ်ဆယ့်တစ်ဆက် ထင်ရှားလျက် ယခု
တိုင်ကျော်စောသော စိန္တုကျော်သူ ဦးဩသည်လည်း ဤသို့
သော အသေးအဖွဲ ဗဟုသုတများကို မစွန့်မပစ် အမြတ်တနိုး
မှတ်သား ဆည်းပူးလေ့ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းစီရင်ရေးသား၍
နောက်နောက်သော ပညာရှိတို့ မူတစ်စောင်ပြုရသော ကဝိ
လက္ခဏာ သတ်ပုံကျမ်းတွင် လောကကြောင်း၊ ဓမ္မကြောင်း
ကျမ်းဂန်လာ စကားများကိုသာ မဟုတ်ဘဲ---

ငပြေငဖယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်၊ မဝယ်မခြမ်းရာ
အခြင်ရနယ်၊ မြဲအောင်တွယ်၊ မျှော့မယ်နနှင့်သာ။
နွမ်းလည်းနွမ်းနယ်၊ ဟင်းနုနယ်၊ သိပ်နယ်မချက်ရာ။
ပတ်မှာတံရှယ်၊ ကြိုးဖြင့်သွယ်၊ ညာဘယ်တီးဖို့သာ။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စသည်ဖြင့် ငါးဟင်းလျာဝယ်မှု၊ လက်သမားကိစ္စ၊ ဟင်းရွက်ဟင်းသီး ချက်ပြုတ်ရေး၊ ဆိုင်းသမားအတတ်များကိုပါ ထည့်သွင်းခဲ့သောကြောင့် ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံကျမ်းမှာ သတ်ပုံမျှသာမဟုတ်ဘဲ ပညာစွယ်စုံကျမ်းကြီး တစ်ကျမ်းအနေသို့ ပင် ရောက်ရှိနေပေသည်။

အထက်ပါ ဆရာကြီးများ၏ ထုံးပုံနမူနာများကိုကြည့်လျှင် ဗဟုသုတကို ရှာမှီး ရာ၌ စာအုပ်ကြီး များကိုသာ တင့်တုံ့ တကုတ်ကုတ် ဖတ်ရှုနေရန်မဟုတ်၊ စာအုပ်ထဲတွင် တွေ့ရသည် များသာ ဗဟုသုတ မဟုတ်၊ ဗဟုသုတ စာအုပ်ထဲတွင်သာ တွေ့နိုင်သည်မဟုတ်။ ပင်ပန်းရန်လည်းမရှိ၊ ကြောက်ရွံ့ဖွယ် လည်း မရှိ သွားရင်းလာရင်း ကြည့်ရှုရင်းပင် သေးသည် ငယ်သည် ကောင်းသည် ဆိုးသည်မရွေး စုံစမ်းမေးမြန်း မှတ်သားလျှင် ရနိုင်ကြောင်း သိအပ်ပေသည်။

=====

စာကောင်းပေကောင်း

“ဆရာ၊ ဆရာတတ်ခဲ့ဖူးတဲ့ စာများအနက် ဘယ်စာဟာ အကောင်းဆုံးလို့ ထင်သလဲ” ဟု အမေးခံရဖူး ပေသည်။ အချို့မှာ စာစကား ပေစကားပြောရင်း စကားစပ်မိ၍ မေးကြခြင်းဖြစ်၏။ အချို့မှာ အကယ်ပင်သိချင်၍ တွေးတွေးဆဆ မေးကြခြင်းဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာစာပေ သမိုင်း ကိုကြည့်လျှင် ဤအမေး သည် အသစ်မဟုတ်ချေ။ ခေတ်အဆက်ဆက် ဤအမေးမျိုးကို မေးခဲ့ကြသည်။

ဤသို့သော အမေးမျိုး ရှိခြင်းကြောင့် ကမ္ဘာပေါ်အရပ်ရပ် ဘာသာစကား အသီးသီးတို့၌ ပညာရှိ တစ်ဦးတည်း ဖြစ်စေ၊ ပညာရှိအများ ဖြစ်စေ၊ ဝိုင်းဝန်း၍ စုဆောင်းညွှန်ပြသွားသော စာစုပေါင်းများစွာ ရှိပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံ၌မူကား ဤကဲ့သို့သော စာစုများ မရှိသေးချေ။ စာပေကို လူတိုင်း အားတိုက်ခွန်တိုက် အရေးတယူပြု၍ လိုက်စား လေ့လာကြသည်မှာ မကြာလှသေးဖြစ်၍ ဤစာစုမျိုး မပေါ်မထွက်သေး ဖြစ်လေသည်။ စာပေလိုက်စားမှု တော်တော်ကလေး ဝါရင့် လာသောအခါမူကား စုစာများ ရွေးချယ်ပြုလုပ်ပေးမည့် ဆရာ ဆရာများ ပေါ်လာကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဥရောတိုက်၊ ပြင်သစ်၊ အီတလီ၊ အမေရိကန်၊ အင်္ဂလိပ်စသော အနောက် နိုင်ငံများ၌ မူကား ၎င်းတို့ ဘာသာ စာပေ များသာ မဟုတ်၊ ကမ္ဘာ့ စာပေများကိုပင် ခြုံ၍ အကောင်းဆုံး စာစုများဟု သမုတ်ပြီးလျှင် တစ်စုတရုံးတည်း ပြုစုထားရှိကြပြီ ဖြစ်သည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အမေရိကန်ပြည်မှ “ဟာဘဒ်-ကလပ်ဆစ်” ခေါ် ကျမ်းပေါင်း ၁၀၀ ပါသည့် စာစုမှာ တစ်ကမ္ဘာလုံး စာပေများမှ လူတစ်ယောက် အတွက် အကောင်းဆုံး စာများကို စုရုံး ပေးထားသည် ဟု ဆိုလေသည်။ အင်္ဂလန်ပြည် မှာလည်း “အဲဗရီးမင်း-လိုက် ဘရာရီ”၊ “ဟုမ်းယူနီဗာစီတီ လိုက်ဘရာရီ”၊ “ဝါလ်ဒ်-ကလပ် ဆစ်” စသော စာစုများကား ဤသဘော မျိုးပါရှိသော စာစု များပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုမှတစ်ပါး ထင်ရှားသော ပညာရှိကြီး ၊ ထင်ရှားသော စာရေးဆရာကြီး၊ ထင်ရှားသော ပါမောက္ခကြီး ၊ ထင်ရှားသော ခေါင်းဆောင်ကြီး စသည်တို့က အသီးသီး ရွေးချယ်၍ “အကောင်းဆုံးစာစု” ဟု သမုတ်ခဲ့သော “အကောင်း ဆုံးစာ ၁၀ အုပ်”၊ “အကောင်းဆုံးစာ ငါးအုပ်” စသည်များ လည်း ရှိပေသည်။

ကျွန်တော်သည် အသက် ၁၇ နှစ်သား အရွယ်လောက်က စ၍ မြန်မာစာရော အင်္ဂလိပ်စာပါ အဆက်မပြတ် ဖတ်ခဲ့ပေ သည်။ ယခုအခါ စာဖတ် အသက်နှစ်ပေါင်း ၄၀ ခန့်ရှိပေပြီ။ ထိုနှစ်ပေါင်း ၄၀ ခန့် အတွင်း အတော်များများ ဖတ်ခဲ့ ဖူး၏။ ယခုလည်း စာဖတ်မရပ်သေး။ တစ်ဖက်တွင် အင်္ဂလိပ် ရာဇဝင်ဆရာကြီး တိုင်းဘီ ရေးသားသည့် နောက်ဆုံးပေါ် ဖြစ်သော ရာဇဝင်လေ့လာချက် ဟူသော ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှု သမိုင်းကြီးကို ဖတ်လျက်ရှိ၏။ ၎င်းမှာ တစ်အုပ်လျှင် စာမျက်နှာ သုံးလေးရာပါသော အတွဲပေါင်း ၁၀ တွဲရှိ၏။ တစ်ခါတည်း တောက်လျောက် မဖတ်နိုင်၊ အချိန်ရခိုက် နည်းနည်းစီဖတ်၏။ နားလည်သယောင်ယောင်ရှိ၏။ သို့သော် အဘယ်မျှအထိ နားလည်မည်ကိုကား မသိရသေးပေ။ တစ်ဖက်တွင်မူကား

ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓံ စီရင်ရေးသားခဲ့သော သဒ္ဒါနိတိ နိဿယ
ပဒမာလာကျမ်းကို ဖတ်ရှုလျက်ရှိ၏။ ကျွန်တော်သည် ပါဠိ
ဘာသာကို အခြေရရ လေ့လာဆည်းပူးခဲ့ရသူမဟုတ် တိတိ
ကျကျမရှိ။ ထမင်းစားရေသောက် လောက်သာသိ၏။ ထို့ကြောင့်
ထိုကျမ်းကြီးကို ဖတ်ရာ၌ ဆယ်ဖို့တစ်ဖို့ လောက်သာ နားလည်
နိုင်မည်ထင်ရ၏။ သို့နားမလည်သလောက်ရှိသော်လည်း
ထိုကျမ်းကြီးကို ဖတ်ရသည်မှာ စိတ်၌ အလွန် ပျော်ရွှင်၏။
နားမလည် လှသည်ကိုပင် ဖတ်၍မငြီးဖြစ်၏။ စိတ်ဝင်စားနိုင်၏။
ယခုနေအခါတွင် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်က ဆရာဘယ်စာ အ
ကောင်းဆုံးလဲဟု မေးလာလျှင် ထိုကျမ်းကြီးကို လက်ညှိုးထိုးပြ
မိမည် အမှန်ဖြစ်၏။

တစ်ခါကဤသို့ လက်ညှိုးထိုး၍ ပြခဲ့ဖူးပေသည်။ စာရေးဆရာ
မူကားမဟုတ်။ သို့သော်စာပေ၌ အလွန်ဝါသနာ ပါသော
လူရွယ်တစ်ယောက်သည် စာပေစကားပြောကြားရင်း “ဆရာ
ကျွန်တော် မြန်မာစာကိုနိုင်နိုင်နင်းနင်းရေးတတ်ချင် တယ်”။

“ရေးချင် ရေးပေါ့”

“ရေးတော့ ရေးတာပဲ၊ နို့ပေမဲ့ ဒီစကားသုံးမှန်ပါ့မလား။
ဒီလိုစ,ရင် ကောင်းပါ့မလား။ ဒီလို ဝါကျဆင်လိုက်ရင် လှပါ့
မလားနဲ့ ဇေဝဇေဝါ ဖြစ်ဖြစ်နေတယ်။ ကျွန်တော့်စိတ်က ဒီလိုဇေဝ
ဇေဝါ ဖြစ်မနေချင်ဘူး။ ဆရာကြီးများလို နိုင်နိုင်နင်းနင်းကြီး
ရေးတတ်ချင်တယ်။ ဆရာတို့ကော စာရေးခါစက ဒီလိုဖြစ်ခဲ့ဖူး
သလား။ နိုင်နိုင်နင်းနင်းရေးနိုင်အောင် ဘယ်လို လေ့လာ လာခဲ့
ကြသလဲ”။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

မြန်မာစာနာနာဖတ်

“ဒီလိုတော့ မဖြစ်ခဲ့ဖူးဘူး၊ ရေးချင်တာ လျှောက်ရေးလိုက်တာပဲ။ လေ့လာခဲ့တယ်လို့လည်း မရှိခဲ့ဘူး။ နို့ပေမဲ့ တစ်ခုတော့ ရှိတယ်။ စာတွေတော့ သိပ်ဖတ်ခဲ့တာပဲ။ နှုတ်လွတ် အာဂုံဆောင်ခဲ့တာတွေလည်း ဆောင်ခဲ့တာပဲ။ အာဂုံဆောင်တာထက် ဖတ်တာက များတယ်။ စာဖတ် နာလွန်းတော့ မရေးခင်ကပဲ နိုင်နင်းသလိုလို ဖြစ်နေတယ်။ ဒီတော့ ဆရာ့ကိုယ်တွေ့နဲ့ အကြံတစ်ခုပေးချင်တယ်။ မြန်မာစာကိုရေးတော့ မြန်မာမှု ဗဟုသုတ တော်တော်ကလေး ရထားမှကောင်းတယ်။ မြန်မာစာတွေ နာနာဖတ်ပေးပေါ့”

“ဘယ်လိုစာအုပ်မျိုးတွေ ဖတ်ရမလဲဆရာ”

“လောကီရော၊ လောကုတ္တရာပေါ့ကွာ။ လောကီဆိုတာ ကတော့ ပျို့၊ ကဗျာ၊ ရာဇဝင်တွေပေါ့။ လောကုတ္တရာ ဆိုတာ ကတော့ ဘုရားတရားနဲ့ စပ်တဲ့စာတွေပေါ့။ မင်းတို့အင်္ဂလိပ်စာ အရေးအသားမှာ ခရစ်ယာန်သမ္မာကျမ်းကြီးကလာတဲ့ ဥပမာ ဥပမေယျ သဘောသကန်တွေ ဂရိဘာသာ၊ လက်တင် ဘာသာ ပြင်သစ်ဘာသာတွေမှာပါတဲ့ စကားအသုံးအနှုန်း တွေပါဝင်သလို တို့မြန်မာ အစဉ်အလာ အတွေးအခေါ် အရေးအသားမှာလည်း ပါဠိဘာသာမှာပါတဲ့ အတွေးအခေါ် ဥပမာ-ဥပမေယျတွေ ဗေဒင်ကျမ်း၊ ဆေးကျမ်း၊ နက္ခတ်ကျမ်း စသည်တို့မှာပါတဲ့ အခေါ်အဝေါ်တွေ ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ ရာဇဝင်တွေမှာ ပါတဲ့စကားလှ၊ စကားချော၊ စကားလုံးပြောင် ပြောင်တွေ၊ ပေါရာဏခေါ်တဲ့ ရှေးစကား ဟောင်းတွေ၊ ပေါ

ရာဏမဟုတ်ပေမဲ့ ခုခေတ်မှာ အသုံးနည်းတဲ့ ဒေသန္တရဝေါဟာရတွေ ပါနေတယ်။ ဒါတွေကို ကျွမ်းကျင်မှ ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် ရှိတယ်။ နာနာဖတ်ပေးပေါ့”။

“ဟာဒီလောက် များများကြီး ဖတ်ဖို့ အချိန်မရှိဘူးဆရာ။ ခပ်တိုတိုနဲ့ ပြီးနိုင်အောင် စီရင်ထားတဲ့ ကျမ်းများ မရှိဘူးလား ဆရာ”

ဤအမေးထွက်လာသောအခါကျွန်တော်မကြာမီကမှ ကြည့်ပြီးသော ကျမ်းသုံးကျမ်းကိုသွား၍ သတိရလေသည်။ ၎င်းတို့ကား စွယ်စုံကျော်ထင်ကျမ်း၊ သမန္တစက္ခုဒီပနီနှင့် ကဝိလက္ခဏဒီပနီ ဖြစ်၏။ မြန်မာစာပေ၌ ထင်ရှားသောကျမ်းများဖြစ်၏။ ကျွန်တော် မူကား မြန်မာမှု ဗဟုသုတအတွက် လက်စွဲထား၏။ အထပ် ထပ်အပြန်ပြန် ဖတ်၏။ လေ့လာ၏။ သုံးသပ်၏။ ပါဠိပါဠိသား များစွာမပါ။ မြန်မာစကားပြေဖြင့် သန့်ရှင်းစွာ ရေးသားထား၏။ ပါရိသမ္ဘာသော ပါဠိပါဠိသားများကိုလည်း ဆရာကြီးများက ပါဠိ မတတ်သူတို့ အသင့် လွယ် ကူ နားလည် လွယ် အောင် အနက်ရော၊ အဓိပ္ပါယ်ပါပြထား၏။ အလွန်ဖတ်၍ ကောင်း၏။ စိတ်ပျော်၏။ စိတ်ရှင်း၏။ ကိုင်မိလျှင် လက်က မချချင်အောင် ကောင်းလှ၏။ ဘယ်နှကြိမ် ဖတ်ဖတ် ကျွန်တော့်အတွက် ရိုးသည်မရှိ။ ဗဟုသုတအသစ်တစ်ခုခုရ၏။ ဤသုံးကျမ်းကို ကျေပွန်လျှင် မြန်မာမှု ဗဟုသုတ၌ သုံးလောက်အောင် ပြည့်စုံပြီဟု သဘောရ၏။ သို့လျှင် ကျွန်တော်သည် ထိုသူအား အဆိုပါ သုံးကျမ်းကို လေ့လာရန် အကြံပေး တိုက်တွန်း၏။ “အားလုံးကို မဖတ်နိုင်တောင်မှ စွယ်စုံကျော်ထင်ကျမ်း တစ်ကျမ်းတော့ဖတ်ပါ။ သိပ်မရှားပါဘူး။ ဘယ်ဆီသွားငှားငှား ရနိုင်တယ်။ သို့သော်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ကိုယ်ပိုင်ဝယ်ထားတာက ကောင်းတယ်။ သူတစ်ပါးဆီကငှားထားတော့ အချိန်တန် ပြန်ပေးရလိမ့်မယ်။ ကိုယ်ပိုင်ဆိုတော့ ဖတ်ချင် သလောက် ဖတ်၊ မှတ်ချင်သလောက်မှတ်” ဟု ပြောရာ၊ ထိုသူလည်း “ကောင်းပါပြီ ဆရာ။ ကျွန်တော် ကိုယ်ပိုင် ဝယ် ပြီး လေ့လာပါမယ်” ဟု ဝန်ခံသွားလေသည်။

သုံးလလောက်ကြာ၍ တွေ့ကြုံပြန်သောအခါ ကျွန်တော်က “ဟေ့ မောင်ရင်ရွှေ ဆရာ ပြောလိုက်တဲ့ စွယ်စုံကျော်ထင် ကို လေ့လာဖြစ်ကဲ့လား”

“ဟာ ဆရာ ပြောလိုက်တဲ့နေ့ပဲ ကျွန်တော်ချက်ခြင်းပြေး ဝယ်တာပဲ”

“တော်တော်ကလေးခရီးရောက်ကဲ့လား”

“ဟာ့ပျင်းစရာကြီးပါလားဆရာ။ ဘာတွေမှန်းလည်းမသိဘူး။ အထင်ကြီး သလောက်မဟန်ပါဘူး ဆရာ” ဟု ပြန်ပြောသံကို ကြားလိုက်ရ၏။

ဘယ်စာအကောင်းဆုံးလဲ

၎င်းနောက် “ဘယ်စာအကောင်းဆုံးလဲဆရာ” ဟု မေးလာ သူတွေ့တိုင်း ယခင်လူ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် ကိုသွား၍ သတိရမိ လေသည်။

အမှန်ကား ဘယ်စာ အကောင်းဆုံးလဲဟူသော အမေး သည် လောက၌ မရှိချေ။ အကြောင်းသော်ကား ထိုအမေး အတွက် အဖြေမရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ လောကမှာစာ မှန်လျှင် ကောင်းသည်ချည်း ဖြစ်လေသည်။ မကြိုက်သောစာ၊

နားမလည်သောစာ၊ သဘောမပေါက်နိုင်သော စာများသာ ရှိပေသည်။ မကောင်းသောစာဟူ၍ မရှိချေ။ ဖတ်သူအပေါ်၊ အသုံးချသူအပေါ်၊ အသုံးချနည်းအပေါ်၌သာတည်လေသည်။ သုံးတတ်ဖတ်တတ်လျှင် ကောင်းသည်ချည်းဖြစ်ပေသည်။ ဆေးဝါးဟူသရွေ့သည် ရောဂါအနာ ပျောက်ကင်းစေတတ်သဖြင့် ကောင်းသည်ချည်းဖြစ်သည်။ မကောင်းသော ဆေးဝါးဟူ၍ လောက၌ မရှိချေ။ သို့သော် ပေးသူ၊ သုံးသူ အသုံးချနည်း အပေါ်၌ တည်လေသည်။ မသုံးတတ်လျှင် ရောဂါကိုပျောက်ကင်း စေနိုင်သော ဆေးပင်အဆိပ်ဖြစ်၍ သေစေတတ်သည်။ “မတတ် အပ်သော ပညာမရှိ။ မလုပ်အပ်သော ပညာသာ ရှိသည်” ဟု လူကြီးသူမများ ဆုံးမထားသကဲ့သို့ စာပေတွင်လည်း မကောင်း သောစာပေ၊ မလေ့လာအပ်သော စာပေဟူ၍မရှိ။ ထိုစာပေမှ ရအပ်သော ဗဟုသုတကိုသာ သုံးအပ်သည်။ မသုံးအပ်သည်။ ရှောင်သင့်၊ ဆောင်သင့် ချင့်ချိန် ဝေဖန်ခြင်းသာလျှင် အရေး ကြီးသည်ကို မှတ်အပ်ပေသည်။

=====

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ဘားနဒ်လူမွဲတက္ကသိုလ်

ဘားနဒ်သည် မြန်မာမဟုတ်၊ အင်္ဂလိပ်ဖြစ်၏။ အင်္ဂလိပ်ဖြစ်သည့်အပြင် ၁၂၄၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာတို့မှာ မင်းရောပြည်ပါဆုံး၍ ထီးသုဉ်း နန်းသုဉ်း ဖြစ်ရသည့်အခါ အထက်မြန်မာပြည် မြန်မာမင်းနိုင်ငံတော်ကို ပထမအဦးဆုံး သိမ်းပိုက် အုပ်ချုပ်၍ အင်္ဂလိပ် အင်ပိုင်ယာနိုင်ငံကြီး အတွင်းသို့ သွတ်သွင်းခဲ့သူလည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့မှာ ဘားနဒ်ကို ချစ်ဖွယ်မရှိ၊ မြတ်နိုးဖွယ်မရှိ၊ ကြည်ညိုဖွယ်မရှိ ဖြစ်သည့်ပြင် မြန်မာ တစ်ဦးအနေဖြင့် ရွံ့မုန်းဖွယ်ရာပင် ဖြစ်ပေသည်။

ကျေးဇူးတင်ထိုက်သူ

သို့သော် ချီးကျူးထိုက်သူကို ချီးကျူးအပ်၏။ ကျေးဇူးတင်ထိုက်သော သူကို ကျေးဇူးတင်ထိုက်၏ဟူသော သူတော်ကောင်းတရားကို လက်ကိုင်ပြုသော မြန်မာတို့မှာ ဘားနဒ်အား နိုင်ငံရေးအားဖြင့် မချစ်နိုင်သော်လည်း ဘားနဒ်အလွတ် စာကြည့်တိုက်ကြီးကို တည်ထောင်ထားခဲ့သော ကျေးဇူးကိုမူကား မေ့နိုင်ကြမည်မဟုတ်ချေ။ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မြန်မာစာပေ မတိမ်ကောမှုအတွက် 'ဘားနဒ်မူ' ဟူသော စကားသည် အခွန်ရှည်စွာ ဥဒါန်းတွင် ရစ်ပေတော့မည်။

ဗြိတိသျှတို့သည် မြန်မာပြည်ကို သိမ်းယူ၍ မြန်မာများကို အုပ်စိုးစကပင် အောင်မြင်စွာအုပ်ချုပ်နိုင်ရေးအတွက် မြန်မာများ၏ ရာဇဝင်၊ ဥပဒေထုံးတမ်း၊ ဓလေ့ထုံးစံ၊ ဘာသာစာပေ စသည်တို့ကို ကောင်းစွာ သိရှိနားလည်၍ ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့် မဆန့်ကျင်အောင် စီမံနိုင်မှ ဖြစ်မည်ကို သိရှိသဖြင့် မြန်မာစာပေ

ကျမ်းဂန်များကို စူးစမ်း စုဆောင်း၍ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် လေ့လာကြလေသည်။ ဤသို့ ၎င်းတို့က မြန်မာများအကြောင်းကို ဇစ်ဇစ်မြစ်မြစ်နားလည်ရန်လိုသည့် နည်းတူ၊ မြန်မာများသည်လည်း ၎င်းတို့၏ ဓလေ့ ထုံးတမ်းပညာစာပေများကို နားလည်စေရန် လိုသည်ကိုလည်း သိရှိလေသည်။

ထို့ကြောင့် မြန်မာ များကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာ သင်ကြားပေး၍ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစာအုပ်များကို သွင်းပေးလေသည်။ ပထမစစ်တွင် တနင်္သာရီ၊ ရခိုင်ကို သိမ်းယူစကပင် သာသနာပြုဆရာများကို အကြောင်းပြု၍ မြန်မာထုံးတမ်းများကို လေ့လာကြလေသည်။ ရှေးဦးစွာ ကာနယ်ရစ်ချပ်ဆင် ဆိုသူက မနုကျယ် ဓမ္မသတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်စောင်တွဲကိုစုံစမ်းလေ့လာ၍ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုပြီးလျှင် ၁၈၄၇ ခုနှစ်တွင် မော်လမြိုင်မြို့၌ စက်တင်ပုံရိုက်၍ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ တရားသူကြီးများအား မြန်မာ ဓမ္မသတ်လူမှုရေးရာ အဆုံးအဖြတ်တို့ကို နားလည်စေလေသည်။

ထို့နောက် ဒုတိယစစ်တွင် အောက်မြန်မာပြည် ပဲခူးနိုင်ငံကို သိမ်းယူလိုက်သောအခါ အင်္ဂလိပ်အစိုးရမှာ မြန်မာမှုကို လေ့လာရန် ပိုမို အရေးကြီးလာ လေသည်။ ရှေး မြန်မာမင်းတို့ လက်ထက်တော်များက တိုင်းတစ်ပါးသားတို့ကို ရွှေထီးရွှေနန်းများက ပွန်းပွန်းတီးတီး လက်ခံခြင်း မရှိခဲ့ရာမှ ဒုတိယ အင်္ဂလိပ်မြန်မာ စစ်ဖြစ်ပြီးစတွင် နန်းတက်တော်မူသော မင်းတုန်းမင်း တရားကြီးက မြန်မာနိုင်ငံခြားရေးဝါဒကို တစ်ခါတည်း ပြောင်းလဲပစ်၍ နိုင်ငံခြားသားတို့ကို ရွှေထီး ရွှေနန်းတွင်းသို့ ဝင်စေ ထွက်စေသဖြင့် အင်္ဂလိပ်တို့မှာ မြန်မာမှုကို ပိုမို လေ့လာနိုင်ရန် အခွင့် ပိုမိုရရှိလာကြလေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

မေဂျာဖယ်ရာနှင့် မြန်မာစာ

အင်္ဂလိပ်မင်းတို့ လက်တွင်းသို့ သက်ဆင်းရသော ပဲခူးနိုင်ငံကို လက်မွန်ပထမ သုံးနိုင်ငံ ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီး ဖြစ်သူ မေဂျာ ဖယ်ရာမှာ လူသစ် မဟုတ်ချေ။ ယခင်ကပင် ရခိုင်ပြည်၌ မင်းကြီး ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ မြန်မာမှုကို လေ့လာလိုလားသဖြင့် မြန်မာစကား မြန်မာစာကို ကောင်းစွာတတ်ကျွမ်းသူ ဖြစ်ပေသည်။ ခရိုင်မင်းကြီး ဘဝကပင် မြန်မာ ရာဇဝင်ကို လေ့လာမှတ်သားလျက် ရခိုင် ရာဇဝင်၊ မြန်မာ ရာဇဝင်များကို အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖြင့် ရေး သား၍ ကာလကတ္တားမြို့ အာရှ အသင်းကြီးမှ ထုတ်သော ဂျာနယ်တွင် ထည့်ခဲ့ဖူးလေသည်။ ပဲခူးမင်းကြီးအဖြစ်သို့ ရောက် သောအခါမူကား ဗြိတိသျှ-မြန်မာ စာချုပ်ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မန္တလေး ရတနာပုံ နေပြည်တော် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး ရှေ့ တော်သို့ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် သွားရောက် ခစားရလေသည်။ မြန်မာမှု၌ ကျွမ်းကျင်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အထက်ထက်က ရောက်ဖူးသော အင်္ဂလိပ်သံများထက် မင်းတုန်းမင်း တရားကြီး နှင့်တကွ နေပြည်တော်ရှိ ရဟန်းပညာရှိ၊ လူပညာရှိ မှူးကြီး မတ်ရာ သေနာပတိတို့နှင့် အထူးတလည် အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်၍ မြန်မာမှုကို လေ့လာရန် အထူးအခွင့်အရေး ရရှိလေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ပါဠိ ပိဋကတ်တော်များနှင့်တကွ မဟာရာဇဝင် တော်ကြီးများကို မင်းတရားကြီးကိုယ်တိုင်ပင် သနားတော်မူခြင်း ကို ခံရလေသည်။

ထိုအချိန်၌ အောက်နိုင်ငံရှိ အင်္ဂလိပ်လွှတ်ရုံးများတွင် မြန်မာ ဥပဒေဓမ္မသတ်များကို တိုး၍ နားလည်ရန် အရေးကြီးသည်ထက် ကြီးလာလေသည်။ အောက်ပြည် တရားပိုင်မင်းကြီး ဆင်းဖို့ဘား

ဂျက်-ဂျာဒင် စသည်တို့က ပေပေါ်၌ရှိသော မြန်မာ ဓမ္မသတ်များကို ကူးယူ၍ ဓမ္မသတ်ကြောင်း သဘောတရားများကို နားလည်အောင် ကြိုးစားကြလေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျမ်းဂန်များကို ဥရောပတိုက်က တစ်စွန်းတစ်စ တွေ့ရှိသွား၍ အင်္ဂလန်ပြည်၌ ပါဠိ အသင်းကြီးကို တည်ထောင်လိုက်ပြန်သောအခါ မြန်မာပြည်ရှိ ပါဠိတော်မူကွဲများကို ရရှိရန် အရေးကြီးလာပြန်လေသည်။ ထိုအချိန်တွင်ပင် မြန်မာမှု ဗဟုသုတများကို ဆည်းပူးရေး၊ ဥရောပ ဗဟုသုတများကို သွင်းပေးရေးအတွက် ရန်ကုန်မြို့တွင် ဝန်ရှင် တော်မင်းကြီး ဖယ်ရာကို အမှူးပြု၍ “ဖယ်ရာပြတိုက်” ကို ဖွင့် လှစ်လိုက်လေသည်။

ဖယ်ရာပြတိုက်၌ မြန်မာပြည်ထွက် သက်ရှိသက်မဲ့ ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးတို့ကို စုဆောင်းထားသည့်ပြင် ဖယ်ရာနှင့် စလေဒင် တို့ လှူဒါန်းထားသော စာအုပ်များနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ အစိုးရတို့က အခမဲ့ ပေးသော စာအုပ်များကိုလည်း စုဆောင်းထားလေသည်။ ဖယ်ရာ ပြတိုက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမှတ်အသား စာအုပ်စာတမ်းစာရင်း မတွေ့ဖူး၍ စာကြည့်ခန်းမှာ မည်မျှလောက် ကြီးမည်ကို မသိရသော်လည်း ထိုပြတိုက်၌ ထားဖူးသော စာအုပ်အချို့ကို မြင်ရခြင်းအားဖြင့် အရှေ့တိုင်း ဗဟုသုတနှင့် စပ်လျဉ်း၍ များစွာ အရေးကြီးသော စာအုပ်များ ရှိဖူးသည်ကိုကား သိရှိရပေသည်။ အထူးအားဖြင့် နောက်လူတို့ မြင်ရတွေ့ရခဲသော “မလေးကျွန်းစုဂျာနယ်” များ ရှိခဲ့ဖူးပေသည်။ ထိုဂျာနယ်ကို အာရှတိုက် အရှေ့တောင်ပိုင်း၊ မြန်မာ၊ ယိုးဒယား၊ ကမ္ဘောဇ၊ အာနန်၊ ပသျှူးကျွန်းဆွယ်၊ စူမတျာ၊ ဘော်နီယို စသည့် ဒေသများ၌ နေထိုင်သော လူမျိုး၊ စာပေ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ဘာသာစကား၊ စသည်တို့ကို ပထမဦးစွာ စနစ်ကျကျ စုံစမ်း
 ရေးသားသော ‘လော့ဂင်’ ဆိုသူက ကြီးကြပ် တည်းဖြတ်၍
 စင်ကာပူမြို့၌ ပုံနှိပ်လေသည်။ ခရစ်တော် သက္ကရာဇ် ၁၈၄၀
 ကျော် ၅၀ တွင်းက ပေါ်ထွက်သော ဂျာနယ်ဖြစ်၍ ယခုအခါ
 အလွန် ရှားပါး၍ နေချေပြီ။ တစ်ခါတစ်ရံ ဘီလပ်စာအုပ်
 အဟောင်းဆိုင်များမှ လာသော ကတ်တလောက်များတွင်
 တစ်စုံလျှင် ရွှေဒင်္ဂါး ၄၀ ကျော် ၅၀ စသည်ဖြင့် အဖိုးဖြတ်
 ထားသည်ကို တွေ့ရဖူးလေသည်။

ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးဘားနဒ်

ထို့နောက် ယခင်ဖော်ပြခဲ့သော ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီး ဘား
 နဒ်နှင့် အောက်မြန်မာပြည် တရားပိုင် မင်းကြီး ပညာရေး ဆင်ဒီကိတ်
 လူကြီးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဆာ-ဂျွန်-ဂျာဒင်တို့က အမှူးပြု၍ ဘားနဒ်
 အလွတ်စာကြည့်တိုက်ကို မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၄၅ ခု နှစ် ခရစ်တော်
 သက္ကရာဇ် ၁၈၈၃ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၁ ရက်နေ့တွင်
 စတင်ဖွင့်လှစ်လေသည်။ ဖွင့်လှင် ဖွင့်ချင်း တရား ပိုင်မင်းကြီး
 ဆာ-ဂျွန် -ဂျာဒင် က အဖိုးတန် စာအုပ် ဟောင်း
 များကို လှူဒါန်းလေသည်။ ထို့နောက် သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် အစိုးရ
 အမှုကို ထမ်းရင်း သီဟိုဠ်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာ ပါဠိကျမ်းဂန်များကို လေ့လာ
 သင်ကြားပြီးနောက် အင်္ဂလန်သို့ပြန်၍ ပထမ ပါဠိ အင်္ဂလိပ်
 အဘိဓာန်ကြီးကို ပြုစုသူ ပရိုဖက်ဆာ-ချီလ်ဒါး၏ စာ အုပ်များကို
 ရရှိလေသည်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း ဂျပန် ဝင်၍
 ဘားနဒ်တိုက်ကြီး ပျက်စီးလုမတတ် ဖြစ်သွားသည်အထိ အဆိုပါ
 ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ စာအုပ်များကို ကမ္ဘည်း မှတ်စာနှင့် တကွ
 တွေ့ရပေသေးသည်။

ဘားနဒ်ပိဋကတ်တိုက်သာ လူတိုင်းကြည့်နိုင်သည်

ရန်ကုန်မြို့တွင် စာကြည့်တိုက် အတော်အတန် ရှိခဲ့ဖူးပေသည်။ သို့သော် အခြားစာကြည့်တိုက်များမှာ အသင်းအဖွဲ့များနှင့် ဆိုင်သဖြင့် အသင်းအဖွဲ့သားများသာ ကြည့်ရှုခွင့် ရရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် သက္ကရာဇ် ၁၉၀၀ ကျော်လောက်တွင် ဖယ်ရာပြတိုက်ကို မူလတည်ရာ ဌာနမှ ရွှေ့ပြောင်း ဖျက်သိမ်းလိုက်သောအခါ ရန်ကုန်မြို့၌ မည်သူမဆို ဝင်ရောက် ကြည့်ရှုနိုင်သော စာကြည့်တိုက်ဟူ၍ ဘားနဒ် တစ်တိုက်သာလျှင် ရှိလေတော့သည်။

ဘားနဒ်တိုက်မှာ လောကဓာတ် ပညာစာပေသမိုင်း စသည့် အရေးကြီးသော စာပေ ဗဟုသုတတို့ကို ရှာမှီးလိုသူ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် စုံစုံလင်လင် ဝယ်ယူစုဆောင်းလေ့လာခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သူများ အလွယ်တကူ ရှာဖွေဆည်းပူးနိုင်စေကြရန် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ရှိသဖြင့် အပေါ့အလွင် စာပေများ အလွန်နည်းပါးလျက်၊ စာကြီးပေကြီးများသာ အများအပြား ရှိလေသည်။

တိုက်ကြီးတွင် (၁) ဥရောပတိုက်သား စာပေ၊ (၂) အရှေ့တိုင်းသား စာပေဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စား ရှိလေသည်။ ဥရောပတိုက်သား စာပေများမှာ ပုံနှိပ်စာအုပ်ချည်းသာ ဖြစ်လျက် ရှေးနှစ်ပေါင်း ၂၅၀-၃၀၀ ခန့်လောက်က ပုံနှိပ်သော စာအုပ်များမှစ၍ ၁၉၀၀ ကျော်အထိ ရိုက်နှိပ်သော စာအုပ်များ ရှိလေသည်။ အားလုံးလိုလိုပင် အလွန်ရှားပါး၍ တွေ့ရခဲသော စာအုပ်များ ဖြစ်သည်။ အချို့မှာ မရှားပါးသော်လည်း တစ်စုံလျှင် ၂၀ဝိကျော် ၃၀ဝိ ပေးရဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်း အင်အားဖြင့် ရုတ်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

တရက် မဝယ်နိုင်သော စာအုပ်များ ဖြစ်ပေသည်။ အချို့ အင်္ဂလိပ် မဂ္ဂဇင်းများမှာ ရှေးအနှစ် ၁၀၀ ကျော်လောက်ကစ၍ အုပ်စဉ် မပျက် ရှိလေသည်။ လန်ဒန် အာရှတိုက် အသင်းတော်ကြီးက ထုတ်သော ဂျာနယ်များ၊ ကာလကတ္တားမှ ထုတ်သော အာရှ ဂျာနယ်များ၊ ဘုံဘိုင်မှ ထုတ်သော အိန္ဒိယ ရှေးဟောင်း ဗဟုသုတ ဂျာနယ်များ၊ ဆိုင်ဂေါင်းမြို့မှ ပြင်သစ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်သော အရှေ့ပိုင်း ရာဇဝင် ဗဟုသုတဂျာနယ်များ အစုံလိုက် အစုံလိုက် ရှိပေသည်။ အိန္ဒိယပြည် ဆရင်ပိုမြို့တွင် ၁၈၁၂ ခုနှစ် ပုံနှိပ်သော ‘မြန်မာ-မာလာယု-ယိုးဒယား’ အဘိဓာန် ကလေး တစ်အုပ်လည်း ရှိသည်။ ဤအဘိဓာန်ကလေးမှာ နှစ် ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်ပြီ ဖြစ်၍ ပုံနှိပ်မြန်မာ အဘိဓာန်များတွင် ရှေးအကျဆုံး ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အဆိုပါ စာအုပ်များကား မြန်မာပြည်နှင့်တကွ အရှေ့အာရှ ဗဟုသုတ ရှာမှီးသူတို့အဖို့ အဖိုးမဖြတ်နိုင်အောင် ဖြစ်ပေသည်။

အရှေ့တိုင်းသား စာပေများမှာ (က) ပုံနှိပ်၊ (ခ) လက် ရေးဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိသည်။ ပုံနှိပ် စာအုပ်များမှာ ၁၂၄၇ ခုနှစ် မတိုင်မီက ပုံနှိပ်သော စာအုပ်စာတမ်းများ အထူးများပြား ပေသည်။ ယခုကာလ လုံးဝ ပျောက်ကွယ်သွားပြီ ဖြစ်သော ၁၂၃၀ ပြည့်နှစ်လောက်မှ စ၍ ၁၂၆၀ ကျော်လောက်အထိ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော ပြဇာတ်စာအုပ်များလည်း လေးဆင့် ဘီရီနှင့် တစ်လုံးအပြည့် ရှိသည်။ ထိုဘီရီမှာ နောက်ပိုင်းတွင် ထား၍ မည်သူ့ကိုမျှ ထုတ်မပြဘဲ သော့နှင့် အလုံပိတ်ထား သောကြောင့် မည်သည့်ဇာတ်များ ဖြစ်သည်ကို သေသေချာချာ မသိရပေ။ ဤဆောင်းပါးကို ရေးသူမှာ အကြောင်းသင့်သဖြင့်

တစ်ကြိမ် ဖွင့်ကြည့်ရဖူးရာ ၁၂၃၆ ခုနှစ်လောက်က ရိုက်နှိပ်
သော ဦးကြင်ဥ ရေးသည့် ဝက်နွှဲ ပြဇာတ်၊ ၁၂၅၀ ကျော်
မန္တလေးမြို့တွင် ပုံနှိပ်သော စလေဆရာကြီး ဦးပုည ရေးသား
သော မယ်ကုဝန် ပြဇာတ် (ယခု ထိုပြဇာတ်ကို ဝိဇယပြဇာတ်
ခေါ်သည်။) ၁၂၆၀ ကျော်လောက်တွင် ရိုက်နှိပ်သော
စားပိန်ဆရာ ဦးမောင်ကြီး ရေးသားသည့် မောင်ဥက္ကန် ကံဆိုး
ပြဇာတ်တို့ကို မြင်ခဲ့ရဖူးပေသည်။

လက်ရေးဘက်တွင်မူကား (၁) ပေ၊ (၂) ပုရပိုက်၊ (၃)
စက္ကူဟူ၍ သုံးမျိုးရှိသည်။ ဘာသာစကားအားဖြင့်ကား
(၁) ပါဠိ၊ (၂) မြန်မာ၊ (၃) မွန်၊ (၄) ကရင် ဟူ၍ လေးမျိုး
ရှိလေသည်။ ဘားနဒ်တိုက်ကြီး တည်ထောင်စကပင်
အစိုးရစားရိတ်ဖြင့် ရန်ကုန်အစိုးရသိပ္ပံကျောင်း ပါဠိပါမောက္ခ
ဆရာကြီး ဒေါက်တာ ဖိုးရှုမားအား မြန်မာနိုင်ငံတော် အရပ်
ရပ်သို့ စေလွှတ်၍ ရှိသမျှ ပေ-ပုရပိုက် လက်ရေးမူ
အားလုံးတို့ကို စုံစမ်း အစီရင်ခံစေပြီးလျှင် အလှူခံ၍ ရသောမူ၊
ဝယ်၍ ရသောမူ၊ ကူး၍ ရသောမူ များကို
သိုလှောင်ထားခဲ့လေသည်။ ရှေ့သို့လည်း မြန်မာစာကူးဆရာ၊
မွန်စာကူး ဆရာများအမြဲထား၍ ရသမျှ မူတို့ကို အမြဲမပြတ်
ရေးကူး ဖြည့်သွင်းစေလေသည်။ ဤနည်းဖြင့်
အကြိုအကြားတွင် တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်ရန် ရှိသော ရှေးမူ
ဟောင်း များစွာတို့သည် မတိမ်မမြုပ် တည်ရှိခဲ့လေသည်။
ထို့ကြောင့်သာလျှင် အဖိုးတန် ရှေးမူဟောင်း မြန်မာစာကောင်း
များကို ကျွန်ုပ်တို့ ဖတ်ရှုနေကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်
အရေးကြီးသော ပျို့၊ ကဗျာ၊ သမိုင်း၊ ရာဇဝင် စသည့် စာအုပ်
တို့၌ “ဘားနဒ်မူ” ဟု ကမ္ဘာလှည့်ထိုးလျက် ပါရှိနေခြင်း ဖြစ်
ပေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ဤဆောင်းပါးကို ရေးသူပင် နယ်မှ ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်၍ စာရေးဆရာကလေး ဘဝတွင် စိတ်ကူးသာရှိ၍ ရေးနည်းစပ်နည်း မြန်မာမှု ဗဟုသုတ ဟူ၍ မရှိသလောက် ပါးရှားနေရာကိုယ့်ထက် ဝါရင့်သော စာရေးဆရာကြီးများ၏ ‘ဟဲ့ အကောင်ကလေး၊ သတ်ပုံမှ နားမလည်သေးဘဲနဲ့ တိုလီမိုလီ ဖြစ်ကတတ်ဆန်း ရေးနေလို့ နင် ဘယ်တော့အရာ ရောက်တော့မှာလဲ၊ သတ်ပုံကလေး၊ ပျို့ကလေး၊ ကဗျာကလေး ကြည့်အုံး၊ စာအုပ်ရှာမရရင် ဘားနဒ်ကိုသွား’ ဟူသော ဆုံးမချက်ကြောင့် အချိန်ရသမျှ ဘားနဒ်ကို မှီးရလေသည်။

ဘားနဒ်တိုက်တွင်းသို့ ရောက်သွား၍ မှန်ဘီရိုကြီးများနှင့် အဆင့်ဆင့် စီထားသော ပေထုပ်ကြီးများကို ရွှေတဝင်းဝင်း နှင့် မြင်ရလျှင် သူတောင်းစား ရွှေကိုယ်လေး ရတနာသိုက်ထဲသို့ ရောက်သွားသကဲ့သို့ အံ့သြ၍ မဆုံး ဖြစ်နေမိလေသည်။ ထို့နောက် ပေထုပ်ကြီး ပုရပိုက်ထုပ်ကြီးများကို ကိုယ်တိုင်ကိုင်၍ ကြည့်ရသော အခါ စာလုံးဝိုင်းဝိုင်းစက်စက်ကလေးများကို မဖတ်နိုင်သေးဘဲ တစ်ချပ်ပြီး တစ်ချပ်လှန်၍ မျက်စိဖိမ်ခံလျက်သာ နေမိလေသည်။

ကျေးဇူးရှင် အဘိုးကြီး

ထိုစဉ်က ခေါင်းမွေးဖြူဖြူ အဘိုးကြီးတစ်ယောက်မှာ ပေပုပိုက်များကို ကြည့်ရှုရသူ ဖြစ်လေသည်။ အဘိုးကြီးသည် စိတ်တိုတတ်၏။ နားမလည်သော သူများကို အော်တတ် ငေါက်တတ်၏။ အမည်ကိုကား မမှတ်မိတော့ချေ။ သို့သော် အဘိုးကြီးပင် ဤစာကို ရေးသူအား ပေလောက၊ ပုရပိုက် လောက၊ မြန်မာမှုလောကများသို့သွားရာ တံခါးမကြီးကိုဖွင့်၍ ပို့ဆောင်လိုက်သော ကျေးဇူးရှင်ကြီး ဖြစ်ပေသည်။

ကျွန်တော်မှာ ဘားနဒ်သို့ ရှေးဦးစွာ ရောက်သွားစဉ်က ပေ ပုရပိုက်များကို ဖတ်ဖူးဖို့ ဝေးစွာ ကိုင်ကာမျှပင် မကိုင်ဖူးသေး ဖြစ်ပေသည်။ အဆိုပါ အဘိုးကြီးထံ သွား၍ စာဆိုတော် ဦးမင်း လေးချိုးစုကို ကြည့်လိုပါသည်ဟု ပြောရာ၊ အဘိုးကြီးက အဖုံးစိမ်းနှင့် မြန်မာစာအုပ်စာရင်း စာအုပ်ကြီးကို ထိုးပေးကာ ‘အဲဒီအထဲမှာ ရှာ’ဟု ပြော၍ ရှာပြီးလျှင် နံပါတ်ကို ပြောမှ ဘီရိုထဲမှ ပုရပိုက်ကြီး တစ်ဆူကို ထုတ်ပေးလေသည်။ ထိုပုရပိုက်ကြီးမှာ အလွှာ ၂၀ လောက်ရှိမည် ထင်သည်။ တစ်လွှာပြီး တစ်လွှာ ကိုယ်လိုရာ လေးချိုးကို ရှာဖွေရာ တော်တော်ကြာသော အခါ အစပျောက်၍ မလှန်တတ်အောင် ဖြစ်လာကာ၊ ကျောဘက်က လှန်လိုက်၊ ဝမ်းဘက်က လှန်လိုက်နှင့် ဗလုံးရှုပ်ထွေး ဖြစ်နေလေသည်။ ထိုအခါမှ မျက်စောင်း တက်ကဲနှင့် ကြည့်နေသော အဘိုးကြီးသည် ထလာကာ ‘တယ်ခက်သင်္ကန်းကွ ပုရပိုက်လည်း မလှန်တတ်ဘဲနဲ့ ကောက်ကိုင်တာကိုး၊ ပေး-ပေး-ပေး-မင်းနဲ့ နေရာမကျဘူး၊ ကြာရင် ပုရပိုက် ပျက်တော့မယ်။ နားမလည်ဘဲနဲ့ ပေကိုင်၊ ပုရပိုက်ကိုင်’ ဟု ကြိမ်းမောင်းပြီးလျှင် ကျွန်တော့် လက်ထဲမှ ပုရပိုက်ကြီးကို ဆွဲယူကာ၊ ‘ဒီလိုလှန် - ဒီလိုကြည့်’ စသည်ဖြင့် အစမှအဆုံး ပြပေးလေသည်။ ကျွန်တော်မှာ ပထမ မှ အဘိုးကြီးအား တော်တော် စိတ်ဆိုးသွားလေသည်။ သို့သော် ဒေါနှင့်မောနှင့် သူကိုင်၍ ပြမှ ပုရပိုက်ကိုင်ပုံ ဟန်ရလျက် လိုရာ အပိုဒ်ကို ချောမောစွာ ရှာနိုင်သဖြင့် စိတ်မဆိုးနိုင်တော့ဘဲ ကျေးဇူးတင်သွားရလေသည်။

ဤသို့ အစဖြစ်ပြီးသည့် နောက်မူကား ဘားနဒ်တိုက်နှင့် အကျွမ်းဝင်သွားလေသည်။ အဘိုးကြီးမှာ စိတ်တိုသော်လည်း စာကြည့်သူတို့အပေါ်၌လည်းကောင်း၊ စာပေ ပုရပိုက်များအပေါ်၌လည်းကောင်း၊

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အထူးပင် မေတ္တာထားလျက် စာရှာသူတို့အား အပင်တပန်း ကူညီလေ့ရှိလေသည်။ ကိုယ်ကလည်း အဘိုးကြီး၏ အကြိုက်ကို သိထားရပေသည်။ သူ့အနားတွင် လက်ဖက် ခွက်ကလေးအမြဲ ချထားသည်ကိုမြင်သဖြင့် လက်ဖက်ကောင်းကောင်းများကို ရှာဖွေဝယ်ယူသွားရလေသည်။ ဘားနဒ်က ပေပုရပိုက်များကို လွယ်လွယ် ကူကူ ကြည့်နိုင်ရန် အဘိုးကြီးအား လက်ဖက်နှင့် လာဘ် ထိုးရသကဲ့သို့ရှိလေ၏။ သို့သော် လက်ဖက်မှာ အဖိုးမတန် လှချေ။ အဘိုးကြီးကလည်း လက်ဖက်ကလေးတစ်ပဲ ဖိုးလောက် ကို စုံမက်၍ ကူညီခြင်း မဟုတ်ချေ။ စေတနာဖြင့် ကူညီခြင်းသာ လျှင် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် တော်တော်ခဲခဲကတ်ကတ်ဖြစ်နေ သောစာများကို ပေပုရပိုက်များစွာတွင် အပင်တပန်း ခံကာ ရှာဖွေပေးခြင်းဖြစ်ပေသည်။

အင်္ဂလိပ်လူကောင်းကြီးများ

ဤစာရေးသူကား ဘားနဒ်တိုက်သို့ ဆယ်နှစ်မျှ ဆက်လက် သွား ရောက်ဖူးပေသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘက် မြန်မာဘက် နှစ်ဘက် လုံးကို မွေနှောက်ဖူးသည်။ စာပေ မက်မောသူတို့ အဖို့မှာ ဘားနဒ်တိုက်ကြီးသည် ဆွတ်ယူသုံးစွဲ၍ မကုန်နိုင်သော ပဒေသာ ပင်ကြီး ဖြစ်လေသည်။ ကြာလေ ကြာလေ အံ့ဩဖွယ်များကို တွေ့ရပေသည်။ လေးငါးနှစ်မျှ သွားမိသောအခါ အင်္ဂလိပ် ဘက်က ကုန်လောက်ပြီဟု အောက်မေ့နေမိစဉ်မှာပင် လက် တစ်ဝါးခန့်ရှိ၍ စက္ကူများဆွေးနေပြီ ဖြစ်သော စာအုပ်ကလေး တစ်အုပ်ကိုတွေ့၍ လှန်ကြည့်ရာ ဒုတိယမြန်မာ-အင်္ဂလိပ်စစ်ဖြစ် စဉ်က အင်္ဂလိပ်တို့က မြန်မာမင်းကိုတမင်ရန်စ၍ မတရားသော နည်းလမ်းဖြင့် မြန်မာမင်းပိုင် အောက်နိုင်ငံကို သိမ်းယူကြောင်း

များကို ထိုစဉ်က အင်္ဂလန်ပါလီမန်တွင် နာမည်ကြီးသော ဂျွန် ဘရိုက်ရေးသားထုတ်ဝေ ထားသည့် စာတမ်း ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ကင်းဝန်မင်းကြီး လန်ဒန်သို့သွားစဉ် မြန်မာ လွတ်တော်က အင်္ဂလိပ်ဘုရင်မထံ ပြောဆိုရန် စကားချက် များ၌ ပဲခူးနိုင်ငံကို မတရားသိမ်းယူကြောင်း၊ မြန်မာတို့က ချေပ ထားပုံစကားများနှင့် တစ်ထပ်တည်းကျနေသဖြင့် အံ့ဩသွားရ ပေသည်။ ထိုစဉ်ကပင် အင်္ဂလိပ်တို့က အင်ပိုင်ယာချဲ့လိုစေ ဖြင့် အရှေ့ဘက်သို့ထွက်၍ အားနည်းသောနိုင်ငံကလေးများကို အတင်းသိမ်းသွင်းနေသော်လည်း ထိုသို့သော အပြုအမူမျိုးကို မနှစ်သက်၍ ကန့်ကွက်ကြသော အင်္ဂလိပ် လူကောင်းကြီးများ ရှိကြပါတကားဟု သိရှိရပေသည်။

ဘားနဒ်တိုက်ကြီးသည် မူလတည်ထောင်သူတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ အသုံးချတတ်သော မြန်မာများအတွက်မူကား ထူးမြတ်သော အမွေအနှစ်ကြီးတစ်ခုဖြစ်ခဲ့ဖူးပေသည်။ ကျွန်တော်တို့မှာ ကောလိပ်ကျောင်း ယူနီဗာစီတီကျောင်းများသို့ မရောက်ဖူးခဲ့ချေ။ သို့သော် ဘားနဒ်တိုက်ကြီးကား ဆင်းရဲသားများအတွက် ပိုက်ဆံတစ်ပြား တစ်ကျပ် မကုန်စေဘဲ အထက်တန်း ဗဟုသုတများကို ဝေငှဖြန့်ဖြူး ပေးသွားသော ဆင်းရဲသား လူမွဲတက္ကသိုလ်ကြီးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ခမ်းနားလှသော ကောလိပ် တက္ကသိုလ်ကျောင်းတွင် စာမသင်နိုင်ခဲ့သော်လည်း လူမွဲတက္ကသိုလ်ဘားနဒ်ကျောင်းထွက် ဖြစ်ရသည်ကို ကျွန်တော်တို့အဖို့ ဂုဏ်ငယ်သည်ဟု မထင်။ ဘားနဒ်က ဖွင့်ပြသွားသော မြန်မာမူ လောကကြီး ကျယ်ဝန်းပုံ၊ ကမ္ဘာစာပေ ဗဟုသုတ ကျယ်ဝန်းပုံများကို မြင်လိုက် ရဖူးသည်နှင့်ပင် ကျွန်တော် တို့မှာ ပီတိ သောမနဿ ဖြစ်လျက် ဂုဏ်တက် မိပါသတည်း။

လမ်းဘေးတက္ကသိုလ်

ကျွန်တော်တို့မှာ ကံမကောင်းအကြောင်းမလှ၍ ဟိုက်စကူး ဖိုင်နယ်ခေါ် ဆယ်တန်းပညာအထိသာ သင်ကြားခဲ့ရပေသည်။ တက္ကသိုလ် ပညာကို မသင်ကြားခဲ့ရချေ။

ဆယ်တန်းပညာကို သင်ကြားခဲ့ရသည်မှာလည်းလွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ၄၀ ခန့်ကဖြစ်ပေသည်။ ခုနှစ်တန်းအောင်ပြီးနောက် ရှစ်တန်း ကိုးတန်းသို့ရောက်သည်ဆိုလျှင် မြန်မာစာ၊ အင်္ဂလိပ် စာအတော်အတန် ဖတ်တတ်လျက် ဉာဏ်လည်း အတော် အသင့် ပွင့်လာပြီးဖြစ်၍ စာပေဖတ်ရှုလိုသော စိတ်ဆန္ဒများ ထက်ထက်သန်သန် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။

ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တို့ နေခဲ့ရသော ပြည်မြို့မှာ ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးမြို့များမှ လွဲ၍ ရှေ့တန်းကျသော မြို့ကြီးတစ်မြို့ဖြစ် သော်လည်း လူငယ်လူလတ်များဖတ်ရှုရန် စာပေမူကားအလွန် ပင် နည်းပါးလေသည်။ လူအများဖတ်ရှုနိုင်သော စာကြည့်တိုက် ဟူ၍တစ်တိုက်သာရှိရာထိုတစ်တိုက်တည်းမှာလည်း ဘုရားတကာ ကျောင်းတကာ လူကြီးအနည်းငယ်မျှသာ ဝင်ထွက်ခွင့် ရ၍ ကျွန်တော်တို့ကျောင်းသားလူငယ်များမှာ အနီးသို့ပင် ကပ်ခွင့် မရကြချေ။ ကျောင်းတွင်းရှိ စာကြည့်တိုက် ဆိုသည်မှာလည်း ဘီရိုတစ်လုံးနှင့်ခေတ်မမီသော အင်္ဂလိပ် စာအုပ်အဟောင်း များသာ ရှိသည့်ပြင် ကျောင်းသားများ ငှားယူ ဖတ်ရှုခြင်းကို အားမပေးဘဲ အမြဲပိတ် ထားသဖြင့် ကျောင်းသားများအဖို့မှာ စာကြည့်တိုက်မရှိသည်နှင့် တူနေလေသည်။ အားလပ်ချိန်တွင် ကျောင်းသားများ စုရုံးကြသော ခန်းမကြီးတွင်မူကား ရန်ကုန်

ဂဇက်၊ ရန်ကုန်တိုင်း၊ ဘားမားတိုင်း၊ ဆန်းဒေးတိုင်း စသော အစိုးရကြိုက် အင်္ဂလိပ်သတင်းစာ လေးစောင်နှင့် သူရိယမဂ္ဂဇင်း တစ်စောင်သာရှိလေသည်။ အင်္ဂလိပ်သတင်းစာများကို ကိုးတန်း ဆယ်တန်းကျောင်းသားကြီး လေးငါးယောက်သာ ဖတ်ရှုကြ၍ ကျွန်တော်တို့တစ်သိုက်ကမူကား သူရိယမဂ္ဂဇင်းကိုကြိုက်ကြသည်။ သို့သော် မဂ္ဂဇင်း တစ်စောင်သာရှိလျက် ဖတ်လိုသော ကျောင်း သားက သုံးလေးဆယ် ဖြစ်နေသဖြင့် သူ့ထက်ငါဦး အပြင်း အထန် လုယက်နိုင်မှ ဖတ်ရလေသည်။ ကျွန်တော်မှာ နှစ်လ လောက်မှ တစ်စောင်ဖတ်ရလေသည်။

ကျောင်းတွင်း၌ ဤမျှဖတ်ရှုဖွယ်ရာ ရှားပါးရာ ကျောင်းပြင် မှာလည်း ပေါပေါများများ ရှိပါသလားဟု ဆိုလျှင် မရှိချေ။ အိမ်များတွင် ကြည့်လျှင် အင်္ဂလိပ်စာအုပ်ဟူ၍ တစ်အုပ်မျှပင် မရှိ တတ်ချေ။ မြန်မာစာအုပ်ဆိုလျှင်လည်း ဘုရားရှိခိုး မူဟောင်း သုတသန္နိစ္စယ၊ အိပ်မက်တိတ္ထံ၊ ကျပင်း တရားစာ စသည်များ သာ သုံးလေး အုပ်မျှ ရှိတတ်ပေသည်။ အချို့ စာဖတ်သည် ခေတ်မီသည်ဆိုသော အိမ်များတွင် လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရား ကြီး စီရင်ရေးသားသော ဒီပနီစာအုပ်တစ်အုပ် နှစ်အုပ်မျှ ရှိတတ် လေသည်။ ကျောင်းသား အရွယ်နှင့် သင့်လျော်သော စာအုပ်မူ ကား မရှိသလောက်ဖြစ်လေသည်။ ကျောင်းသားအရွယ် လူငယ် များမှာ မိမိတို့ ဖတ်ရှုနားလည် စိတ်ပါဝင်စားသော ဝတ္ထုများ ကို ဖတ်လိုကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ မှန်မှန်ဖတ်နိုင်သော စာအုပ် မှာ ရက်သတ္တ တစ်ပတ်တစ်ကြိမ်ထုတ်ဝေသော တစ်မတ်တန် ဝတ္ထု စာအုပ်ကလေးများ ဖြစ်လေသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဂျာနယ် ယောင် ယောင်၊ မဂ္ဂဇင်း ယောင်ယောင် အဆက် နှင့်ထုတ်သော

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စာအုပ်မျိုးဖြစ်၍ တစ်ပတ်လျှင် ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်နှင့် “ဆက်ရန်ရှိသေးသည်” ဝတ္ထုရှည်တစ်ပိုင်းသာ ပါဝင်လျက် လက်တစ်ဝါးစာလောက်ဒီမိုင်းဆိုက်နှင့် စာမျက်နှာလေးငါးဆယ်မျှသာ ပါရှိသဖြင့် တစ်မနက်မျှပင် မဖတ်ရချေ။

အမှန်အားဖြင့် ဆိုလျှင် ထိုခေတ်က နယ်များ၌ နေထိုင်ရသော ကျောင်းသားလူငယ်များအတွက် စာပေ ရှားပါးငတ်မွတ်သော ခေတ်ဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့နယ်ကျောင်းတွင် စာပေငတ်ငတ်မွတ်မွတ် နေခဲ့ရရာမှ အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် ဆယ်တန်းစာမေးပွဲအောင်ပြီးနောက် ရန်ကုန်သို့လာရောက်၍ အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းမှုအတွက် အလုပ်ကို စတင်လုပ်ကိုင်ရလေသည်။ ထိုအချိန်မှာ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ပွားပြီး နောက် နှစ်နှစ်သာ ရှိပေသေးသည်။ ထိုစစ်ကြီးအတွင်း၌ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗြိတိသျှအင်ပိုင်ယာအတွင်း၌ ပါဝင်သော်လည်း စစ်ကြီးမှာ ဥရောပတိုက်နှင့် အာရှတိုက် အနောက်ပိုင်း တူရကီပြည်၊ မက်ဆိုပိုတေးမီးယားပြည်တို့တွင်သာဖြစ်ပွား၍ မြန်မာပြည်သို့မရောက်သည့်အပြင် စစ်ကြီးကို အကြောင်းပြု၍ ဆန်စပါး၊ ရော်ဘာ၊ ခဲမဖြူ၊ ပဲဖြူကလေးစသော မြန်မာပြည်ထွက်ကုန် ပစ္စည်းများမှာ အရောင်းရလည်း တွင်ကျယ် ဈေးကြီးကြီးလည်းရသဖြင့် မြန်မာပြည်တစ်လျှောက် တောရော မြို့ပါငွေကြေး ချောင်လည်သာယာ ဝပြောလျက်ရှိကြလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ရောက်လာသောအခါ ရန်ကုန်မြို့ကြီးမှာလည်း များစွာပင် ဖွံ့ဖြိုးစည်ကားလျက်ရှိသည်။ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် ရန်ကုန်မြို့မှာ ယခု ရန်ကုန်မြို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် တောမြို့လေး တစ်မြို့လောက်သာ ရှိသေးသော်လည်း မီးလင်း

လင်းမျှပင် မမြင်ခဲ့ရဖူးသော တောကလူများ အတွက်မူကား နတ်ဘုံ နတ်နန်းသို့ ရောက်လာသကဲ့သို့ ကြည့်၍မဆုံး၊ ပျော်၍ မဆုံး ကြီးကျယ် ခမ်းနားလှသောမြို့ကြီးဖြစ်ပေသည်။

ရန်ကုန်တွင် ပထမ ဝယ်သောစာအုပ်

ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်လျှင် ကျွန်တော်တို့မှာ အခြားအရာ များထက် စာအုပ်များကို ဂရုစိုက်ကြသည်။ ထိုစဉ်ကစာအုပ် ဆိုင်များမှာ ဘားလမ်းရှိ ဆမတ်-အင်မူကာဒန်၊ ကုန်သည်လမ်းရှိ အမေရိကန် ပုံနှိပ်တိုက်၊ ပန်းဆိုးတန်းရှိ ဖာနင်းဒက်ဟူ၍ သုံး ဆိုင်သာ ရှိသည်။ ရိုးကုမ္ပဏီနှင့် ဝိုက်တဝေး တိုက်များတွင် လည်း စာအုပ်များရောင်းသည်။ သို့သော် အနည်းငယ်စီသာဖြစ် သည့်ပြင် ဝတ္ထုစာအုပ်များသာ ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ရေး သားခဲ့သော “မြတ်လေး၊ ရွှေခားဗိုလ်” ဝတ္ထု၏မိုးရာဖြစ်သော “စကားလက်ပင်ပါနယ်” ခေါ် အင်္ဂလိပ် ဝတ္ထုကို ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် မေလ ၂၈ ရက်နေ့၊ နေ့လယ် ၁၂ နာရီလောက်တွင် ရိုးကုမ္ပဏီတိုက်မှ အဖိုးငွေ ၁ ကျပ်ပေး၍ ဝယ်ယူရရှိပေသည်။ ကျွန်တော်ရန်ကုန်တွင် ပထမဦးစွာဝယ်သော စာအုပ်ဖြစ်သည်။

ဤစာအုပ်ဆိုင်ကြီးများသို့ ရောက်သွားသောအခါ ကျွန်တော် တို့မှာ မမြင်ဖူး၊ မကြားဖူးသော စာအုပ်ကြီး၊ စာအုပ်ငယ်၊ မဂ္ဂဇင်း၊ သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်စသည်တို့ကို တွေ့မြင်ရ သဖြင့် တအံ့တဩကြီးဖြစ်နေပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဆိုင်တွင်းသို့ ရောက် မိလျှင် တော်တော်နှင့်ပြန်၍ မထွက်နိုင်ကြချေ။ များများဝယ်နိုင် ကြသူများ မဟုတ်သော်လည်း ဆိုင်ရှင်များက သဘောကောင်း သဖြင့် ကိုင်တွယ် ကြည့်ရှုလိုသလောက် ကြည့်ရှုခွင့်ရသော ကြောင့် မကြာမကြာသွားရောက်ကြသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စာအုပ်ဟောင်းဆိုင်များ

သို့သော် ကျွန်တော်တို့ အကြိုက်ဆုံးကား ညဈေးတန်းလမ်း
 ဘေးတွင် ချစ်ရောင်းကြသော စာအုပ်အဟောင်း ဆိုင်ကလေး
 များ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ကြိုက်သည်မှာ အခြားကြောင့်မဟုတ်။
 ထိုအချိန်က ကျွန်တော်တို့မှာ လခ ၅၀ မျှသာရရှိသေးရာ စာအုပ်
 အတွက် တစ်လလုံးမှ လေးငါးကျပ်လောက်သာ သုံးစွဲနိုင်ပေ
 သေးသည်။ အထက်ပါ စာအုပ်ဆိုင်ကြီးများတွင် စာအုပ်သစ်
 များမှာ အညံ့ဆုံး အပေါဆုံးပင် တစ်အုပ် တစ်ကျပ်ကျလောက်
 ပေးရသည်ဖြစ်ရာ ညဈေးတန်း အဟောင်း ဆိုင်ကလေးများတွင်
 မူကားအိတ်ထဲတွင် တစ်မတ်မျှလောက်ပါရှိလျှင်ပင် ကြိုက်ရာစာ
 အုပ်နှစ်အုပ် သုံးအုပ်ရရှိနိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ ဝယ်
 နေကျဖြစ်၍ တစ်ခါတစ်ရံ ပိုက်ဆံမပါလျှင် အကြွေးယူ၍လည်း
 အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်လေသည်။ ကျွန်တော်ရန်ကုန်တွင် အလုပ်
 စ၍ဝင်သော ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့ ညဦး
 ခြောက်နာရီခွဲလောက်တွင် စစ်ကဲမောင်ထော်လေးလမ်း
 ထိပ်ဆိုင်ကြီးတစ်ဆိုင် ဘေးနားတွင် မှီကပ်၍ ရောင်းနေသော
 စာအုပ်အဟောင်းဆိုင်ကလေးတစ်ဆိုင်မှ မစ္စကဲ-ဟမ်ဖရီ-ဝပ်
 ရေးသော “အိစ်-လင်း” ခေါ် ခြောက်ပဲနိတန် အပေါစား
 ဝတ္ထုစာအုပ် အဟောင်းတစ်အုပ်၊ ချာလိစ်-ဂါဗစ် ရေးသားသော
 တသျှီလင်တန် အပေါစား ဝတ္ထုအဟောင်းတစ်အုပ်၊ အင်္ဂလိပ်
 ကဗျာဆရာကြီး ရှဲလီ ရေးသားသော ကဗျာစာအုပ်တစ်အုပ်
 ဤသုံးအုပ်ကို ငါးပဲမျှနှင့် ဝယ်ယူခဲ့လေသည်။ (“အိစ်-လင်း”
 ဝတ္ထုမှာ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း၏ ထိုခေတ်က အပြိုင်မရှိ လောက်
 အောင် ထင်ရှားသော “ရတနာပုံ” ဝတ္ထုကြီး၏ မှီးရာဖြစ်ပေ

သည်။) ချားလ်စ်-ဂါဗ်မှာ ထိုခေတ်က အင်္ဂလန် ပြည်တွင် အချစ်ဇာတ်လမ်းဝတ္ထုများကို ရေးသားရာ၌ တုဘက် ပြိုင်ဘက် မရှိ၊ လူကြိုက်အများဆုံး ဝတ္ထုရေးဆရာကြီးဖြစ်သည်။ ဆရာကြီး ပီမိုးနင်း၏ လက်စွဲကြီးဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့လည်း ထိုဆရာ ကြီး၏ ဝတ္ထုကို အထူးအားကိုးသည်။

ထိုစဉ်က ညဈေးတန်းတွင် စာအုပ်အဟောင်းဆိုင်များမှာ စနစ်တကျ မရှိသေးချေ။ အခြားအလုပ်မရှိ၊ အရင်းအနှီးကင်းမဲ့ နေသော ဒုက္ခသည်ကျူလီယာ သုံးလေးယောက် စသည်တို့၏ ရမိရရာ တစ်ပါးသူ ပစ်ထားသော စာအုပ်စုတ် စာအုပ်ဟောင်း ကလေးများကို တစ်ပဲနှစ်ပြားပေး၍ယူခဲ့ပြီးလျှင် ဆိုင်ကြိုဆိုင်ကြား နေရာလွတ်များတွင် အခင်းမျှပင် မရှိ၊ လူသွားစင်္ကြံလမ်းပေါ်တွင် ချ၍ ရောင်းချနေကြလေသည်။ ၎င်းတို့မှာလည်း များများမရှိ မဂ္ဂဇင်းဟောင်း၊ စာအုပ်ဟောင်းအနည်းငယ်မျှသာ ရှိလေသည်။ ရောင်းသော ဈေးနှုန်းမှာလည်း၊ မေးလိုက်လျှင် နားလည် သယောင်ယောင်ပြု၍ ငါးမူး တစ်ကျပ်ကစ၍ ဆိုသည်။ သို့သော် “ဟေ့ ပိုက်ဆံမပါဘူး၊ တစ်ပဲ ပဲရှိတယ်” ပြောလျှင် တစ်ပဲမျှပင် ယူလိုက်လေသည်။

ထိုမျှသာမကသေး၊ အင်္ဂလိပ်စာအုပ်များတွင် တစ်ခါတစ်ရံ မြန်မာစာအုပ်များ ရောနှော၍ ပါလာ တတ်လေသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၂၅၀ လောက်မှစ၍ ခေတ်စားလျက် ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်သို့ ရောက်သည့် အချိန်တွင် ကွယ်ပျောက်နေပြီ ဖြစ်သော ရှေးနံပါတ် ၈၀၊ နံပါတ် ၆၀ ဇာတ်စာအုပ် ကလေးများကို ထိုဆိုင်ကလေး များမှပင် ရရှိ တတ် လေ သည်။ ယင်း ဆိုင် က လေး

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

များတွင် ရှာဖွေဝယ်ယူခြင်းဖြင့် ကျွန်တော်တို့မှာ ရှေးက မကြုံဖူး၊ မကြားဖူးသော အင်္ဂလိပ်စာအုပ်၊ မြန်မာ စာအုပ် များကို ကိုယ်တတ်နိုင်သော အဖိုးနှုန်းထားဖြင့် ပေါပေါ များများရှိကြ၍ ကျွန်တော်တို့မှာ ဝတ္ထုဖတ်သော အဆင့် အတန်းမှကဗျာ၊ ရာဇဝင်၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ ပြဇာတ်၊ ဘာသာဝါဒ၊ နိုင်ငံရေးစသော အမြင် ကျယ် မှု အဆင့် အတန်း သို့ တဖြည်းဖြည်း တက်ခဲ့ကြလေသည်။

သို့သော်လည်းတစ်နှစ်လောက် ကြာသောအခါ၊ ထိုသို့ရကစု လမ်းဘေးတွင်ပုံ၍ ရောင်းသော စာအုပ်ဟောင်းကလေးများ လောက်နှင့် မကျေနပ်တော့ချေ။ တစ်နေ့သောအခါ ညဈေးတန်း ၃၄ လမ်းထိပ်ဝ၊ လမ်းအစွန်း သူတစ်ပါး၏ ဆိုင်မှ မီးရောင်ကို ခိုကပ်၍ ဗန်းကလေးနှင့်ချ၍ ရောင်းနေသော မာရီကားအမည် ရှိသော ကျူလီယာကုလားကြီး တစ်ဦးနှင့် တွေ့လေသည်။ ၎င်း၏ ဗန်းကလေးထဲတွင် အင်္ဂလိပ်စာအုပ်အဟောင်းကလေး ဆယ်အုပ်လောက်သာရှိသည်။ ထိုဗန်းကလေးထဲမှ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ လောက်က ပုံနှိပ်သော အပ်ဒဝပ်-ဂစ်ဘွန်း ရေးသားသည့် ရောမရာဇဝင်ကြီး ပထမတွဲတစ်တွဲကို ပိုက်ဆံ တစ်မတ်နှင့် ရရှိခဲ့လေသည်။ ထိုစာအုပ်မှာ နာမည်ကြီး စာအုပ် ဖြစ်လျက် ကျွန်တော့်အတွက် အဖိုးတန် စာအုပ်ဖြစ်သဖြင့် နောက်ထပ် ဒုတိယတွဲ၊ တတိယတွဲစသည်ဖြင့် ရဦးမည် လားဟု ထိုကုလားကြီး၏ ဗန်းကလေးကို နေ့တိုင်းသွားကြည့်လေသည်။ သို့သော် ကုလားကြီး၏ ဆိုင်မှာ တိုးတက်ခြင်းမရှိ၊ တစ်ခါတစ်ရံ ဗန်းကလေးထဲတွင် စာအုပ်ကလေးငါးအုပ် လောက်သာ ရှိလေသည်။

ဗန်းကလေးမှဆိုင်တစ်ဆိုင်သို့

တစ်နေ့သော် ကျွန်တော်က ဒီလိုရောင်းနေလို့ မဖြစ်ဘူး၊ စာအုပ် များများရအောင် ရှာမှပေါ့ဟု ပြောရာ ကုလားကြီးက ဘယ်မှာရနိုင်သလဲ၊ မရှာတတ်ဘူးဟု ပြောလေသည်။ ကျွန်တော်က လက်ထဲမှာ ငွေသုံးလေးကျပ်ဆောင်သွား၊ အင်္ဂလိပ်တွေ များများနေသည့်ရောက်လမ်း၊ လင်ကတ်စတာလမ်း၊ ပြည်လမ်း၊ ပဲခူးကလပ်စသည်တို့ကိုသွား၊ နောက်ဘေးပေါက်ကဝင်၊ အစေခံ၊ ကုလားများထံမေး၊ အင်္ဂလိပ်များသည် မဂ္ဂဇင်းများ၊ စာအုပ်များကို ဖတ်ပြီးလျှင် စွန့်ပစ်တတ်ကြသည်။ အင်္ဂလိပ်များ စွန့်ပစ်လိုက်သော စာအုပ်ဟောင်းများကို အစေခံများက ကောက်ယူထားတတ်ကြသည်။ သူတို့ထံကဝယ်ဟု အကြံပေး လေသည်။ ထိုနေ့မှစ၍ ကုလားကြီးလည်း ကျွန်တော်အကြံပေး သည့်အတိုင်း လှည့်လည်ရာ နေ့စဉ် နေ့တိုင်း စာအုပ်အတော်များများရရှိလေသည်။ အတန်ကြာသောအခါ ကိုယ်တိုင်လှည့်လည်၍ ပင်မနေရတော့ဘဲ အစေခံကုလားများက ဆိုင်အရောက်လာ၍ ပို့ကြသဖြင့် မာရီကားမှာ ဗန်းကလေးနှင့် လမ်းပေါ်တွင်ချ၍ ရောင်းရသောဘဝမှ ဆိုင်တစ်ဆိုင်တည်ခင်း ရောင်းချ နိုင်သောဘဝသို့ ရောက်ရှိလေသည်။ ကျွန်တော်တို့မှာလည်း လေးကျပ်ခွဲငါးကျပ်အထိ ပေးရသဖြင့် မဝယ်နိုင်မဖတ်နိုင်သော “အီဒင်းဘရား-ရီပျူး” “ကွာတာလီ-ရီပျူး” စသော သုံးလတစ်ကြိမ်ထုတ် နာမည်ကျော် မဂ္ဂဇင်းကြီးများကိုပင် တစ်မတ်ငါးပဲနှင့် ရရှိသဖြင့် တွင်တွင်ကြီး ဖတ်ရှုနိုင်လေတော့သည်။

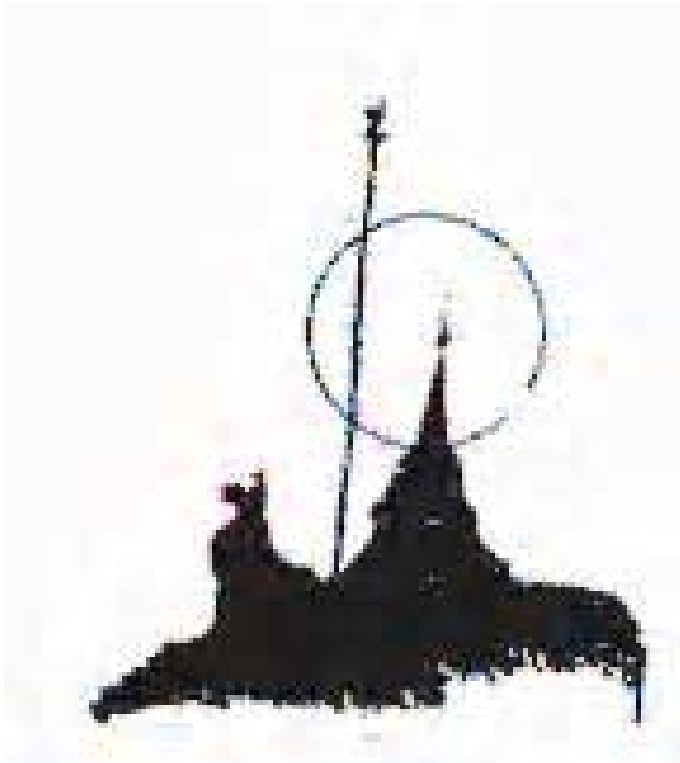
ထို့နောက်စာအုပ်အဟောင်းဆိုင်များ တရွေ့ရွေ့ တိုးတက်လာ၍ ၁၉၂၇ ခုနှစ်လောက်သို့ ရောက်သောအခါ ညဈေး

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

တန်းတွင်သာမဟုတ်တော့ဘဲ၊ ယခုဗိုလ်ချုပ်လမ်းဟု ခေါ်သော မောင်ဂိုမာရီလမ်းမကြီး တစ်လျှောက် ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်းမှ မဂိုလမ်းအထိ ဆိုင်ပေါင်းများစွာ တိုးတက် လာလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ကဲ့သို့ ကံမကောင်း အကြောင်းမလှသဖြင့် တက္ကသိုလ်သို့ မရောက်ရသူတို့အဖို့ တက္ကသိုလ်တွင်မှရရှိနိုင်သော စာပေ ဗဟုသုတအမြင်ကျယ်မှုများကို ကိုယ်တတ်နိုင်သလောက် သော ငွေကလေးဖြင့် ထိုစာအုပ်အဟောင်း ဆိုင်ကလေးများမှ ရရှိခဲ့ကြပေသည်။ စင်စစ်အားဖြင့် စာအုပ် အဟောင်းဆိုင် ကလေးများသည် ဆင်းရဲသားများ၏ တက္ကသိုလ်ဖြစ်၏။ သူတို့၏ ကျေးဇူးကားကြီးပေစွ။ သူတို့သာ မရှိခဲ့ပါမူ ကျွန်တော်တို့မှာ ဗဟုသုတ ကျယ်ဝန်းစွာ ရှာမှီးခွင့်ရကြမည် မဟုတ်။ ရှေ့သို့တိုး လေတိုးလေ စာအုပ်ဟောင်းဆိုင်ကလေးများ၏ ကျေးဇူးမည်မျှ ကြီးမားကြောင်းကို သိလေလေဖြစ်ပေသည်။

=====

အောက်စပို

၁၉၅၄ ခု၊ ဇန်နဝါရီလထုတ် မဂ္ဂဇင်း တစ်စောင်တွင် ကျွန်တော် လန်ဒန်မြို့ရောက်စဉ်က ထင်ခဲ့မြင်ခဲ့ပုံများကို စပ်မိ စပ်ရာ အမြောက်မျှလောက် ရေးသားခဲ့ပေသည်။ ထိုဆောင်းပါးကို ဖတ်ရသော မိတ်ဆွေတစ်ဦးက ဆရာဘိလပ်သွား မှတ်တမ်း တစ်စောင်ရေးပါဟု တိုက်တွန်းပြောကြားလေသည်။ ကျွန်တော် လန်ဒန်တွင် တစ်လလောက်သာ ကြာခဲ့သည်။ ထိုမျှ တိုတောင်း သောရက်နှင့် ဘိလပ်အကြောင်းမှတ်တမ်းတစ်စောင် တစ်ဖွဲ့ ရေး လောက်အောင် နံ့နံ့စပ်စပ် သိခဲ့ရခြင်းမရှိချေ။ ထို့ကြောင့် ဘိလပ်သွား မှတ်တမ်းရေးသားရန် စိတ်ကူးမရှိခဲ့ချေ။

သို့သော် တိုက်တွန်းသူရှိနေ၍ တောင်တစ်ပေါက် မြောက် တစ်ကွက် ရေးမိရေးရာ ရေးဦးမည်ဟု စိတ်ကူးမိပေသည်။

ကျွန်တော်လန်ဒန်မြို့သို့ အောက်တိုဘာလ ၂၅ ရက်နေ့ နံနက် ရောက်သွားသည်။ ထိုညပင် မြန်မာသံရုံးမှ အတွင်းဝန် သီရိပျံချို ဦးဇော်ဝင်းက သူ့နေအိမ်တွင် ညစာလိုက်စားပါဟု ဖိတ်ခေါ်သဖြင့် လန်ဒန်မြို့ သိမ်းမြစ်တစ်ဖက်ကမ်း ဘန်းအရပ်ရှိ ဦးဇော်ဝင်း၏ နေအိမ်သို့ လိုက်ပါသွားလေသည်။ ဦးဇော်ဝင်း၏ နေအိမ်တွင် အတွင်းဝန်ကတော် နှင့်တကွ အိမ်သူအိမ်သား များက ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း သိဟောင်းကျမ်း ဟောင်းသဖွယ် ခင်မင်ရင်းနှီးစွာ ခေါ်ပြောပြုစုကြလေသည်။ ၎င်းအနက် ဦးဇော်ဝင်းတို့ ဖခင် မင်္ဂလာဦးဘသန်းမှာ အထူးပင် ဝမ်း မြောက်လျက် တွေ့ချင်နေတာ ကြာလှပြီဗျာ၊ ခုမှပဲ ခင်ဗျားနဲ့ ကောင်းကောင်းဆွေးနွေး ရတော့မှာပဲ။ ရုတ်တရက် မပြန်နဲ့ အုံးဗျာ၊

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ခင် ဗျားတည်းတဲ့ ဟိုတယ် ရောက်အောင် ကျွန်တော် ကားနဲ့လိုက်ပို့ပို့မယ်ဟု ပြောလေသည်။

တစ်ရပ်တကျေးလန်ဒန်မြို့တွင် ဖြစ်သော်လည်း ဦးဇော်ဝင်း၏ အိမ်မှာမြန်မာပီပီ ချက်၍ စားလေသည်။ ဘီလပ်မြို့တွင် ကျွန်တော် မမျှော်လင့်သော ငါးပိရေ ပုစွန်ခြောက်ထောင်းဖျော်လျက် သခွားသီးစိမ်း တို့စရာကလေးများကို ရောက်မဆိုက်ပင် မြန်မြန် ရှက်ရှက် စားရပေသည်။ လန်ဒန်မြို့ ရောက်နေပြီဟူသော အချက်ကိုပင် သတိမေ့၍ ရန်ကုန်မြို့ ကိုယ့်အိမ် ကိုယ့်ရာတွင်ပင် ညစာ စားနေရသည်ဟု ထင်မှတ်မိလေသည်။ ဘုရား သိကြားမ၊၍ ဤမိတ်ဆွေသိုက်နှင့် တွေ့ရသည်။ ကျေးဇူးကြီးလှပါပေ၏ဟု တွေးမိလေသည်။

ညစာ စားပြီးနောက် ဧည့်ခန်းသို့သွား၍ ‘တယ်လီဗစ်ရှင်း’ ကြည့်ကြရသည်။ အသံထွက် ရုပ်ရှင်နှင့်တူသည်။ အရုပ်များ ပေါ်လာသည့် မှန်ကားကလေးမှာ အထက်အောက် ၁၄ လက်မ လောက်ရှိသည်။ မှန်ကားကလေးကို အနီးက ကပ်ကြည့်လျှင် အရုပ်များ သဲသဲကွဲကွဲမရှိ မျဉ်းကြောင်း မည်းမည်းကလေးများ ကစားနေသည်ကိုသာ မြင်ရသည်။ ခြောက်ပေကွာလောက်က ကြည့်သည့်အခါ အလွန်ကြည်လင် ထင်ရှားသည်။ အသံလည်း ပြတ်သားသည်။ ကားကြီးပေါ်တွင် ရုပ်ရှင်ကြည့်ရသည်ထက်ပင် ကောင်းမည်ဟု ထင်ရလေသည်။

‘တယ်လီဗစ်ရှင်း’ကို ခေတ္တကြည့်ပြီးနောက် မင်္ဂလာ ဦးဘသန်းနှင့် မင်္ဂလာတရားတော်များအကြောင်းကို ဆွေးနွေးကြလေသည်။ မင်္ဂလာ ဦးဘသန်းမှာ မင်္ဂလာ တရားတော်ကို အထူးနှစ်ခြိုက် ရိုသေလေးစားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံ

တော်အတွင်း မင်္ဂလာတရားတော် ပြန့်ပွား ထွန်းကားရေး အတွက် ကိုယ်ဖိရင်ဖိကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့သည်။ အင်္ဂလန်ပြည်သို့ ရောက်သည့်အခါလည်း လူမျိုးစုံတွေ့သမျှတို့ကို အမြဲဟော ပြောလျက်ရှိလေသည်။

ထို့နောက် စကားစပ်မိ၍ ဦးဘသန်းက လန်ဒန်မြို့မှာပဲ နေမလား၊ အင်္ဂလန်ပြည်အတွင်း အခြားဒေသများသို့ သွားဖို့ ရှိပါသလား မေး၍ အခြားသို့ အထူးသွားရန်မရှိပါ။ အောက်စဖို့ သို့သွားရန် ရှိပါသည်ဟု ပြောရာ အခန့်သင့်ပဲ စနေနေ့တွင် ကျွန်တော်သွားရန် ရှိပါသည်။ အောက်စဖို့တွင် ကျောင်းထား သော မြေးကလေးများကို သွားကြည့်ရပါမည်။ စနေနေ့တွင် တပါတည်းလိုက်နိုင်လျှင် ကောင်းမည် ပြော၍ ကျွန်တော်လည်း ထိုနေ့တွင် အလုပ်အထူးမရှိသဖြင့် အတူသွားရန် ချိန်ဆိုထားခဲ့ လေသည်။

နံနက်စာနှင့် အနောက်လေ့

စနေနေ့ နံနက်သို့ ရောက်သောအခါ အိပ်ရာမှ စောစောထ၊ ရေမိုး သုံးသပ်၊ အဝတ်လဲ၊ နံနက်စာ စားသောက်ပြီးနောက် ဟိုတယ်မှ အသင့်စောင့်နေလေသည်။ ဟိုတယ်တွင် နံနက်စာ ဆိုသည်မှာ ၈ နာရီလောက်တွင် လာ၍ပေးသည်။ ထမင်းဟင်း မဟုတ်၊ ကော်ဖီနှစ်ခွက်စာတစ်ချို့၊ နို့နွေးနှစ်ခွက်စာတစ်ချို့၊ နို့ အေးတစ်ချို့ မန်ကျည်းရွက်လောက်ရှိသည့် မုန့်ပြား ကြွပ်ကြွပ် ကလေးများ တစ်ပန်းကန်၊ သကြားခဲ ရှစ်လုံး၊ သကြားမှုန့် နှစ်ခွန်းစာ၊ ပေါင်မှုန့်မီးကင်ခြောက်ချပ်၊ ထောပတ်ခွေကလေး တစ်ပန်းကန်၊ ရှောက်ယို တစ်ပန်းကန်၊ ကြက်ဥ မကျက်တကျက် ကြော်တစ်လုံး၊ ဝက်ပေါင်ခြောက်အလျား ငါးလက်မ အနံ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

တစ်လက်မထု စက္ကူချပ်ထူလောက်တစ်ပြားပါရှိလေသည်။ တစ်ခါ တစ်ရံ ကြက်ဥကြော်အစား ပဲပြုတ် သို့မဟုတ် မှိုကြော်ကလေးများ လည်းပြောင်း ပေးတတ်လေသည်။ တော်တော် ကောင်းပါသည်။ လူတစ်ယောက် ၀,လောက်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော့် အဖို့မှာ ထမင်းမဟုတ်၍ အာသာမပြေပါ။ မနက်စောစော အဆာပြေ မုန့်သရေစာလောက်သာ ထင်မှတ်မိပါသည်။

ရှစ်နာရီခွဲလောက်တွင် မင်္ဂလာဦးဘသန်း ကားတစ်စီးနှင့် ဟိုတယ် ရောက်လာပြီး ပက်ဒင်တန်ဘူတာရုံကြီးသို့ သွားရောက် ကြပါသည်။ ဘူတာရုံကြီးတွင် အောက်စဖို့ သို့ထွက်မည့် ရထားကို မေးရာ နံပါတ် ၆ ဟု ပြော၍ နံပါတ် ၆ ကို ရှာပြီး လျှင် လက်မှတ်ယူကြလေသည်။ ရထားတွဲ ထိုးထားပြီး ဖြစ် သော်လည်း အချိန်စောသေး၍ ဘူတာရုံအတွင်းရှိ လက်ဖက် ရည်ဆိုင်သို့ဝင်၍ သောက်ကြလေသည်။ ထိုလက်ဖက်ရည်မှာ အလယ်အလတ်တန်းစား လူမျိုးစုံ ခရီးသည်များ အသုံး ပြုသော ဆိုင်ဖြစ်၍ စားပွဲတွင် ထိုင်ပြီးလျှင် ‘အော်ဒါ’ပေး ရသော ဆိုင်မျိုးမဟုတ်ချေ။ ပထမဦးစွာ မုန့်တန်းသို့ ရှေ့နောက် စီ၍ ဝင်ရသည်။ ကြိုက်ရာမုန့်ကို ယူရသည်။ မုန့်တန်းဆုံးသော အခါ လက်ဖက်ရည်ဖျော်ပေးသူထံသို့ရောက်၍ လိုသလောက် တောင်းရသည်။ မြန်မာပြည်မှာကဲ့သို့ သကြားကို တစ်ခါတည်း ထည့်၍မပေး၊ ထည့်ပါဆိုမှ ထည့်ပေးသည်။ ထို့နောက် ကျသင့်သော တန်ဖိုးကို ပေးချေခဲ့ပြီးဆိုင်တွင်းရှိ ကြိုက်ရာစားပွဲသို့ ယူသွား၍ စားသောက်ကြရသည်။ “ဟေး . ချွတ်ကရား . ကော်ဖီ ရေးပြားလားဒိုးရန်ဂျပ်စတီးကိတ်ဘီဒိုး” ဟု စားပွဲ ကုလားထိုင်မှ မှာလျှင်ရသော မြန်မာပြည်မှ ကျွန်တော်တို့အဖို့မှာ ပထမသော်

တော်တော် ကလေးခက်သည်။ သို့သော် အသား ကျလာသောအခါမူကား ထိုအစီအစဉ်သည် စားသုံးသူတို့အဖို့ ငွေအထွက်နည်းပါးသော အစီအစဉ်ဖြစ်သောကြောင့် ဟန်ကျ ကြောင်း၊ ကောင်းကြောင်း သိလာရလေသည်။

ဆေးလိပ်နှင့်မီးရထား

ထို့နောက်မီးရထား ထွက်ရန်အချိန် နီးလာ လေသည်။ မင်္ဂလာ ဦးဘသန်းနှင့် ကျွန်တော်မှာ ပါးစပ်မှ ဆေးလိပ်ချွတ်၍ မရသောသူများ ဖြစ်၍ ဆေးလိပ်သောက်ခွင့် ရသောတွဲကို ရွေးချယ်၍ တက်ကြလေသည်။ တွဲတစ်တွဲလျှင် လေးငါးခန်း လောက်ရှိသည်။ တစ်ခန်းလျှင် လူရှစ်ယောက်ထိုင် နိုင်သည်။ ထိုင် ခုံများမှာ ဆိုဖာကြီးများသဖွယ် ပြုလုပ်ထားသဖြင့် ခရီးသည် များအတွက် ဖိမ်ရှိသည်။ အခန်းထဲသို့ ရောက်သွားသောအခါ အသက်တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်စီလောက်ရှိသောကျောင်းသူကလေး နှစ်ယောက် ရောက်နှင့်နေသည်ကိုတွေ့ရလေသည်။ ကျွန်တော့် စိတ်က ဆေးလိပ်သောက်ချင်လို့ တမင်ရွေးတက်မှ ဘယ့်နှယ် မယ်မင်းကြီးမကလေးများနှင့် တွေ့နေရပါလိမ့်မလဲဟု စိတ် ပျက်မိသည်။ သို့သော် ရထားထွက်တော့မည်ဖြစ်သဖြင့် တွဲမပြောင်းနိုင်တော့ဘဲ ကံသာအမိ ကံသာအဖ ကံပစ်ချရာခံရ ချေတော့မည်ဟု တရားယူကာ လိုက်ပါသွားရ လေသည်။

သို့သော် ခဏသာ အောင့်နိုင်သည် တော်တော်ကလေး ကြာလျှင် ဆေးလိပ်သောက်လိုသော ဆန္ဒပြင်းပြစွာ ပေါ်လာ လေသည်။ လွတ်လွတ်လပ်လပ်သောက်ပါဆိုလျှင် သောက်ချင် စိတ်ပေါ်မှ ပေါ်မည်။ ချုပ်တည်းထားမှ မနေနိုင် မထိုင်နိုင် ဖြစ်လာလေသည်။ သောက်မည့် ဆေးလိပ်များမှာလည်း အနံ့

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ကောင်းကောင်းစီးကရက်မဟုတ်။ ကျွန်တော်တို့ အကြိုက်ပြင်းထန်လှသော မြန်မာဆေးပြင်းလိပ် ကြီးများဖြစ်လေသည်။ စိတ်တွင်းကချိန်ဆနေမိသည်။ ဤအခန်းသည် ဆေးလိပ်သောက်ခွင့်ရသော အခန်းဖြစ်သည်။ စီးကရက်မှ သောက်ရမည်။ ဆေးပြင်းလိပ်မသောက်ရ၊ ဆေးပေါ့လိပ်မသောက်ရ၊ ဆေးတံမခဲရဟု ပညတ်ထားခြင်းမရှိ။ သောက်ချင်တာ သောက်နိုင်သည်။ ဆေးပြင်းလိပ်သောက်၍ သူတို့မခံနိုင်လျှင်လည်း ငါတို့အပြစ်မဟုတ်၊ သူတို့မကြိုက်လျှင် ဆေးလိပ်မသောက်ရသောအခန်းသို့ သွားသင့်သည်။ ယခုမှာသူတို့ကိုယ်တိုင်က ဆေးလိပ်သောက်မည့် အခန်းထဲဝင်ထိုင်နေ၍ သူတို့အပြစ်သာ ဖြစ်သည်ဟု တွေးကာ သူတို့အင်္ဂလန်က ကုန်း၊ ရေ၊ လေ တပ်မကြီးသုံးတပ်နှင့်တားမြစ်စေကာမူ သောက်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်လေသည်။

ရပ်ကြီးပြည်မသူများ

သို့သော် ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုးပီပီ ကိုယ်ချင်းစာတရား ရှိသေးသည်။ သုံးတောင်ဝတ်အားနွဲ့သောမိန်းမသားများအား အရာရာ ထောက်ထား တတ်သော စိတ်ရှိသည်။ ရိုင်းပင်ရိုင်းလိုသော်လည်း မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုကြီးက ဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိသေးသဖြင့် ရိုင်းရိုင်းပျပျ ပြုလုပ်လို၍မရချေ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ သောက်မည့် တစ်ထွာလောက် ရှိသော ဆေးပြင်းလိပ် မည်းမည်းဝဝကြီးတွေကို ထုတ်ပြ၍ ဦးလေးတို့ ဒီဆေးလိပ်ကိုသောက်ချင်သည်။ တူမကြီးတို့ ကန့်ကွက်ရန် ရှိပါသလားဟု မေးရာ ဣန္ဒြေကြီးစွာနှင့် ထိုင်၍ လိုက်လာကြသော ကျောင်းသူကလေး နှစ်ယောက်လုံးပင် ပြုံးပြုံးကလေးများပြု၍ ခေါင်းကိုခါလျက် ကန့်ကွက်ဖို့ မရှိပါဘူး၊ သောက်ပါဟု ခွင့်ပေးကြလေသည်။ ခွင့်ပေးပြီး

ဖြစ်၍ကျွန်တော်တို့မှာ သောက်ရန်သာရှိတော့သည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာယဉ်ကျေးမှုကြီးသည် ဤမျှနှင့် မရပ်သေးချေ။ ကျေးဇူးတင်ပါသည် တူမကြီးများရယ်၊ ဦးကြီးတို့က ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကပါ ဦးကြီးတို့ ယခု တူမကြီးများရဲ့ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်သောက်သုံးမှီခဲခြင်းပြုကြမဲ့ ဆေးလိပ်ကြီးများဟာ မြန်မာဆေးပြင်းလိပ်ကြီးများ ဖြစ်ပါတယ်။ တူမကြီးတို့နိုင်ငံမှာ သောက်ကြတဲ့သစ်ရွက်ခြောက်သာသာ ဟာဗာနာ ဆေးပြင်းလိပ်လိုဟာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ တကယ့်ဆေးစစ်နဲ့ တကယ့်အနှစ်အရသာ ရှိပါတယ်။ အင်မတန်ပြင်းထန်တဲ့ အနံ့ရှိပါတယ်။ ဒီလောက်ပြင်းထန်တဲ့ အနံ့ကြီးများကို အံ့ချစ်စွာသော တူမကြီးများ သည်းခံနိုင်ပါမလားဟု ထပ်လောင်း၍ မေးကြပြန်ရာ ကျွန်တော်တို့က စိုးရိမ်တကြီးမေးသည်ကို ဘာမျှဂရုမစိုက်သကဲ့သို့သော မျက်နှာများဖြင့် ကိစ္စမရှိပါဘူး။ သောက်သာ သောက်ပါဟု ပြောကြပြန်သဖြင့် ငါတို့ဝတ္တရားဖြင့် ကျေပွန်ပြီ၊ ခြွင်းချက်မရှိ ခွင့်ပြုကြခြင်းကို ရရှိပြီဟု တွေးကာ ဆေးပြင်းလိပ်ကြီး များကို မီးညှိ၍ မီးခိုးတစ်ထောင်းထောင်းထွက်အောင် အားရ ပါးရ ရှုရိုက်ကြလေ၏။

ဤတွင်လည်း ကျွန်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာယဉ်ကျေးမှုသည် မရပ်သေး။ ကလေးမများကဖြင့် ငါတို့ကို အားနာ၍ သော်လည်းကောင်း၊ မြန်မာဆေးပြင်းလိပ်ကြီးများ၏ ပြင်းထန်ပုံကို မကြုံမတွေ့ရသေး၍ ဆင်ကန်းတောတိုးအဆိုးမမြင် အရဲစွန့်၍ သော်လည်းကောင်း၊ ငါတို့အား ခွင့်ပြုခြင်းဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ယခုလိုဆေးငွေကြီးများ တကယ်တမ်း နှာခေါင်းပေါက်ကလေး တွေထဲဝင် သွားတော့

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

မူးမော်အော့အန်များ နေကြမလားဟု တွေးတော စိုးရိမ်လာပြန်ကာ ဆေးလိပ်ကြီးများကို ကြည့်မပျက် ဖွာရင်း တစေ့တစောင်း ကြည့်မိလေ၏။

ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး တော်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့၏ ဆေးလိပ်ငွေ့များကြောင့် ကလေးမ များမှာ ဘာမျှမဖြစ် တစ်ယောက်မှာ စာဖတ်မျှပင်မပျက် အခြား တစ်ယောက်မှာမူကား လက်ဆွဲအိတ်ဖွင့်၊ စီးကရက်ဘူးထုတ်၊ ဆင်စွယ်ရိုးကလေးနှင့်တပ်ပြီး ဦးလေးကြီးတို့သာ ဆေးလိပ် သောက်တတ်တာမဟုတ်။ ကျွန်မလည်းသောက်တတ်ပါတယ် ဆိုသည့် အနေမျိုးနှင့် သောက်နေသည်ကိုတွေ့ရမှ စိတ်ဒုန်းဒုန်းချမိလေ၏။ ကလေးမများတော်ပါပေသည်။ အယောင်ဆောင်မှု၊ ဟန်လုပ်မှု များမရှိ၊ ရိုးရိုးကလေးနှင့် သဘောထား ကြီးကြပါပေသည်။ ရပ်ကြီးပြည်မသူများ ပီသလှ ပါပေသည်ဟု ချီးကျူးမိပေ၏။

မီးရထားပေါ်မှ ရှုခင်း

လန်ဒန်မြို့မှ ထွက်စတွင် မီးရထားလမ်းမှာ ဘေးနှစ်ဘက် က ကုန်းမြင့်များ ရံနေ၍ ရန်ကုန်ပြည်လမ်းဘူတာမှ မစ်ရှင်လမ်း ဘူတာအကြား ကဲ့သို့ ရှိလေသည်။ ထိုမှ လွန်သောအခါ မူကား လမ်းဘေးနှစ်ဘက် လယ်လုပ်ခင်းများကို မြင်ရလေ သည်။ ၎င်းတို့လုပ်ခင်းများမှာ မြန်မာလယ်များကဲ့သို့ ကန်သင်းများမရှိ အကွက်ကျယ်ကြီးများ ဖြစ်ကြသည်။ လုပ်ခင်းတစ်ခင်းနှင့်တစ်ခင်းအကြား ချုံပင်ကလေးများ ညီညာလှပစွာ စီတန်းစိုက်ပျိုးထားကြလေသည်။ အလွန် သပ်ရပ်သဖြင့် လယ်နှင့်မတူဘဲ ဥယျာဉ်များနှင့် တူနေ လေသည်။ တစ်နေရာတွင် လယ်ကွက်ကျယ်ကြီးတစ်ကွက်၌ မျက်စိ

တဆုံးစိမ်းစိမ်းစိုစို တွေ့သဖြင့် ဂျုံခင်းလား၊ မုယောခင်းလား ထင်၍ မေးကြည့်ရာ ဂျုံခင်း၊ မုယောခင်းမဟုတ်၊ မြက်ခင်းများ ဖြစ်နေသည်ကို သိရလေသည်။ ၎င်းတို့ အရပ်မှာ မြန်မာပြည် ကဲ့သို့ မြက်ကို ကွင်းထဲဆင်းရိတ်ရုံနှင့်အလကားမရ။ နွား၊ မြင်း၊ ဆိတ်၊ သိုးစသည်တို့အတွက် မြက်ကို စပါးစိုက် သကဲ့သို့ အထူး စိုက်ပြီးလျှင် ရိတ်သိမ်းထားရလေသည်။ အင်္ဂလန်ပြည်၌ တောင်သူလယ်သမားများမှာ စက်ဖြင့် ထွန်ယက်လုပ်ကိုင်သည် ဆိုသော်လည်း မြက်မှအစ လိုသမျှကို ဂရုတစိုက် စိုက်ပျိုးရ သဖြင့် မြန်မာတောင်သူလယ်သမားများထက် သက်သာကြ သည် မဟုတ်ချေ။

လန်ဒန်မြို့မှထွက်၍ ၄၅ မိနစ်ခန့်ကြာသောအခါ ရက်ဒင်း မြို့သို့ ရောက်လေသည်။ ၎င်းမြို့မှာ မြန်မာပြည်တောရောမြို့ပါ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အဖိုးထိုက် အဖိုးတန်ထား၍ စားသုံးကြသဖြင့် လူတိုင်းလိုလိုသိသော “ဟန်တလေ-ပါလမား” အစရှိသော ဘီစကွတ်မုန့် စက်ကြီးများ တည်ရှိသည့်မြို့ ဖြစ်ပေသည်။ “ဟန်တလေ-ပါလမား” ဘီစကွတ်စက်ရုံကြီးမှာ မီးရထား လမ်းလက်ဝဲဘက် မနီးမဝေးတွင် တည်ရှိသည်။ ဆိုင်းဘုတ်ကြီး ထင်ရှားစွာ တပ်ထားသည်။ အလွန်ကြီးမားသော အဆောက် အဦကြီး ဖြစ်သည်။ ရက်ဒင်းမြို့အထွက် တောမကျ မြို့မကျ ဆောက်လုပ် နေထိုင်ကြသော တိုက်ကလေးများမှာ အလွန် လှပလျက်မွေ့လျော် ပျော်ဖွယ်ရာ ဖြစ်ပေသည်။

အောက်စပို့ဘူတာရုံ

ထို့နောက် ကမ္ဘာကျော် တက္ကသိုလ်ကျောင်းကြီး တည်ရာ အောက်စပို့ ဘူတာရုံသို့ ဆိုက်ရောက်ကြလေသည်။ ရထား ပေါ်မှ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ဆင်းလျှင်ဆင်းချင်း ဘူတာထဲတွင် ပထမတွေ့ရသူမှာ ပေါ့ပီဒေး ပန်းနီပွင့်ကလေးများကို ဗန်းကလေး တစ်ချပ်နှင့် ခရီးသည်များကို ကြို၍ ရောင်းနေသော စေတနာ့ ဝန်ထမ်း ကလေးမတစ်ယောက်ဖြစ်လေသည်။ ပေါ့ပီဒေးမှာ ကျွန်တော်တို့ နှင့်မဆိုင်ချေ။ စစ်ကြီးအတွင်းက စစ်ပွဲ၌ ကျဆုံးကြသော ဗြိတိသျှ စစ်သည်တော်များကို အထိမ်းအမှတ်ပြုသောနေ့ ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ကိုယ့်တိုင်းပြည် ကိုယ့်အမျိုးသားအတွက် အသက်ကို စွန့်လွှတ်သွားသော သူရဲကောင်းဟူသမျှကို ဖြူသည်ဖြစ်စေ၊ မည်းသည်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ့်အမျိုးသားဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ် သည်ဖြစ်စေ၊ ရိုသေလေးစားအပ်သည်ဟု နှလုံးသွင်း၍ မင်္ဂလာ ဦးဘသန်းနှင့် ကျွန်တော် တစ်ယောက်တစ်ပွင့်စီ စေတနာရှိ သလောက်ပေး၍ ဝယ်ယူလိုက်ကြလေသည်။

ဘလက်ဝဲ စာအုပ်ဆိုင်

ဘူတာရုံအပြင်သို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်တော်တို့လိုရာကို လိုက်လံပြသနိုင်သူ အောက်စဖို့ တက္ကသိုလ်၌ ပညာသင်ကြား နေသော ဦးချစ်မောင်အား သွား၍ ခေါ်ဦးမှ ဖြစ်မည်ဟု အကြံ ယူကြကာ ဦးချစ်မောင်နေသော ဘက်ဒဖို့လမ်း တိုက်နံပါတ် ၁ သို့ သွားရောက်ကြလေသည်။ သို့သော်ဦးချစ်မောင်အား ၎င်း၏ နေအိမ်၌ မတွေ့ချေ။ ထိုနေ့မှာစနေနေ့ဖြစ်၍ ရက်အားဖြစ်သည်။ ဦးချစ်မောင်မှာ စာပေ လေ့လာကြိုးပမ်းသူဖြစ်၍ ရက်အားများ ၌ပင် အလကားမနေ ၎င်းနေသောမော်ဒလိန်းကောလိပ် ပိဋကတ် တိုက်တွင် သွားရောက်လေ့လာ ကျက်မှတ်နေတတ်သည်ဟု သိရသောကြောင့် မော်ဒလိန်း ကောလိပ်သို့ လိုက်သွားကြလေ သည်။ ကောလိပ် ပိဋကတ်တိုက်သို့ ရောက်၍ စုံစမ်းကြရာ၊

ခါတိုင်းတော့ လာတတ်သည်။ သို့သော် ထိုနေ့ မလာကြောင်း ပြောပြလိုက်၍ ပြန်ထွက်ခဲ့ကြရလေသည်။ ဦးချစ်မောင် လန်ဒန် မြို့သို့ သွားကောင်း သွားနေမည်။ ရှိစေတော့ လမ်းစခန်း မေးမြန်း၍ သွားကြမည်ဟု ကြံကာ လမ်းမကြီးသို့ မထွက် တော့ဘဲ လမ်းကြားကလေး တစ်သွယ်ကို လျှောက်လာခဲ့ကြ လေသည်။ လမ်းကလေးမှာ လူသွားလူလာမရှိ ရှင်းလျက် ရှိသည်။ အတော်ဝေးဝေး သွား၍ အကွေ့တစ်ကွေ့ ရောက်မှ ကျောင်းသားလိုလို လူရွယ် လူလတ် တစ်ယောက်ကို တွေ့၍ “ဘလက်ဝဲ” စာအုပ်ဆိုင်ကို ဘယ်လမ်းက သွားပါသလဲဟု မေးရာ ထိုသူလည်းရပ်၍ “ဒီလမ်းအတိုင်းပဲ လျှောက်သွားပါ။ တော်တော်သွားမိရင် လမ်းကျယ်တစ်ခုကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ၎င်းလမ်းကျယ်ကို လိုက်သွားပါ။ တော်တော် သွားမိရင် “ဘရော့ စထရီ” ဆိုတဲ့ လမ်းရောက်ပါလိမ့်မယ်။ လက်ယာဘက် ကို ကွေ့၍ လျှောက်သွားပါ။ ဘလက်ဝဲကို ရောက်ပါလိမ့်မယ်” ဟု ဂရုတစိုက် ရည်ရည်မွန်မွန် ပြန်ပြောလေသည်။ ကျွန်တော် တို့က တော်တော်ဝေးသလားဟု ထပ်၍ မေးရာ မဝေးပါဘူး လမ်းလဲမမှားနိုင်ပါဘူး။ ရှေ့တည့်တည့်ကိုသာ လျှောက်သွား ပါဟု ပြော၍ “သိုင်းကျူး” ဆိုကာဆက်၍ လျှောက်လာခဲ့ကြ လေသည်။ ၎င်းက “မဝေးလှဘူး” ဆိုသော စကားသည် မန္တလေး “တစ်ပြလောက်” နှင့် အတူတူဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ လေသည်။

သို့သော်လမ်းမူကားမမှားချေ။ နောက်ဆုံး “ဘရော့စထရီ” ရှိ ဘလက်ဝဲ စာအုပ်တိုက်ကြီးသို့ ရောက်သွားကြ လေသည်။ တိုက်တွင်းသို့ ဝင်လိုက်သောအခါ ပထမအထပ်၌ ကျောင်း

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

သုံးစာအုပ်များနှင့် နောက်ဆုံး ပေါ်ပညာရပ်အသီးသီးနှင့် ဆိုင်သော စာအုပ်များကို တွေ့ရလေသည်။ စုံစမ်းဝယ်ယူနေကြ သော ကျောင်းသားများနှင့် ကျွန်တော်တို့ကဲ့သို့ အရပ်သူ အရပ်သားများမှာလည်း ဆိုင်ကြီး တစ်ဆိုင်လုံးပြည့်နှက်နေ လေသည်။ စီခင်းထားသော စာအုပ်တန်းကြီးများနှင့် ဝယ်ယူ နေကြသော လူတန်းကြီးကို မြင်ရသည်မှာ စာအုပ်ဆိုင်နှင့် မတူဘဲ ဈေးတန်းကြီးနှင့် တူနေလေသည်။

ကျွန်တော် ထိုဆိုင်ကြီးသို့ အထူးတလည်သွားသည့်ကိစ္စမှာ စာအုပ်သစ်များအတွက်မဟုတ်ဘဲ မြန်မာနိုင်ငံ နှင့်သက်ဆိုင် သော ရှားပါးနေသည့် စာအုပ် ဟောင်းများကို စုံစမ်းရန် ဖြစ်သောကြောင့် အောက်ထပ်ရှိ စာအုပ်များကို သာမန်မျှ လောက်သာ ကြည့်ပြီးနောက် အရှေ့ပိုင်းဆိုင်ရာ စာအုပ်များ ရှိရာ တတိယ အထပ်သို့ စုံစမ်း၍ တက်သွားကြလေသည်။ တတိယအထပ်မှာ အောက်ထပ်နှင့်မတူချေ။ ကျွန်တော်တို့ ရောက်သွား သောအခါ စာအုပ်ဝယ်သူဆို၍ တစ်ယောက်မျှမရှိ၊ ရောင်းသူလည်း တစ်ယောက်မျှ မတွေ့၊ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်နှင့် စာအုပ်များသာ ရှိနေလေသည်။ သို့နှင့် စာအုပ်တန်းကြီးများကို လျှောက်၍ ကြည့်ကြရာ အိန္ဒိယပြည်ဆိုင်ရာ စာအုပ်များ၊ တရုတ် ပြည်ဆိုင်ရာစာအုပ်များ၊ အင်ဒိုချိုင်းနားဆိုင်ရာ စာအုပ်များ၊ ဂျပန်ပြည်ဆိုင်ရာစာအုပ်များ၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းဆိုင်ရာ၊ တိဘက်ပြည် ဆိုင်ရာ၊ အာရပ်ပြည်ဆိုင်ရာ၊ ပါရှားပြည်ဆိုင်ရာ စသည်ဖြင့် အာရှတိုက်ဆိုင်ရာ စာအုပ်အမျိုးမျိုးတို့ကို စာအုပ်စင်ကြီးများ ပေါ်၌ အတန်းလိုက် အတန်းလိုက် တွေ့ရလေသည်။ စာအုပ် များမှာလည်း လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ လောက်မှ စ၍

ယခုနောက်ဆုံးအထိ ရိုက်နှိပ်လျက်မြန်မာငွေဖြင့် တစ်ထောင်တန် လောက်မှစ၍ ငါးမူးတန်လောက်အထိ ဖြစ်လေသည်။ ကြည့်ရင်း ကြည့်ရင်းနှင့် နောက်ဆုံးတွင် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ဆိုင်သော စာအုပ် များထားသည့်အပိုင်းသို့ ရောက်သွားလေသည်။ တော်တော် ရှားနေသော စာအုပ်ဟောင်းများ အတော်အတန် တွေ့ရ လေသည်။ ဘာသာမျိုးစုံနှင့် ရေးသားထားသော ဗုဒ္ဓဘာသာ နှင့်ဆိုင်သော စာအုပ်အများပင် တွေ့ရသည်။ အတန်ကြာမှ လူတစ်ယောက် ပေါ်လာ၍ ကျွန်တော်က စာအုပ်များကို လက်ညှိုးထိုးပြ၍ ဈေးနှုန်းမေးမြန်းရာ ကျွန်တော်က ဒီဌာနနှင့် မဆိုင်ပါဘူး။ ဒီဌာနနဲ့ ဆိုင်တဲ့လူ အထက်ထပ်ကို ခဏတက် သွားပါတယ်။ မကြာခင်ဆင်းလာပါလိမ့်မယ်၊ ခဏစောင့်ပါ။ ကြိုက်သလို လျှောက်ကြည့်ပါဟု ပြော၍ တစ်ဖက်ခန်းသို့ ကူးသွား လေသည်။

နှစ်ပေါင်းတစ်ရာကျော်ကမဟာဝင်

ကျွန်တော်တို့လည်းသဘောကျလျှောက်၍ ကြည့်လေသည်။ မတွေ့နိုင်တော့ဘူးဟု ထင်သော မဟာဝင် တစ်စုံကိုပင် တွေ့ရ လေသည်။ ထိုစာအုပ်မှာ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ၁၂၀ ကျော် လောက်က ဥရောပတိုက်သားတို့ ပါဠိကျမ်းဂန်များကို သီဟိုဠ် ကျွန်းတွင် ပထမဦးဆုံးတွေ့ပြီးနောက် ပထမဦးဆုံး အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုရိုက်နှိပ်ထားသဖြင့် နာမည်ကြီးသော စာအုပ်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုစာအုပ်၏ ထူးခြားချက်မှာ နောက်မှ တစ်စုံတစ်ရာပြုပြင် ချုပ်လုပ်ထားခြင်းမရှိဘဲ ပုံနှိပ်စက အတိုင်း ပင် လက်ရာမပျက် ရှိနေသေးခြင်း ဖြစ်လေသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အတန်ကြာမှ ထိုဌာနနှင့်ဆိုင်သူ ရောက်လာ၍ ကျွန်တော် တို့ကို နှုတ်ဆက်ကာ ကျွန်တော်ကိစ္စရှိ၍ အထက်ထပ်ကို ခဏ သွားနေပါသည်။ ကြိုက်သလိုကြည့်ကြပါ။ စာအုပ်များကို လွတ်လွတ်လပ်လပ်ကိုင်တွယ် ကြည့်နိုင်ပါတယ်ပြော၍ ၎င်း၏ စားပွဲရှိရာချောင်ကလေးထဲသို့ သွားလေသည်။ ကျွန်တော်လည်း ကြိုက်ရာ စာအုပ်နှစ်အုပ်ကိုဆွဲ၍ ၎င်းနောက်သို့ လိုက်သွား ပြီးလျှင် တန်ဖိုးကို မေးရာ ကျွန်တော် ထင်သည်ထက် နှစ်ဆ သုံးဆလောက် များနေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ဈေးများလွန်းသည် ထင်သည်။ ယခင်က ဤစာအုပ်မျိုးကို ယခု ပြောသည့်ဈေးတစ်ဝက်လောက်နှင့် ရနိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဈေးတွေတက်နေသလဲဟုမေးရာ ထိုသူက “ကျွန်တော်တို့ အမြတ်ကြီးကြီးယူလို့မဟုတ်ပါဘူး။ ကာလပေါက်ဈေးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးနှစ်ကျော်လောက်ကဆိုရင် ခင်ဗျားပြောသလို ပေါပေါနဲ့ ရနိုင်ပါတယ်။ အခု ခင်ဗျား ရွေးထားတဲ့ စာအုပ်ရဲ့ အဖိုးဟာ ဟိုတုန်းက ဆိုရင်သို့လင်နှစ်ဆယ်ထက် ပိုမပေးရ ပါဘူး။ လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးနှစ်လောက်က စပြီး အာရှတိုက်ဆိုင်ရာ စာအုပ်အဟောင်းများကို သူ့ထက်ငါကောင်း အကြီးအကျယ် အလှအယက် ဝယ်ကြပါတယ်။ ဆိုင်ရာ အရှေ့နိုင်ငံများကသာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဥရောပတိုက်၊ အမေရိကန် တိုက်များကလည်း အကြီးအကျယ် ဝယ်ကြပါတယ်”

“ဘယ်လိုလူတွေက ဝယ်ကြသလဲ”

“ပိဋကတ်တိုက်ကြီးတွေက အထူးဝယ်ကြပါတယ်။ စစ်ကြီးအတွင်းကပိဋကတ်တိုက်ကြီးတွေ ပျက်ကြလို့အခုထပ်မံ ဖြည့်သွင်းကြတာနဲ့တူပါတယ်။ တစ်သီးပုဂ္ဂလတွေကလည်း ဝယ်ကြတာပဲ။

စစ်ကြီးပြီးတဲ့ နောက်မှ အရှေ့ပိုင်းကို တော်တော်အာရုံစူးစိုက် နေကြတယ်ဆိုတာ ခင်ဗျားတို့ သိကြတဲ့အတိုင်းပါပဲ။ ဒီလို အများအပြား အလှအယက် ဝယ်ကြပြီး လိုချင်သလောက် မရ နိုင်တော့ ဈေးတွေတက်လာတာပါပဲ။ ခင်ဗျားသိတဲ့အတိုင်းပဲ။ စာအုပ်ဟောင်းဆိုတာ နည်းနည်းပါးပါးလောက်ပဲ ရှာလို့ ရနိုင် ပါတယ်။ ဒီလိုဈေးတွေတက်လာတာကို ကျွန်တော်တို့လည်း မကြိုက် ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ဖောက်သည်တွေအတွက် အများကြီး ခက်ပါတယ်။ နို့ပေမဲ့ မတတ်နိုင်ဘူး” ဟု ပြောပြလေသည်။

၃၇ မင်းစာအုပ်

ဤသို့ မေးမြန်းစုံစမ်းနေရင်း ကျွန်တော့်မျက်စိသည် ၎င်း၏ စားပွဲတစ်လက်စွန်း၌ စုပုံထားသော စာအုပ်တစ်ပုံ၏ အောက်ဆုံး၌ အဖုံးနီနီနှင့် စာအုပ်ကြီးတစ်အုပ်ကို သွား၍ စူးစိုက်မိလေသည်။ ကြည့်ရင်း ကြည့်ရင်း ကျွန်တော်ထင်သည့်စာအုပ်ကြီးများဖြစ်နေ မလားဟု တွေးတောကာ ဟိုအောက်နားက အဖုံးနီနီနဲ့ စာအုပ် ဟာ ဆာ-ရစ်ချပ်-တင်းပဲ ရေးတဲ့ ၃၇ မင်းစာအုပ်မဟုတ်လား ဟု မေးရာ၊ ထိုသူက စာအုပ်ကိုမျှ လှည့်မကြည့်ဘဲ ဟုတ်ပါတယ် ဟု ပြောလေသည်။

ကျွန်တော့်စိတ်ထဲတွင် ဒိတ်ခနဲဖြစ်သွားသည်။ ဤစာအုပ်ကို စစ်ကြီးမဖြစ်မီက မြန်မာပြည်၌ နှစ်ကြိမ်လောက်သာ မြင်လိုက် ဖူးပေသည်။ ပထမအကြိမ်မှာ အရပ်များကိုသာ လှန်လှော ကြည့်လိုက်ရ၏။ ဒုတိယအကြိမ်တွင် နှစ်မျက်နှာ လောက်သာ ဖတ်လိုက်ရဖူးလေသည်။ ကျွန်တော့်အဖို့ မူကား အထူး ရှားသော စာအုပ်ဖြစ်လေသည်။ ရှားလေလေ၊ လိုချင်လေလေ ကား လူ့ဓမ္မတာဖြစ်ပေသည်။ ဘုရားသိကြားမ၍ တွေ့ရသည်ဟု

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အောက်မေ့လိုက်သည်။ ရောင်းဖို့လား၊ ဒီစာအုပ်ကိုလည်း ကျွန်တော်ဝယ်ချင်သည်ပြောရာ ထိုသူက ရောင်းဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ဖောက်သည်ကြီးတစ်ယောက် မှာထားလို့ ရှာဖွေထားတာပါ။ ဒီနေ့ပဲသူ့ဆီပို့တော့မယ့်ဆဲဆဲပါဟုပြောပြလေသည်။ ထပ်မံ စုံစမ်းရာ ထိုစာအုပ်ကို မှာထားသူမှာ ကနေဒါပြည် တိုရန်တိုမြို့မှ ဒေါက်တာတစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း သိရလေသည်။ ဤသို့ ရောင်းဖို့မဟုတ်ဘူး ဆိုမှ ပို၍လိုချင်လာလေသည်။ ဘယ်လောက်ပေးရပေးရ ဒီစာအုပ်ကို မရရအောင် ယူမည်ဟု စိတ်ထဲက ကျိတ်ကျိတ်ခဲခဲဖြစ်လာကာ ခဏကိုင်ကြည့်ပါရစေဟု ခွင့်ပန်၍ လှန်လှောကြည့်ရာ စာအုပ်၏ တန်ဖိုးမှာ မြန်မာငွေနှင့် ရာကျော်နေသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် တွန့်ဆုတ် သွားမိ၏။ စာအုပ်အခြေအနေမှာ တော်တော်သစ်လွင်ကောင်းမွန်သဖြင့် ရာကျော်တန်မည်ဆိုလျှင်လည်း တန်စရာ အကြောင်းရှိ၏။ ဒီလောက် တောင်တော့ ပေးမယူတော့ဘူးဟု တစ်ဖက်က တွေးမိ၏။ အခြားတစ်ဖက်ကလည်း မယူရင်မရဘူးဟူ၍ တွေးမိ၏။

နောက်တစ်အုပ်ရှိသေးသလားဟု ထပ်၍မေးမိ၏။

ဒီတစ်အုပ်ပဲ ရထားပါတယ်။ ခင်ဗျားလိုချင်ရင် ကြော်ငြာပေးပါ့မယ်။

ကျွန်တော်ကြော်ငြာနေသည်အထိမဆိုင်းနိုင်ဘူး။ ကျွန်တော်အင်္ဂလန်ပြည်မှာ ခဏသာ နေနိုင်ပါတယ်။ ဒီစာအုပ်ဟာ ကနေဒါနဲ့ လုံးဝ မဆိုင်ပါဘူး။ မြန်မာပြည်နဲ့ ဆိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော် မြန်မာပြည်က မိုင် ၆၀၀၀ ကျော် ခရီးလာခဲ့ရပါတယ်။ တွေ့တုန်းမှာ ဘယ်လောက် ပေးရ ပေးရ ကျွန်တော်ယူသွား

ချင်တယ်။ ကျွန်တော်က လူကိုယ်တိုင်လာပါတယ်။ ငွေလက်ငင်း ပေးမှာပါ။ ကျွန်တော့်အတွက် ပိုပြီး အရေးကြီးပါတယ်။ ဟိုလူ အတွက်ကို နောက်မှ ရှာပေးပါ။ ရှာရင် ရနိုင်ပါလိမ့်ဦးမယ်။

ထပ်ပြီး ကြော်ငြာလိုက်ရင်တော့ ရနိုင်လောက်စရာ ရှိပါတယ်။ တစ်ပါးလူအတွက် ရည်မှန်းပြီး ရှာထားတာကို ခင်ဗျား ပေးလိုက်လို့ မသင့်ဘူးထင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဖောက်သည် ဖြစ်နေပါတယ်။ ဖောက်သည်အတွက်ဆိုတော့ အထူးပဲ ဂရု စိုက်ရပါတယ်။ သို့သော် ခဏနေပါဦးဆိုကာ ထ၍ သွားလေ၏။ ကျွန်တော့်စိတ်ထင် သူမဆုံးဖြတ်ပိုင်၍ သူ့ထက်ကြီးသူထံ သွား၍ တိုင်ပင်ဟန်တူလေသည်။ ငါးမိနစ်လောက်တွင် ပြန်လာ၍ ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင်နှင့် ယူသွားပါတော့။ ဟိုလူ့ အတွက် နောက်တစ်အုပ် မကြာမီရဖို့ လမ်းရှိပါတယ်ဟု ပြောသဖြင့် ကျွန်တော်လည်း တောင်းသမျှငွေကို ပေး၍ ဝယ်ခဲ့လေ၏။

ထို့နောက် စာနှစ်အုပ်၊ သုံးအုပ်အကြောင်းကို မေးရာ၊ လွန်ခဲ့တဲ့ လ၊ကပဲ အိန္ဒိယက လူတစ်ယောက်ထံ ပို့လိုက်ရပါတယ်။ အခုတော့ မရှိပါဘူး။ ဒီစာအုပ်မျိုးရတတ်ပါတယ်ဟု ပြောပြလေ၏။ ကျွန်တော်က ကျွန်တော့်ကိုလည်းဖောက်သည်ကြီး တစ်ယောက်အမှတ်ထားပါ။ စစ်ကြီးမဖြစ်မီကလည်း ခင်ဗျားဆိုင်က နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်မှာဖူးပါသည်။ စစ်ပြီးတဲ့ နောက်မှာလည်း သုံးလေးကြိမ် မှာဖူးပါသည်။ ကျွန်တော်မှာလိုက်သော စာအုပ်များကိုလည်း ခင်ဗျားတို့ပို့၍ ရပါသည်။ ရှေ့ကိုလည်း ဆက်ဆံချင်ပါသည်။ ကျွန်တော့်မှာ အပြေးအလွှား လာခဲ့ရ၍ စာအုပ်များများယူမသွားနိုင်ပါ။ ကျွန်တော့်နာမည်ကို စာရင်းသွင်း ထားပါ။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စာအုပ် စာရင်းများ မှန်မှန်ပို့ပါဟု ပြောရာ ထိုသူက ကောင်းပါပြီ ဆိုကာ ကျွန်တော့် ရှေ့မှာပင် စာရင်း စာအုပ် ဌ မှတ်သားထားလိုက်လေသည်။

စာအုပ်သုံးအုပ်သာဖြစ်သည်။ ဈေးကြီးလှသည်။ သို့သော် လိုချင်သည့် စာအုပ်များဖြစ်၍ ကောင်းကောင်းကြီး ကျေနပ် ခဲ့သည်။ စာအုပ်ထုပ်ကြီးပိုက်၍ မိုးမမြင် လေမမြင်ဖြစ်ကာ ဆိုင်ကြီးအတွင်းမှ ရွဲနေအောင် မိုးရွာနေသော လမ်းပေါ်သို့ ထွက်ခဲ့လေ၏။

အရှေ့အာရှယဉ်ကျေးမှုပြတိုက်

စာသုံးအုပ်ကို ပိုက်၍ မိုးတစ်မိမ့်မှရွာနေသော ဘရော့ဒ်လမ်း အတိုင်းပြန်၍ လျှောက်ခဲ့ကြရာ၊ ကတ်စတရီ ခေါ် လမ်းခွသို့ ရောက်သောအခါ လက်ယာဘက်လမ်းထောင့်ရှိ တိုက်ကြီး တစ်တိုက် အဝင်တွင် “အင်ဒီယန်းအင်စတီကျု” ကြေးဆိုင်း ဘုတ်တစ်ခုကိုမြင်မိလေ၏။ ထိုအဆောက်အဦကြီး အကြောင်းကို ရှေးကပင် ကြားဖူး၏။ ကမ္ဘာပေါ် အရပ်ရပ်မှ အရှေ့တိုင်း ယဉ်ကျေးမှု လေ့လာသူတိုင်း အလေးဂရုပြုကြသော ဌာနကြီး ဖြစ်မည်။ မူလက ထိုတိုက်ကြီးကို ဝင်ရောက်ရန် ကြံရွယ်ချက် မရှိသော်လည်း ယခုကဲ့သို့ အခန့်သင့်တွေ့ကြုံရခိုက်တွင် ခေတ္တ မျှပင်ဖြစ်စေ ဝင်ရောက်သင့်သည်ဟု တွေး၍ မင်္ဂလာဦးဘသန်း အား တိုင်ပင်ရာ ၎င်းကလည်း သဘောတူသဖြင့် တံခါးကြီးကို တွန်း၍ ဝင်သွားကြလေ၏။

အတွင်းသို့ရောက်သောအခါ လူတစ်စုံတစ်ယောက်မျှမတွေ့ အပေါ်ထပ်သို့တက်သော ကွေ့လိမ်လိမ် လှေခါးဟောင်းကြီး

တစ်ခုသာတွေ့ရ၏။ အခွင့်မရဘဲ အပေါ်ထပ်သို့တက်သွား၍ဖြစ်ပုံ
 မလားဟု တွေးတောနေစဉ် အစောင့်နှင့်တူသော အင်္ဂလိပ်ကြီး
 တစ်ယောက် ထွက်လာ၍ ၎င်းအားနှုတ်ဆက်မေးမြန်းရာ ၎င်းက
 ဝင်ရောက်ရပါသည်။ အပေါ်ထပ်ကိုသာ တက်သွားပါ။
 လွတ်လွတ်လပ်လပ် ကြိုက်သလိုကြည့်နိုင်ပါသည်ဟုပြောလေ၏။
 ကျွန်တော်တို့က ထပ်မံ၍ လမ်းညွှန် စာအုပ်ကလေးများ မရှိ
 ဘူးလား၊ တစ်အုပ်လောက်ယူလိုပါသည်။ အဖိုးအခနှင့် ရောင်း
 လျှင်လည်း ဝယ်ပါမည်ဟုပြောရာ ထိုလူကြီးက လမ်းညွှန် စာအုပ်
 မရှိပါ။ သို့သော် ကြည့်၍ လွယ်ကူပါသည်။ အပေါ် ထပ်ကို
 တက်သွားလျှင် ဤဌာနကို ကြီးကဲအုပ်ချုပ်သူ ဒေါက် တာကောန်း
 နှင့် တွေ့ပါလိမ့်မည်။ သူ့ကိုမေးပါ။ အားလုံး ပြောပြပါလိမ့်မည်ဟု
 ပြော၍ ကွေ့လိမ်လိမ် လှေခါးကြီးသို့ တက်ခဲ့လေ၏။

လှေကားဆုံး၍ ပထမအထပ်ကို ရောက်သွားလျှင်ပင်
 ကျွန်တော်တို့ မမျှော်လင့်မိသည်များကို တွေ့၍ အံ့အားသင့်
 သွားမိ၏။ ကျွန်တော်တို့ရှေ့တိုက်အထပ်ကြီးတစ်ဝိုက်တွင် မှန်
 ဗီရိုကြီးများ စီတန်းလျက်ရှိသည်။ မှန်ဗီရိုကြီးများအတွင်း၌
 အာရှတိုက်အရှေ့ပိုင်း အိန္ဒိယ၊ မြန်မာ၊ ယိုးဒယား၊ ဂျာဗား၊
 ကမ္ဘောဒီးယား၊ ချမ်ပါ၊ တရုတ်၊ ဂျပန်စသော နိုင်ငံများမှ
 ရှေးဟောင်းပစ္စည်းများ ပြည့်နှက်လျက်ရှိ၏။ နှစ်ပေါင်း
 တစ်ထောင်၊ နှစ်ထောင်က လက်ရာကောင်း ရှေးဟောင်းပစ္စည်း
 များဖြစ်၏။ ကျောက်ဆင်းတု၊ ကြေးဆင်းတု၊ ကြွေအိုး၊ ကြွေခွက်
 များမှာ ကြည့်၍ မဆုံးဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယ ဟိန္ဒူဘုရားစေတီ
 များမှ ရရှိသော ရှေးနှစ်ပေါင်း တစ်ထောင် နှစ်ထောင်က

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

သိဝနတ်၊ ဗိဿနိုးနတ်၊ သူရဿတီနတ်၊ သိကြားနတ်၊ ဂဏောသျှ
 နတ်စသည့် နတ်ရုပ်များ၊ ပန်းပုံများ၊ နတ်သမီးပုံများမှာ
 အဆန်းတကြယ်ဖြစ်ပေ၏။ ဤကဲ့သို့ ရှေးဟောင်းပစ္စည်းများကို
 တစုတဝေးကြီး သူ့နေရာနှင့်သူ အပိုင်းကဏ္ဍခွဲလျက် သပ်သပ်
 ရပ်ရပ်မြင်ရသည့်အခါ ကျွန်တော်တို့ အာရှတိုက်အရှေ့ပိုင်း
 ယဉ်ကျေးမှုကြီးသည် မည်မျှ အပြောကျယ်၍ မည်မျှ အထက်
 တန်းကျသည်ကို ကောင်းကောင်းကြီး သဘောပေါက်မိ၏။

ဗီရိတစ်လုံးပြီးတစ်လုံး လျှောက်၍ကြည့်ရင်း အလယ်ဆီသို့
 ရောက်သောအခါ မြန်မာပြည်နှင့်သက်ဆိုင်သော ပစ္စည်း တစ်စုကို
 တွေ့မိ၏။ များများမဟုတ် အားလုံးဆယ့် လေးငါးခု
 လောက်သာရှိ၏။ သို့သော် အားလုံးပင် သရေခေတ္တရာခေတ်နှင့်
 ဆိုင်လျက် လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ၁၃၀၀၊ ၁၄၀၀ ကျော်
 လောက်ကဖြစ်သည်။ အစွန်းနားက နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ အုတ်ခွက်
 ဘုရားတစ်ဆူမှာ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်က ပြည်မြို့ ပွင့်လှသိမ်ကုန်း ကျောင်း
 ဘုရားပြုတစ်ဆူက တူးဖော်ရရှိသော နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ အုတ်ခွက်
 နှင့် တူ၏။ ဤပစ္စည်းများကို အောက်စဖို့မြို့၌ မှန်သေတ္တာကြီးနှင့်
 တရိတသေထည့်ထားလျက် ကမ္ဘည်းအက္ခရာ အညွှန်းစာနှင့်တကွ
 တွေ့ရသောအခါ ကျွန်တော်တို့စိတ်တွင် ဝမ်းလည်းသာ၊
 ဝမ်းလည်းနည်း ဖြစ်ရ၏။ ဪ... ငါတို့ ယဉ်
 ကျေးမှုရှေးဟောင်းပစ္စည်းများကို သူတို့ မဖျောက် မဖျက်၊
 အလေးတမူ တရိတသေ သိမ်းဆည်းထားလျက် ကမ္ဘာ့ပညာရှိ
 များ လေ့လာသိမြင်နိုင်အောင် ပြသထားပေသည် တကားဟု
 ကျေးဇူးတင်မိ၏။ ငါတို့နိုင်ငံတွင် ပစ္စည်းမျိုးမြောက်မြားစွာ
 ရှိ၏။ သို့သော် မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကမျှ စနစ်တကျသိမ်း
 ဆည်း စောင့်ရှောက်ထားခြင်းမရှိ။ သူ့လက်ငဲ့လက်အကြောင်း

မသိသူထံရောက်၍ တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်နေရ၏။ ကြာသည် ထက်ကြာသော် ငါတို့လက်တွင် ဘာမျှရှိတော့မည်မဟုတ်။ ကိုယ့် ယဉ်ကျေးမှု အဖိုးတန်ပစ္စည်းများကို နောင်လာ နောက်သားတို့ တွေ့လိုမြင်လိုလေ့လာလိုလျှင် နိုင်ငံခြားသို့သွားရမည့် အခြေသို့ ရောက်တော့မည်ဟု တွေးတောမိ၏။

ထို့နောက် သုံးထပ်သို့ တက်သွားကြရာ လူတစ်ရပ်လောက် ရှိသော ရှေးတရုတ်ကြွအိုးကြီးတစ်လုံးရှေ့တွင် တရုတ်ကြီး နှစ်ယောက်နှင့် အင်္ဂလိပ် ကြီးတစ်ယောက်စကားပြောနေကြသည် ကို တွေ့ရ၏။ ၎င်းတို့ အနီးသို့ ကျွန်တော်တို့ ရောက်သွားသော အခါ အင်္ဂလိပ်ကြီးက နှုတ်ဆက်၍ ကျွန်တော်တို့လည်း ပြန် လည်နှုတ်ဆက်ကာ “ဒေါက်တာ ကောန်း ပါလား ခင်ဗျား”

“ဟုတ်ပါတယ် ခင်ဗျားတို့ ဘယ်ကပါလဲ”

“ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်က မြန်မာအမျိုးသားတွေပါ။ ဒီတိုက်ကြီး သတင်းကြီးတာနဲ့ ဝင်ကြည့်ကြပါတယ်”

“ခင်ဗျားတို့အောက်စဖို့မှာ နေသလား”

“ကျွန်တော်တို့ အောက်စဖို့မှာ မနေပါဘူး။ လန်ဒန်က ယနေ့ပဲ လာခဲ့ပါတယ်။ ဒီက မိတ်ဆွေကြီး ဦးဘသန်းကတော့ လန်ဒန်မှာ အမြဲလိုလိုနေပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ကိစ္စ တစ်ခုနဲ့ ခဏမျှ လာရောက်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်”

ဗီရိုတစ်လုံးနှင့်မြန်မာပစ္စည်း

“ကြာကြာမနေနိုင်ကြတာကို ဝမ်းနည်းပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ လထဲကလည်း မြန်မာလူကြီးလူကောင်း သုံးလေးယောက် ဒီလို ရောက်လာကြဖူးပါတယ်။ ကျွန်တော် မြန်မာမိတ်ဆွေများနဲ့ များများတွေ့ချင်ပါတယ်။ တရုတ်၊ ကုလား၊ ဂျပန် အရှေ့တိုင်း

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

သားတွေ မပြတ်မလပ်လာကြပေမဲ့ မြန်မာများတော့ အလွန်ပဲ အလာနည်းပါတယ်။ အားလုံးလျှောက်ကြည့်ပြီးကြပါပြီလား။ အောက်ထပ်မှာ မြန်မာပစ္စည်းဗိရိတစ်လုံးရှိပါတယ်”

“ဟုတ်ကဲ့ ကျွန်တော်တို့ မြင်ခဲ့ကြပါပြီ။ တော်တော် ကောင်းပါတယ်”

“ကောင်းပါတယ်။ သို့သော် မြန်မာ့ပစ္စည်း အင်မတန် နည်းပါတယ်။ ဟိန္ဒူ၊ တရုတ်၊ တိဘက်၊ ဂျပန်၊ ယိုးဒယား၊ ဂျာဗား၊ သီဟိုဠ်ကပစ္စည်းတွေ အမြောက်အမြား ရှိပါတယ်။ သူတို့နဲ့စာရင် မြန်မာ့ ပစ္စည်းမရှိသလောက်ပါပဲ။ ဒီထက် များများထားပြီး ပြချင်ပါတယ်”

“ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်မှာ ဒီလိုပစ္စည်းမျိုးတွေ မနည်း ပါဘူး။ ကျွန်တော် လန်ဒန်ကို မလာခင်မှာပဲ ကမ္ဘာအေး စေတီမှာ ဒီလိုပစ္စည်းတွေ အမြောက်အမြား ရောက်ရှိနေပါ တယ်။ နောက်ထပ်စုံစမ်းကြမယ်ဆိုရင် အများကြီး တွေ့နိုင် ပါတယ်။ ခင်ဗျား မြန်မာပြည်ကို ရောက်ဖူးသလား”

“မရောက်ဖူးပါဘူး”

ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှုအတွက် အရေးကြီးတဲ့

အာရှတိုင်းယဉ်ကျေးမှု

“တစ်နေ့နေ့ခင်ဗျား ကိုယ်တိုင်လာပြီးစုံစမ်းရင်ကောင်းမယ်။ မြန်မာပြည်ဟာ လွတ်လပ်ရေး ရပြီးတဲ့နောက်၊ အခက်အခဲ တွေနဲ့ တွေ့ကြုံရပြီး ယခုအခါ နဂို မူလအတိုင်းလောက် ပြန်ပြီး သာယာလာပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့ အစိုးရကလည်း ပြည် ထောင်စု ယဉ်ကျေးမှုကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ထားဖို့ ယဉ်ကျေးမှုဌာန ကြီးတစ်ခု ဖွင့်ထားပါပြီ။ ဒီဌာနကြီးမှာ ရှေး

ဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနဲ့ဆိုင်တဲ့ ကမ္ဘာ့ကျောက်စာဌာနလည်း ရှိပါတယ်။ ခုတော့အစမျှလောက် ရှိသေးတယ်။ နောက်မကြာ မီမှာပဲ နိုင်ငံတော် ပိဋကတ်တိုက်၊ နိုင်ငံတော် ပြတိုက် ဆိုတာ တွေနဲ့ တော်တော်ပြည့်စုံလာပါလိမ့်မယ်။ စကားမစပ် ခင်ဗျား ရေးတဲ့ အင်ဒီယန်းပလပ်စတစ်ဆိုတဲ့ စာအုပ်ကိုရှေးက ဘားနဒ် စာကြည့်တိုက်မှာ တွေ့ရဖူးပါတယ်။ သို့သော် ကျွန်တော့်မှာ ဂျာမန်ဘာသာမတတ်လို့ မဖတ်ခဲ့ရပါဘူး။ ရုပ်ပုံတွေကိုသာ ကြည့်ပြီးသဘော ကျရပါတယ်။”

“ဒီလိုကြားရတာ ဝမ်းသာပါတယ်။ ကျွန်တော် အခွင့် သာတဲ့ တစ်နေ့မှာ မြန်မာပြည်သို့ ရောက်ဖို့ မျှော်မှန်းပါတယ်။ အရှေ့တိုင်း ယဉ်ကျေးမှုကြီးဟာ ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှုကြီးအတွက် အတော်ပဲ အရေးကြီးပါတယ်။ နဲ့ စပ်အောင် ကြည့် ကြပါ။ ခင်ဗျားတို့ကလည်းကြာကြာမနေနိုင်။ ကျွန်တော်ကလည်းဒီကနေ့ အချိန်များများမရ၊ ခုတွင်ပဲ အစည်းအဝေးတစ်ခု တက်စရာ ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်မှတ်သား ထားရအောင် ဒီစာအုပ် ကလေးထဲမှာ ခင်ဗျားတို့ အမည်နာမ နေရပ်စသည်များကို ရေးခဲ့ကြပါ” ဆို၍ ကျွန်တော်တို့လည်း ၎င်း၏ မှတ်တမ်းစာ အုပ်ကလေးထဲတွင် ရေးပေး၍ နှုတ်ဆက်ပြီးလျှင် ပြတိုက်ကြီးမှ ပြန်၍ ထွက်ခဲ့ကြ၏။

ဒေါက်တာ ကောန်းမှာ အရှေ့တိုင်း ယဉ်ကျေးမှု လေ့လာ ရေး၌ ကမ္ဘာသိ ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်၏။ အိန္ဒိယ ပြည်၊ တရုတ်ပြည်စသော အာရှတိုက် အရှေ့ပိုင်းနိုင်ငံများ၏ ရှေးဟောင်း ရာဇဝင် ယဉ်ကျေးမှုကို အထူးလေ့လာကျွမ်းကျင် သူဖြစ်၏။ အထူးအားဖြင့် အိန္ဒိယ၊ တရုတ်နှင့်ဂျပန် ပန်းပု၊ ပန်းချီ၊

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ကြွေအိုး၊ ကြွေခွက်ပညာများကို လေ့လာ၍ ကမ္ဘာ သိအောင် ခမ်းနားထင်ရှားသော စာအုပ်ကြီးများကို ပြုစုရေး သား ထား၏။ သို့သော် ၎င်းရေးသားသော စာအုပ်များမှာ အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖြင့် များများမရှိဘဲ ဂျာမန်ဘာသာ၊ ပြင်သစ် ဘာသာတို့နှင့်သာ ရှိသောကြောင့် မြန်မာပြည်က အသိနည်း၏။ မြန်မာပြည်က ကောင်းကောင်းသိသင့်သော ပညာရှိကြီး တစ်ဦး ဖြစ်ပေသည်။

၎င်းကြီးမှူးအုပ်ချုပ်ရသော ‘အင်ဒီယန်-အင်စတီကျု’ မှာ အောက်စဖို့ယူနီဗာစီတီ တက္ကသိုလ်ကျောင်းကြီး၏ တစ်စိတ် တစ်ဒေသ ဖြစ်ပေသည်။ ပြတိုက်နှင့်စာကြည့်တိုက်တွဲထားသည်။ စာကြည့်တိုက်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ သက္ကတ၊ ပါဠိစသောဘာသာ မျိုးစုံပုံနှိပ် စာအုပ်များ၊ လက်ရေးစာအုပ်များ၊ ကမ္ဘာ အရပ်ရပ်မှ အိန္ဒိယနိုင်ငံအကြောင်း ရေးသားသော ဘာသာ မျိုးစုံစာအုပ်များ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံရင်း ပန်းချီရုပ်ပုံများကို စုပုံသိမ်း ဆည်းထားသဖြင့် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှ အောက်စဖို့ တက္ကသိုလ်သို့ လာရောက် ပညာသင်ကြားသူတို့အနက် အရှေ့တိုင်းပညာ များကို လေ့လာသူတို့အဖို့ အထူးအကူအညီရသော ဌာနကြီး ဖြစ်လေသည်။ ပြတိုက်မှအထွက် စာကြည့်တိုက်ထားသည့် အခန်းကြီးထဲကို ဝင်၍ ကြည့်လိုသော်လည်း ကျွန်တော်တို့ရောက် သွားသောအချိန်မှာ အခန်းပိတ်ထားခိုက်နှင့်ကြုံနေ၍ မဝင်ခဲ့ ရပေ။ အောက်စဖို့တွင် တစ်လလောက်နေ၍ လေ့လာရသော် ကောင်းလေစွဟု တွေးတောလျက်၊ ကျေနပ်မှုနှင့် မကျေနပ်မှု ရောထွေးကာ တိုက်ကြီး အပြင်သို့ ထွက်ခဲ့ကြ၍ ကမ္ဘာကျော် ဘော့ဒလီယန် ပိဋကတ်တိုက်ကြီးဆီသို့ ရှေးရှု လျှောက်သွားကြ လေသည်။

ဘော့ဒလီယန် ပိဋကတ်တိုက်ကြီး

အင်ဒီယန်း အင်စတီကျု အဆောက်အဦကြီးမှ ထွက်လာသောအခါ မိုးဖွဲဖွဲလောက်သာ ရှိတော့သည်ကို တွေ့ရလေသည်။ သို့နှင့် နှစ်ဦးသား ကက်စတရီလမ်း အတိုင်း လျှောက်လာကြရာ အတန်ငယ် လာမိကြသောအခါ အောက်စဖို့ တက္ကသိုလ်ကမ္ဘာကျော် ဘော့ဒလီယန် ပိဋကတ်တိုက်ကြီးရှေ့အဝင်ဝသို့ ရောက်ကြလေသည်။

ဘော့ဒလီယန်ပိဋကတ်တိုက်ကြီးမှာအင်္ဂလန်ပြည်ရှိပိဋကတ်တိုက်များအနက် ဗြိတိသျှ မြူစီယန်ပြတိုက်မှတစ်ပါး အကြီးဆုံးဖြစ်ပေသည်။ ယခုအခါ ၎င်းတိုက်ကြီး၌ ဘာသာအမျိုးမျိုး စကားအမျိုးမျိုး စာအုပ်ပေါင်း ၁,၇၅၀,၀၀၀ (တစ်သန်းခုနစ်သိန်းငါးသောင်း)ခန့် ရှိလေသည်။ ဤတစ်သန်းခုနစ်သိန်းကျော်သော စာအုပ်များမှာလည်း ရိုးရိုး စာအုပ်များမဟုတ်။ အဖိုးမဖြတ်နိုင်လောက်အောင် ထိုက်တန်သော ရှေးလက်ရေး မှုပုံနှိပ်မှုများဖြစ်၍ ကမ္ဘာ့ပညာရှိတို့ အထူးအလေးဂရုပြုသော တိုက်ကြီးဖြစ်ပေသည်။ ထိုပိဋကတ်တိုက်ကြီး၏ အသက်မှာ စတင်တည်ထောင်သည့်နေ့မှ ယခုအထိ ရေတွက်သော် နှစ်ပေါင်း ၆၂၇ နှစ် ရှိခဲ့ပေပြီ။

‘ဘော့ဒလီယန်’ ဟု အမည်မတွင်မီ အောက်စဖို့ တက္ကသိုလ် ပိဋကတ်တိုက် အဖြစ်ဖြင့်အင်္ဂလိပ် သက္ကရာဇ် ၁၃၀၀ ကျော်လောက်တွင် ‘ဘီရှော-ကော့ဘဟမ်း’ အမည်ရှိသော ခရစ်ယာန်တိုက်ပိုင် ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော်ကြီးက တည်ထောင်လေသည်။ မြန်မာကောဇာ သက္ကရာဇ် ၆၇၇ ခုနှစ်၊ စစ်ကိုင်းတွင် နန်းတက်သော အသင်္ခယာစောယွန်းမင်းလက်ထက်လောက်တွင်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၄၃၅ ခုနှစ်နှင့် ၁၄၄၇ ခုနှစ်အကြားတွင် ဂလောက်စတားမြို့စား မင်းသား ကြီး ဟမ်းဖရီးက အဖိုးတန် ကျန်းဂန်စာပေအမြောက် အမြားကို လှူဒါန်းသည့်ပြင် ပိဋကတ်တိုက် အဆောက်အဦ တိုးချဲ့ရေး အတွက်လည်း ငွေအမြောက်အမြား လှူဒါန်းခဲ့လေ သည်။ ထိုမင်းသားကြီး လှူဒါန်းခဲ့သည့် ငွေဖြင့် ဆောက်လုပ် ထားသော ခန်းမကြီးကို ‘ဒျူ-ဟမ်းဖရီး’ အမည်ဖြင့် ယခုတိုင် စာဖတ်ခန်းကြီးအဖြစ် အသုံးပြုလျက် ရှိသေးသည်။

ထို့နောက် အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၅၅၀ ကျော်သို့ရောက် သောအခါ ထိုပိဋကတ်တိုက်ကြီးကို တရိတသေ စောင့်ရှောက် ထားမည့်သူမရှိ၍ စာအုပ်စာတမ်း အချို့ပျက်စီးယိုယွင်း၊ အချို့ မသူတော်တို့ လိမ်လည်ခိုးယူကြသည့်ပြင် မူလစာအုပ်စင် စာ အုပ်ဗိရိများနှင့် ထိုင်ခုံများကိုပင် ရောင်းစားလိုက်ကြသဖြင့် ပိဋကတ်တိုက်ကြီး ပျောက်ကွယ်သွားလေသည်။ ဟမ်းဖရီး မင်း သားကြီး လှူဒါန်းခဲ့သော လက်ရေးမူများအနက် ဆယ်စောင် လောက်သာ ယခုအထိ ကြွင်းကျန်လျက် သုံးစောင်သာလျှင် ပိဋကတ်တိုက်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလေသည်။

ထို့နောက် နှစ်ပေါင်း ၅၀ လောက်အောက်စဖို့ တက္ကသိုလ် ကြီးမှာ ပိဋကတ်တိုက်မဲ့ ဖြစ်နေခဲ့ရာ အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၅၉၈ ခုနှစ်တွင် ဆာ-သောမတ်စ် ဘော့ဒလီဆိုသူက ပိဋကတ်တိုက်ကို ပြန်လည်တည်ထောင်လေသည်။ ဘော့ဒလီမှာ ထင်ရှားသော ပညာရှိကြီးဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ် ကျောင်းကြီးမှ ခွာထွက်၍ သံတော်ကြီးအရာဖြင့် အမှုထမ်းပြီးနောက် အငြိမ်းစားပင်စင် ယူသည့်အခါ ပိဋကတ်တိုက်ကြီးကို ပြန်လည်ထူထောင်ပေးရန်

အကြံပေါ်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ “ငါသည် နိုင်ငံတော်ကြီး ဝန်ကို ထမ်းရွက်ပြီးသည့်နောက် ရာထူး တာဝန်မှ အငြိမ်းနေသည့် အခါ ပျက်စီး ယိုယွင်းနေသော ပိဋကတ်တိုက်ကြီးကို ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတို့ အကျိုး အလို့ငှာ ပိဋကတ်တိုက်တံခါးဝ၌ ငါ့အမှု ထမ်းများကို ထားခြင်းထက် ကောင်းသောကုသိုလ် ငါ၌ပြုရန် အခြားမရှိပြီဟု အောက်မေ့လျက် ငါဆုံးဖြတ်သတည်း” ဟု မှတ်တမ်းတင်ခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် ပိဋကတ်တိုက် အတွင်း စားပွဲ၊ ကုလားထိုင်၊ ဗီရိုစသော ပရိဘောဂများကို ပြုပြင်ပြီး လျှင် ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်ပိုင်စာအုပ်များနှင့် အခြား ပုဂ္ဂိုလ် များထံမှ အလှူခံ၍ ရရှိသောစာအုပ်များကို စုပေါင်း၍ အင်္ဂလိပ် သက္ကရာဇ် ၁၆၀၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် ဖွင့်လှစ် လိုက်လေသည်။ (ထိုအချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဟံသာဝတီ ဆင်ဖြူများရှင် ဘုရင့်နောင်စိုးစံလျက်ရှိသည်။)

ထိုအချိန်မှစ၍ ဘော့ဒလီယန် ပိဋကတ်တိုက်မှာ ပျက်စီး ယိုယွင်းခြင်းမရှိတော့ဘဲ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် တိုးတက်ကြီးပွားခဲ့ လေသည်။ ပိဋကတ်တိုက်ကြီးအတွက် ကျမ်းဂန်စာပေများရရှိ ခြင်းမှာ သုံးမျိုးရှိလေသည်။ ပထမအမျိုးမှာ ပိဋကတ်တိုက်ကြီး၏ အကျိုးကို လိုလားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များက မျက်မှောက်လှူဒါန်း ခဲ့ကြသော ကျမ်းဂန်စာအုပ်များ၊ သေပြီးနောက် သေတမ်းစာ ထားခဲ့ကြ၍ လှူဒါန်းကြသော စာအုပ်များ၊ ဒုတိယ အမျိုးမှာ ပိဋကတ်တိုက်ကြီး ဒါယကာ ဆာ-သောမာ့စံဘော့ဒလီက မိမိ ငွေဖြင့်စိုက်ထုတ်၍ ဥရောပတစ်ခွင်အမြို့မြို့သို့ ကိုယ်စားလှယ်များ စေလွှတ်ဝယ်ယူခဲ့သော စာအုပ်များ၊ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ကွယ်လွန် သည့်နောက် တက္ကသိုလ်ကျောင်းတော်ကြီးကပင် ငွေကြေး

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စိုက်ထုတ်၍ ဝယ်ယူခဲ့သော ကျမ်းဂန်စာပေများ၊ တတိယမှာ အင်္ဂလိပ် သက္ကရာဇ် ၁၆၁၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ စာအုပ်စာတမ်း မူပိုင်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ ပြုလုပ်ထားသော ဥပဒေအရ နိုင်ငံတော် အတွင်း ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသမျှ စာအုပ်စာတမ်းများကို ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသူများက ထိုပိဋကတ်တိုက်ကြီးသို့ အခလွတ် တစ်အုပ်စီ ပေးပို့ကြရသဖြင့် ရရှိသောစာအုပ်များ ဖြစ်လေသည်။ စာအုပ် အများဆုံးမှာ တတိယအမျိုး အစားဖြစ်သည်။

‘ဒျူ-ဟမ်းဖရီး’ ခန်းဆောင်မှ တဖြည်းဖြည်း ချဲ့လာခဲ့ရာ ယခုအခါ ရန်ကုန်မြို့ အတွင်းဝန်များရုံးကြီးလောက် ရှိသော ‘ကွာဒရင်းဂဲလ်’ ခေါ်လေးမျက်နှာ အဆောက်အဦကြီး အထက်ထပ် အောက်ထပ် ပြည့်သွားရုံမျှမက ဘရော့ဒ်-စထရိလမ်း တစ်ဘက်ရှိ နောက်ထပ် အသစ် ဆောက်လုပ်သော ‘နယူးလိုက် ဘရာရီ’ ခေါ် ပိဋကတ်တိုက်သစ်ကြီးသို့ပင် ရောက်ရှိနေလေသည်။ ၎င်းတိုက်ကြီးကို ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ဆဋ္ဌမမြောက်ဂျော့ဘုရင် ကိုယ်တိုင် ဖွင့်လှစ်သည်။ ဗဟိုခန်းမဆောင်မှာ ဆယ့်တစ်ထပ်ရှိသည်။ စာအုပ်ပေါင်း ၅၀၀၀၀၀ (ငါးသန်း) ဝင်နိုင် အောင် ကျယ်ဝန်းသည်။

ကျွန်တော်တို့ တံခါးမကြီးမှဝင်၍ အတွင်းဘက်သို့ ရောက်သွားသောအခါ လေးဘက်လေးတန် ဘေးကအဆောက်အဦကြီးရံလျက်အလယ်ကွက်လပ်ကြီးတွင်လူသူဟူ၍တစ်ယောက်မျှမရှိ၊ ခြောက်ကပ်ကပ်ကြီး ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ပိဋကတ်တိုက်ပိတ်ရက်နှင့် ကြုံနေမည်လားဟု စိုးရိမ်မိလေသည်။ သို့သော် တစ်နေရာရာတွင်လူတွေ့မည်လားဟု လျှောက်သွားကြရာ ပြုပြင်ဆောက်လုပ် နေသော ရှေးဟောင်း အခန်းကြီး တစ်ခန်း၌

လက်သမားလိုလို လူနှစ်ယောက်ကို တွေ့လေသည်။ ၎င်းတို့အား ပိဋကတ်တိုက်ကြီးထဲသို့ ဝင်လိုပါသည်။ ဘယ်အပေါက်ကဝင်ရလဲဟုမေးရာ လက်ဝဲဘက် အလယ်တည့်တည့်အပေါက်သို့ ဝင်သွားပါဟု ပြောသဖြင့် အလယ်ပေါက်သို့ သွား၍ သစ်သားတံခါးကြီးကို တွန်းဖွင့် ဝင်လိုက်ရာ ပိဋကတ်တိုက် မုဒ်ဦးခန်းဆောင်ထဲသို့ ရောက်သွားကြလေသည်။

ပိဋကတ်တိုက်သို့ လာရောက်သူများ၏ ကုတ်အင်္ကျီ၊ ထီးစသည်တို့ကို ထားခဲ့ကြသည့်အခန်း၌ နောက်ထပ်ထားစရာမရှိလောက်အောင် ပြည့်ကျပ်နေသည်ကို တွေ့ရခြင်းအားဖြင့် အပြင်တွင် လူမရှိသလိုလို ခြောက်ကပ်နေသလောက်၊ အတွင်း၌ ပြည့်နှက်နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

ကျွန်တော်တို့လည်းအများနည်းတူ လောင်းကုတ်အင်္ကျီနှင့် ဦးထုပ်များကို ဘေးတန်းစင်ပေါ်တွင် ထားခဲ့ကြပြီးလျှင် အစောင့်အရှောက်က ညွှန်ပြသည့်အတိုင်း အပေါ်ထပ်သို့ တက်သွားကြ လေသည်။ လှေကား အထက်ဆုံး အဆင့်ကို ကျော်၍ ကြမ်းကို နင်းလိုက်မိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရတနာသိုက်ကြီးထဲသို့ ဝင်လိုက်ရ သကဲ့သို့ ရှိလေသည်။ အဆောင်ကြီးအတွင်း အလင်းရောင်မှာ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်မှာကဲ့သို့ ထိန်ထိန် လင်းလင်းမရှိ၊ မှိန်မှိန် ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ကောင်းစွာမြင်ရသည်။ ဘေးနှစ်ဖက်နံရံတွင် ကပ်လျက် စာအုပ်ဘီရိုကြီးများကို တွေ့ရသည်။ ဘီရိုကြီးများ အတွင်း၌ ရွှေရေး သားရေး ဖုံးကြီးများနှင့် အရပ်တစ်တောင်လောက် ရှိသော ရှေးစာအုပ်ကြီးများကို တွေ့ရသည်။ အချို့လက်ရေးဖြစ်သည်။ အချို့ပုံနှိပ်ဖြစ်သည်။ အလယ်တွင် စိန်တိုက်ကြီးများ၌ အဖိုးတန်ပစ္စည်းများကို ပြထားသကဲ့သို့ မှန်သေတ္တာ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ကြီးများအတွင်း လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းလေးရာကျော် ငါးရာ
 လောက်က ရှင်ဘုရင်၊ မိဖုရား၊ မင်းညီမင်းသား၊ မှူးမတ်၊
 သေနာပတိ၊ သူဌေးသူကြွယ်တို့ ဖတ်ရှုလေ့လာကြသော လက်
 ရေးမူများကို တွေ့ရပေသည်။ ၎င်းတို့မှာ စာအုပ်မည်ကာ မဟုတ်
 ချေ။ အများအားဖြင့် သိုးကလေးသားရေ၊ နွားကလေးသားရေ
 များနှင့် ပြုလုပ်ထားသော “ဗဲလမ်း” ခေါ် သားရေနေ ဖြူဖြူ
 ဖွေးဖွေးများ အပေါ်တွင် ယဉ်ကျေးလှပသော လက်ရေးဖြင့်
 ရေးပြီးလျှင် စာမျက်နှာတိုင်းတွင် ဆေးရောင်စုံရုပ်ပုံများခြယ်၍
 ရွှေစစ်ဖြင့် မှုန်းထားလေသည်။ စာအုပ် တစ်အုပ်လုံးကို မဆို
 ထားဘိ။ တစ်ချပ်တစ်ချပ် အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်လေသည်။
 စာအုပ်အဖုံးများမှာလည်း ရွှေစစ်ငွေစစ်ဖြင့် ကွပ်၍ အချို့မှာ
 ကျောက်မျက်ရတနာများ စီခြယ်ထားလေသည်။ ရှေးကစာအုပ်
 တစ်အုပ်လျှင်ရွှေအသပြာ နှစ်ရာသုံးရာလက်ခပေး၍ ပြုလုပ်ထား
 ခဲ့ရာ ယခုမူကား ငါးထောင်၊ တစ်သောင်း၊ တစ်သိန်း စသည်ဖြင့်
 ထိုက်တန်လေသည်။ တန်ဖိုးသာ ဖြတ်ရသည်။ ထိုမျှအဖိုးပေး၍
 ဝယ်သော် ရမည်လားဟုမေးလျှင် မရနိုင်ချေ။ ရောင်းဖို့ပစ္စည်း
 များ မဟုတ်။ အင်္ဂလိပ်အမျိုးသားတို့၏ ရှေးဟောင်း အမွေ
 အနှစ်များဖြစ်သောကြောင့် အသက်နှင့်လဲ၍ ကာကွယ်ထား
 လေသည်။ အင်္ဂလိပ် အမျိုးသားတို့သည် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံကို
 ရန်ပြုလာသည့်အခါ လူကြီး လူငယ်၊ ချမ်းသာ ဆင်းရဲ မရွေး
 ရာထောင်သိန်းသန်း စစ်မြေပြင်သို့ ထွက်၍ အရှုံးမပေးတိုက်ခိုက်
 ခဲ့ကြသည်မှာ ဤသို့သော မိမိတို့၏ ရှေးရာဇဝင် အစဉ်အဆက်
 ရရှိခဲ့သော အမွေအနှစ်များ ပျောက်ကွယ် တိမ်မြုပ်သွားမည့်
 အန္တရာယ်၊ သူတစ်ပါးလက်သို့ ရောက်သွားမည့် အန္တရာယ်များ
 ကို ကာကွယ်သော စိတ်ဓာတ်လည်း ပြင်းထန်စွာ ပါရှိလေသည်။

(အဖိုးပေး၍ ဝယ်၍မရ ဆိုသည်မှာ ပြတိုက်ကြီးများ အတွင်းရှိ ပစ္စည်းများကို ဆိုလိုပေသည်။ ပြတိုက်ကြီးများ အပြင်အပ မင်းညီမင်းသား၊ သူဌေးသူကြွယ်တို့လက်သို့ ရောက် နေသော ပစ္စည်းများမူကား တစ်ခါတစ်ရံ လန်ဒန်မြို့၊ လေလံ ဆိုင်ကြီးများသို့ရောက်၍ ရရှိတတ်လေသည်။ သို့သော်ဤပစ္စည်း မျိုးသည် နိုင်ငံခြားသားများ လက်သို့ ရောက်ရန် ခဲယဉ်းလှ ပေသည်။ ငွေကြေးရတတ်သော အင်္ဂလိပ် သူဌေး၊ အင်္ဂလိပ် တို့နှင့် တစ်သွေးတည်းဖြစ်သော အမေရိကန် သူဌေးကြီးများက အဖိုးမရှောင် ဝယ်ယူပြီးလျှင် ပြတိုက်ကြီးများသို့ လှူဒါန်း လိုက်ကြသည်သာ များပေသည်။ ယခုစာရေးသူ လန်ဒန်မြို့ကို မရောက်မီ ခြောက်ရက်ခန့်က လန်ဒန်မြို့ နာမည်ကျော် ရှေးဟောင်းပစ္စည်းလေလံ ဆိုင်ကြီးတစ်ဆိုင်တွင် “ဂူတင်းဘတ်” သမ္မာကျမ်းကြီး တစ်စောင်ကို လေလံပစ်ရာ လန်ဒန်မြို့ ကမ္ဘာ ကျော် ရှေးဟောင်း စာအုပ်ဆိုင်ကြီးတစ်ဆိုင်က ရွှေဒဂါးပေါင် ၂၂,၀၀၀ ပေး၍ ဆွဲယူလိုက်လေသည်။ မြန်မာငွေ ၂,၉၆,၀၀၀ (နှစ်သိန်း ကိုးသောင်း ခြောက်ထောင်) ခန့်ဖြစ်သည်။ စာအုပ် အရွယ် ၁၈-လက်မ ၁၄-လက်မလောက်၊ စာမျက်နှာ ၄၀၀ ခန့်၊ အထူ ၄ လက်မလောက် ရှိသည်။ သေချာစွာ မတိုင်းခဲ့ရ။ မျက်မြင်ခန့်မှန်းချက်ဖြစ်သည်။ တစ်မျက်နှာလျှင် စာနှစ်ကော်လံ စာကြောင်းရေ ၄၂ကြောင်းရှိသည်။ အက္ခရာမှာ ရှေးဂျာမန် မျက်နှာမည်း စာလုံးများဖြစ်သည်။ ၎င်းစာအုပ်ကြီးကို ထိုစာအုပ် တိုက်ကြီးမှ အမေရိကန်က အဖိုးငွေ ရွှေဒဂါးပေါင် ၂၅,၀၀၀ ပေး၍ ဝယ်ယူပြီးသားဖြစ်သည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ၎င်းစာအုပ် ကြီးကို မြင်ခဲ့ရသည်။ ဗြိတိသျှပြတိုက် ကင်း-လိုက်ဘရာရီ ခန်း ဆောင်တွင်လည်း တစ်အုပ်မြင်ခဲ့ရသည်။)

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

၎င်းခန်းဆောင်များ “အတ်စ်-အင့်” (Arts End) ဟု အမည်တွင်သည်။ စမုတ်ဆောင်ဦးဖြစ်သည်။ ၎င်းအလယ် တည့်တည့်မှ ကြည့်လျှင် ရှေးစာအုပ်စင်ကြီးများ စီတန်းလျက် ရှိသော “ဒျူ-ဟမ်းဖရီး” ၏ ဆောင်မကြီးကို မြင်ရသည်။ စနု ဆောင်ကဲ့သို့ရှိသည်။ ၎င်းအဆုံးတွင်၌ “ဆဲလ်ဒင်း-အင့်” (Selden End) ခေါ် နောက်ဆောင်ရှိသည်။ ခေတ္တလာ ရောက် လည်ပတ်သူများမှ “အတ်စ်-အင့်” ကိုသာဝင်ရသည်။ အတွင်းသို့ ဝင်လိုလျှင် အထူးလက်မှတ် ယူရသည်။ ကျွန်တော် တို့မှာ ခေတ္တ အလည်အပတ် သွားသူများဖြစ်၍ အတွင်းသို့ မရောက်၊ လှမ်းမျှော်၍သာ ကြည့်ရလေသည်။

ထိုအခန်း၌တစ်နာရီခန့် လှည့်လည်ကြည့်ရှု ကြပြီးလျှင် အောက်ထပ်သို့ ပြန်၍ ဆင်းလာခဲ့ကြပြီးနောက် ပိဋကတ် တိုက်ကြီးနှင့် ပတ်သက်သော စာရွက်စာတမ်း၊ ဓာတ်ပုံအချို့ ကို ဝယ်ယူကြပြီး ထွက်လာ ခဲ့ကြလေသည်။ ပစ္စည်းများ ထားခဲ့သော အခန်းတွင် အစောင့်အရှောက် မရှိသော်လည်း ပစ္စည်းမှားယူသွားခြင်း၊ တမင်ခိုးယူသွားခြင်းဟူ၍ အလျှင်း မရှိ။ ကိုယ်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများကိုသာ ရွေးချယ်ယူသွားကြသည် မှာ အတုယူဖွယ်ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ပိဋကတ်တိုက်ကြီးမှအပြန်တွင် တံခါးမ ကြီးသို့ ပြန်မထွက်ဘဲ လက်ဝဲဘက်ဘေးသို့ ဖောက်ထွက် လိုက် ရာ ပိဋကတ်တိုက်ဆောင်မကြီးနှင့်မနီးမဝေးတွင် ရဲတိုက်ကြီး သဖွယ် ဝိုင်းဝိုင်းကြီး ဆောက်လုပ်ထားသော အဆောက်အဦ ကြီးတစ်ခု အနီးသို့ ရောက်သွားလေသည်။ ပေ ၂၀၀ လောက်မြင့် သည်ထင်ရသည်။ ၎င်းမှာ “ရက်ကလစ် ကင်မရာ” ခေါ်သော

တိုက်ကြီးဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၆၅၀ ကျော်လောက် တွင် ထင်ရှားကျော်စောသော သမားတော်ကြီး ဒေါက်တာ ရက်ကလစ်ဆိုသူက ရည်မှန်းထားခဲ့သောငွေဖြင့် ၁၇၄၉ ခုနှစ် တွင် ဆောက်လုပ်ပြီးစီးသော တိုက်ကြီး ဖြစ်လေသည်။ လောကဓာတ် ပညာနှင့် ဆိုင်သော စာအုပ်များထားရာ ဖြစ်သည်။

နှစ်ပေါင်း ၆၈၀ လောက်ရှည်ကြာခဲ့၍ ကမ္ဘာ့ဘာသာစုံ ကျမ်းဂန် အမျိုးမျိုး၊ အဖိုးတန်စာအုပ်အမျိုးမျိုး နှစ်သန်းနီးပါး ရှိသော ဘော့ဒလီယန် ပိဋကတ်တိုက်ကြီးသို့ တစ်နာရီမျှ ရောက်ခဲ့ ရခြင်းမှာ အမှန်အားဖြင့်ကား ထိုပိဋကတ်တိုက်ကြီး အကြောင်း ကို ဘာမျှမည်မည်ရရ သိခဲ့ရသည် မဟုတ်ပေ။ သမုဒ္ဒရာကို ယုန်ထောက်သလို၊ ရိုးမတောင်ကြီးကို အဝေးက မှန်းမျှော် ရသလိုသာရှိပေသည်။ တစ်နာရီမဟုတ် နာရီတစ်သောင်း လောက် နေဖို့ကောင်းပေသည်။ သို့မှ ထိုပိဋကတ်တိုက်ကြီး၏ အကြောင်း ကို ကောင်းစွာသိနိုင်ပေသည်။

ကျွန်တော်တို့မူကား တစ်နာရီမျှသာအချိန်ရ၍ တစ်နာရီ ခန့်သာ ကြည့်ခဲ့ရသည်။ ထိုတနာရီမျှလောက်မှာ ဘာမျှ မဟုတ် သော်လည်း လုံးလုံး မရောက်၏ဖူးသည်ထက်ကား ကောင်းပေ သည်။ အကျိုးရှိတန်သလောက်ရှိသည်ဟု ယူဆကျေနပ်ခဲ့ရ လေသည်။

ဤမျှကား ကျွန်တော်ရောက်ခဲ့ မြင်ခဲ့ရသော ကမ္ဘာကျော် ဘော့ဒလီယန် ပိဋကတ်တိုက်ကြီး၏ အကြောင်းတည်း။

=====

မြန်မာ့မျက်ပွင့် ဒါတို့ ပြည်

ကျွန်တော်မနှစ်က (၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ) ဤချိန်တွင် လန်ဒန်မြို့သို့ ရောက်နေသည်။ တစ်နေ့သောအခါ နံနက်ပိုင်းတွင်သာ အလုပ်ရှိလျက် ညနေပိုင်းတွင် အလုပ်မရှိ သဖြင့် လန်ဒန်မြို့ အနောက်ပိုင်း အမှတ် (၁) ရပ်ကွက်၊ ချာလ်စ်-စတရိလမ်းရှိ မြန်မာသံရုံးသို့ သွားရောက်၍ ဝင် နေကြဖြစ်သော ဦးမောင်မောင်ကြီးနှင့် သခင်လူမင်း တို့အခန်း ထဲ သို့ ဝင်၍ထိုင်လေသည်။ ရန်ကုန်ကစာများ ရောက်သလား။ နောက်ထပ် မြန်မာသတင်းစာများ ရောက်သလား၊ မေးမြန်းပြီး တောင်ကြည့် မြောက်ကြည့် ကြည့်မိရာ သခင်လူမင်း၏ စားပွဲ နောက်နံရံတွင် ကပ်ထားသော မြန်မာ့အလင်း ပြက္ခဒိန်ကို သွား၍ မြင်မိလေသည်။

“အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့” ဟု မြင်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ထိုအချိန်တွင် ငါတို့ရန်ကုန်တွင် ည ၇ နာရီခွဲရှိပြီ။ သီတင်းကျွတ်မီးတွေ ထိန် ထိန် လင်း နေရော့ မည်။ ကလေးတွေ ဝတ်ကောင်းစားလှတွေ ဆင်ယင်၍ လက် ထဲတွင် ဖယောင်းတိုင်ကလေးများ၊ ငှက်ပျောသီးကလေးများ၊ မုန့်ကလေးများကိုကိုင်လျက် တစ်အိမ်ဆင်း၊ တစ်အိမ်တက် လူကြီးမိဘများကို ကန်တော့နေကြရော့မည်ဟု တွေးလိုက်မိရာ ရင်ထဲတွင် ဆို့တို့တို့ဖြစ်လာလေသည်။ ဟယ့်ငါငယ်ငယ် ရွယ်ရွယ်မှ မဟုတ်ဘဲ ဒီစိတ်မျိုးတွေ မပေါ်ကောင်းဘူးဟု စိတ်ကိုချုပ်တည်းကြည့်သည်။ မရချေ။

သို့နှင့်ရုတ်တရက် ထိုင်ရာမှထကာ မည်သူ့ကိုမှ နှုတ်မဆက် ဘဲ အခန်းတွင်းက ထွက်လာခဲ့လေသည်။ သခင်လူမင်းနှင့် ဦးမောင်မောင်ကြီး တို့မူကား ဤသို့ ရုတ်တရက်ထ၍ ထွက်သွား သည်ကို အံ့အားသင့်၍ ကျန်ရစ်ကြမည်လား မပြောတတ်ချေ။ သံရုံးအပြင်ရောက်၍ အလင်းရောင်ကလေးထဲသို့ လျှောက်လာရ သော အခါ စိတ်အနည်းငယ် သက်သာသလိုလိုရှိလေသည်။

စိတ်ကဟိုတယ်သို့ပြန်မည်ဟု ကြံမိသည်။ သို့သော် ဟိုတယ်ရှေ့သို့ရောက်သောအခါ ဟိုတယ်အခန်းထဲတွင် ကိုယ့်တစ်ယောက်ထဲဝင်၍ ထိုင်နေလျှင် တောင်တွေးမြောက်တွေးနှင့် ပို၍ ဆိုးတော့မည်ဟုတွေးကာ စိတ်ပြေလက်ပျောက် ရုပ်ရှင်တွေ လျှောက်ကြည့်နေတာ ကောင်းသည်ဟု ကြံပြီးလျှင် **ဂရင်းပတ် ဥယျာဉ်ထောင့်က ဘတ်စ်ကားကိုတက်၍ တော်တမ်ဟမ်-ကုတ်ရုတ်** လမ်းသို့ လာခဲ့လေသည်။

ပီကာဒီလီ၊ အောက်စဖို့စတရီ၊ ရီးဂျင့်စတရီစသော လမ်းကြီးများကိုဖြတ်၍ အသွားတွင် တောင်ကြည့်မြောက်ကြည့်နှင့် သီတင်းကျွတ် လပြည့်နေ့အကြောင်းကို မေ့ပျောက်သွားသလောက်ရှိလေသည်။ “တော်တမ်ဟမ်-ကုတ်ရုတ်” သို့ ရောက်သောအခါ ထမင်းမဆာစဖူး ဆာလာ၍ အသင့်ပဲ ဟုတွေးကာ “စိန်-ဂျိုင်း-ဟိုင်-စတရီ” လမ်းတွင်ရှိသော ဒေါ်မြစိန်၏ “နယူးဘားမား” ထမင်းဆိုင်သို့ သွားရောက် လေသည်။ သုံးနာရီကျော်လောက်ရှိပြီဖြစ်၍ လူအတော် ရှင်း နေသည်။ ထိုင်နေကျ ချောင်ကလေးတွင် ထိုင်ကာ ထမင်း တစ်ပန်း ကန်နှင့် ကြက် ဥဟင် : တစ် ပန်း ကန် တို့ ကို မှာ၍ စားလေသည်။ ဆာနေ၍လားမသိတော်တော် အရသာရှိသည်။ သုံးလေးလုပ်မျှ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စားပြီး မော်၍ ကြည့်လိုက်မိရာ ပန်းတွေ တဝေဝေနှင့် ဘုရားစင်ကလေးကို သွား၍ မြင်ရလေသည်။ ငို၍ သွားမိ၏။ သီတင်းကျွတ်ဆီမီးရောင်ကလေးတွေ ခေါင်းထဲထိုးဝင်လာကြ၏။ ထမင်းစားချင်စိတ် ပျောက်သွား၏။ နောက်ထပ်ငွန်းနှင့် ခရင်းကို မကိုင်တော့ဘဲ ငွေချေပြီးလျှင် ထလေသည်။ ကျွန်တော်နှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်နေသော “ဝိတ်တာ” ကလေးက စိုးရိမ်သော မျက်နှာနှင့် “တော်ပြီလား- ဝပြီလား-စားလို့မကောင်းဘူးလား။ ဘာဖြစ်သလဲ” ဟု မေးသဖြင့် ကျွန်တော်လည်း သူ့အပြစ်မဟုတ်ကြောင်း သူ့စိတ်သက်သာအောင် တစ်ခွန်းနှစ်ခွန်း ပြောပြီး ထွက်လာခဲ့လေသည်။ လန်ဒန်မြို့တွင် နောက်ထပ် တစ်မိနစ်မျှ မနေတော့ဘဲ ရန်ကုန်သို့ညခြင်းအရောက် ပြန်လိုသော ဇောများသာ ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။

အချိန်မှာ ညနေ ၄ နာရီလောက်ရှိသေးသည်။ ဘယ်ကို သွားမလဲ။ ရုပ်ရှင်ကြည့်မလား။ မကြည့်ချင်ဟိုတယ်ပြန်မလား။ မပြန်ချင်။ ဘာလုပ်မလဲ။ မသိ။ လျှောက်မိလျှောက်ရာကိုသာ လျှောက်လာခဲ့လေသည်။ လျှောက်ရင်း ဘေးနားကို ကြည့်လိုက်သောအခါ “ချဲရင်းကရော့စ်” လမ်း၊ စာအုပ်အဟောင်းဆိုင် တစ်ဆိုင်ရှေ့သို့ ရောက်နေသည်ကိုတွေ့ရလေသည်။ စာအုပ်ဝယ်ချင်စိတ်မပေါ်။ သို့သော်စာတစ်အုပ်ကို ဆွဲ၍ ကြည့်လိုက်ရာ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က ကျောင်းတွင် ဖတ်ခဲ့ရသော “ဆာ-ဝဲလ်တာစကော” ဆိုသူ စီကုံးထားသော "The Lay of the Last Minstrel" အမည်ရှိသော ကဗျာစာအုပ်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ထိုစာအုပ်မှာ အင်္ဂလိပ် သက္ကရာဇ် ၁၈၁၁ ခုနှစ်၊ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း တစ်ရာလေးဆယ်ကျော်လောက်က ပုံနှိပ်သော စာအုပ်ဖြစ်၍ အဖုံးနှင့် အနားသားများ

ဟောင်းနွမ်းလှပြီ ဖြစ်လေသည်။ ထိုကဗျာမှာ ကျွန်တော်တို့ အတွက် မထူးဆန်းလှချေ။ သို့သော် စာအုပ်ကလေးကို ကြိုက် သည်နှင့် ဝယ်ယူခဲ့၏။

ညနေ ၅ နာရီခွဲလောက်တွင် ဟိုတယ်သို့ ပြန်ရောက်၏။ ထိုနေ့ တော်တော်ကလေး အေးသည်။ အခန်းထဲတွင် ကပြာ ကယာ အဝတ်အစား လဲ၊ အနွေးထည် များကိုဝတ်၊ မီးလုံရန် ဓာတ်မီးဖိုကို နှိုးပြီး၊ ဆိုဖာပေါ်တွင် ထိုင်ကာ ဝယ်လာခဲ့သော စာအုပ်ကလေးကို တစ်ရွက်စီ လှစ်ကြည့်ရာ၊ တစ်နေရာတွင် အောက်ပါ ကဗျာကလေးကို တွေ့မိလေသည်။

**BREATHES there the man, with soul so
dead,
Who never to himself hath said,
This is my own, my native land!
Whose heart hath ne'er within him burned,
As home his footsteps he hath turned,
From wandering on a foreign strand!
If such there breathe, go, mark him well;
For him no minstrel raptures swell.**

**High though his titles, proud his name,
Boundless his wealth as wish can claim;
Despite those titles, power, and pelf,
The wretch, concentered all in self,
Living, shall forfeit fair renown,
And, doubly dying, shall go down,
To the vile dust, from whence he sprung,
Unwept, unhonoured, and unsung.**

ကျောင်းတွင်နေစဉ်ကဏ္ဍကဗျာကလေးကို နှုတ်တက် အာဂုံ ကျက်မှတ်ခဲ့ရ၏။ ဆရာများပြောပြသော အဓိပ္ပာယ်ကို ကြားနာ ခဲ့ရ၏။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

(ဤကဗျာ၌ ဆိုလိုရင်းမှာ အဝေးရပ်သို့သွားလာရာက ကိုယ့်ဇာတိ ရပ်ဌာနာကို ပြန်လာတဲ့အခါ ဒါတို့ပြည်၊ ဒါတို့မြေလို့ စိတ်တွင်းမှာ လှုံ့လှုံ့တက်ပြီး ပေါ်မလာတဲ့လူဟာ ဘယ်လောက်ပဲချမ်းသာ၊ ဘယ်လောက်ပဲဂုဏ်ရှိ၊ ဘယ်လောက်ပဲ ကျော်စောက်တို့ရှိပေမဲ့ ဒီလူလောက် အသက်မဲ့ ဖြစ်နေတဲ့လူ လောကမှာ မရှိဟု ဆိုလေသည်။ ဤကဗျာကလေးမြန်မာဘာသာဖြင့် ထိထိမိမိ ပြန်ဆိုပြသင့်၏။ သို့သော် ထိုကဗျာ၌ ရှိသလောက်သော အဓိပ္ပါယ်ကို ရရမိမိပြန်ဆိုရန် မလွယ်ကူချေ။)

သို့သော်ကျောင်းသားဘဝက သဘောကောင်းကောင်းမပေါက်ခဲ့၊ ထိုအချိန်၌မူကား ကိုယ့်စိတ်က အလိုက်သင့် ဖြစ်နေ၍လားမသိ၊ တစ်မိမိနှင့် စိတ်ဝင်စားမိလေသည်။ အရသာကို ခံစားရလေသည်။

ကိုယ့်ဇာတိ မြန်မာပြည်ကလေးမှာ သူများတိုင်းပြည်များနှင့် စာလျှင် မကြီးလှ။ သို့သော် “ဒါတို့ပြည်၊ ဒါတို့မြေ” ဟူသော အသံများကို ကြားရသောအခါမူကား၊ ကျွန်တော်တို့ အတွက် ဘယ်တိုင်းပြည် ဘယ်လောက်ကြီးတယ်ဆို ဆို ကိုယ့်တိုင်းပြည်လောက် အဖိုးမတန်ဟု ထင်လာလေသည်။

ထိုစာအုပ်ကလေးမှာကျွန်တော့်အတွက် မြန်မာငွေတစ်ကျပ်ခွဲလောက်သာကျ၏။ သို့သော်မြန်မာပြည်သို့ စာတိုက်မှတင်ပို့ပေးရန် မှာထားသော အခြားစာအုပ်များနှင့်အတူ စိတ်ချလက်ချ ပါဆယ်ထုပ်ထဲ မထည့်လိုက်နိုင်။ ကိုယ်တိုင်တစ်ပွေ့ပွေ့တစ်ပိုက်ပိုက်နှင့် မြန်မာပြည်သို့ အရောက်ဆောင်ကြဉ်းခဲ့ပေ၏။

နေ့လယ်ခင်းကလေးသည် သာယာလျက်ရှိ၏။ မနီးမဝေး
မလှမ်းမကမ်း ယာခင်းအပြင်ဘက် ထောင့်စွန်း၌ ပေါက်
ရောက်နေသော ကြိုးတိုးကျဲတဲ ကိုင်းတိုင်းတိုင်းထနောင်းပင်
ကလေးနှစ်ပင်မှ ချိုးနှစ်ကောင်သည် သံပြိုင်ကူလျက် ရှိကြ၏။
တဲအိုပျက်ကလေးအနီးတွင် ပြောင်းရိုးစဉ်းနေသော ယာခင်းရှင်
အဘိုးကြီးသည် တစ်ခါတစ်ခါထနောင်းပင်ကလေးများကို မော်၍
ကြည့်၏။ မြင်ရသော ရှုခင်းကား ဆင်းရဲလှ၏။ သို့သော်
လောကဓာတ်၏ သာယာ ငြိမ်းအေး မှုဖြင့် ကြွယ်ဝလျက်
ရှိလေ သည်။

မနီးမဝေး တောင်ကမူကလေးပေါ်ရှိ ရှေးဟောင်းဘုရားပြု
အနီး၌ ထိုင်၍လှမ်းမျှော် ကြည့်ရှုနေသော အသက် သုံးဆယ်
ကျော် လေးဆယ်ခန့်ရှိ လူတစ်ယောက်သည်မိမိရှေ့၌ ပန်းချီရေးပြ
သကဲ့သို့ သဘာဝအလျောက် ဆုံစည်းဖြစ်ပေါ်နေသော အခြင်း
အရာများကို မျက်စိက မြင်ရလျက်၊ နားတွင်းသို့ သိမ်မွေ့စွာ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

တိုးဝင်လာသော ချိုးကူသံကလေးများကို ကြားနေရသည်တွင်
ငေးမော တွေးတောလျက်၊ လောကဓာတ်သဘာဝ သာယာပုံ
များ၏ အာရုံကိုခံစားရင်း စိတ်တွင် တလှုံ့လှုံ့တက်လာ၏။

ထိုအခြင်းအရာသည် ကြာရှည်စွာ တည်နေမည် မဟုတ်။
ချိုးကလေး နှစ်ကောင်သည် ကာလရှည်လျားစွာ မရပ်မနား
ကူနေမည် မဟုတ်။ မကြာမီ ရပ်တန့်သွားမည်ဖြစ်၏။
သာယာသော နေ့လယ်ခင်းကလေးလည်း အတန်ကြာလျှင်
ညနေဘက်သို့ ကူးသွားတော့မည် ဖြစ်၏။ ပြောင်းရိုးစဉ်းနေသော
အဘိုးကြီးလည်း ကွမ်းတစ်ယာ ညက်လောက် ကြာလျှင် ထ၍
သွားတော့မည်ဖြစ်၏။ ထိုအခြင်းအရာ ပျောက်ကွယ်၍ မသွားမီ
အရဖမ်း၍ ကူးယူထားလိုက်လို၏။ သို့သော် ထိုသူသည် ပန်းချီ
ဆရာမဟုတ်၍ ရေးကူးမယူနိုင်။ ကဗျာ၊ လင်္ကာအဖွဲ့အနွဲ့၊
ဆန်း၊ သဒ္ဒါ၊ အလင်္ကာစသည်တို့ မတတ်သောကြောင့် စာဖြင့်ဖွဲ့ဆို
သိုလှောင်ထားခြင်းငှာလည်းမတတ်နိုင်။

အတတ်ပညာမရှိသော်လည်း ထိုသူသည် လောကသဘာဝ
သာယာမှု၏ လှုံ့ဆော်ပုတ်ခတ်ခြင်းကို ခံနေရသဖြင့် စိတ်ထဲ၌
တလှုံ့လှုံ့ တက်နေ၏။ နှလုံးအိမ်အတွင်း၌ အရိပ်ထင်နေ၏။မိမိ
နှုတ်ခံတွင်း၌ ရှိတတ်သမျှသော စကားလုံးကလေးများသည် တ
ဖွားဖွားပေါ်ထွက်နေ၏။ စကားလုံးကလေးများသည် အစီအရီ ရှိ၏။
ပိုးကြီး၌ သွယ်တန်းနေသော ပုလဲလုံးကလေးများကဲ့သို့
တစ်လုံးနောက်တစ်လုံးထိုင်လျက်ရှိ၏။

ချိုးနှစ်ကောင်၊
ထနောင်းပင်ညီနောင်က၊
လွမ်းအောင်ကူခဲ့။ ။

ပန်းတော်ဖြူ၊
ပင်မြက်မြေစာထူလှတယ်၊
ဖိုးတောင်သူ့တဲ။ ။

ထိုအချိန်သည် နှစ်ပေါင်းတစ်ရာကျော်ကလည်း ဖြစ်နိုင်၏။
နှစ်ရာကျော်ကလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ နေရာမှာ ပုဂံတွင်လည်း ဖြစ်နိုင်
၏။ မန္တလေး တွင်လည်းဖြစ်နိုင်၏။ ရွှေဘိုတွင်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။
ထိုသူ၏ အမည်သည် မောင်ဖြူလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ မောင်နီလည်း
ဖြစ်နိုင်၏။

မည်သည့်အချိန်မည်သည့်နေရာတွင် ဤသာယာမှုကလေး
ဖြစ်ပေါ်လျက်၊ မည်သူ အရဖမ်း၍ ဤစာကလေးဆိုခဲ့သည်ကို
ကျွန်ုပ်တို့ မသိ။ တစ်ခါက ဤအခြင်းအရာ ကလေးဖြစ်ပေါ်ခဲ့၍
ဤစာကိုလူတစ်ဦး စပ်ဆိုထားခဲ့သည်ကိုသာ တွေ့ရ၏။ ကျွန်ုပ်တို့
မသိရသော်လည်း ဤမျှ အဖိုးတန်လှသော လောက သာယာပုံ
ကလေးကား “ရေးသူအမည်မသိ” စာရင်းထဲမှ မိမဲ့ဘမဲ့
ကဗျာကလေး ဖြစ်သော်လည်း၊ စာပေတည်းဟူသော မြန်မာ့
အမွေအနှစ်၌ သားကောင်း ရတနာလေး တစ်ဦးဖြစ်နေလေ၏။

ကြက်တညင် တောင်ပန်ရိုက်ချေပေါ့။
မငိုက်တမ်းသာပါ၊
ရွှေမန်းသူ၊
လင်းစို့အတူ။

ဤစာကလေးသည် မန္တလေးနန်းပျက်စခေတ်က ဖြစ်သည်
ဟု ထင်ရ၏။ ဇာတ်ရုပ်သေးထဲက အသံနှင့်တူ၏။ စာသံပေသံ
မပါ။ သူပြော ငါပြော ရိုးရိုးစကားဖြင့် ဝါကျကလေး ၄ ပိုဒ်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

သာရှိ၏။ သို့သော် ထိုလေးပိုဒ် ကလေး၌ပင် ရှေးခေတ်မန္တလေး အပျိုလူပျို၊ ချစ်သူကြိုက်သူတို့၏ စိတ်နေ စိတ်ထား၊ ဓလေ့ထုံးစံ များသည် ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးထားသကဲ့သို့ ပေါ်နေ၏။

နန်းလုံးကြိုင်၊
လင့်စင်ထက်မှာ၊
တူတူဖက်လို့လဲသော့ခါ၊
ဥရုတိုင်တန်း ပုဝါစုတ်မှာ၊
ဆေးထုပ်လို့ပါ၊
လောက်လေး ရွှေကန့်မဟုတ်ပါ၊
မသာဖျင်စတစ်မတ်ပေး၊
ရွှေပါးဖိလို့မယူသာ၊
ရောင်နီလာလို့ မမှာဖြစ်တယ်၊
သိမ်းရစ်ပါလေး။

ဤစာကလေးလည်း ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် မဟုတ်ပေ။ သို့သော် ရှေးကမြန်မာ အပျိုလူပျိုကလေးများ ဓလေ့ထုံးစံ ချစ်ကြကြိုက်ကြပုံကို ထင်ထင်ရှားရှားပြသထားသဖြင့် ရတနာ ခဲကလေးတစ်ခဲဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်တို့စိတ်ကို ကောင်းကောင်း ဝင်စား နိုင်သော ဆန်းမရော၊ သဒ္ဒါမနှောသော မြန်မာအသံ စင်စစ် ဖြစ်၏။

မြန်မာစာပေ တစ်လျှောက်ကို ကြည့်လျှင် ဤကဲ့သို့သော စာကလေး မြောက်မြားစွာတို့ကို တွေ့နိုင်၏။ မည်သည့်ခေတ်၊ မည်သည့်စာဆို ပညာရှိကြီးများ ရေးသားခဲ့သည်ဟု အမှတ် အသားမရှိ၊ မွေးပြီး ပစ်ထားခဲ့သော မိဘမဲ့သားကလေးများ ကဲ့သို့ ထိုထိုဤဤ ကြိုးကြိုးကြားကြား၌ တွေ့ရ၏။ ၎င်းတို့သည်

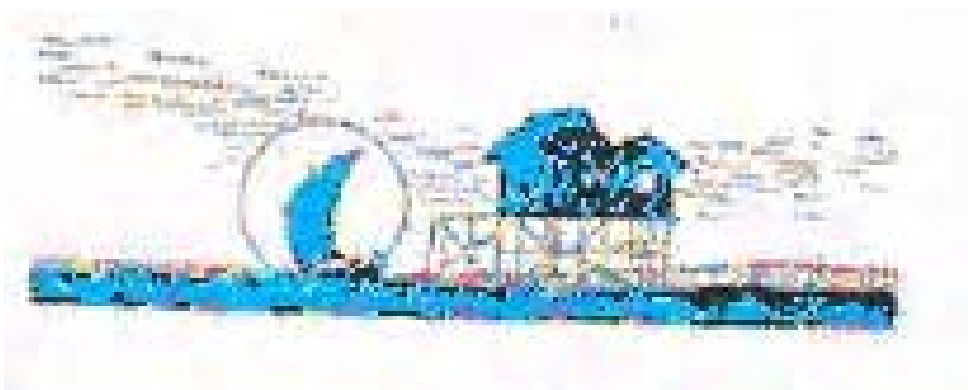
စာကြီးပေကြီးအရာမရောက် မည်သူကမျှ ပေထက်တင်ထားခြင်း မပြုခဲ့။ မည်သူကမျှ အရေးတယူ ရှာဖွေ စုဆောင်း၍ တစ်အုပ် တစ်ကျမ်း ရိုက်နှိပ်၍ မထားကြ၊ သို့သော် ထိုစာကလေးများသည် လူတိုင်းပါးစပ်၊ လူထုနှုတ်ခမ်းဖျားတွင် တည်လျက် ရှိကြ၏။

လူထု၏ အချီအပွေ့ကိုခံရသောစာ

ရှင်မဟာသီလဝံသ၏ ဆုတောင်းခန်း လင်္ကာကြီးသည် လေးနက်လှ၏။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာ၏ ကိုးခန်းပျို့ကြီးသည် ခမ်းနားလှ၏။ တောင်ငူမင်း၏ စာတော်ရတုများသည် ဆန်းကြယ်လှ၏။ ပေထက် တင်ထားကြ၏။ စာအုပ်ကြီးများ ရိုက်နှိပ် လုပ်ဆောင်ထားကြ၏။ သို့သော် ထိုစာကြီး ပေကြီးများကို လေ့လာကျက်မှတ်သူ လူအနည်းငယ်တို့သာ သိကြ၏။ လူထု လက်သို့ မရောက်ကြချေ။

မိဘမဲ့စာတေလေစာကြမ်းပိုးကလေးများကား လူထု၏ လက်တွင်ရှိကြ၏။ အဖိုးတန်မထားကြသော်လည်း လူထု၏ အချီ အပွေ့ကို ခံကြရ၏။ လူထု၏ အချစ်ကိုခံကြရ၏။ သေးပင်သေး သော်လည်း စာတက့ စာတွင် ဤစာထက်ဘဝကောင်းသောစာ ရှိပါသေးသလား။

=====

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

မြန်မာကဗျာရေးနည်း

အမရပူရပထမ မြို့တည်နန်းတည် ဘိုးတော်မင်းတရား လက်ထက်၊ ညာဏာဘိဝံသ သဒ္ဒမ္မသေနာပတိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇာဂုရု တံဆိပ် နာမံတော်ရှိသော သာသနာပြု ဆရာတော် ဘုရား၏ တပည့် စံကျောင်းဆရာတော်သည်။ “ပိတုန်းပျံဝဲ၊ ဝါးခွဲရင်စေ့၊ ခြင်္သေ့လည်ပြန်” စသော ရေးနည်း ထုံးစံ အပေါင်းကို၊ လောကူပမာ ဆိုသော်၊ အထူးထူးသော ပန်းတို့ သည် ပန်းသီတံချည်နှင့် ကင်းသဖြင့်၊ ဖရိုဖရဲ ရှိဘိသကဲ့သို့ ထို့အတူ ရှေးပညာရှိ ကဝိသူမြတ်တို့ စီကုံးထားခဲ့သော ပိတုန်း ပျံဝဲ၊ ဝါးခွဲရင်စေ့၊ ခြင်္သေ့လည်ပြန်စသော နည်းအပေါင်းတို့ သည်လည်း စာစောင်ဖွဲ့၍ တစ်စုတစ်ရုံးတည်း မရှိလေသည်ကို ပိတုန်းပျံဝဲ၊ ဝါးခွဲရင်စေ့၊ ခြင်္သေ့လည်ပြန် စသော ရေးနည်း ဒူးဂဏန်း၊ ကျေးဂဏန်းစသော ရေးနည်းမျိုး၊ ကဗျာလင်္ကာ ရတုစပ်ဆိုဖွဲ့ချီ၊ ချရာမချရာသောစပ်ဆိုဖွဲ့ချီ ချရိုးနည်းများနှင့် တကွ နည်းအပေါင်းကို စုပေါင်းရှာမှီးသုတ်သင် ပြင်ဆင်၍ နောက်နောင်သော အမျိုးသားတို့အား မငြိုမငြင် ယူငင်မှတ်

သား သိလွယ် စိမ့်သောငှာ စုရုံးထားအပ်သော ရေးနည်းတို့ကို ပြရာပြကြောင်းဟု နိဂုံးစကား ဆိုလျက် လေခန နယာဒိ ဒီပနီ ကျမ်းကို ရေးသားခဲ့လေသည်။

နိဂုံး၌ ရည်ရွယ်ချက်ကိုသာ အပြည့်အစုံဖော်ပြလျက် ကျမ်း ပြီး သက္ကရာဇ် မပြခဲ့သောကြောင့် မည်သည့်နှစ်တွင် ရေးသား သည်ဟု မသိရသော်လည်း ကျမ်းပြုသည့်ခေတ်နှင့် ကျမ်းပြု ဆရာတို့ကိုမူကား ဖော်ပြခဲ့သောကြောင့် ကုန်းဘောင်ခေတ်၊ ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက်၊ စံကျောင်းဆရာတော် ပြုစုခြင်း ဖြစ် ကြောင်းမူကား သိရပေသည်။

ဤကျမ်းမှာ ကဗျာရေးနည်းနိဿရည်းကျမ်းမျိုးပင် ဖြစ်လေ သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ အများတွေ့ရသော ကဗျာရေးနည်း ကျမ်း များမှာ မြန်မာကဗျာ ရေးနည်းကို ပြသည်ဟု ဆိုသော်လည်း ပါဠိဘာသာ၊ သက္က ဋဘာသာ များနှင့် ဆိုင်သော ဆန်းကျမ်း၊ အလင်္ကာကျမ်းများမှလာသော ဂိုဏ်းရွေးနည်း၊ နက္ခတ်ရွေး နည်း၊ ဇာတ်ရွေးနည်း၊ ပဒဝါကျအကျိုးအပြစ် ရှောင်နည်း၊ ဆောင်နည်း၊ ပတျာဖြန့်နည်းစသည်တို့ကို အထူးပြု၍ ပြသပေး လေ့ရှိရာ ယခုကျမ်းမှာမူကား အဆိုပါဆန်းကျမ်း၊ အလင်္ကာ ကျမ်းများမှလာသော နည်းနိဿယများကို အလျှင်းမပြဘဲ မြန်မာ ပြည်ဖြစ်မြန်မာဘာသာ မြန်မာတေး ကဗျာရေးနည်းသက်သက် တို့ကိုသာ ပြသ သဖြင့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု မြန်မာ့တေးကဗျာ၌ လေ့လာ ကျက်စား၊ သုတေသန ရှာမှီး သူတို့အဖို့ အထူး အဖိုး ထိုက်တန်သော ကျမ်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။

ဤကျမ်း၌ပါရှိသော ရေးနည်းတို့ကား အဆိုပါနိဂုံးစကား တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်းပိတုန်းပျံဝဲ၊ ဝါးခွဲရင်စေ့၊ ရင်ခွာ၊

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ငါးပြေတက်သက်၊ သုဝဏ္ဏလိပ်၊ သမဏ္ဍလိပ်၊ ခြင်္သေ့လည်ပြန်၊
 မြွေပွေးတွင်းလူး၊ ခွေးလှေးခုန်၊ နုရည်းစရာခပ်၊ ရာဇမနော်ဟရ၊
 အက္ခရာလှယ်၊ ဝိပရိတ်၊ သတ္တအက္ခရာ၊ သေလအက္ခရာ၊ ဒူး
 ဂဏန်း၊ ကျေးဂဏန်း၊ သကဋ္ဌစိတ္တက္ခရာ၊ နှစ်လွန်းတင်၊ သုံးလွန်း
 တင်စသည်ဖြင့် မြန်မာသက်သက် ရေးသားစပ်ဆိုနည်းများစွာ
 တို့ကိုပြသပေသည်။ ဤနည်းများမှာ ရှေးကမြန်မာအချင်းချင်း
 ဥဏ္ဍိကစားကြသော စာဂုဏ်ရေးနည်းများဖြစ်သည်။ စာလုံး
 အက္ခရာများကို ရှေ့နောက်ပြောင်းပြန် နည်းအမျိုးမျိုးထိုးထွင်း
 ကြံစည် ရေးသားထားသဖြင့် နည်းကိုသိပြီးသောသူ သို့မဟုတ်
 ဉာဏ်ကြီးကြီးနှင့် ရှေ့နောက်မှန်းဆနိုင်သူတို့မှ တတ်နိုင်ပေ
 သည်။ ယခုခေတ်ကုန်သည်များသော်လည်းကောင်း၊ သံတမန်
 များသော် လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသူဖတ်၍ နားမလည် နိုင်အောင်
 လျှို့ဝှက်ရေးသား ကြသော သဘောမျိုး (Code) ဖြစ်ပေသည်။

ပုံအားဖြင့် “ရင်ခွာ” ရေးနည်းတွင် အလယ်အက္ခရာ
 ကစ၍ ရှေ့တစ်လုံး နောက်တစ်လုံးစီတိုးသဖြင့် အဆုံး၌အစ
 သတ်၍ ဖတ်ရလေသည်။

ပုံမှာ

**“သက်မယ်ပါနှင့်မဖက် ဖိရွှေလက်ညွန့် ပျက်ဆက်တော့
 အကယ်”** ၎င်းကိုအထက်နည်းအတိုင်း အဖြောင့်ဖတ်လျှင်။

**“ရွှေဖိလက်ဖက်၊ ညွန့်မပျက်နှင့်။ ဆက်ပါတော့မယ်၊
 အသက်ကယ်”** ဟူ၍ ဖြစ်လာလေသည်။

ဤကျမ်း၌ ထူးခြားသောအချက်မှာ **ပိတုန်းပျံဝဲ၊ ဝါးခွဲ
 ရင်စေ့** စသော ရေးနည်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပုံစံပြစပ်ဆိုသော
 ကဗျာကလေးများ ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဗျာကလေးများမှာ

စိတ်ကူးယဉ်ခြင်း၊ သဘာဝကျခြင်း၊ စပ်ဆိုပုံကျစ်လစ်ပြေပြစ် ခြင်း၊
စကားအသုံးအနှုန်း လှပခြင်းများ၌ ပြိုင်ဘက်ကင်းဟု
ဆိုရမည်လောက် ကောင်းလှပေသည်။

“ရင်စေ့” ရေးနည်း၌

ဖူးရွက်စည်၍၊ မြရည်ဖျန်းဆွတ်၊
ခါသင့်မှတ်သား၊ ရင်ခတ်ဟူသည်၊
ပန်းထူးလည်သည်၊ ပွင့်မည်အစ၊
သည်ကာလ။

“သုဝဏ္ဏလိပ်” ရေးနည်း၌

ပန်ရသော်လည်း၊ တင့်ရည်းခေါက်ရက်၊
သခင်လက်နှင့်၊ စုံမက်မြတ်လေး၊
ကုံး၍ပေးသည်၊ ပျံ့မွှေးကြိုင်ဆုံး၊
ဂမုန်းမဇ္ဇူနယ်ကိုမှ။

“ခွေးလှေးခုန်” ရေးနည်း၌

မဇ္ဇူအဆင်း၊ ရှစ်ရပ်ချင်းမျှ၊
ဝါတွင်းပွင့်မှန်း၊ နတ်တို့ပန်းသည်၊
ဒန်းဖြူထွား။

ဤပန်းဘွဲ့ကလေးများမှာ သဘာဝလည်းကျ၊ စာလည်း လှ၊
အစစတွင် ဆိုဖွယ်မရှိ၊ ကျစ်လစ်လှပေသည်။

ရတုရာသီနှင့် ပတ်သက် ၍လည်း “သမဏ္ဍလိပ်”

ရေးနည်း တွင်-

ဆင်းမြသွင်၊ ကြာတင်ရှည်လျား၊
ရက်များခြားကာ၊ လွမ်းတာဝေထွေ၊

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ဆောင်းနေဖျဖျ၊ မြမြရင်ရွှေ၊

ချမ်းလျက်နေ။

“ရာဇမနော်ဟရ” ရေးနည်းတွင်

ပွင့်ဖူးဆင်၍ ကောင်းကင်မိုးနတ်၊

ရေချမ်းဆွတ်သော်၊ လတ်လတ်လှတင့်၊

ခိုင်လုံးပွင့်သား၊ ပင်မြင့်ခက်ညွတ်

ပန်းဖက်ဆွတ်သည်၊ ပွင့်မှတ်ခါသင့်၊

ပွင့်သည်နှင့်။

“အက္ခရာလှယ်” ရေးနည်းတွင်

ကာလမှန်၍၊ ဟေမာန်ဆောင်းတွင်း၊

ကျဆီးနှင်းနှင့်၊ မိုးကြွင်းဆွတ်ဖျန်း၊

ခါသင့်မှန်းသည်၊ နွယ်ပန်းခွံမြ၊

ပန်းတင့်လှ။

ဤကဗျာကလေးများမှာ၊ စကားမကျယ်၊ တိုတိုတုတ်တုတ်
နှင့် လိုရင်းကိုချုပ်၍ ဆိုသည့်ပြင်၊ အသိခက်သော စကားအသုံး
အနှုန်းများမပါ၊ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖြစ်၍ ကဗျာလှ စာလှ
ကလေးများ ဖြစ်ကြပေသည်။

“ဒူးဂဏန်း” ရေးနည်း၌

ရွှေဖီလက်ဖက်၊ ညွန့်မပျက်နှင့်၊

ဆက်ပါတော့မယ်၊ အသက်ကယ်။

“ကျေးဂဏန်း” ရေးနည်း၌

တောင်ငူသခွား၊ အခွံပါးကို၊

စားပါတော့မည်၊ လှနတ်ရည်။

“ကေဂုဏ်” ဆိုနည်း၌

တတွေးတောတော၊ နတ်ပေလောဟု၊
မိန်းမောလှည့်ကာ၊ ညချမ်းခါဝယ်၊
သဒ္ဒါကြည်လင်၊ စည်သူရှင်ဝယ်၊
ရုပ်သွင်လှထွား၊ ရွှေဘော်များနှင့်၊
ခြောက်ပါးပြစ်ကွေ၊ အသေရေတည့်၊
မရှိစံထင်၊ တို့သခင်သည်၊
အမြင်နွဲ့နီနွဲ့နောင်းသော။

‘ကေဂုဏ်ကြီး’ ဆိုနည်းတွင်း

တလဲ လဲလဲ၊ လလဲ လေလဲ၊
ရက်များကွဲအောင်၊
မယ်သည်မောင်လျှင်၊ ဝေးခေါင်တိုင်းခြေ၊
သူ့ရပ်မြေဝယ်၊ ပရမေရှိန်ပြင်း၊
တို့ရှင်ရင်းနှင့်၊ ပွဲခင်းရန်မာန်၊
ပျောက်လေတန်၏။ မျိုးမွန်ကြင်သူ၊
ကျွန်ုပ်မူကား၊ တရှုဆထက်၊ နောင်ယှဉ်ဘက်ကြောင့်၊
လွမ်းလျက်လွမ်းလွန်၊ လွမ်းလောင်လွမ်းလှ၊
လွမ်းလှည့်စွ။ ။

မြန်မာဘာသာစစ်စစ် နည်းနိဿယများ

ဤကဲ့သို့ မြန်မာတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်သော
တေးကဗျာ၊ လင်္ကာသီဆိုရေးစပ်မှု၌ နိုင်ငံခြားအငွေ့အသက် မဖက်
ဘဲ မြန်မာတို့၏ ဉာဏ်ရည် ဉာဏ်သွား စွမ်းရည်သတ္တိအား
လျော်စွာဖြစ်ပေါ်သော မြန်မာဘာသာစစ်စစ် နည်းနိဿယများ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ကိုပြသဖြင့် အဆိုပါကျမ်းမှာ အဖိုးတန်ရုံ သာမက ထိုကျမ်း၏ စံနမူနာအဖြစ် ပြအပ်သော ကဗျာကလေးများမှာ မြန်မာပီပီ သသ သဘာဝကျလှသဖြင့် ပို၍ အဖိုးထိုက်တန်လာလေသည်။

ထိုကဗျာကလေးများကို မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ် စပ်ဆိုခဲ့သနည်း ဟု စဉ်းစားရန် ရှိပေသည်။ ထိုကျမ်း၌မူ မည်သူဆိုခဲ့သည်ဟု စကား အရိပ်အမြွက်မျှမထွက်ချေ။ ကျမ်းပြုဆရာကပင် ရှေးအ စဉ်အလာ နည်းဟောင်းများကို စုဆောင်းထားခဲ့ပါသည်ဟု ဆိုထားသဖြင့် မြန်မာ့အစဉ်အလာ နည်းဟောင်း များဖြစ်သည် ကို အထူးဆိုဖွယ်မရှိပေ။ သို့သော် ပုံစံအဖြစ် ထုတ်နုတ်၍ ပြခဲ့ သောကဗျာကလေးများမှာ ရှေးကပင်ရှိပြီးလော သို့မဟုတ် ရေး နည်းကို ထင်ရှားစေလို၍ ကျမ်းပြုစံကျောင်းဆရာတော်ပင် စပ် ဆိုခဲ့ သလောဟု တွေးတောရန် ရှိပေသည်။ အင်းဝခေတ်ကပင် ထိုသို့ စီကုံးစပ်ဆိုကြသော အလေ့အထများ ထွန်းကားခဲ့ ကြောင်းကို ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ အကျော်စပ်ဆိုခဲ့သော **“လွမ်းလျက်နေ၍၊ မပြေဗျာပါ လွမ်းခြင်းရာကို၊ မှာလိုက် လျှောက်အံ့”** အစချီသော ပဒုမ္မာကြာဆိုနည်း။ **“မြတ်မျိုးမြင့် မှန်၊ ကြင်ပေတန်၍၊ ရွယ်ရန်ရည်ဆင့်၊ ဆင်းတိုင်းတင့်သား”** အစချီသောပုလဲတစ်တန် သန္တာတစ် တန် ဆို နည်း ။ **“ လွမ်းဘုန်း ကျော်၊ တွေးတော်ချင့်ကောက်၊ နားတော်လျှောက်အံ့”** အစ ချီသော **နဝဘာအင်းဆိုနည်း** များကို ထောက်သဖြင့် ကောင်းစွာ သိရပေသည်။ မည်သည့်ခေတ် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ် များ ဆိုခဲ့သည်ကိုမူကား အတတ်ကေန မဆိုနိုင်တော့ပေ။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ဤကျမ်းနှင့် ဤကဗျာကလေးများသည် မြန်မာစစ်စစ် ယဉ်ကျေးမှုပင် ဖြစ်သောကြောင့် မြန်မာများ ဂုဏ်ယူနိုင်သော ကျမ်းနှင့်ကဗျာများဖြစ်ပေသည်။

စာရေးဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်လိုလျှင်

များမကြာမီက ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ ယဉ်ကျေးမှု ဝန်ကြီးဌာနက ပြည်ထောင်စုယဉ်ကျေးမှု ပြန်လည် တည်ထောင်ရေး၊ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး၊ အားပေးရေး အတွက်၊ သက်ဆိုင်ရာ ပညာရှိကြီး အသီးသီးတို့က နည်းအ နည်းမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ညှိနှိုင်း တိုက်ဆိုင်ပြုပြင် တည်းဖြတ်ပေးချက်အရ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်သော “နိုင်ငံတော်မူ မဟာဂီတ” ပထမ တွဲကို လှန်လှောဖတ်ရှုမိရာ၊ စာမျက်နှာ ၄၈ ပဉ္စမသံဂါယနာ တင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး လက်ထက်၊ ပြင်စည်မင်းသား ရေးသား ဖွဲ့ဆိုသော “တောင်ယံတော မောလေအောင်” အစချီသည့် တောတောင်ဘွဲ့၌-

ငုံကင်းဖူး၊ ထုံသင်းမြူး၊ လေပြည်ညင်း၊ သွင်းသုတ်ခြွေ၊
ဝက်ညှာရွှေငယ်လေ၊ လေညင်းခူး၊ မွှေးမျိုးကြူး။

ဟူသော အပိုဒ်ကို ဖတ်မိရာတွင် “လေညင်းခူး” ဟူသော စကားကိုအထူးသတိပြုမိလေသည်။ တစ်ပုဒ်လုံးမှာ တောတောင် အတွင်းပွင့်စ၊ ဖူးစ၊ ငုံစ၊ ကင်းစဖြစ်သော ပန်းများသည် လေပြည် လေညင်း သွင်းလာရာတွင် ပန်းရနံ့များ အထူးပင် မွှေးကြိုင်နေ သည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။ လေဟူသည်မှာ တိုက်သည်၊ သွင်းသည်၊ ဝှေ့သည်၊ ယမ်းသည်၊ ဆော်သည်၊ ကစားသည်သာ ရှိသည်။ ခူးသည်ဟူ၍ မရှိချေ။ လေသည်ပန်းကိုမခူးနိုင်။ အလွန် ဆုံး အပြင်းအထန်တိုက်ခတ် ဝှေ့ယမ်းသဖြင့် ပန်းပွင့် ကြွေကျ ရုံသာရှိနိုင်ချေမည်။ ခူးဆိုသည်မှာ လက်၊ တံချူစသည်တို့ဖြင့် သာ ခူးနိုင်သည်။ ပန်းခူးသည်။ ထမင်းခူးသည် စသည်ဖြင့်သာ ရှိသည်။ လေသည်ပန်းကို မခူးနိုင်ချေ။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

သို့သော် ထိုစကားသည်ပင် စိတ်ထဲ၌ အစွဲအလမ်းကြီး ဖြစ်နေသည်။ တစ်စုံတစ်ခု တွေးတောနေမိ၏။ ပြင်စည်မင်းသား ကြီးသည် ပန်းကလေးကို လေဝှေ့နေသည်ကိုကြည့်ရင်း ဘာကို မြင်သနည်း။

ဤအကြောင်းနှင့် ဆက်စပ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ငယ်စဉ်က ဖတ်ဖူး သော အကြောင်းအရာတစ်ရပ်ကို သွား၍ သတိရမိ၏။ အင်္ဂလန် ပြည် ဝိတိုရိယ ဘုရင်မကြီးလက်ထက်က အင်္ဂလိပ်အနုပညာ ကြံဆမှုဘက်၌ ထင်ရှား ကျော်စောသော ဂျွန်-ရပ်စကင်း ဆိုသော ဆရာကြီးတစ်ဦးရှိ၏။ ထိုစဉ်က အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့သည် အင်ပိုင်ယာနိုင်ငံကြီးမှ စုပ်ယူရရှိသော အမြတ်အစွန်းများနှင့် အလွန်ချမ်းသာကြွယ်ဝလျက် စိတ်ထင်ရာပြုလုပ် ဖိမ်ခံနေကြ လေသည်။ တိုက်ကြီးတွေဆောက်ကြသည်။ နန်းကြီးတွေတည် ကြသည်။ သံတံတားကြီးတွေ ခင်းကြသည်။ မှန်တံခါး၊ မှန်ဘီရို အိမ်ထောင် ပရိဘောဂတွေ ခမ်းခမ်းနားနား ပြုလုပ်သုံးဆောင် ကြလေသည်။ အားလုံးပင်ကြီးကျယ်ကြသည်။ ငွေကုန်ကြသည်။ သို့သော် သဘောမပေါက်၊ သင့်တင့်လျောက်ပတ်ခြင်း မရှိ အလွန်လျှင် အရပ်ဆိုး၍ နေကြလေသည်။ ဤသို့ဖြစ်နေသည်ကို အထက်ပါဆရာကြီး ရပ်စကင်းနှင့် တကွ ပုဂ္ဂိုလ်အနည်းငယ် တို့မှတစ်ပါး အင်္ဂလန်ပြည်သားများမသိကြချေ။ မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ကောင်းသည်ဟု ထင်နေကြသည်။ ဤသို့သော ဘဝကို ဆရာကြီး ရပ်စကင်းသည် ထုတ်ဖော် ညွှန်ကြား ပြသလေသည်။ ထိုသို့လျှင် ထိုဆရာကြီး၏ ဂုဏ်သတင်းသည် အင်္ဂလန်ပြည် တွင်သာမက ဥရောပတိုက်၊ အမေရိကန်စသည်တို့သို့ပင် ပြန့်နှံ့ ကျော်ကြားသွားလေသည်။

တစ်နေ့သောအခါ ဆရာကြီးသည် အလွန်လှပသော ကွင်းပြင် တစ်ခုကိုကြည့်၍ ပန်းချီပုံတစ်ပုံ ရေးဆွဲခြယ်လှယ်နေလေသည်။ ထိုအချိန်တွင် ကြွယ်ဝချမ်းသာ တန်ခိုး ကြီးမားသော နယ်စားပယ်စား မင်းကတော်ကြီးတစ်ဦးအနီးသို့ ရောက်လာကာ ဆရာကြီး ရေးဆွဲနေသော ပန်းချီကားကို ကြည့်လိုက် ကွင်းပြင်ကို ကြည့်လိုက်လုပ်နေပြီးမှ-

“ဆရာကြီး အခုဆရာကြီး ရေးဆွဲနေတာ ဒီကွင်းပြင်ရဲ့ပုံ မဟုတ်လား။”

“ဟုတ်ပါတယ်။ ဒီကွင်းပြင်ရဲ့ ပုံပါပဲ”

“မတူပါလား”

“ဘာကြောင့်လဲ”

“ကွင်းပြင်ထဲက မြက်ခင်းက အစိမ်း၊ ဆရာကြီးရဲ့ ပုံထဲ မှာတော့ အဝါရောင်ကြီးပါလား”

“မင်းကတော်ကြီး မင်းကတော်ကြီး ပြောတဲ့အတိုင်း ကွင်းပြင်ထဲက မြက်ခင်းဟာ အစိမ်းရောင်မှန်ပါတယ်။ နို့ပေမဲ့ ကျွန်တော်မြင်သလို အဝါရောင်မြင်နိုင်တဲ့ သတ္တိမရှိချင်ဘူးလား” ဟု ပြန်မေးလိုက်မှ မင်းကတော်ကြီးသည် ထပ်၍ မပြောတတ် ဖြစ်ကာ ထွက်သွားလေသည်။

ထိုဆရာကြီးသည် အစိမ်းရောင်ကြီးကို အဝါရောင်မြင်၏။ မည်သည့် မျက်စိမျိုးနှင့် ကြည့်လေသနည်း။

ကျွန်တော် စာရေးဆရာ ဖြစ်ချင်လို့

များမကြာမီက လူငယ်တစ်ယောက်သည် ကျွန်ုပ်ထံလာ ရောက်၍ စာပေစကားပြောရင်း။ ဆရာ့ ကျွန်တော်စာတွေ တော်တော်များများ ဖတ်ခဲ့ပါတယ်။ တော်တော်လည်း လေ့လာခဲ့

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း စာရေးဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်ချင်ပါတယ်။ ဘယ်လိုစာမျိုးကြည့်ရမယ်။ ဘယ်လိုနည်းမျိုးလိုက်နာရ မယ် ဆိုတာ သိပါရစေ” ဟု ပြောလှာရာ ကျွန်ုပ်သည် အထက်ပါ အကြောင်းများကို သွားတွေးမိလေသည်။

စာရေးချင်သည်၊ စာရေးဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်ချင်သည်။ ဘယ်လို နည်းမျိုးရှိသလဲ။

ကျွန်ုပ်လည်း ငယ်စဉ်က ကြုံကြိုက်ရာ ဆရာများကို ဤသို့ ပင်မေးလေသည်။ စာရေးဆရာဖြစ်ချင်လျှင် ဆန်း၊ အလင်္ကာ၊ သဒ္ဒါ၊ အဘိဓာန်၊ ပျို့၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာများကိုကြည့်၊ ရာဇဝင်ကျမ်း၊ အရေးတော်ပုံ ကျမ်းများကိုကြည့်၊ သတ်ပုံသတ်ညွှန်းများကို ကြည့်ဟု ဆုံးမကြလေသည်။ ဆရာများဆုံးမသည့်အတိုင်းလည်း ကြိုးစား၍ ကြည့်လေသည်။ နည်းနာအမျိုးမျိုးတို့ကို တွေ့ရသည်။ ၎င်းတို့ကို ကျက်မှတ်သည်။ သို့သော် မှတ်ထားရုံသာ ရှိသည်။ တေးထပ်တစ်ပုဒ် ဆယ့်ရှစ်ပိုဒ်ရှိရမည်ဆိုသော ဥပဒေသကိုသာ သိရ သည်။ အကယ်ရေးကြစို့ ဆိုသောအခါ တစ်ပုဒ်မျှပင် ဟန်ကျ အောင် မရေးနိုင်သည်ကို တွေ့ရလေသည်။

ကျွန်ုပ်အား သင်ကြားပြသသော ဆရာများမှာ သဘော မမှားချေ။ ထိုထိုကျမ်းများကဆိုသော နည်းဥပဒေသများပင် မှားသလော။ မမှားချေ။ အမှန်မှာ နည်းဥပဒေသများသည် လမ်းပြများသာဖြစ်သည်။ လမ်းကိုသာမှန်အောင် ပြသပေးသည်။ ပြလိုက်သည့်အတိုင်း လမ်းမှန်အောင်၊ လိုရာ ရောက်အောင် သွားနိုင်ရေးကား ကိုယ့်တာဝန် ဖြစ်ချေသည်။ ကိုယ်တိုင်ကသွား တတ်မှ လိုရာရောက်ပေမည်။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာသီလဝံသ၊ ရှင်တေဇောသာရ၊ ရှင်ဥတ္တမကျော်၊ နဝဒေး၊ နတ်ရှင်နောင်၊ ပဒေသရာဇာ၊ စိန္တကျော်သူ၊ ဦးပုည၊ ဆရာဘေ စသော ရှေးဆရာကြီးများ၏ စာများကိုလည်းကောင်း၊ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၊ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာ ဦးမောင်ကြီး၊ ဆရာပီမိုးနင်း စသော ခေတ်ဆရာကြီးများ၏ စာများကိုလည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့ ဖတ်ရှုလိုက်သောအခါ အသွင် အမျိုးမျိုးတို့သည် မြစ်ရေအယဉ် စီးဆင်းသကဲ့သို့ တသွင်သွင် တမီးမီး ပေါ်နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ဤသို့သော အသွင် များကို စကားအရာ တန်ဆာ ဆင်သည်ဟု ဆရာများခေါ်ဆို ကြသည်။ စကားအရာ တန်ဆာဆင်သည်ဟူ၍ ခေါ်ခေါ်၊ ဘယ် ဂုဏ် ဘယ်အရသာနှင့်ပြည့်စုံသည်ဟု ဆိုဆို၊ အမှန်အား ဖြင့်ကား၊ ကျွန်ုပ်တို့စိတ်၌ တစ်ခုပြီး တစ်ခု ပေါ်ပေါက်နေသော အသွင်များပင် ဖြစ်ချေသည်။

ကြည့်တတ်မြင်တတ်ရမည်

ထိုအသွင်များမပေါ်လျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည်ဆန်း၊ အလင်္ကာ၊ သတ်ပုံသတ်ညွှန်း၊ ကဗျာဥပဒေသအပေါင်းတို့ကို မည်မျှလောက် တတ်ကျွမ်းနားလည်စေကာမူတစ်ပုဒ်တစ်ပါဒ်ဖြစ်အောင် ရေးသား နိုင်ကြမည်မဟုတ်ချေ။ ထိုအသွင်မျိုးပေါ်အောင်မကြည့်တတ်လျှင် ပြင်စည်မင်းသား၏ ‘ဝတ်ညှာရွှေငယ်လေ လေညှင်းခူး’ ဆိုသော စာမျိုးမဖြစ်နိုင်ချေ။ ဆရာကြီး ဂျွန်-ရပ်စကင်း မြင်သလို စိမ်း မြသော ကွင်းပြင်တွင် အဝါရောင်ကို မမြင်နိုင်ချေ။

ထို့ကြောင့် စာရေးဆရာတစ်ဦးဖြစ်လိုလျှင် ကြည့်တတ်ဖို့၊ မြင်တတ်ဖို့ လိုသည်။ ဆန်း၊ အလင်္ကာ၊ သဒ္ဒါစသည်တို့မှာ ဆရာရှိသဖြင့် မည်မျှပင်ခက်သည်ဆိုစေကာမူ ကြိုးစားလျှင်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

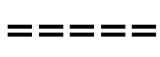
ပေါက်ရောက်နိုင်ပေသည်။ ကြည့်တတ်ဖို့၊ မြင်တတ်ဖို့မူကား ဆရာမရှိချေ။ စာရေးဆရာအဖြစ်သို့ ရောက်ရေး၌ အခက်တကာ တခက်ဆုံး ဖြစ်လေသည်။

မျက်စိနှစ်လုံးရှိလျှင် ကြည့်နိုင်မြင်နိုင်သည်။ လူတိုင်းတွင် မျက်စိ နှစ်လုံးရှိသည်။ လူတိုင်းကြည့်ကြသည်။ မြင်ကြသည်။ သို့သော် လူတိုင်း စာရေးဆရာ မဟုတ်ဟူသော အချက်ကို ထောက်ခြင်းဖြင့် ကြည့်ခြင်း၊ မြင်ခြင်းနှင့်ကြည့်တတ်ခြင်း၊ မြင်တတ် ခြင်းသည် တခြားစီဖြစ်သည်ကို ကောင်းစွာ သိနိုင်ပေသည်။

ဥပမာ၊ ညနေချမ်း နေရီရီတောင်စောင်းကလေးတွင် သစ်ပင် တစ်ပင်ကိုလေပြည်ကလေးဖြူးနေသည်ကိုသာမန်လူတစ်ယောက် မြင်သည်နှင့် စာရေးဆရာတစ်ယောက် မြင်ပုံသည် မတူကြချေ။ စာရေး ဆရာတစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက်လည်း မတူကြချေ။ ထူး၍ မြင်သော စာရေးဆရာထံမှ ထူးခြားသောစာ၊ ထူးခြားသော အသွင်များ ထွက်လာလေသည်။

နန်းတွင်းသူတစ်ယောက်ကိုတောင်ငူစာဆိုမင်း နတ်ရှင်နောင် မြင်ပုံနှင့် သာမန်အခြားမင်းသားများ မြင်ပုံမတူချေ။ နတ်ရှင် နောင်နှင့် ပဒေသရာဇာတို့၏ မြင်ပုံချင်းလည်း မတူချေ။

ထို့ကြောင့် စာရေးဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်လိုလျှင် စာတတ် ရုံသာမဟုတ်၊ မြင်တတ်ရမည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။ စာတတ်ရုံ မျှဖြင့် စာရေးဆရာ မဖြစ်၊ စာတတ်သာ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

တပေါင်းမင်းလွင်

“ဘကြီးနေကောင်းရဲ့လား”

“အေး မကောင်းတစ်ချက် ကောင်းတစ်ချက်ဆိုပါတော့ကွာ”

“ဘကြီး တပေါင်းလ နီးလာပြန်ပြီနော်”

“အေးနီးလာပြန်ပြီ သစ်ရွက်ကလေးတွေ ကြွေစပြုပကော”

“လွမ်းစရာကြီးနော်”

“လွမ်းစရာကြီးပေါ့ကွာ။ လွမ်းစရာကြီး။ အေး မင်းတို့လို ငါတို့လို သားလွမ်း၊ မယားလွမ်းနဲ့ လောကကြီးက မခွဲနိုင် မခွာရက် ဖြစ်နေကြတဲ့လူသားတွေမဆိုထားနဲ့ ငါတို့မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးတောင် တပေါင်းရောက်တော့ ကာဠုဒါယီ မထေရ်မြတ်ရဲ့ လျှောက်ထားချက်နဲ့ နှမတော် မယ်ယသော်တို့၊ သားတော် ရာဟုလာတို့၊ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနတို့ ရှိတဲ့ ကပိလဝတ်နေပြည်တော်ကို ပြန်လည်ကြွချီတော်မူပြီး ဆွေတော် မျိုးတော်တွေနဲ့ တွေ့တော်မူတယ်။ အေး ပြန်ပြောင်းပြီး တွေး ကြည့်လိုက်ကြမယ်ဆိုယင် လွမ်းစရာကြီးပေါ့ကွာ

ပေါ်လုပေါ်လု၊ ညွန့်သက်နုနှင့်၊ ရတုသာထွေ၊ နွေ ကားရောက်ပြီး၊ ဆောင်းအမြီးဟု၊ ခရီးလမ်းလျှင်၊ ခက် ချင်းယှဉ်သား၊ ပင်စဉ်ဖြူးဖြူး၊ ရိပ်စက်ကူး၍၊ ငုံဖူးစီစို့၊ တချို့ကားပွင့်၊ ကင်းနှင့်မညံ၊ မီးလှုံသဖွယ်၊ ဝင်းဝင်း ကယ်မျှ၊ မြိုင်လယ်ရဲရဲ၊ အခဲခဲတိ၊ တောထဲစုံကောင်း၊ ပန်းအပေါင်းနှင့်၊ ရွက်ဟောင်းပင်အောက်၊ ဖူးညွှာငုံ လူလူ၊ ထွက်စပြုလျက်၊ ပျံ့ကြူအေးအေး၊ လေညှင်း သွေးသော်၊ မွှေးမွှေးရဂုံ၊ သင်းနံ့ထုံသို့၊ ပြောစုံခန့်ချိုး၊ ပွင့်ရောင် ဖုံးသည့် တောလုံးညွန့်သစ် လှန်ပြီတည်း။ ။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အဲဒါက မြတ်စွာဘုရားသခင် ကပိလဝတ် နေပြည်တော်သို့ ကြွချီတော်မူတော့ လမ်းခရီး တောစခန်းမှာ မြင်တော်မူရတဲ့ တပေါင်းလ ရုပ်ပုံကလေးကွဲ့။ ခုကာလ မင်းတို့ အခေါ်တော့ ‘စာပန်းချီ’ ဆိုတာပေါ့ကွယ်။ အင်းဝဘုရင် ရွှေနန်းကြော့ရှင် လက်ထက်က ရှင်အုန်းညိုရဲ့ ‘ဂါထာ ခြောက်ဆယ်ပျို့’ ထွက် တပေါင်းလအခြယ်အလှယ်ကလေးပေါ့ကွယ်။ ရတနာသုံး ပါးရဲ့ အရိပ်အာဝါသဆိုတာ အင်မတန်အေးသကွဲ့။ မြတ်စွာ ဘုရားသခင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်က ကပိလဝတ်နေပြည်တော်အထိ ယူဇနာ ၆၀ ခရီးကို တစ်နေ့တစ်ယူဇနာ ဒေသစာရီ ကြွချီတော် မူတော့ တောလည်းတောအလိုက်၊ မြေလည်းမြေအလိုက်၊ ရေလည်း ရေအလိုက် ဖူးမြော်ကြတယ်။ ပန်းတွေ၊ သစ်ပင်တွေ၊ သားရဲ သမင်တွေကလဲ ရှိခိုးပူဇော်ကြတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ အချင်းချင်း ရန်ဘက်ဖြစ်တဲ့ အကောင်တွေလည်းပါတယ်။ သို့သော်လည်း ဘုရား ကြွလာပြီဆိုတော့ ရန်မာန်တွေ ပြေပျောက်ပြီး

တဆွေတဆွေ၊ ပေါင်း၍နေလျက်၊ ပရမေလူ့ထိပ်၊
 ရောင်လျှံချိပ်သား၊ ဘုန်းရိပ်ထွန်းတင်၊ ဘုရားရှင်ကို၊
 မမြင်စဘူး၊ ပျော့ပျော့မူးမျှ၊ နဖူးမြေဆိုက်၊ နောက်တော်
 လိုက်၍၊ စရိုက်ဘာသာ၊ သားတကာတို့၊ လှူရှာမသီး၊
 အဖိုးဖိုးလျှင် မြေကြီးကော်ရော်၊ ပူဇော်မစဲ၊ ရွက်ကာ
 ကြလျက်၊ ရဲရဲတံ့တံ့၊ ဝံ့ဝံ့စားစား၊ ရှေ့တော်ပါးဝယ်၊
 ဦးနားစွင့်စွင့်၊ ငွါးငွါးမြင့်၍၊ ဆင့်ဆင့်တကဲ၊ မှီယှဉ်
 တွဲလျက်၊ မလွဲရန်ပင်၊ အစာမြင်လည်း၊ ကြည်လင်နှလုံး၊
 သီတင်းသုံးဟု၊ ကောင်းထုံးဝင်ဝင်၊ ဖြစ်ပါကျင်သား၊
 သမင်နှင့်ကျား၊ ဖားနှင့်ကားမြေ၊ ဝံရွှေနှင့်ကြို့၊ ရန်ဖို့
 မဝေး၊ ခွေးနှင့်ကား ယုန်၊ ငြိုးဟုန်မပျက်၊ ကြောင်နှင့်

ကြွက်တို့ ရန်ဘက်ခြင်သော်၊ ဆင်ကိုတွေ့လည်း၊ တမြေ
ညီလွန်း၊ မိတ်ခင်ပွန်းသို့ ထိပ်ပန်းရတနာ၊ သုံးလှူချာကို၊
ကရုဏာ လွမ်းဖိတ်၊ မေတ္တာစိတ်ကြောင့်၊ ဆိတ်ဆိတ် မလှုပ်၊
လောဘချုပ်၍ တစ်အုပ်တထွေ၊ စည်းဝေး နေသည်။
ချစ်ဆွေညှာတောင့် ညှာတာတည်း။

အဲသည်လို ဘုရားရှေ့တော်မှာ ရန်မာန်တွေပြေပြီး အတူ
တကွ ရှိခိုးပူဇော်ကြတယ်။ အေးအေး ဒါကတော့ ‘ဂါထာ
ခြောက်ဆယ်ပျို့’နဲ့ ဆက်ပြီး စကားစပ်မိလို့ ပြောတာ
တပေါင်းလအလွမ်းဆိုတာ တစ်ယောက် တစ်မျိုးကွဲ။ တပေါင်းလ
ရောက်တော့ လွမ်းကြတာက မတူကြဘူး။ တို့ပညာရှိကြီးတွေ
ကြည့်ကွယ်။ ရှင်မဟာသီလဝံသတဲ့၊ ရှင်အုန်းညိုတဲ့၊ ရှင်တေဇော
သာရတဲ့၊ နဝဒေးကြီးတဲ့၊ နတ်ရှင်နောင်တဲ့၊ စိန္တကျော်သူတဲ့၊
တွင်းသင်းမင်းကြီးတဲ့၊ စာဆိုတော် ဦးမင်းတဲ့၊ ဦးပုညတဲ့၊ ဆရာ
ဘေတဲ့ ပညာရှင်ကြီးတွေ ထားခဲ့တဲ့ ပေါင်းစာတွေကြည့်ရင်
လွမ်းကြပုံချင်းမတူကြဘူးကွဲ။ တစ်ယောက်တစ်မျိုးစီပဲ။

ဟော ကြည့်စမ်း နဝဒေးကြီးက-

နွေရောက်လုပြီ၊ ဆောင်းရာသီက၊ ကြွချီတားတား၊ စက်
ရထားလျှင်၊ အသွားဖင့်ဆိုင်း၊ မြောက်ယံခိုင်းသော်၊ စစ်ကိုင်း
တောင်ထွတ်၊ နွေတုလွတ်သို့၊ နေနတ်ဘုန်းစည်၊
စိတ်တော်ကြည်၍ ကြွမည် ခန့်ရန်၊ အသင့်ဖန်က၊
ချိန်တန်ခံ့စဉ်၊ ယနေ့ ညဉ့်နိုက်၊ လျဉ်းလျဉ်း ချမ်းချက်၊
မထွက်နေရောင်၊ သန်းကောင်မက၊ မိုးသောက်ထဝယ်၊
မြမြပျံဖြည်း၊ တစ်ခွန်းတည်းနှင့်၊ ဖြုတ်ခြည်းလန်ကြား၊
နောင်တို့အားကို၊ ဝမ်းပါးဖွယ်ထို၊ ရှိစေလို၍၊ သံချို
သာမော၊ ဖော်မနှောသည်။ ။ ဥဩသို့ စင်ကျူးဘိသည်။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အေး ကဗျာဉာဏ်ကြီးကျယ်ပေ့ကွယ်။ ရှေးဆရာကြီးများဟာ လွမ်းတာကလေးလွမ်းရုံမဟုတ်ဘူးကွဲ့။ စာပန်းချီကလေးခြယ်ရုံ မဟုတ်ဘူးကွဲ့။ တကယ့်ပညာရှိဂုဏ်မြောက်အောင် ရေးကြ သကွယ်။ စကားဥပဒေ၊ စာဥပဒေတယ်ပြီး သေခွေသိပ်သည်း ကြတယ်။ “ကြွမည်ခန့်ရန်၊ အသင့် ဖန်ကာ၊ ချိန်တန်ငံ့စဉ်” ဆိုတဲ့ အပိုဒ်မှ “ခန့်ရန်” ဆိုတဲ့ စကားကိုမှတ်ကွဲ့။ ‘ရန်’ဆိုတာ သေး သေးမတင်ဘူး။ နသတ်တယ်။ ‘ရန်’ဆိုတဲ့စကားဟာ ‘ရည်ရွယ် တယ်’ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ရှိတယ်။ အိမ်ရှေ့မင်းကို ‘နန်းရန်’သုံးမဲ့ ငွေကို‘ရန်ပုံငွေ’တဲ့။ တစ်စုံတစ်ခုလုပ်ဖို့ရည်ရွယ်ပြီး ပြင်ဆင်တာကို ‘ခန့်ရန်’တဲ့ကွဲ့။ ပြီးတော့ “မထွက်နေရောင်၊ သန်းကောင်မကာ၊ မိုးသောက် ထဝယ်”ဆိုတဲ့ အပိုဒ်မှာ ‘သန်ကောင်’ဆိုတဲ့ ဝိသဇ္ဇနီမထိုးဘဲ ရေးနည်းကို သတိထားကွဲ့၊ ယခုကာလတော့ ‘သန်းခေါင်’ လို့ ရေးထုံးထွင်နေပြီ။ အေး အေးကဗျာ ပါရဂူ- ဝေါဟာရပါရဂူတွေကိုးကွဲ့။ ကောင်းပါပေတယ့် ဟောကြည့်အုံး

သရစ်သာထူးတော့တယ်၊ ချစ်ကျူးဆွေမဲ့တို့၊ ခွေခွေရာ။ ။
 ရတုငယ်လှိုက်ပြေ၊ ညွန့်ကိုက်ကယ် ဝေသည်။ ဝါရွှေ
 မောင်းရင့်၊ နှာမောင်းလည်း တင့်ချိန်မို့၊ ခြယ်ဆင့်လှိုင်ပို၊
 မြိုင်တခိုဝယ်၊ လေချိုညင်းကြည်၊ ပျံ့သင်းပဲ လည်
 တော့တယ်၊ နွေသည်လ၊ ခိုက်တာကို၊ သိုက်မဟာလှိုခို
 ကြွေးတယ်နှင့်၊ ငှက်ကျေး သဘင်ဘွဲ့မှာ၊ ကျူးနွဲ့ ချိုသာ
 အဲဒါက မင်းတို့စာပေသမိုင်းမှာ လေးချိုးကြီး ဘိုးအေလို

ထင်ရှားတဲ့ စာဆိုတော် ဦးမင်းရဲ့ လက်ရာပေါ့။ ‘ဘက်မနှုန်း သာဘု’အစချီတဲ့လေးချိုးကြီးတစ်ပုဒ်အတွက် ‘မင်းထင်သက်

ရှည်’ ဘွဲ့ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ့ကွာ။ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးရလောက်အောင် ပညာရဲရင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးပေပဲ။ အေးအေးတပေါင်းလရာသီ ရောက်မှဖြင့် ဘုရားမှအစရှိရှိသမျှ သတ္တဝါ တွေ ကိုယ့်အလွမ်းနဲ့ ကိုယ်လွမ်းကြတာပဲကွ။ မင်းတို့ခေတ်အလိုက် မင်းတို့လည်း လွမ်းကြပေမပေါ့။ ငါ့ခေတ်က ငါလည်းလွမ်းဖူးတာပဲဟိုရှေး ရှေးက ငါက အသက် ၂၀ သားအရွယ် ယောင်ထုံးကလေး တကြော့ကြော့နဲ့ပေါ့။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်ခဲ့ပြီး။ လွမ်းမယ်က ၁၈ နှစ်သမီးကလေးကွဲ့။ ဗျာပါဆံကလေးတဝဲဝဲနဲ့။ လှသဟေ့ လှသဟေ့။ ဟောဟိုအပင်က တမာရွက်နုကလေး လှသလို လှသကွာ။ သူ့နာမည် ကလေးက လွမ်းမယ်တဲ့အေး လွမ်းသဟဲ့။

“ဘကြီး လွမ်းမယ်နဲ့ ဘယ်လိုဖြစ်ကြတာလဲ။”

“အေးနောက်ဆုံးတစ်နေ့ကြတော့လွမ်းမယ်ဆိုတဲ့အတိုင်း လွမ်းရတာပေါ့ကွာ။ ငါအသက် ၂၀ သားကွ၊ သူက ၁၈ နှစ် သမီး၊ အေးအေး အဲဒါကတော့ ငါ့အလွမ်းကွာ၊ စာမဖွဲ့ လောက်ပါဘူး။ ရှိစေတော့ ရှိစေတော့။”

ဘကြီးသက်ရှည်သည် စကားရပ်သွား၏။ သို့သော်တမာ ရွက်နု ကလေးများကို ငေးမောကြည့်နေသော ဘကြီး၏ မျက်လုံး၌ ဝဲနေသော မျက်ရည်များသည် နှုတ်ကစီကာ ပတ် ကုံး ပြောသည်ထက် အဓိပ္ပာယ် ပေါ်လွင်လျက်ရှိ၏။ ဤကား ပျိုပျိုရွယ်ရွယ် အသက် ၂၀ အရွယ်များကိုလည်း ချမ်းသာ မပေး။ လူ့ဘဝကို နုတ်ဆက်ကာနီး ရှစ်ဆယ်ကျော် အဘိုးအို၊ အမယ်အိုများကိုလည်း ချမ်းသာမပေး၊ အလွမ်းဇာတ်ကလေး တွေ လုံ့လုံ့ တက်၍ မျက်ရည်ကလေးများ ဝဲစေတတ်သော တပေါင်းလ၏ အကြောင်းတည်း။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စာပန်းချီ

တစ်ကျမ်း၊တစ်အုပ်၊တစ်ပုဒ်၊တစ်စောင် မည်လောက်အောင်
 ရေးသားထားခဲ့သော စာများသည်၊ ပေထဲ ပုရပိုက်ထဲတွင်
 တိမ်မြုပ်နေသည်တိုင်အောင်၊ ပျောက်ကွယ်မသွားတတ်သော်
 လည်း၊ တစ်စောင်တစ်ဖွဲ့မဟုတ်သောစာတိုစာစကလေးများကား
 ပျောက်ကွယ် လွယ်တတ်လေသည်။ သို့သော် နောင်လာ
 နောက်သားတို့အတွက် ကံကောင်းထောက်မသဖြင့် တစ်ခါတစ်ရံ
 တောအုံ ချုံကြား၌ ပုန်းအောင်းနေသော ယုန်ကလေးများကို
 တွေ့ရသကဲ့သို့ စုတ်ပဲ့ ပြတ်သတ်၊ မည်သူမျှ ဂရုမစိုက်၊ နောက်
 တစ်ကြိမ် နေရာရွေ့လျှင် အမှိုက်ပုံသို့ရောက်သာ ရှိတော့သော
 အဟောင်း အမင်းများ အကြား၌ သွား၍ တွေ့ရတတ်လေသည်။

ရွှေပဟိုရ်စည်သံများ၊ မကြားရကြာချေပြီ။ လေးလ
 ရာသီ။ ။ တိုင်းဌာနီ၊ မဟုတ်ကယ်ပါပြီမို့၊ ကြက်သံကို
 ပဟိုရ်ပြုရတယ်၊ တောသူရွာမို့။ ။

ဟူသော နှစ်ဆစ်ချိုးကလေးကိုသော်လည်းကောင်း။
 စံပယ်တဲ့ လေးရံ၊ မကြီးကွယ်မပန်ထိုက်တယ်။ ။
 ပန်းပြတ်ခိုက်ကြုံ။ ။ အပွင့်ရယ်ကုန်၊ အငုံဖြင့် ကျန်ပါ
 သေး။ ။ ပန်ချင်သူတို့မေလေးရယ်၊ ခေါင်းဖြီးခဲ့
 လေး။ ။ ဟူသော လေးဆစ်ချိုးကိုသော်လည်းကောင်း။

ယခုတိုင် လူတိုင်းပင် ကြားဖူး ဆိုဖူး ကြပေသည်။ တိုတို
 တုတ်တုတ်နှင့် ကောင်းလှပါပေသည်။ ပဟိုရ်စည်သံများလို
 နားဝင်ချိုလျက် စံပယ်ပွင့်ကလေးလို လှပပေသည်။ သို့သော်
 မည် သည့်ပုဂ္ဂိုလ် ဖန်တီးခဲ့သော စာပန်းချီ ကလေးများဖြစ်သည်

ကိုကား အမှိုက်ပုံထဲသို့ ရောက်လှ နီးနီးဖြစ်နေသော စာအုပ်စုတ်
ကလေး တစ်အုပ်ကို မတွေ့မီ၊ မကောက်မီ၊ မကြည့်မီပါက၊ သိရ
တော့မည် မဟုတ်တော့ချေ။

ထို့ပြင်ရှိသေး၏။

ရွှေခုံသာခေါက်ကိုလှ၊ ကျောက်ပေါ်မှာတင်။ ။

စက်ခန်းခွင်မှာတွဲ အသာသွေး၊ ပိန်းရိုက်လို့လေး။

ပန်းတွေနှင့်ဝေ၊ ရွှေလရယ် သာပါပေတွဲ၊ အို

ခုတင်ကြီးမှာ စောင်းတီးလို့လေး။

ယခုခေတ်ကာလ အနောက်နိုင်ငံပါရစ်၊ လန်ဒန်မှလာသော
ရေမွှေး၊ ပေါင်ဒါ၊ နှုတ်ခမ်းဆိုးဆေး၊ လက်သည်းဆိုး
ဆေးကို သုံးနေကြသူတို့ အဖို့မှာ ပထမအပိုဒ်ကလေးကို
နားလည်ရန် ခဲယဉ်းကောင်း ခဲယဉ်းပေလိမ့်မည်။ သို့သော်
ထိုစာတို စာစကလေးများကို ဖတ်လိုက်ရလျှင် လွန်ခဲ့သည့်
နှစ်ပေါင်းရှစ်တယ်၊ တစ်ရာကျော် ကျွန်ုပ်တို့ အဘိုးအဘွားများ
လက်ထက်က သူ့ခေတ်နှင့်သူ ‘စတိုင်ကျ’ခဲပုံများကို သွား၍
မြင်ရပေသည်။

ဤတိုလီမိုလီ စာပန်းချီ၊ စာဓာတ်ပုံ ကလေးများကို ဖန်တီး
ခဲ့သူမှာ၊ မန္တလေးအရိုးအိုး မောင်မောင်ဆင်ဖြစ်သည်။ မောင်
မောင်ဆင်ရေးသော မယ်ဘွဲ့၊ မောင်ဘွဲ့ တေးကဗျာများကို
‘တေးမဟာတော်ဝင်အဆန်း’ ဟု ခေါင်းစည်းတပ်လျက်
၁၂၅၂ ခုနှစ်တွင် ဥက္ကလာပစာပုံနှိပ်တိုက်က စာတစ်အုပ် ပြုလုပ်၍
ပုံနှိပ်ဖူးလေသည်။

ရှေးက လူများသည် ကဗျာကိုအမြဲ လေ့ကျင့်ရေးသားကြ
သည်။ အကြောင်းတစ်ခုခုပေါ်လျှင် သုံးထပ်နဘောဖြင့် ချက်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

တစ်ဖြုတ် သီဆိုတတ် ကြသည်။ ထိုသို့ သီဆိုကြသည်ကိုလည်း မပျောက်မပျက်စေရအောင်၊ စုဆောင်း၍ မှန်သားထားတတ် ကြလေသည်။ အချို့စာအုပ်ပြု၍ ပုံနှိပ်ထားကြသည်။

၁၂၅၁ ခုနှစ်၊ ဆရာဖူးရေး၍ ရန်ကုန်မြို့ သံတော်ဆင့် စက်ပုံနှိပ်တိုက်က ရိုက်နှိပ်သော ‘ထိပ်စုဘုရားကလေးချင်း’ ခေါ် ကဗျာစုစာတစ်အုပ် မှာ အထက်ပါစာအုပ်မျိုး ဖြစ်ပေ သည်။ အောက်ပါ နာမည်ကျော် သဘင် ပညာသည်ကြီးများ သီဆိုဖူးသည့်ကဗျာကလေးများကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့၏။

ဆရာဦးပါတူ

ရွှေလမှုန်မှုန်၊ ပန်းရုံစ ဆီက၊ ခေါင်းမြီးခြုံကာ၊
လူပုံပြပါလို့၊ ညညကိုတဲ့ အချိန်မတော်၊ ချိုးမှုတ်လို့
ခေါ်။ ။ ဘယ့်နွယ်ကြံလို့၊ ဗျာဆံဝိုက်ကယ်၊ ဆင်းလိုက်
ရမယ်။

အထက်ပါ ဦးပါတူ ဆိုသော သီချင်းကလေးနှင့် မရှေး မနှောင်းပင် နောက်ဆရာတစ်ဦးကချဲ့ထွင် ကွန့်မွန်းလိုက်သည်ကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရလေသည်။

ရွှေလမှုန်မှုန်၊ ပန်းခြုံဝဆီက ပုဆိုးခြုံကာ လူပုံပြပါလို့၊
ခွန်းသလျက် သံတကြော်ကြော် ချိုးမှုတ်လို့ ခေါ်တယ်
လေလေ။ ။ မိခင် ဖခင် အုပ်ပါလို့ ကျဉ်းကြပ်တယ်
ကျဉ်းကြပ်တယ်။ မောင်တွေ မောင်တွေ အုပ်ပါလို့
စိတ်ရှုပ်တယ် စိတ်ရှုပ်တယ်။ ။ ဘယ့်နဲ့ကြံလို့ ဗျာဆံ
ဝိုက်ကယ်၊ ဆင်းလိုက်ရ လိုက်ရမယ်။

ဆရာလှိုက်

ချစ်စို့ကွယ်တဲ့ ကြိုက်စို့ကွယ်။ ။ကမ္ဘာမှာ မြေဇာ
တုံးအောင်၊ မုန်းနိုင်ဘူးလေး။ ။မောင့် သက်ဝေ
လှခေါင်ကြူးငယ်၊ စူးစေ့စိန္တေ။ ။စုံမက်သူမောင့်နဖူး
ညှင်းဘယ်ကကူး။

ဆရာဦးသာဇံ

ရွှေလမှာယုန်ဝပ်ပါလို့၊ ဆန်ဖွပ်ပါတဲ့အဘိုးအို။ ။
ကလေးကိုအငိုတိတ်အောင်၊ အရိပ်တွေအရောင်ပြတယ်၊
ဖိုးလနတ်သား။

ဇာတ်မင်းသားပုံမောင်ကြီး

စံပယ်တင် ရွှေမင်မဲ့ရယ်နှင့်၊ ဖြူဖြူနွဲ့ကိုတဲ့ မောင်
စိတ်ထင်။ ။ပါးပြင်မှာ ဝက်ခြံပုန်းကို ထုံးတို့လို့ယဉ်။

မင်းသမီးကိုအောင်တိုး

စုံကန္တာနေပူကြီးဝယ်၊ ဘယ်ထီးကိုမှ ပျိုမဆောင်။ ။
မြိုင်လယ်ကစလူဖက်ကို၊ ရွှေလက်တော်ကိုင်ကာချိုးလို့၊
မိုးကာလှည့်မောင်။

မင်းသမီးကိုချင်းတောင်

ရွှေချိုးလေဖြူရယ်က၊ ကူသံတဲ့သာသာ၊ လင်းပြာလေ
ချိုးမင်း။ ။ တောင်ရှက်ကာ ပင်ထက်မှာ၊ မြူးပျော်
ကြရွာ။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ဆရာမွန်းကြီး

ဗျာပါဆံက တစ်ခက် နှစ်ခက်၊ မြဘယက်က တစ်သွယ် နှစ်သွယ်။ ။ သုံးတောင်ပြည့် ခန်းသာလယ်၊ မောင်ကြံ ရွယ်တဲ့ စံပယ်ကုံးရယ်၊ မင်းဘယ်သို့တုန်း။

ဤသီချင်းကလေးများကို ဖတ်ရလျှင်၊ ရိုးလည်းရိုး၏။ ဆန်းလည်း ဆန်း၏။ ယခုလက်ရှိ ကျွန်ုပ်တို့ခေတ်အကြိုက်နှင့် မတိုက်ဆိုင်စေမိကာမူ၊ သူ့ခေတ်က သူ့ဆိုင်ရာ ပြုပြင်ထားခဲ့သောခေတ်ဟောင်းလူတို့၏ စိတ်နေ စိတ်ထားကို ထင်ရှားစွာ ပြသသည့် အမူအရာကလေးများ ဖြစ်သောကြောင့် ဟောင်းပင် ဟောင်းသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ မပစ်ရက်မစွန့်နိုင်သော ရတနာကလေးများ ဖြစ်ပေသတည်း။

=====

စာဆိုခဲ့ဖူးပါ၏

မကြာမီကမိတ်ဆွေတစ်ယောက်နှင့်လမ်းတွင်တွေ့၏။ ‘ဆရာကျွန်တော်တို့ နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်းကျင်းပမြဲအတိုင်း စာဆိုတော်နေ့ကို ကျင်းပဖို့ စိုင်းပြင်းနေကြပါတယ်။ စာဆိုတော်နေ့အတွက် ဆရာကော ဘာများ ဆောင်ရွက်ဦးမလဲ’ ဟု မေး၏။

စာဆိုတော်နေ့အတွက် ဘာဆောင်ရွက်ရမည်ကိုကားမသိ။ စာဆိုတော်နေ့ဆိုသည်သော စကားကို ကြားလိုက် မိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်၊ စာဆိုလိုသော ဆန္ဒများသည် စိတ်တွင်း၌ တစ်လျှမ်းလျှမ်းတက်ကြွလာလေသည်။

စာဆိုသည် စာဖွဲ့သည်ဆိုသည်မှာ ဗလာသက်သက်ဆိုချင်ရာ ကောက်ဆို၍မရ၊ ဖွဲ့ဆိုစရာ အကြောင်း ဝတ္ထုရှာရ၏။ သစ်ရွက်ကလေးများ ဖွဲ့ဆိုရကောင်းမည်လားဟု မနီးမဝေး ပိန္နဲပင်ကို လှမ်းကြည့်မိ၏။ စောစောက ဆိတ်စာ ရှာသော ကုလားက တက်ခုတ်သွား၍ နတ်နေကိုင်းအဖျားတွင် သုံးလေးရွက်သာ ကျိုးတိုးကျဲတဲ ကျန်နေသည်ကို တွေ့ရ၍ စိတ်ပျက်သွား၏။ ထိုအတွင်းအပျိုကလေး တစ်ယောက် လမ်းလျှောက်လာသည်ကို မြင်ရသဖြင့် ဝမ်းသာသွား၏။ ဆရာတော်ရှင်တေဇာသာရ နေမိဘုံခန်း ဘရဏီ နတ်သမီးကိုဖွဲ့သလို၊ တံဆိပ်ဝန်ဦးရွှေခြည်ရေးသည့် ငွေတောင်ရကန်၊ မွေနှမ်းရကန်တို့လို အားရပါးရ ဖွဲ့လိုက်မည်ဟု ကြိတ်ခဲထားလိုက်၏။ ‘ကောင်းခြောက်ဆယ့်လေးရပ်’ နှင့် ချီလိုက်ရ ကောင်းမည်လား၊ ‘တော်လေးဝ’ နှင့် ချီလိုက်ရကောင်းမည်လားဟု တတ်သမျှ မှတ်သမျှ အကောင်းဆုံး၊ အနုဆုံး၊ အယဉ်ဆုံးထိပ်တန်းမှ စာလုံးများကို

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

နှုတ်ခမ်းဖျားတွင် တင်၍တင်၍ စမ်းသပ်နေမိ၏။ သို့သော် အနီးသို့ ရောက်သောအခါ တင်ကောက်ကောက် အသားမဲမဲ နုတ်ခမ်းနီဆိုးပြီး၊ နောက်စေ့အထက် ဖွတ်ပြီးခွေအကြား ရစ်ပွန် မဲမဲကြီးထိုးထားသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် နှုတ်ခမ်း ဖျားတွင် ဝဲနေသော စာလုံးကလေးများသည် စာသူငယ်အုပ်ထဲ ခဲပစ်၍ သွင်းလိုက်သကဲ့သို့ ဟုန်းခနဲ ထပျံသွားကြသောကြောင့် လက်လျှော့လိုက်ရ၏။

သဘာဝဖြင့် စာဆိုရန် အချိန်မဟုတ်သေး၊ အာဂမနှင့် လှည့်၍ ကြံဦးမှဖြစ်မည်ဟု ကြံမိ၏။

“ကွန့်ကွန့်သာ ထူးတော့တယ်။ ညွန့်ဖူးစုံခွင်မှာ၊ ထုံသင်ရွှေဝတ်ကာ။ လေညွတ်ရာ လှိုင်ချိုလျှင်။ မြိုင်တစ်ခု ဆင်သ-လို့၊ သွင်သချိန်”။

စသည်ဖြင့် ရှေးလေးချိုးကြီးများ ဘိုးအေ စာဆိုတော် ဦးမင်းချီသလို ခုံခုံထည်ထည်နှင့် စိန်တုံး ပတ္တမြားတုံးကြီးများကို စီတန်းထားသကဲ့သို့ ဆိုလိုက်ရ ကောင်းမည်လားဟု တွေးမိ၏။ သို့သော် ဦးမင်းကား ဦးမင်းဖြစ်၏။ မြန်မာ အဘိဓာန်ကြီး တစ်စောင်လုံး (အ) အစ (အံ့)အဆုံး တစ်လုံးမကျန် မွေနှောက်၍ အခန့်ဆုံး၊ အထည်ဆုံး၊ အကြီးဆုံး စကားလုံးများကို ရှာဖွေ၍ သုံးသော်လည်း မောရုံသာ ရှိမည်။ ဦးမင်း၏ ခြေဖျားမျှ မှီမည်မဟုတ်။ လေးဖက်ထောက်တတ်ရုံနှင့် ဆင်ပြောင်ကြီးကို ဟောက်မိသော ဖားသူငယ်ကဲ့သို့သာ ဖြစ်မည်ဟု တွေးကာ စရုံမျှပင် မစဝံ့ဖြစ်ပေ၏။

ဖားစကားစပ်မိ၍ တောဘွဲ့၊ တောင်ဘွဲ့၊ ထီးဘွဲ့၊ နန်းဘွဲ့ ကြီးများကို အသာထား၍ ကိုယ့်အဆင့်အတန်းမှီရာ ဆိုရသည်

ရိုစေတော့ ဆိုလိုက် ဦးမည်ဟု ခါးတောင်းကြိုက်မိ၏။ သို့သော်
ဖားကို မည်သို့ ဖွဲ့မည်နည်း။

ဖားတင်္ဂါ၊ မှန်ရာရွှေနှုတ်က၊ ခွန်းထုတ်စေသား။ ။
လှမတူ၊ တ-သူ ကေန်ရောက်မှာဖြင့်။ ပြောင်မြောက်
ပေဒင်ပိုင်ငဲ့၊ စံအိုင်ကိုစိန်နှင့် ဖွန်းပါ့မယ်၊ ခွန်းကြူပါ့ဖား။

မျှော် လင့် တုန်း၊ ကြော့ ဆုံး လာ လိမ့် မည်။ ။
မြရေလှုံ ဗွေအမ္ပက၊ မဏ္ဍုဆွေ နှုတ်ချိုခွန်းနှင့် ညွန်း
ပြန်ဘိသည်။ ။ ဖန်ရေရေ၊ မှန်ပေခဲလျှင်ဖြင့်၊
ထုံကြည်လဲ ကြာဝတ်ရည်၊ ယူမည်လို့ စောင့်စား။ ။
မရဘူးသော်လည်း၊ လှုံမြူး စိန်စီတဲ၊ နာရဏီစံ ရွှေခွက်နှင့်၊
ကြာရက်ကို အိုင်ပြည့်သွန်းပါ့မယ်၊ ညွန်းပြပါ့ဖား။

စသည်ဖြင့် ဘကြီးတော်ဘုရား လက်ထက် ထင်ရှားသော
ကွပ်ရွာ မင်းကြီးကတော် ဖွဲ့ဆိုသကဲ့သို့၊ ရေကန်တွင်းက ဖားကို
လာဘ်ထိုး၍ ပေဒင်မေးဟန် စပ်ဆိုရလျှင်၊ ကောင်းမယ်လား။
သို့တည်းမဟုတ်---

စတုယောနိ၊ ယင်းအရိုတွင်၊ အမိလက်မွန်၊ နောက်
တစ်ဖန်တုံ၊ အဏ္ဏမည်ထွေ၊ သန္ဓေကျစ်လျစ်၊ နှစ်ကြိမ် လျှစ်မှာ
တစ်ဖြစ်ပဝတ္တိ၊ ရမိမှန်လှ၊ အဏ္ဏဖြင့်၊ ဘေကဇာတိ၊
ပါဠိအလို၊ မြန်မာဆိုမှု၊ ဖြူညိုညံ့ထွား၊ ပျံ့ပျံ့ရှားသည်၊
မည်ပြားကြာမျိုး ရေဥှိမိုးလျက်၊ ထုံခိုးချွေလွတ်၊ လေ
ညွတ်တုံလျှင်း၊ သွင်းလင့်စကား၊ ရေနှိုက်ဖွားသည်၊ ရေ
သားပီပီ၊ ရှုဤသိုက်မြိုက်၊ မဆင်ထိုက်ဟု၊ သမိုက်ထုံးပြု၊
သုံးစွဲမှုလည်း၊ လူသူနှုတ်မွန်၊ ယုတ်မလွန်တည့်၊ ညွန်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

လတ်သကား၊ အမည်အားဖြင့်၊ ဖားဟုတုံခဲ့၊ ရေတည်း
မဲ့၍၊ ဆိပ်ဖွဲထိုးဆွ၊ ခံနေရသည်။ ကျီးများအစာ၊ ဆွေ
သဟာတို့။

မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးလက်ထက်၊ နောင်သောအခါ
ကင်းဝန်မင်းကြီးဟု ထင်ရှားလတ္တံ့သော ရွာသစ်ကြီး ရွာစား
မင်းလှသိခံသူဖွဲ့ဆိုသော တိဏ္ဍကပျို့တွင် ဖွဲ့ဆိုသည့် နည်းတူ။
ပါဠိကျမ်းဂန်လာသည်နှင့်အညီ ဖွဲ့ဆိုရသော် ကောင်းမည် လောဟု
တွေးတောနေချိန်၊ ခေါင်းရင်းဘက်မှ အိမ်ကဖွင့်သော
ဓာတ်သီချင်းစက်မှ-

တုံးအောက်ကဖါး၊ ဟား ဟား ဟား၊ ကွက်

ကွက် ကွက်၊ ကွက် ကွက် ကွက်

ဟူသော အသံကိုကြားလိုက်ရသဖြင့် ဖားဘွဲ့ကို ဆိုရမည်ကို
စိတ် ပျက်သွားပြန်လေ၏။ ဖါးဘွဲ့ကို မဆိုနိုင်သော်
အဘယ်ဝတ္ထုကို ဖွဲ့ဆို ရပါအံ့နည်းဟု ရှာကြံရပြန်၏။

ပြဿဒ်ငယ်မှ ဘုံဆောင်လေ။ ။ နေနှင့်ယှဉ်မှန်၊

ပြဗ္ဗာသန်လည်း၊ ရစ်တန်ကျီးဥ။ ရောင်ခြည်တော် လှလှ
သည်၊ ယုဂန်ခေါင်ငယ်ကလေး.....

ဝေမှောင်မှိုက်ဆိုင်း၊ ဓနုရာသီ၊ သာမျိုးညီအောင်
ကတ္တီပါလို၊ မိုးတစ်ခိုမှာ၊ ဗဟိုဆိုင်းနှင့် နောင်ဒိုင်းမှ
ဟစ်အော်၊ ဘယ်သူအတတ်၊ ဝိညာဉ် ပြတ်အောင်
ဘယ်နတ်ကယ်လွမ်းရန်၊ ခန့်စီမံလို့၊ ခေါက်ပြန်ခေါက်တုံ
နှင့်၊ နေကုန်အောင် ဆော်သည်။ နတ်ကျော်စက်ချိန်မှ၊
တိမ်သက်တင်တန်း

စသည်ဖြင့် နန်းတွင်းသူ မယ်ခွေဆို ၁၂ ရာသီဘွဲ့ အဲချင်း ကဲ့သို့ လေးလေးခန့်ခန့်ကြီးများ၊ စီကုံးလိုက်ရလျှင် ကောင်း မည်လားဟု ကြံမိ၏။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့မှာ 'ပြဿဒိဘုံဆောင်' များကို မမှီလိုက်၊ မမြင်ဖူးသဖြင့် လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ဖွဲ့စီရန် ခဲယဉ်းလှ၏။ 'ဘာရာဗဂျာဟိုး' ခေတ်၌ လူဖြစ်ရသောကြောင့် 'နောင်ဒိုင်း' သံလည်း မကြားဖူးသဖြင့် စိတ်ဝင်စားရန် ခဲယဉ်း လှ၏။ ဤအရာများကို စာဖွဲ့၍ မဖြစ်သေး၊ ကိုယ်နှင့်တန်ရာကို ကြံလေမှ ဟန်ကျတော့မည်ဟု ဆင်ခြင်ရာ ဓာတ်စက်သံကြောင့် ဖားဘွဲ့ ပျက်လျှင်၊ ဖားနှင့်နီးသော ပုစွန်ကိုဖွဲ့လေမှ တော်တော့ မည်ဟု ဆုံးဖြတ်မိလေ၏။

မည်သို့စပ်ဆိုရအံ့နည်း။ ရှင်ဥတ္တမကျော် တောလားကြီးကို သတိရ၏။ 'စက်ဆွဲနှစ်လီ၊ ဒွါဒသီဝယ်၊ ရာသီဥတု၊ လင်ဝယ် လုသား' အစချီလျက် မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် အရှင် ကာဠုဒါရီ၏ လျှောက်တောင်းပန်ချက်အရ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး စံတော်မူရာ ကပိလဝတ် နေ ပြည်တော်သို့ ယူဇနာခြောက်ဆယ် ခရီးဖြင့် ဒေသစာရီ ကြွချီ တော်မူရာ ခရီးလမ်းအကြား၌ တောတောင်သစ်ပင် သမင် ကျေးငှက်မကျန်၊ သက်ရှိသက်မဲ့ အားလုံးတို့သည် ရှင်တော် ဘုရားအား ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ၊ ဖူးမြောက်ကြပြီးနောက် ရေ နေသတ္တဝါ ငါးလိပ် မကာရ်းတို့သည်လည်း ဖူးမြော်ကြ ကြောင်းနှင့်-----

‘ပြိဿတွင်ရာ၊ ဝိသာခါနှင့်၊ စကားဝါထုံ၊ ရနံ့ လှုံသည်၊ မေထုန် လက်ဖျား၊ စံပယ်နားလျက်၊ ပျံ့ရှား အေးလှိုင်၊ ပုန်းညက်ခိုင်လည်း၊ နံ့ကြိုင် ကရကတ်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ထုံရည် ဆွတ်၍၊ နုကွတ်အာသဠ၊ တစ်ပါဒ်ကျန်ဝယ်၊
 လမ္ဗရာမ္ဗန်။ ပုစွန်ကျာကျာ၊ ဒိုနွိမာနှင့်၊ မဟာဝိဇယ၊
 သံစုံခ၍၊ မြူးကြွပစ္စုန်၊ ထောင်အား သုန်သည်၊ လွမ်းခြံ
 သင်တိုင်း၊ တိမ်အလှိုင်းဖြင့်၊ တိုင်းအမွန်ဆီ၊ မိုးမေယီလျှင်၊
 ဘောဒနီကျင်း၊ ဗျူဟာခင်း၍၊ နတ်မင်းဝဠာ၊ စွေရွာ
 ကြူးခေါက်၊ ရေရူး မောက်၍၊ ထုံးပေါက် အင်းအိုင်
 ဂနိုင်းစိမ့်စမ်း၊ တင်းကျမ်းသုန်သုန်၊ စီးသွယ်ခြံသည်၊ ယမုန်
 ဂင်္ဂါ၊ ရေညီလာနှင့်၊ သီတာသဘင်၊ ရှူအင်မခန်း၊
 အဆန်းဆန်းလျှင်၊ မကာရ်းလိပ်ငါး၊ ရွှင်မြူးစားလျက်၊
 ပျော်ပါးစံပ၊ ရွှေမျှတသင်း၊ တွင်းရွှေဂူဟာ၊ လိုဏ်နန်း
 သာကာ၊ ကက္ကဋ္ဌာမွန်၊ ရွှေပုစွန်လည်း၊ အားသွန် ညွတ်ခ၊
 သုံးလူဘကို၊ ဖူးကြသောဟန်၊ ရေနန်းစံခဲ။

ဟု စပ်ဆိုတော်မူခဲ့ပုံများသည် စိတ်တွင်း၌ တရစ်ရစ်
 တသန်းသန်း ပေါ်လာကြ၏။ သို့သော် မြန်မာစာပေလောက၌
 ရှင်ဥတ္တမကျော်မှာ နှစ်ကျော်မရှိ တစ်ကျော်တည်းသာရှိ၏။
 ‘စက်ဆွဲနှစ်လီ’ ချီတောလား ရတုလည်း၊ နှစ်ခုမရှိ။ တစ်ရတုသာ
 ရှိ၏။ ရှင်ဥတ္တမကျော်၏ ပုစွန်ဘွဲ့ကို ဖတ်ပြီးလျှင် ငါတို့ကား
 ထိုထိုဤဤ ဘရဏီခန်း၊ ဘုံခန်းတွေကို မဆိုထားဘိ၊ ပုစွန်
 ဘွဲ့ကိုမျှ ဖွဲ့ဆိုရန် အင်အား မရှိပါတကားဟု၊ စပ်ဆိုရမည့် အရေး
 တွေးရင်းတွေးရင်း မောလှသဖြင့် ‘ဩ’ ချလိုက်ရလေ၏။

ထို့နောက်ကဗျာ မတတ်မီက စပ်ဆိုခဲ့ဖူးသော စာတစ်ပုဒ်ကို
 သွား၍ သတိရမိ၏။ ထိုစဉ်က အသက် ၂၂ နှစ်သာရှိသေး၏။
 စာပေ အစွန်အဖျားနားကို သိ၍လျှောက်မိကာ ရှိသေးသဖြင့်
 စပ်လိုက်မည်၊ ဆိုလိုက်မည်၊ ရေးလိုက်မည်ဟူသော စိတ်ဇောက

လွဲ၍ ဘာမျှမရှိသေးသော အချိန်တွင်ဖြစ်၏။ ဦးပုညကိုဖတ်မိလျှင် ဦးပုညရူးရူးမိ၏။ လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင်၏ စာများကို ဖတ်လိုက်သော အခါ ချာချာလည်၍သွား၏။ ထို့နောက် ဦးတိုး၏ ရာမရကန်ကြီး နှင့် တိုးမိရာ မိုးမမြင် လေမမြင်ဖြစ်လျက် ဆူးလေဘုရား လမ်း တစ်ဝိုက်တွင် ဘာကိုမျှ လူမထင်ဖြစ်ကာ လမ်းအကူးများတွင် လာလာသမျှ မော်တော်ကားများကသာ ကိုယ့်ကို ရှောင်ကြရ၏။ ကိုယ်ကမူကား မော်တော်ကားသော ဘာသောညာသော ဂေါ်သာ ဂေါ်ဘဝသို့ရောက်သည်အထိ ဘဝင်မြင့်၍ နေမိလေ၏။

ဤသို့သောအချိန်တစ်နေ့သောညနေခင်းတွင် ဆူးလေစေတီ တော်ကြီးအနီး၊ ထိုစဉ်က ဖိုက်စက္ကဲယားဥယျာဉ်၊ ဘုရင်မပန်းခြံ ခေါ်သော ပန်းခြံကြီးအတွင်း ဝါးရုံပင်များကြားတွင် တစ်ယောက် တည်းထိုင်ကာ သီလိုက် ဖွဲလိုက် ဆိုလိုက်လိုသော စိတ်များ သည် အကနိဋ္ဌဘုံအထိ ပျံ့လွင့် တက်ရောက်လျက် ရှိနေပေ၏။ ထိုအခိုက် ဆူးလေစေတီတော်ကြီးဆီမှ ခေါင်းလောင်းသံကို ကြားရ၏။ စေတီတော်ကြီးကို ဖူးမြင်ရ၏။ အနောက်ဘက်မှ ပြန်၍ ဟပ်လိုက်သော နေရောင်ခြည်အကြားတွင် တဖျပ်ဖျပ်လက်နေ သောထီးတော်မှညောင်ရွက်များကို မြင်မိ၏။ ဘုရားကို သတိ ရ၏။ သာသနာတော်ကား နှစ်ထောင်ကျော်ခဲ့ပြီ။ မမိလိုက် လေစွဟု သံဝေဂကြီးဖြစ်လျက် လွမ်းစိတ် ဆွေးစိတ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ စိတ်ထဲ၌ စာလုံးကလေးများသည် တစ်လုံးပြီးလုံး သီကာရီကာ ထွက်ပေါ်လာ၏။ ချုပ်တီး၍မရ။ ဘယ့်နှယ် နေနေ ငါဆိုချင်ရာ ဆိုလိုက်တော့မည်ဟု အံ့ကိုကြိတ်ကာ အောက်ပါရတု ပိုဒ်စုံကို တစ်ချက်တည်းဆိုလိုက်မိ၏။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

(၁) သည်ကမ္ဘာတွင် ကယ်တင်ရှင်ကား၊ ငါးအင်
 မြတ်စွာ၊ ပွင့်ကြရာသည်၊ မဟာဘဒ္ဒ၊ စတုတ္ထဟု၊ ဂေါတမ
 မည်၊ ကျွတ်ကြောင်းရည်၍၊ ပြည်ကပ္ပိနန်း။ စွန့်ခဲ့မြန်း
 လျက်၊ ပွင့်လန်းသစ္စာ၊ ရှင်ချစ်ဖြာမှ၊ မဟာဓမ္မ၊ လမ်း
 မှန်ပြ၍၊ သန်းမျှဗိုလ်ခြေ၊ များဝေနေကို၊ ရွှေပြည်ခေမာ၊
 ဖောင်မဟာနှင့်၊ သောင်သာကမ်းသို့၊ ဆောင်ယူပို့လည်း၊
 ငါတို့ကြမ္မာ၊ နှစ်ထောင်သာယွန်း၊ ငါးရာစွန်းလစ်၊ ဘုရား
 ခေတ်တွင်၊ လူဖြစ်နှောင်းကာ၊ ပြည်အောင်ချာသို့၊ မပါ
 နောက်ကျ၊ ကျန်ရစ်ရသည်။ တွေးကလွမ်းဖွယ်၊ အသွယ်
 သွယ်ကို၊ ဘယ်ဝယ်မျှော်မှန်း၊ ရော်၍ယမ်းသည်။ ။
 ဇင်ပန်းကြွေလျော့ နွမ်းဘိသော်။

(၂) မည်သမ္ဘာရှင်၊ မိတည်းရှင်ကား၊ နှောင်းတွင်
 ပွင့်လိမ့်၊ ရှင်စော မိန့်လည်း၊ သိမ့်သိမ့်ဝေဖြာ၊ ဘယ်သော
 ခါမှ၊ ပွင့်ပါအံ့နည်း၊ ချိန်မနီးခဲ့၊ အူသည်းဗျာလှိုင်၊
 မဆည်နိုင်က၊ မခိုင်စိတ်ဇော၊ စောင့်၍မော၏။
 တောင်တောသေလာ၊ ဟေမဝါတွင်၊ ကျေးဝါလူနယ်၊
 ချစ်တင်းဆွယ်လျက်၊ မြိုင်လယ်ရုံ၊ ရနံ့ထုံ၍၊ ဖူးငုံပွင့်လန်း၊
 သာတင့်ဆန်းသား၊ ပန်းနှင့်ပင်ပျို၊ စုံတခိုတွင်၊ လေချို
 သံညင်း၊ တိုက်လာသွင်း၍၊ ရွက်ချင်းဖျပ်ဖျပ်၊ တစ်လျှပ်
 လျှပ်လျှင်၊ ခတ်ကြသောခါ၊ ရွက်ဟောင်းဝါတို့၊ ကြွေရှာ
 လမ်းပါး၊ မြင်မိငြားက၊ စိတ်ပြားထွေဆန်း၊ ရှင်ကို
 တမ်းသည်။ ။ ခင်တန်းဗေဠာကြော လွမ်းဘိသော။

(၃) ကြည်ဓမ္မာရွှင်၊ တို့ချစ်ရှင်လည်း၊ မှန်တွင်ရိပ်ပြ၊
 ထင်၏ လှသို့၊ ဓမ္မစကြာ၊ ဖေါင်ယာဉ်သာကို၊ နောင်လာ
 အများ၊ ကူးစေသားဟု၊ ထားခဲ့တုံလည်း၊ ဤဖောင်ကြီးကို

အပြီးပဲ့ကိုင်၊ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင်၊ ပို့နိုင်မည်သူ၊ မရှိ
 မူက၊ ဤလူကပဲ၊ သံသာထဲ၌ တဝဲလည်လည်၊ ရှိလေ
 မည်ကို၊ မကြည်တွေးဆ၊ လွန်ကြောင့်ကြသား၊ ဗုဒ္ဓအရှင်၊
 ကျွန်သခင်သည်၊ ပလ္လင် ဝေလျှမ်း၊ ခေမာကမ်းမှ၊ ကြွလှမ်း
 အလျင်၊ လာစေချင်သည်၊ ဘဝင်ညွတ်နူး၊ လက်စုံပူး၍၊
 ရှိဦးပန်ထွာ၊ တောင်းလျှောက်ကာဖြင့်၊ ချိန်သာကုန်ခန်း၊
 မကြွမြန်းသည်။ ။ သွင်ဆန်းထွေနှော တမ်းဘိသော။

ဤရတုကဗျာကိုဆိုပြီးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အလွန်နေကြပ်
 သွား၏။ မိမိကိုယ်ကို စိန္တကျော်သူ၊ နတ်ရှင်နောင်၊ နဝဒေး၊ ရှင်
 သံခိုတို့နှင့်တစ်တန်းတည်း ရောက်သွားပြီဟုထင်မှတ်မိ၏။ စာလုံး
 ကလေးများကို သပ်ကာ၊ သပ်ကာနေမိ၏။ အပြန်ပြန်အလှန်လှန်
 ဖတ်မိ၏။ ဖတ်လေ၊ ဖတ်လေ စာပေလောကတည်း ဟူသော
 အာကာသ၌ ကြယ်ပြောင်ကြီး တစ်လုံးပေါ်ထွက် လာပြီ ဟူသော
 ယုံကြည်ချက်သည် ခိုင်ခံ့သည်ထက်ခိုင်ခံ့ကာ စွဲမြဲလာ၏။
 စာရေးဆရာ ရေးဘော်ရေးဘက်ချင်းများကိုပင် စိတ်ထဲက
 တိတ်တိတ်ပုန်း အထင်သေးခဲ့၏။ ဒီအကောင်တွေ ငါ့စာကိုမမြင်
 ရသေး၍သာ ငါနှင့်တစ်တန်းတည်း ထိုင်ဝံ့ကြသည်။ ငါ့စာကို
 မြင်သည့်နေ့တွင် ဒီအကောင်တွေ ငါ့ရှေ့မှောက်တွင် ဒူးကလေး
 တုပ်ကာ၊ ပြားပြားဝပ်ဝပ် နေကြရမည်ဟုထင်မိ၏။ ဤစာတစ်ပုဒ်
 စပ်ဆိုပြီးသော ပီတိကား မဆုံးနိုင်အောင်ဖြစ်နေမိ၏။

တစ်နေ့သောအခါ ထိုရတုကိုဆရာတစ်ဦးမြင်သွား၏။ ဆရာ
 လည်း အတော်ကြာကြာ သေချာစွာ ဖတ်၏။ ဤတစ်ခေတ်တွင်
 မပေါ်စဖူး၊ ထူးထူး ကဲကဲအံ့ဖွယ်သရဲ၊ စာကောင်းပေကောင်း
 တစ်ပုဒ်ပေါ်ပြီဟု မိန့်မြွက်သံကို ကြားရတော့မည်ဟု ထင်နေ၏။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အတော်ကြာသောအခါ ဆရာက “ဒါ-မင့်စာလား”

“ဟုတ်ပါတယ်ဆရာ၊ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် သီဆိုတာပါ”

“မင့် လင်္ကာစပ်ဖူးသလား”

“မစပ်ဖူးသေးပါဘူး။ ဒါပထမပါဘဲ” (ရိုးရိုးနှင့်ပြန်၍

ပြော၏။)

‘ဒါကြောင့်ကိုးကွ မင်းဟာက အသွားမတတ်ခင်က ၊ အပြေးသင် ဆိုသလိုဖြစ်နေတယ်။ ရတုမစပ်ခင် ကဗျာရေးနည်း သင်ဦးမှပေါ့ရော့ရော့ မင်းစာ၊ ပြင်လို့လည်း ရမဲ့စာမျိုးမဟုတ် ပါဘူး။ သတ်ပုံသတ်ညွှန်းလည်း ကြည့်ဦး’ ဟုဆိုကာ ပြန်ပေးလိုက်၏။

အတော်ကြီးစိတ်ပျက်မိ၏။ ဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ရုတ်တရက်စုတေ၍ တီကောင် ဘဝသို့ ချက်ချင်း ရောက်သွားရသကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ သို့သော် စိတ်လက်မလျော့၊ ငါ့မှာ စိတ်ကူးရှိသည်။ ရေးနည်း သာလိုသည်။ ဆရာ မှာလိုက်သည့်အတိုင်း ကဗျာရေးနည်းကို နားလည်လျှင် စာဆိုတစ်ယောက် ထွန်းထွန်းပေါက်ပေါက်ဖြစ် ရမည်ဟု အံ့ကြိတ်ကာ ကဗျာကျမ်း ဟူသရွေ့ကို ကြည့်ခဲ့၏။ ကဗျာရေးနည်း နိသျည်းကို ကြည့်၏။ ကဗျာသာရတ္ထ သဂြိုဟ်ကို လေ့လာ၏။ ကဗျာဗန္ဓုသာရကို လက်စွဲပြုခဲ့၏။ ပေါရာဏကထာ ကျမ်းကိုကျက်၏။ ဆန်းကိုသင်၏။ အလင်္ကာကိုနည်းယူ၏။ ကဝိ လက္ခဏသတ်ပုံ၊ ဆကာရန္တသတ်ပုံ၊ ကဗျာသာရတ္ထ သတ်ပုံ စသည်တို့ကို လက်စွဲပြု၏။ ကဗျာစကားပြောရာ နားထောင်၏။ ဘားနဒိတိုက်ကိုမွေ့၏။ ကင်းဝန်မင်းကြီးတိုက်ကိုချေ၏။ တွေ့သမျှ မြင်သမျှကို တစ်ပဲတန် ဗလာစာအုပ်နှင့် အမြဲမှတ်၏။

ကဗျာလောကကြီးကား ကြီးမားလှ၏။ အံ့ဖွယ်ရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မဟာသာဂရ သမုဒ္ဒ ကဲ့သို့ရှိ၏။ ယခုတိုင် ဖတ်၍

မှတ်၍ မကုန်သေး၊ မစုံလင်သေး၊ မတတ်သေး၊ ကဗျာမတတ်
 သေး၍စာမဆိုရသေးဖြစ်၏။ သို့သော် တစ်နေ့နေ့ကဗျာတတ်လျှင်
 စာဆိုမည်ဟူသော စိတ်မူကားမပျောက်သေး။ ကဗျာအာကာ
 သ တွင် ကြယ်ပြောင်ကြီး တစ်လုံးတော့ထွက်ဦးမည်ဟူသော
 မိမိ၏ ကိုယ်ကို အထင်ကြီးမှုကား မပျက်သေး။
 မျှော်လင့်ချက်ကလေး ရှိပါသေးသတည်း။

=====

စိန္တကျော်သူနှင့် နဝဒေး

စိန္တကျော်သူ ဦးဩကို မြန်မာကဗျာလေ့လာသူတိုင်းသိ၏။ ကုန်းဘောင်တစ်ဆယ့်တစ်ဆက်လုံးသာမက ယခုခေတ်သို့ရောက်သည့်တိုင်အောင် နန်းတော်၊ လွှတ်တော် ပညာရှိ အသီးသီးတို့ အထူးလေးစားခဲ့သော ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံထူးကျမ်းကို ရေးသားခြင်းကြောင့်သာ မဟုတ်ဘဲ ၎င်းရေးသားစီကုံးခဲ့သော ပျို့၊ ကဗျာ၊ ရတု၊ ရကန် ဟူသရွေ့တို့မှာ သတ်ပုံ သတ်ညွှန်းအရေးအသား မှန်ကန်ခြင်း၊ စကားပြေပြစ် သန့်ရှင်းခြင်း၊ စကားငုတ်၍ အဓိပ္ပာယ်အနက် အသိခက်သော အချက်များ မပါမရှိခြင်း တည်းဟူသော ဂုဏ်တို့ကြောင့် ပညာရှိ အဆက်ဆက်တို့သည် စိန္တကျော်သူဦးဩအား၊ ပထမနဝဒေးကြီး၊ လက်ဝဲသုန္ဒရ အစရှိသော ပညာရှိ စာဆိုတော်ကြီးများနှင့် တစ်တန်းတည်းထား၍ လေးစားကြည်ညိုခြင်း ရှိကြပေသည်။

ထိုသို့ စိန္တကျော်သူဦးဩ၏ ရတုကဗျာများကို နှစ်နှစ်သက်သက် လက်စွဲတစ်ဆူ ပြုမူလေ့လာရာ၌ ထူးခြားသော အချက်တစ်ရပ်ကို သတိပြု မိပေသည်။

စိန္တကျော်သူဦးဩ သီကုံးနှုန်းဖွဲ့ခဲ့သော ရတုပိုဒ်စုံများစွာ ရှိသည့်အနက်။ ။ “ချစ်၍ခေါ်သည် လိုက်တော်မူခဲ့၊ မပျောင်းနွဲ့နှင့်” အစရှိသော လူပျိုက-အပျိုကိုခေါ်ဟန် သီဆိုခဲ့သော နန္ဒာကန် တော်ဘွဲ့ ရတုပိုဒ်စုံကို လူတိုင်းပင်သိ၍ အထူးနှစ်ခြိုက်ခြင်းရှိပေသည်။ ယခုခေတ်တွင်ပင် ဤရတုအလိုက်။ ။ “ချစ်၍ခေါ်သည်၊ လိုက်တော်မူခဲ့၊ မပျောင်းနွဲ့နှင့်ကွယ်။ ။

မောင်တို့ဆီ ရပ်ကြီးပြည်ကြီး စည်ကားလွန်းလှတယ်” စသည် ဖြင့် ကာလသံ အသစ်စပ်၍ ဓာတ်သီချင်းစက်များပင်သွင်းထား ကြပေသည်။

ထိုရတုကား အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏။

ချစ်၍ ခေါ်သည်၊ လိုက်တော်မူခဲ့၊ မပျောင်းနွဲ့နှင့်၊
အံ့ဖွယ်အတိ၊ တိုင်းမသိသား၊ ပြည်ကြီးတန်ဆာ၊ ကန်
နန္ဒာမူ၊ ရာဇမျှားပန်း၊ မှန်နန်းမျှားရှင်၊ ဖန်စီရင်၍၊
ညာခွင်ချောင်းရိုး၊ ကိုးဆယ့်ကိုးက၊ ရေမိုးရှက်လည်၊
စီးလာသည်ကို၊ ဆီးဆည်သယ်ဖို့၊ တောင်ကဲ့သို့ပင်၊ မို့မို့
ညိုရောင်၊ သင်းကန်ပေါင်နှင့်၊ ရေတောင်မောက်
လှာ၊ လွမ်းဖွယ်သာသည်။ ။ ရောက်ခါ မြင်တော်မူ
လိမ့်မည်။

နစ်၍ပေါ်သည်၊ အုတ်အော်ပတ်လည်၊ သပြေစည်
နှင့်၊ တီးမည့် ပဲ့ထင်၊ အောင်ပွဲရွှင်လျှင်၊ သဘင်ရေနန်း၊
စံစခန်းကို၊ တဆန်းတထူး၊ ရှုလှည့်ဦးလော့၊ မြင်ဖူး မည်ဝေး၊
မကြာသေးတည့်၊ ဟိုရှေးယမန်၊ စည်သူဖန် သား၊
ကန်မိတ္ထီလာ၊ မနှုန်းသာဘူး၊ တာဆယ်သောင်း လောက်၊
ကန်ရိုးမောက်က၊ ရှေ့နောက်မရော်၊ ရွှေမြို့ တော်ကို၊
ရှုမြော်လိုက်ကာ၊ မဲ့စိတ်မှာသည်။ ။ ခြောက်
ရွာထင်တော်မူလိမ့်မည်။

ဟစ်၍ကြော်သည် ကျေးဖော် ငှက်ပေါင်း၊ တွန်
သောင်းသောင်းနှင့်၊ ရေအောင်းပိုးမွှား၊ လိပ်ငါး
ပေါရယ်၊ ပန်းမန်ဝယ်လည်း၊ ကုံးသွယ်သည် တူ၊
ပန်လိုသူတို့ဆွတ်ယူကာမျှ၊ မသီရဘူး၊ သိကြားချိုးရန်၊

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

နန္ဒာကန်နှင့်၊ ဟန်ပန်မယွင်း၊ သာဘိခြင်းကို၊ စိုးမင်း
မနော်၊ တစ်ခါမြော်ကာ၊ အိမ်တော်မေ့ကျန်၊ မပြန်ခန်းဝါ၊
ကန်တော်သာသည်။ ။ မြောက်မှာ ရွှင်တော် မူလိမ့်
မည်။

ထို့နောက် အပျိုက စကားပြန်ဟန် အောက်ပါအတိုင်း
အလိုက်ရတုကို ဆက်လက်ရေးသားပြန်သည်။

ချစ်၍ခေါ်ရာ၊ လိုက်ချင်ပါလည်း၊ နောဇာရွှေကုံး၊
တစ်ခိုင်ရုံးကို၊ လုံးလုံးမယ်ထွေး၊ မပိုင်သေးခဲ့၊ မဝေးဘူး
ဆို၊ မြို့မြောက်ဟိုတွင်၊ မြင်းမိုရ်တောင်လောက်၊ ကန်ပေါင်
မောက်နှင့်၊ ယင်သောက်ရုံမျှ၊ မြူမကျသား၊ ချမ်းမြရေ
ကြည်၊ ကြာငါးမည်လည်း၊ ထော်ပည် ဟင်းရမ်း၊
ပြုံးပြောက်မြွမ်းလျက်၊ ဆွတ်လှမ်းမလွယ်၊ ကုံးသီသွယ်သို့၊
လွမ်းဖွယ်သာဟာ၊ ကန်တော်မှာသည်။ ။ ရောက်ခါ
မြင်ရပေလိမ့်မည်။

နစ်၍ပေါ်လှာ၊ စည်တော်သာနှင့် ခရာဒုံမင်း၊ စောင်း
ညှင်းပြွေနှင့်၊ ရေလုံးသဲမျှ၊ အပွဲပွဲအောင်၊ ရာမင်းနောင်
လျှင်၊ ဖောင်သက္ကဒါန်၊ သမ္ဗန်ကူရွပ်၊ ပျဉ်စပ်မထင်၊
လက်သင် လှော်ကား၊ အခြားခြားတည့်၊ မင်းသား
မင်းညီ၊ တက်ပြိုင်ချီ၍၊ အောင်ပြီဝဲဝဲ၊ စံရေပွဲကို၊ ကြံခဲ
တောင်းပင်၊ ကြည့်ပါချင်၏။ မိခင်ဖဝတ်၊ ခွင့်မလွှတ်ခဲ့၊
မိုးနတ်ပျော်ရာ၊ ဆကာမာသည်။ ။ ခြောက်ရွာထင်ရ
ပေလိမ့်မည်။

ဟစ်၍ ကျော်ကာ၊ ခေါ်သံသာနှင့် ကြိုးကြားရစ်ဝဲ
ဝမ်းဘဲလူးလာ၊ ဟင်းသာ တုံ့ပယ်၊ ယက္ကန်းရှယ်သို့

ရေဝယ်ဆွတ်လွှား၊ ကြာဝယ်နားလျက်၊ ပျော်စားသည်ကို၊
မောင်မဆိုလည်း၊ မယ့်လိုကိုယ်ထူး၊ ကြည့်ချင်ဦးပင်၊
ကျေးဇူးရှင်က၊ ခွင့်မရခဲ့၊ နတ်ရွာမှန်ကူ၊ နန္ဒာဟူလည်း၊
မတူပလေ၊ ရှုတိုင်းဝေမျှ၊ မျက်ခြေထင်ထင်၊ တစ်ခါမြင်က၊
မိခင်တဌာန်၊ မေ့ကျန်အိမ်ရာ၊ ကြည့်တွေ့ရှာသည်။ ။
မြောက်မှာ ရွှင်ရပေလိမ့်မည်။

ယင်းသည့်နောက် အစပ်အဟပ် အသုံးအနှုန်း၌ စိန္တကျော်
သူဦးဩ၏ စာများကဲ့သို့ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်လှသော “စစ်ကိုင်း
ထောင်သင်း၊ စလင်းလက်ယာ ပြည်မှာနဝဒေး” ဟု ရာဇဝင်
ထင်ရှားသော ပထမနဝဒေးကြီးစပ်ဆို စီကုံးခဲ့သော ရတုပိုဒ်စုံ
၂၃၀ ကျော်တို့ကို ကြည့်ပြန်ရာ အောက်ပါရတုသုံးစုံကို တွေ့ရ
ပြန်လေသည်။

ပထမမယ်ဘွဲရတု

လိုက်တော်မူပါ၊ ကြင်ဖွယ်သာတည့်၊ အာကာပုံကြွ၊
ဝေမှုမြကို၊ သိင်္ဂ်နှစ်စု၊ ပေါင်း၍တုသို့၊ ယုယုယယ၊ ငြိမ့်
မြလေးပင်၊ မွတ်မွတ် စင်သည်၊ အပြင်နွဲ့ညွတ်၊ ဟင်္သာ
နက်။ ။ နန်းထွတ်အောင်စည်၊ မယ်တို့ ပြည်ကား၊
သာသည်ဆန်းထူး၊ ကဲလွန်ကြူးမျှ၊ တန်ခူးသည်က။
လျှံလျှံစ၍၊ သန်လ ဆောင်းလျှင်၊ မည်သည်တွင်မှ၊
သဘင်မပြတ်၊ နွေသို့ပတ်ရှင်၊ ရွှေဝတ် ရွှေဆင်း၊ ပြောင်
ပြောင်ဝင်းသို့၊ နောင်မင်းသက်မျှ၊ နတ်ထက်လှသည်။ ။
ရောက်က မြင်တော်မူသည်။

ကြိုက်သော်ယူကာ၊ နတ်ခြောက်ရွာသို့၊ လက်သာမို့
လှမ်း၊ မကြိုးပန်းတည့်၊ ကြင်ကျမ်း ထပ်ရစ်၊ မြခြည်နှစ်သို့၊

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ရှင်ချစ်ဝန်းရှင်၊ တောင်တစ်ခွင်လည်း၊ မြင်ထင်မြင်မိ၊ ထွန်း
 ညိုလှုံလင်း၊ ကြက်တင်းစကား၊ ကင်းဘုရားနှင့်၊ ဝှန်ကြား
 ပေါက်ပြ၊ ဌာဝီသလည်း၊ နံ့မျှဝန်းလည်း၊ ရောင်ခြောက်
 မည်နှင့်၊ မှောင်ခြည်မပတ်၊ ပြိုင်၍လွတ်သို့၊ မိုးနတ်နှိုင်း
 လျော်၊ အလှကျော်သည်၊ လိုက်တော်မူပါ၊ လွမ်းရရှာနှင့်၊
 အောင်ချာချက်မ၊ ရွှေခေတ္တကား၊ မယ ထွတ်ထား၊
 တံမျဉ်းသား၍၊ နဂါးစက်လည်း၊ ဝပြောစည်သည်။ ။
 နတ်ပြည်ထင်တော်မူလိမ့်မည်။

လှိုက်ဆော်ကူလှာ၊ မိုးဒေဝါလည်း၊ ချိန်ခါထူးလည်း၊
 တန်ပြီးသည်ကို၊ ရိုက်မြည်ဆော်ကျူး၊ ကြွေးကြော်မြူးက၊
 မပူးဖော်ရှား၊ နောင့်တူ သွားသော် သနားဖွယ်သာ၊
 မယ်မပါ၍ ရွှေကြာပုံမွန်း၊ ရေမှာ ကျွန်းသို့၊ လွမ်းပမ်း
 ဆင့်ကုံး၊ နေ့တိုင်း၍ရုံးလျက်၊ တက်ပြုံးရေသား၊ ငါး-ငကြင်း
 ဆန်၊ တောင်လေပြန်က၊ သင်္ကြန်အတာ၊ သို့သောခါဝယ်၊
 သီတာယဉ်ရှင်၊ ထက်ဝန်းကျင်လည်း၊ ကေသျှင်မြစည်း၊
 စုလည်းရွှေညွှောက်၊ မြိတ်ခေါက် မြိတ်လွင်၊ ထုံးပတ်
 ရစ်ဆင်၊ ဆံကျင် ရောင်တောက်၊ ကျိုင်းသစ်အောက်ဝယ်၊
 ကြမြောက်ခံကျင်း ရေလုံးလင်းမျှ၊ နဝင်းမြစ်လုံး၊ ပိတ်
 လျက်ဖုံး၏၊ ပတ်ကုံးဦးစီ၊ တက် ပြိုင်ချီက၊ ပည်းညီပြိုင်
 လှိုင်း၊ အဆိုင်း ဆိုင်းသည်။ ။ နေ့တိုင်း ရွှင်တော်မူ
 လိမ့်မည်။

ဒုတိယမယ်ဘွဲ့ရတု

လိုက်ပါ လှည့်လော့၊ ခေါ်မည့် သောထွေ၊ ဇေမ္မူ
 မြေဝယ်၊ သရေခေတ္တ ၊ ကျော်စောလှသော၊ ပြည်များ

ထွတ်ချာ နောင်တို့မှာမူ၊ သာယာစည်ဟန်၊ ရပ်သဏ္ဍာန်
ကား၊ နွေ၊ သန်၊ ဆောင်းလ၊ ဟူသမျှလည်း၊ မြမြရိပ်စဉ်၊
ခက်ကျိုင်း ယှဉ်သား၊ ဥယျာဉ်၊ အုန်းထန်း၊ သစ်သီး
ပန်းနှင့်၊ လှလွန်းကုံးစီ၊ ဆွတ်၍သီသို့၊ လုံးညီမဖြစ်။
မြစ်လည်း ရော၊ လက်ယာရစ်ပေါင်း၊ နဝင်းချောင်းနှင့်၊
သံညောင်းတွန်ထူး၊ ငှက်တိကျူးသား၊ ဖိုဦး-ကူဖြူ၊ မဇ္ဈ
တန်ကြည်း၊ ရှုဖွယ် ပည်းမျှ၊ ဆွေနည်းပြာညက်၊ ကျွမ်း
ယှဉ်ဖက်သည်။ ။ လှည့်ဖျက်ခေါ် မလျှောက်တကား။

ကြိုက်ရာ ကြည့်လော့၊ မိုးရှည်ထိန်း၊ ဖိုးဦးရိုးဝယ်၊
ပုထိုး ထုံးညီ၊ စေတီ လိုက်ခေါင်း၊ ကူကျောင်း ဥမင်၊
ပည်းမွမ်း ဖြင်မျှ၊ မြင်ထင်-မြင်မိ၊ ထွန်းညီ လှုံလင်း၊
ကြက်တင်း စံကား၊ ပင်းဘုရားနှင့် သုံးပါး အနှစ်၊
တည်ရာဖြစ်သည်။ ကန်သစ် ဦးရေ၊ ကြည်မော ထွေဝယ်နှင့်၊
နွေသန် ဆောင်းမြေ၊ သာမျိုးစေ့သည်၊ ရသေ့
တည်ထောင်၊ ပြည်တိုင်အောင်လျှင်၊ ရောင်ရောင် မောင်း
မောင်း၊ မွေတော်ပေါင်းနှင့်၊ တန်ဆောင်း ဝိဟာ၊
ကျောင်းတော်သာကို၊ လိုက်ပါ လှည့်ဦး၊ တူစုံဖူးပိမ့်၊
တိမ်းဦးမိုးခေါင်၊ တပြောင်ပြောင်နှင့်၊ မြူမှောင်မရိပ်၊
မြို့လယ်ထိပ်ဝယ်၊ ချိပ်ချိပ်ပြေးတည့်၊ ထွန်းလင်း၏သို့၊
နှိုင်းရှည်မမြင်၊ မြသီထင်လည်း၊ ကောင်းကင်ထိအောင်၊
လှုံဝါ ပြောင်သည်။ ။ ရွှေရောင်ရှုမစောက်တကား။

ပြိုက်လှာဖြည့်လော့၊ ချွတ်လှည့်သူအား၊ ထေရ်မြတ်များ
နှင့်၊ ဘုရားကျောင်းကန်၊ သာမျိုးလွန်သည်၊ တမ်းခွန်မှန်
ကင်း၊ လှုပ်သိုဝင်းမျှ၊ နှိုင်းခင်းမလျော်၊ ရွှေကျောင်းတော်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

နှင့်၊ ရွှေလျော် ရုပ်ဆန်း၊ ရွှေတိသွန်းသား၊ ဘုန်းတန်း
 ကြီးစွာ၊ သောကြာမာနှင့်၊ ချကာရံပိုက်၊ ငှက်သိုက်မာရ်
 အောင်၊ ရွှေတောင်ဂီဝါ၊ ရေရာခဲလျှင်း၊ ရွှေမြို့တွင်းဝယ်၊
 ဝင်းဝင်းညှီးညှီး၊ ဘိတ်ဘိတ်စီးမျှ၊ ကျောင်းကြီး
 ပြာသဒ်၊ ကြက်လွတ်ကူပြောက်၊ ဘုရားပေါက်-ကျောင်း
 ငယ်၊ ခြောက်သွယ်ရောင်ပြေး၊ ကျောင်းဆေးရေး-
 မုဋ္ဌော၊ ကျော်စောနံ့ကြား၊ ကင်းဘုရားနှင့် မင်းသား
 မည်ရင်း၊ အတွင်းရွှေကူ၊ ပြင်ရွှေ ကူက၊ မြင်မိ-စသား၊
 ပြာမြနတ်ဆွယ်၊ စံပယ်ပျံပျံ၊ ဖူးလှည့်စိုးမင်း၊ လွတ်တု
 ကင်းသား၊ မင်းလည်းထွတ်ဖျား၊ စော တရားနှင့်
 သကြား တည်နေ။ ခြောက်ဘုံကြွေသို့၊ သရေခေတ္တရာ၊
 သို့ပင်သာသည်။ ။ ယိမ်းကာ နိဗ္ဗာန် ရောက်တကား။
 ဤသို့မင်းသားက မင်းသမီးကို ခေါ်ဟန် အခံရတု နှစ်စုံကို
 ရေးသားပြီးနောက် မင်းသမီးက စကားတုံပြန်ဟန် အောက် ပါ
 အလိုက် ရတုကို ရေးသားပြန်လေသည်။

မောင်ဘွဲ့ရတု

လိုက်ပါဟူလည်း၊ တူမည်မထင်၊ ခေါ်တွင်ကြေညာ၊
 ဟင်္သာဝတီ၊ သီရိနန်းတည်၊ မယ်တို့ပြည်ကား၊ ပတ်လည်
 သာမော၊ သဘောဆိုက်လှာ၊ လေးမျက်နှာမှ၊ အသာ
 ဆန်းကြယ်၊ ရေသော်ကျယ်၏။ ခြောက်သွယ်ရောင်လင်း
 တရားမင်းဟု၊ ထန်ပြင်းကျော်စော၊ ရွှေမော်စောနှင့်၊
 သဘောဘုရား၊ နှစ်ပါးစုံမှု၊ တောင်းဆုပြည့်လွယ်၊ မွေ
 သောက်သွယ်က သပ္ပာယ်လှစွာ၊ ရွှေတန်ဆာလည်း၊
 ရွှေသာအတိ၊ ရဲရဲညီမျှ၊ နံ့သိလွတ်ကြား၊ ရွှေကျောင်း

များနှင့်၊ ဘုရားဆုယူ၊ နိဗ္ဗာန်ချူသည်၊ ပုံတူပမာ၊
ထန်းမှည့်ညှာသို့၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၊ ဆိုသော်များ၏၊
စံထားတုလွတ်၊ ရွှေပြာသာဒ်လည်း၊ တိမ်ထွတ်ထိတန်၊
ဝေဇယန်နှင့်၊ သဏ္ဍာန်ထပ်ရှိ၊ ထူးလှဘိ၏၊ မွေးမိ
တူချစ်၊ ရွှေနားရစ်လော့၊ ကျစ်လျစ်လျှိုဝှက်၊
မယ့်ချစ် သက်သည်။ ။ လှည့်ပျက်တခေါ်သာတကား။

ကြိုက်စွာတူလည်း၊ အလှူရေးက၊ ပေးဖူးကြ၏၊
နောင်မြဲနှင့်မယ်၊ ပျော်ရာရွယ်အံ့၊ ပြည်ဝယ်သာဟန်၊
မယ့်ကိုယ်ပြန်လည်း၊ မတန်မရာ၊ တို့ရပ်သာ၏။ နေပါ
တည်းချုပ်၊ ကျွန်ုပ်မသင့်၊ မဆိုတင့်ခဲ၊ သက်နှင့်ထပ်ရှိ
မွေးမိတူပင်၊ ရွှေနားတင်လော့၊ မည်တွင်သာထူး၊
ပဲခူးသနစ်၊ ချောင်းသစ်သာထွေ၊ နောက်တော ခြေ၌၊
မှည့်ကြွေသစ်သီး၊ ဖြင်ညီးပန်းမန်၊ နွေသန်မပြတ်၊
နှစ်လည်ပတ်မျှ၊ စိတ်ညွတ်ချင်ဖွယ်၊ သပ္ပာယ်လှမော၊
ကျိုက်ပေါ ကျိုက်ပွန်၊ ကျိုက်သလွန်နှင့် နာဂဝန်ကျောင်း၊
မသာတောင်းတည့်၊ ပန်းပေါင်း ပျံ့ကြွယ်၊ သီကုံးခြယ်၍၊
နတ်ဆွယ်ဝင်းထွား၊ ရှုပျော်ပါးလော့၊ သနားတပြို၊
မွေးမိဖခင်၊ မည်ပင်သာယာ၊ မြို့ဟင်သာဝယ်၊ နေပါ
တုံအံ့၊ စိတ်ပျံ့မမြဲ၊ နောင်မြဲခဲသည်။ ။ ဝမ်းထဲမတော်
ရာတကား။

မြိုက်ရာချူလည်း၊ အလှူသီလှ၊ ပခာနကြောင့်
မွေးဘခေါ်ရာ၊ လိုက်တုံပါလည်း၊ ဘယ်မှ နိဗ္ဗာန်၊
အရောက်မှန်အံ့။ သဏ္ဍာန်သနစ်၊ သာသည်ဖြစ်ကို
ကျွမ်းချစ်မဲ့မောင်၊ ရွှေနားထောင် လော့၊ မာရ်အောင်

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

စင်စစ်၊ ခုနှစ်ဌာန၊ တွင်ထလွှမ်းညီ၊ ကလျာဏီနှင့်
 သာပြီစဟန်၊ နံ့သာကန်လည်း၊ ပန်းမန်မရူး၊
 ကြာမျိုးများ၏၊ ဘုရားကိုးသောင်း၊ ဓာတ်မွေပေါင်းနှင့်
 လျောင်းတုံနိဗ္ဗာန်၊ ရုပ်သဏ္ဍာန်ကား၊ မင်းမွန်ကောင်းမှု၊
 ယခုတည်စ၊ သာမောလှ၏။ မွေးဘပြီးကုံ၊ ငုံ့ပါတုံလော့
 တူစုံလို၍၊ ဆိုသည်မဟုတ်၊ အားထုတ် ကြည်ညို၊
 နောက်ကိုနှောင်လာ၊ မိတည်းလျာဝယ်၊ မကွာတူပင်၊
 ကြည်လင်စိတ်သန်၊ တောင်းဆုပန်သည်။ ။ နိဗ္ဗာန်
 အနော်မာ တကား။

စိန္တကျော်သူ ဦးဩ၏ ရတုများတွင် အလောင်းမင်းတရား
 လက်ထက်၊ ရတနာသိမ်ကုန်းဘောင်မြို့ မြောက်ဘက်ရှိ နန္ဒာ
 ကန်တော်ကြီးကို ချီးကျူးဖွဲ့နွဲ့လျက် လူပျိုက အပျိုကို လိုက်
 တော်မူပါဟု ခေါ်၏။ အပျိုက နန္ဒာကန်တော်ကြီး၏ သာယာ
 ဆန်းကြယ်ပုံများကို ကြည့်ရှုလို၍ လိုက်ချင်သော်လည်း မိဘ
 မောင်ဖွားအုပ်ထိန်းလျက် မိမိ ကိုယ်မိမိလုံးလုံးမပိုင်သေး၍
 မလိုက်နိုင်ကြောင်း ပြန်ပြောဟန် စပ်ဆို၏။

နဝဒေးကြီး၏ ရတုများတွင်ကား ပြည်မြို့တွင်ရှိသော
 မင်းသားက ဟံသာဝတီ ပဲခူးမြို့ရှိ မင်းသမီးအား ပြည်မြို့၏
 သာယာစည်ကားပုံများကို ဖွဲ့နွဲ့လျက် ပြည်မြို့သို့ လိုက်လာရန်
 ခေါ်၏။ သို့သော် ဟံသာဝတီ ပဲခူးမြို့ရှိ မင်းသမီးက ရတနာသိမ်
 သူကလေးကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ၊ မိမိတို့ ပဲခူးလည်း ဘုရား၊ ကျောင်း၊
 ကန်များနှင့် ပြည်မြို့တစ်နှုန်းသာယာ စည်ကားသဖြင့် မလာ
 လိုဟု ငြင်းပယ်ဟန် စပ်ဆိုထား၏။

သို့သော် သဘောသွားကား တူလှ၏။ သဘောသွားသာ မဟုတ်၊ အချီအချ၊ စကားအသုံးအနှုန်းများမှာ တစ်ထပ်တည်း လိုလိုရှိ၏။ နဝဒေးကြီးက “လိုက်တော်မူပါ ကြင်ဖွယ်သာ တည့်” ဟု ချီ၏။ စိန္တကျော်သူဦးဩက “ချစ်၍ခေါ်သည်၊ လိုက် တော်မူခဲ့” ဟု စ၏။ နဝဒေးကြီးက “ရောက်က မြင်တော်မူ လိမ့်မည်” “နတ်ပြည်ထင်တော်မူလိမ့်မည်။” “နေ့ တိုင်း ရွှင်တော်မူလိမ့်မည်” ဟု ချ၏။ စိန္တကျော်သူက “ရောက်ခါ မြင်တော်မူလိမ့်မည်။” “ခြောက်ရွာထင်တော်မူလိမ့်မည်။” “မြောက်မှာရွှင်တော်မူလိမ့်မည်” ဟု ဆုံး၏။ စကားရော သဘောပါ တစ်ထပ်တည်းလောက်ကျ၏။

ဤသို့ တစ်ထပ်တည်းကျအောင် သီကုံးနှုန်းဖွဲ့ကြသည်မှာ ထူးခြားသော အချင်းအရာ ဖြစ်ပေသည်။

နဝဒေးကြီးကား သက္ကရာဇ် ၉၀၀ ကျော်တွင် ဖြစ်၏။ စိန္တကျော်သူ ဦးဩကား သက္ကရာဇ် ၁၁၀၀ ကျော် အလောင်း မင်းတရားကြီး လက်ထက် ဖြစ်၏။ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး နှစ်ပေါင်း ၁၅၀ ကျော်ခန့် ကွာ၏။ နဝဒေးကြီးကား ရှေ့၊ စိန္တကျော်သူကား နောက်ဖြစ်၏။

စိန္တကျော်သူသည်ကဗျာအရာ၌ နဝဒေးကြီးကိုဆရာတင်၏။ ၎င်းစီရင်ရေးသားသည့် ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံကျမ်း နိဂုံး တွင်ပင် “အရှင် မဟာရဋ္ဌသာရကျော်စာ၊ တောင်ငူ၊ နဝဒေး၊ ဇေယရန္တမိတ်၊ လက်ဆောင်ယူမှူး၊ ရှင်သူရဲ၊ ပယ်သူငယ်စား၊ မကွေးတစ်ရာ၊ ဥက္ကာပုံ၊ ဇင်းမယ်ဘုရင်၊ ပဲခူးမိဖုရား၊ ရဝေရှင် ထွေး၊ ရှင်မိညိုတို့စပ်ဆိုသည့်စာ၊ ဇျင်း၊ မော်ကွန်း၊ ဝဏ္ဏ ဟောဓန

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အင်းစောက်၊ ဂဗေလ သတ်ညွှန်းများကိုသာ မင်းစိုးရာဇာ မတ်ရာမှူးကြီးကစ၍ ပညာရှိတို့ ဂရုမှတ်ကုန်သည်။ ကြိုးစား၍ မှတ်သား ကုန်ရာသည်” ဟု အတိအလင်း ဝန်ခံထားခဲ့ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဤနေရာတွင် စိန္တကျော်သူ ဦးဩသည် နဝဒေးကြီး၏ စာကို မသိမသာဖြစ်စေ၊ ပြောင်ဖြစ်စေ ‘ခိုးချ’ လေသလော ဟု တွေးတော ဖွယ်ရာ ပေါ်၍ လာလေသည်။

ပညာရှိ နှစ်ပါးကား အလွန်ထက်မြက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ချည်းသာ ဖြစ်၏။ စိန္တကျော်သူသည် နဝဒေးကြီးကို ဆရာတင်ကြောင်းလည်း ကျမ်းနိဂုံးတွင် အတိအလင်း ဝန်ခံထား၏။ စိန္တကျော်သူ စကားသုံးပုံ၊ နှုန်းပုံ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ပုံများကို ကြည့်လျှင်လည်း နဝဒေးကြီး၏ အရိပ်အငွေ့များ ကြီးလှစွာ ပါဝင်နေသည်ကို သတိပြု၍ နှိုင်းယှဉ် လေ့လာပါမူကား ကောင်းစွာ ထင်ရှား၏။ သို့သော် စိန္တကျော်သူသည် ကဗျာဉာဏ် စာဉာဏ် နည်းသောသူ မဟုတ်ပေ။ တစ်ပါးကို အားမကိုးဘဲ ပင်ကိုယ်ဖြင့်ပင် ထူးထူးချွန်ချွန် သွားလာကျက်စားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပေသည်။ ဇေနဉာဏ် ထက်သန် လျင်မြန်လွန်းလှသဖြင့် မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် “စိန္တကျော်သူအား ကာရန်က ခလာရသည်” ဟု မော်ကွန်းတစ်ဆူ ထိုးရသူဖြစ်ပေသည်။ ဤမျှကဗျာ၌ စွမ်းရည်ပြည့်စုံသူတစ်ဦးသည် သူတစ်ပါး ၏ စာကို “ခိုးချ” သည်ဟု ဆိုရန်မှာ မဖြစ်နိုင်လောက်အောင် ဝန်လေးလှပေ၏။

စိန္တကျော်သူသည် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၊ တောင်ငူစာဆိုမင်းဇေယရန္တမိတ် စသော ကဗျာမိုရ်ကြီးများကို လေ့လာနည်းခံသည် မှန်သော်လည်း၊ နဝဒေးကြီး၏ စာများကိုမူကား တစ်ပါးတစ်ပါး သော ဆရာများ၏ စာထက်အထူးသဖြင့် နှစ်သက် လေးစားသည်ဟု

အရပ်ရပ် သာဓကများက ထောက်ခံလျက် ရှိပေသည်။ ထိုသို့ အထူးလေးစားသော ဆရာ၏ အရိပ်သည် စိန္တကျော်သူ၏စာထဲ၌ ပို၍ထင်ပေါ်မည်မှာ မလွဲသာသော အကြောင်း ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ကားစိန္တကျော်သူသည် နဝဒေးကြီး၏ စာကို “ခိုးချ” ခြင်းမဟုတ် စံပြုခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ အတုယူခြင်း သော်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် အထူးနှစ်သက်မြတ်နိုးလှသောကြောင့်၊ ထက်ကြပ်မကွာ ခြေရာခံ၍ စာပြိုင်ပြုပြီးလျှင် ကြည်ညိုလှစွာသော နဝဒေးကြီးအား ကန် တော့ ပန်းဆင် သော စာသာဖြစ်သည် ဟု ယူဆမိပေသတည်း။

=====

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

အတာကူးသည် တန်ခူးလ

“လောကဓာတ်သဘာဝဆိုတာတော်တော်ဆန်းကြယ်တယ်။ လောကဓာတ်သဘာဝထက် လူ့စိတ်ကပိုပြီးဆန်းကြယ်ပြန်တယ်။ တခြားမကြည့်နဲ့လေကွယ်။ အခုရောက်လာတဲ့ နွေရာသီတန်ခူးလကိုပဲကြည့်တော့၊ တန်ခူးလဆိုတာ တစ်ဆယ့်နှစ်လနွေဦးအစမှာ အပူဆုံးလပေါ့။ အဲဒီလိုတရှိန်ရှိန် တတောက်တောက်နဲ့ ပြင်းပြင်းပြပြ ပူအိုက်တဲ့အခါမှာ လူနှင့်တကွ သက်ရှိသတ္တဝါတွေရဲ့ စိတ်ဟာ ပျော့ပျောင်း နူးညွတ်နေကြတယ်။ ဒီအပြင်ဟာ မကြည့်နဲ့ ဒီလရောက်ပြီဆိုမှဖြင့် လူကြီးလည်း လူကြီးအလိုက်၊ လူငယ်လည်း လူငယ်အလိုက် အလွမ်းစိတ်တွေ ပေါ်လာကြတယ်။ နွေဘွဲ့သီချင်းတွေ ပေါ်လာကြတယ်။ တောထဲ တောင်ထဲ ကြည့်လိုက်ပြန်တော့လည်း ဒီလ ဒီရာသီမှာမှ ကျေးသံ ငှက်သံတွေ သာ သာယာယာ ရှိကြတယ်။ ညနေဘက် အရှေ့ရိုးမကြီးဘက်ကို မျှော်လိုက်တော့ မြူတွေဆိုင်းပြီး မှိုင်းနေတယ်။ ထုံးဖြူဖြူနဲ့ ဘုရားကလေးကို ခပ်ရေးရေးပဲ မြင်ရတော့တယ်။ တန်ခူးလ ဆိုတာ လွမ်းစရာ ရာသီပေါ့ကွာ”။

“ဟုတ်တယ်ဘကြီး။ ကျွန်တော်တို့လည်း ကျောင်းမှာ စာသင်တုန်းက၊ နွေရာသီတန်ခူးလဘွဲ့တွေ၊ ကဗျာတွေကို တော်တော်ပဲ ဖတ်ခဲ့ဖူးပါရဲ့။ တန်ခူးလနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တချို့က ဘကြီးရွတ်ပြနေသလို တန်ခူးလ၊ တချို့ကလည်း တာကူးလလို့ ရေးကြပြောကြတာကို တွေ့ဖူးကြားဖူးတယ်။ ဘယ်သင်းက မှန်သလဲ ဘကြီးရဲ့”။

“အေး တစ်ယောက်တစ်မျိုးစီ ရေးနေကြတော့။ တွေးမယ်ဆိုလည်း တွေးကောင်းရဲ့၊ မေးမယ်ဆိုလည်း မေးကောင်းရဲ့၊ ဒီလိုကွယ်။

တချို့ဆရာတွေက နက္ခတ်ဗေဒင်ကျမ်းတွေမှာပါတဲ့ စကားအရ အတာကူးတဲ့လမို့ တာကူးလလို့ ရေးကြပြောကြာတယ်ကွဲ့၊ တချို့ကတော့လည်း ဒို့မြန်မာကဗျာတွေမှာ (ဆန်းထူးဝါနီ၊ တန်းခူး ရာသီ) ဆိုတဲ့ စပ်ထုံး (ဘယ်ဝေ့ညာကူး ပုံမထူးသည်၊ တန်းခူး လေနှင့်လျော်တော့၏) ဆိုတဲ့ကဗျာ ကဝိ၊ ပညာရှိကြီးတွေရဲ့ အစဉ်အလာ ကဗျာစပ်ထုံးကိုလိုက်ပြီး တန်းခူးဆိုတဲ့ နေရာမှာ နုသတ်ပြီး ဝိသဇ္ဇနီထိုး၊ ခူးဆိုတဲ့ နေရာမှာ ကကြီးနဲ့ ခကွေး ခွဲထားစပ်ပုံကိုထောက်ပြီး ခကွေးနှစ်ချောင်းငင်ပြီး တန်းခူးလလို့ ရေးကြသကွဲ့။ ဒီတော့တာကူးဆရာကလည်း သူ့အကြောင်းပြ ချက်နဲ့ သူ ရေးတာပဲ။ တန်းခူးဆရာလည်း သူ့အကြောင်းပြချက်နဲ့ သူ ရေးတာပဲ ကြိုက်တာ ရေးကြတာပေါ့ကွာ”

“မဟုတ်ဘူးဘကြီး။ ဒီစကားကလေးတစ်လုံးကပဲ သူတစ်မျိုး ငါတစ်မျိုး ရေးနေကြရင် ဘာကောင်းမလဲ၊ စည်းကမ်းမကျရာ ရောက်မှာပေါ့ ဘကြီးရဲ့”

“အေး ဟုတ်တယ် စည်းကမ်းဆိုတာ အင်မတန် ကောင်း တယ်၊ သို့ပေမဲ့ လောကကြီးမှာ တစ်ယောက်က တန်ခူးလမှ မှန်တယ်။ တစ်ယောက်က တာကူးလမှ မှန်တယ်ဆိုပြီး ငြင်းလား ခုံလားမရှိဘဲနဲ့ အားလုံး တညီတညွတ်တည်း အငြင်းအခုံမရှိ ရေးနေကြရင် ပျင်းစရာကြီး ဖြစ်နေမှာပေါ့ကွာ”။

“ဘကြီးရဲ့စကားကို ကျွန်တော်ကောင်းကောင်း နားမလည် ဘူး။ စည်းကမ်းဆိုတာ ကောင်းတယ်လို့လည်း ပြောတယ်။ ပြီးတော့ စည်းကမ်း သေသေ ဝပ်ဝပ်နဲ့ တညီတညွတ်တည်းဖြစ်နေ ကြရင်လည်း ပျင်းစရာကြီးလို့ ပြောတယ်။ ဘကြီးစကားဟာ ရှေ့ နောက်မညီ ဖြစ်မနေဘူးလား”။

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

“အေး အေး အဲဒီလို ရှေ့နောက် မညီတာ ကလေးကိုပဲ ချစ်စရာ ကောင်းတာပဲကွဟော ကြည့်စမ်း၊ ပိတောက်ခက် ကလေး၊ အရွက်ကလေးတွေ မြင်ရဲ့လား၊ ဒီအရွက်ကလေး တွေဟာ တစ်ရွက်နဲ့တစ်ရွက် အရွယ်ချင်းတညီတည်း ထွက်နေရင် လှပါဦးမလား၊ ငယ်တဲ့အရွက်ကငယ်၊ ကြီးတဲ့အရွယ်ကကြီး၊ ထောင်တဲ့အရွက်ကထောင်၊ လဲတဲ့အရွက်ကလဲပြီး၊ တစ်မျိုးစီ ဖြစ်နေတော့၊ သူ့အခင်းအကျင်းနဲ့သူ၊ အဆင်ပြေပြီးလှနေတယ် မဟုတ်လား။ ဟိုဘက်ကပန်းခြံကလေးကိုလည်း ကြည့်ဦး၊ အပင် ကလေးတွေက မနိမ့်မမြင့်ရှိသကွ၊ တချို့ကလည်း ပင်ထောင်ကလေး တွေ၊ တချို့ကလည်း အရုံအနွယ်ကလေးတွေ၊ အရွက်တွေကလည်း အမျိုးမျိုး၊ အပွင့်တွေဆိုရင်လည်းအဖြူ၊ အဝါ၊ အပြာ စုံလို့ ကဲ ပန်းခြံ ကလေးထဲမှာ ဒီလိုတစ်ပင်တစ်မျိုးပေါက်မနေဘဲ အပင်တွေ တညီတည်း၊ အပွင့်တွေ တညီတည်းဆိုရင် ဒီပန်းခြံ ကလေးဟာ အခု လှသလို လှနိုင်ပါဦးမလား၊ အေး မလှဘူး”။

မညီမှလှတယ်

“နို့ဘကြီးရဲ့ လောကကြီးမှာ မညီညွတ်မှကောင်းတယ်လို့ ဆိုလိုသလား”။

“အဲလေ၊ ဘကြီးက ကောင်းတယ်၊ မကောင်းဘူး မဆိုပါဘူး။ ညီရင် မလှဘူး၊ မညီမှလှတယ်လို့သာ ဖြေတာပါ၊ ကောင်းတာနဲ့ လှတာဟာ တခြားစီပဲ”။

“ဘကြီး ပြောတာ ကျွန်တော် ကောင်းကောင်း နား မလည်ဘူး”

“ဘကြီးပြောတဲ့အထဲမှာ ပါဠိလည်းမပါဘူး။ သက္ကတလည်း မပါဘူး။ စကားထာ၊ စကားဝှက်လည်းမပါဘူး။ ဗမာစကားရိုးရိုး

ကလေးနဲ့ ပြောနေတာပါ။ မင်း ဘကြီးပြောတာ နားလည်တယ်၊ သို့သော်လည်း သဘော မပေါက်ဘူး”

“ဟာ ဘကြီးရဲ့ နားလည်တာနဲ့ သဘော ပေါက်တာ ဘာခြားသေးသလဲ”။

“နားလည်တာတခြား၊ သဘောပေါက်တာ တခြားကွဲ့၊ ခုတွင်က ဘကြီးပြောတဲ့ ကောင်းတာနဲ့ လှတာခြားသလို တခြား စီပဲ။ ကဲကဲ-ဒါတွေထားလိုက်ပါအုံးတော့ကွာ တန်ခူးလ ကလေး အကြောင်း ဆက်ပြီး ပြောကြဦးစို့ရဲ့၊ ခုတွင်က ငါ့တူက ကဗျာတွေ စာတွေ ဖတ်ခဲ့ဖူးတယ် ပြောတယ်။ တော်တော်များ များ ဖတ်ခဲ့ဖူးသလား”။

“ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းမှာ သင်တဲ့စာလောက် ပါပဲ ဘကြီးရယ်”။

နှင်းမေမျက်နှာနှင့်ကဗျာဆရာကြီးများ

“အေး ဘကြီးတော့ ဝါသနာပါတာနဲ့ တော်တော်များ များပဲ ဖတ်ခဲ့ဖူးတယ်။ ရာသီဘွဲ့ဆိုတာတော့ဖြင့် ပြောမနေနဲ့တော့။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာသီလဝံသ၊ ရှင်တေဇောသာရ၊ နဝဒေးကြီး၊ နတ်ရှင်နောင်၊ ရှင်သံခို၊ စိန္တကျော်သူ၊ လက်ဝဲသုန္ဒရ၊ ဦးပုည၊ ဆရာဘေ၊ တောင်တွင်းကြီး ဦးကြော့တို့ဆိုတဲ့ မြန်မာ ဆရာကြီးတွေရဲ့ စာတွေသာမက၊ ကာလီဒါသဆရာကြီးစပ်ဆိုတဲ့ ရိတုသံဟိတ၊ မေဋ္ဌဒူတစတဲ့ သက္ကတ ကဗျာကြီးတွေ၊ တရုတ် ကဗျာကြီးတွေ၊ ဟရကူနှင့်အီသျူးဆိုတဲ့ ဂျပန်ကဗျာကြီးတွေ၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ဂျာမန်ကဗျာကြီးတွေကိုလည်း အတော်များများ

မြန်မာ့မျက်ပွင့်

ပဲဖတ်ခွဲဘူးပါတယ်။ ဒီဆရာကြီးတွေရဲ့သဘော အယူအဆတွေ ကိုလည်း၊ တော်တော်ပဲ စဉ်းစားခဲ့တယ်။ နတ်တက်အာဂုံဆိုလို့ လည်း ရတု၊ ရကန်၊ အဲအန်သာချင်းတွေ တော်တော်များများပဲ ရခဲ့တယ်။ နှစ်ပေါင်းလေးဆယ်ကျော်ကျော်လောက် လေ့လာခဲ့ တာပဲ။ သို့သော်လည်း အဲဒီကဗျာတွေမှာ ဟောဟိုဘက်က တွေ့လား တရုတ်စကားပွင့်ကလေး မမိတမိနဲ့ လှမ်းလှမ်းပြီး ခူးနေတဲ့ မအေးချစ်ကဲ့ သမီး နှင်းမေရဲ့ မျက်နှာကလေးလောက် စူးရှနက်နဲတဲ့ ကဗျာဆိုလို့ တွေ့ပဲ မတွေ့ခဲ့ဘူး”။

“ဘယ်လိုလဲ ဘကြီးရဲ့။ နှင်းမေက ဘယ်လောက်လှလို့လဲ”

“အေး အသားနက်ကြော၊ နှာယောင်ကောက်ကလေးနဲ့ အရုပ်ဆိုးကလေးပေါ့ကွာ၊ နို့ပေမဲ့ တရုတ်စကားပွင့်ကလေး မမိတမိကို လှမ်းလှမ်းပြီး လိုချင်ဖောနဲ့ခူးနေတဲ့ မျက်နှာကလေး ပေါ်မှာ နေရောင်ကလေး ဟပ်ဟပ် သွားတဲ့အခါမှာ တကယ့် တန်ခူးလဘွဲ့ကလေး ပေါ်နေတာကို ကြည့်ကွဲ့။ ထိုစာဆိုပညာရှိ ကြီးတွေ ကဗျာနည်းတွေနဲ့ ဖွဲ့ချင်တိုင်းဖွဲ့၊ ဆိုချင်တိုင်းဆို နှင်းမေကလေး မျက်နှာပေါ်က နွေဘွဲ့ကလေးလောက် ကောင်းတာ မရှိဘူးကွာ”

“ဘကြီးရဲ့ နဝဒေးတို့၊ နတ်ရှင်နောင်တို့ကို တကယ်ပညာ ရှိကြီးတွေက ဒီနှင်းမေ အရုပ်ဆိုးတောသူမလေးကို မမိဘူးလို့ ဆိုလိုတာလား”။

“အဲဒါပဲ၊ မင်းစာတွေဘယ်လောက်ကောင်းကောင်း၊ တကယ့် နေရာကျတော့ နှင်းမေရဲ့မျက်နှာကလေးလောက်နေရာ မကျဘူး။ မင်းတို့ စာတွေ ရေးချင်တိုင်းရေး၊ ဖတ်ချင်တိုင်းဖတ်၊ ဋီကာတွေ

ဖွင့်ချင်တိုင်းဖွင့်။ နှင်းမေမျက်နှာလောက် နွေရာသီကို မသိဘူး၊
မင်းတို့စာတွေက ဘာဆိုဆို၊ နှင်းမေမျက်နှာကို မမြင်ဘူးရင်
အလကားဘဲ”

“ဘကြီးပြောနေတာတွေကို ကျွန်တော်နားမလည်ပါဘူး”

“ဘကြီးပြောတာတွေကို မင်းနားလည်ပါတယ်။ သို့ပေမဲ့
သဘောမပေါက်ဘူး။ စဉ်းစား၊ စဉ်းစား၊ သဘောပေါက်အောင်
စဉ်းစား သဘောပေါက်တော့ဘကြီးပြောတာကို နားလည်ပါလိမ့်
မည်။ ကဲကဲ သွားပေးဦးတော့ သွားပေးဦးတော့”။

=====

ဒုတိယ

မြန်မာ့မျက်မှန်

